EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2016.7.5.
COM(2016) 444 final

ANNEX 1

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat
A Tanács határozata

az egyrészről Kanada, másrészről az Európai Unió és tagállamai közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás Európai Unió nevében történő aláírásáról

ÁTFOGÓ GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS (CETA)
EGYRÉSZRŐL KANADA,
MÁSRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS TAGÁLLAMAI,

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

A HORVÁT KÖZTÁRSASÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,

A LETT KÖZTÁRSASÁG,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

MAGYARORSZÁG,

A MÁLTAI KÖZTÁRSASÁG,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

ROMÁNIA,

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KÖZTÁRSASÁG,

A SVÉD KIRÁLYSÁG,

ÉS NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA

KÖZÖTT,

a továbbiakban együttesen: a Felek,

elhatározzák, hogy:

TOVÁBB erősítik szoros gazdasági kapcsolatukat, alapul véve *a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó 1994. április 15-i Marrakeshi Egyezményből*, valamint más két- és többoldalú együttműködési eszközből eredő jogaikat és kötelezettségeiket;

MEGTEREMTIK áruik és szolgáltatásaik tágabb és biztonságos piacát a kereskedelem és a beruházás előtt álló akadályok csökkentésével vagy felszámolásával;

LÉTREHOZZÁK a kereskedelmükre és beruházásaikra vonatkozó egyértelmű, átlátható, kiszámítható és kölcsönösen előnyös szabályokat;

VALAMINT

MEGERŐSÍTVE a demokrácia és az 1948. december 10-én, Párizsban kelt Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában foglalt alapvető jogok iránti szilárd elkötelezettségüket, és közös álláspontot képviselve azzal kapcsolatban, hogy a tömegpusztító fegyverek elterjedése kiemelt fenyegetést jelent a nemzetközi biztonság szempontjából;

ELISMERVE a nemzetközi biztonság, a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság elvének a nemzetközi kereskedelmi és gazdasági együttműködés fejlődése szempontjából vett jelentőségét;

ELISMERVE, hogy e megállapodás rendelkezései fenntartják a Felek jogát arra, hogy területükön szabályokat alkossanak, és a Felek arra vonatkozó mozgásterét, hogy olyan legitim politikai célkitűzéseket kövessenek, mint a közegészségügy, a biztonság, a környezetvédelem, a közerkölcs és a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme;

MEGERŐSÍTVE *a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló,* 2005. október 20-án Párizsban létrejött UNESCO *egyezmény* részes feleiként vállalt kötelezettségeiket, és elismerve, hogy az államoknak joguk van kulturális politikájukat fenntartani, fejleszteni és megvalósítani, kulturális ágazatukat a kulturális kifejezések sokszínűségének megerősítése céljából támogatni, továbbá kulturális identitásukat megőrizni többek között szabályozási intézkedések és pénzügyi támogatás révén;

ELISMERVE, hogy e megállapodás rendelkezései védik a beruházásokat és a beruházókat beruházásaik vonatkozásában, és szándékuk, hogy kölcsönösen előnyös üzleti tevékenységet ösztönözzenek anélkül, hogy csorbítanák a Felek azzal kapcsolatos jogát, hogy közérdekből szabályokat hozzanak saját területükön;

MEGERŐSÍTVE az iránti kötelezettségvállalásukat, hogy előmozdítják a fenntartható fejlődést és a nemzetközi kereskedelem fejlődését a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióihoz hozzájárulva;

ÖSZTÖNÖZVE a területükön működő vagy a joghatóságuk alatt álló vállalkozásokat, hogy tartsák tiszteletben a vállalati társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos, nemzetközileg elismert iránymutatásokat és elveket, az OECD multinacionális vállalatokról szóló iránymutatásait is ideértve, és hogy kövessék a felelősségteljes vállalatirányítással kapcsolatos bevált gyakorlatokat;

VÉGREHAJTVA e megállapodást a munkaügyi és környezetvédelmi tárgyú nemzetközi kötelezettségvállalásaik alapján, a munkajoguk és környezetvédelmi joguk alkalmazásával összhangban, olyan módon, amely javítja a munkaügyi és környezetvédelmi szintet;

ELISMERVE, hogy erős kapcsolat áll fenn az innováció és a kereskedelem között, valamint elismerve az innováció jelentőségét a jövőbeni gazdasági fejlődés szempontjából, továbbá megerősítve az iránti kötelezettségvállalásukat, hogy ösztönzik az együttműködés bővítését az innováció területén és az ahhoz kapcsolódó területeken, azaz a kutatásban és fejlesztésben, a tudományok és a technológia területén, és hogy támogatják az állami és magánszféra megfelelő jogalanyainak részvételét;

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

ELSŐ FEJEZET

ÁLTALÁNOS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A. SZAKASZ

Általános fogalommeghatározások

1.1. CIKK

Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában e megállapodás alkalmazásában:

„általánosan alkalmazandó közigazgatási határozat”: olyan közigazgatási határozat vagy annak értelmezése, amely minden olyan személyre és tényállásra alkalmazandó, amely általában véve a hatálya alá tartozik és amely magatartási normát állapít meg, de nem foglalja magában a következőket:

(a) közigazgatási vagy kvázi bírósági eljárás során hozott ítélet vagy határozat, amely egy konkrét ügyben a másik Fél egy konkrét személyére, árujára vagy szolgáltatására alkalmazandó; vagy

(b) olyan határozat, amely egy konkrét cselekményre vagy gyakorlatra vonatkozik;

„mezőgazdasági megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található mezőgazdasági megállapodás;

„mezőgazdasági termék”: a mezőgazdasági megállapodás 1. mellékletében felsorolt termék;

„dömpingellenes megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az *Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VI. cikkének végrehajtásáról szóló 1994. évi megállapodás*;

„CETA kapcsolattartó pont”: a 26.5. cikk (CETA kapcsolattartó pont) értelmében létrehozott kapcsolattartó pont;

„CETA vegyes bizottság”: a 26.1. cikk (CETA vegyes bizottság) értelmében létrehozott CETA vegyes bizottság;

„CPC”: az Egyesült Nemzetek Statisztikai Hivatala által meghatározott átmeneti központi termékosztályozás (Statistical Papers, M. sorozat, 77. sz., *CPC prov*, 1991.).

„kulturális iparág”: a következőkkel foglalkozó személyek:

(a) nyomtatott vagy gépen olvasható formátumú könyvek, magazinok, folyóiratok vagy újságok kiadása, terjesztése vagy értékesítése, kivéve, ha a tevékenység kizárólag az előbbiek nyomtatására vagy betűszedésére terjed ki;

(b) film- vagy videofelvételek gyártása, forgalmazása, értékesítése vagy nyilvános vetítése;

(c) audio vagy video zenefelvételek gyártása, forgalmazása, értékesítése vagy nyilvános vetítése;

(d) nyomtatott vagy gépen lejátszható formátumú zene kiadása, terjesztése vagy értékesítése; vagy

(e) olyan vezeték nélküli kommunikáció, melyet abból a célból sugároznak, hogy az közvetlenül elérhető legyen a nyilvánosság számára, és valamennyi rádió, televízió és kábeles műsorszolgáltató vállalkozás, továbbá minden műholdas program és műsorszolgáltató hálózati szolgáltatás;

„vám”: bármely fajta olyan vám vagy díj, amelyet áruk behozatalára vagy azzal kapcsolatban vetnek ki, ideértve az ilyen behozatalra vagy azzal kapcsolatban bármely formában kivetett pótadót vagy pótdíjat, nem tartoznak azonban ide a következők:

(a) a 2.3. cikkel (Nemzeti elbánás) összhangban kivetett belső adóval egyenértékű díj;

(b) az 1994. évi GATT VI. vagy XIX. cikkének, a dömpingellenes megállapodás, a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás, a biztosítéki egyezmény, vagy a vitarendezési egyetértés 22. cikkének rendelkezései szerint alkalmazott intézkedés; vagy

(c) az 1994. évi GATT VIII. cikkével összhangban kivetett díj vagy más teher;

„vámérték-megállapítási megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az *Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. cikkének végrehajtásáról szóló 1994. évi megállapodás;*

„nap”: naptári nap, beleértve a hétvégeket és munkaszüneti napokat is;

„A WTO vitarendezési szabályokról és eljárásokról szóló egyetértési megállapodás (a továbbiakban: DSU)”: a WTO-egyezmény 2. mellékletében található egyetértési megállapodás;

„vállalkozás”: az alkalmazandó jogszabályok szerint létrehozott vagy megszervezett gazdálkodó egység, nyereségorientált vagy nonprofit, magán- vagy állami tulajdonban lévő, magán vagy állami irányítás alatt álló, ideértve a társaságokat, vagyonkezelői társaságokat, partnerségeket, egyszemélyes társaságokat, közös vállalkozásokat vagy más társulásokat is;

„meglévő”: a megállapodás hatálybalépésének napján hatályban lévő;

„GATS”: a WTO-egyezmény 1B. mellékletében található, *a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény*;

„1994. évi GATT”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az *1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény*;

„a Fél áruja”: az 1994. évi GATT szerint értelmezett hazai termékek, illetve olyan áruk, amelyekről a Felek megállapodtak, ideértve a Felek származó áruit is;

„harmonizált rendszer (HR)”: a *Harmonizált Áruleíró- és Kódrendszer*, ideértve az annak értelmezésére vonatkozó általános szabályokat, az áruosztályokhoz tartozó megjegyzéseket, az árucsoportokhoz tartozó megjegyzéseket és az alszámos megjegyzéseket is;

„vámtarifaszám”: a HR-nómenklatúrában használt négyjegyű szám vagy a HR-nómenklatúrában használt szám első négy számjegye;

„intézkedés”: valamely Fél jogszabálya, rendelete, szabálya, eljárása, határozata, közigazgatási rendelkezése, előírása, gyakorlata vagy más formájú intézkedése;

„állampolgár vagy állandó lakos”: természetes személy, aki valamelyik Fél állampolgára az 1.2. cikk meghatározása szerint, vagy valamely Fél állandó lakosa;

„származó”: a származási szabályokról és származási eljárásokról szóló jegyzőkönyvben foglalt származási szabályok szerint származónak minősülő;

„Felek”: egyrészről az Európai Unió, vagy az Európai Unió és tagállamai – az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerinti saját hatásköreiken belül – (a továbbiakban: az Uniós Fél), másrészről Kanada;

„személy”: természetes személy vagy vállalkozás;

valamely **„Fél személye”:** valamely Fél állampolgára vagy rezidense, illetve vállalkozása;

„preferenciális tarifális elbánás”: e megállapodás értelmében a vámlebontási menetrendben szereplő vámtétel alkalmazása valamely származó árura;

„védintézkedésekről szóló megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a *védintézkedésekről szóló megállapodás*;

„állat- és növény-egészségügyi intézkedés”: az *SPS-megállapodás* A. mellékletének (1) bekezdésében hivatkozott intézkedés;

„Megállapodás a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről (SCM-megállapodás)”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a *támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás*;

„szolgáltató”: bármely személy, aki szolgáltatásokat nyújt vagy szolgáltatásokat kíván nyújtani;

„SPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében foglalt, *az állat- és növény-egészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló megállapodás*;

„állami vállalkozás”: valamely Fél tulajdonában lévő vagy irányítása alatt álló vállalkozás;

„alfejezet”: a HR-nómenklatúrában használt hatjegyű szám vagy a HR-nómenklatúrában használt szám első hat számjegye;

„tarifális besorolás”: egy áru vagy anyag besorolása a harmonizált rendszer egy árucsoportja, vámtarifaszáma vagy alszáma alá;

„vámlebontási menetrend”: a 2-A. melléklet (Vámlebontás);

„TBT-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, *a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás*;

„terület”: az a terület, amelyen ez a megállapodás az 1.3. cikk értelmében alkalmazandó;

„harmadik ország”: az e megállapodás alkalmazásának földrajzi hatályán kívül eső ország vagy terület;

„TRIPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1C. mellékletében foglalt, *a szellemitulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás*;

„bécsi egyezmény a szerződések jogáról”: az 1969. május 23-án Bécsben kelt *bécsi egyezmény a szerződések jogáról*;

„WTO”: Kereskedelmi Világszervezet; valamint

„WTO-egyezmény”: az 1994. április 15-én kelt, *a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakeshi Egyezmény*.

1.2. CIKK

Félspecifikus meghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában e megállapodás alkalmazásában:

„állampolgár”:

(a) Kanada esetében olyan természetes személy, aki a kanadai jogszabályok értelmében kanadai állampolgár;

(b) az Uniós Fél esetében olyan természetes személy, aki valamely tagállam állampolgárságával rendelkezik; továbbá

„központi kormányzat”:

(a) Kanada esetében Kanada kormánya; és

(b) az Uniós Fél esetében az Európai Unió vagy a tagállamok nemzeti kormányai.

1.3. CIKK

Az alkalmazás földrajzi hatálya

Eltérő rendelkezés hiányában e megállapodás a következő területeken alkalmazandó:

(a) Kanada esetében:

(i) Kanada szárazföldi területén, légterében, beltengerein és parti tengerén;

(ii) Kanada kizárólagos gazdasági övezetében a nemzeti jogszabályok meghatározása szerint, az 1982. december 10-én Montego Bay-ben kelt, *az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményének* (a továbbiakban: Tengerjogi Egyezmény) V. részével összhangban; valamint

(iii) Kanada kontinentális talapzatán a nemzeti jogszabályok meghatározása szerint, a Tengerjogi Egyezmény VI. részével összhangban;

(b) az Európai Unió esetében azokon a területeken, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés alkalmazandó, az e szerződésekben meghatározott feltételekkel. Az áruk tarifális elbánására vonatkozó rendelkezések tekintetében ezt a megállapodást az Európai Unió vámterületének azokra a térségeire is alkalmazni kell, amelyekre nem terjed ki e pont első mondata.

B. SZAKASZ

Bevezető rendelkezések

1.4. CIKK

Szabadkereskedelmi térség létrehozása

A Felek az 1994. évi GATT XXIV. cikkének és a GATS V. cikkének megfelelően szabadkereskedelmi térséget hoznak létre.

1.5. CIKK

Kapcsolat a WTO-egyezménnyel és más megállapodásokkal

A Felek megerősítik a WTO-egyezmény és más olyan megállapodások által keletkeztetett, egymás vonatkozásában meglévő jogaikat és kötelezettségeket, amelyeknek a Felek részes felei.

1.6. CIKK

Hivatkozás más megállapodásokra

Amikor a megállapodás részben vagy egészben más megállapodásokra vagy jogi eszközökre hivatkozik, vagy ilyeneket hivatkozás útján magában foglal, ezek a hivatkozások magukban foglalják a következőket:

(a) a vonatkozó mellékletek, jegyzőkönyvek, lábjegyzetek, értelmezések és magyarázó feljegyzések; és

(b) azok a korábbiakat felváltó, új megállapodások, amelyeknek a Felek részes felei, vagy a Felekre nézve kötelező módosítások, kivéve, ha a hivatkozás meglévő jogokat erősít meg.

1.7. CIKK

Hivatkozás jogszabályokra

Amikor a megállapodás jogszabályokra hivatkozik, akár általánosságban, akár egy konkrét alapszabályra, rendeletre vagy irányelvre hivatkozva, eltérő rendelkezés hiányában a hivatkozás a jogszabály esetleges módosításaira is vonatkozik.

1.8. CIKK

A kötelezettségek hatálya

1. Az egyes Felek teljes mértékben felelősek a megállapodás valamennyi rendelkezésének betartásáért.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy megtesznek minden szükséges intézkedést a megállapodás rendelkezéseinek érvényre juttatása céljából, ideértve a rendelkezések valamennyi kormányzati szinten történő érvényesítését.

1.9. CIKK

Vízzel kapcsolatos jogok és kötelezettségek

1. A Felek elismerik, hogy a víz természetes állapotában – ideértve a tavak, folyók, víztározók, víztartó rétegek és vízgyűjtő medencék vizét – nem áru vagy termék. Ezért az ilyen vizekre csak a huszonkettedik fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) és a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezet) alkalmazandó.

2. Minden Félnek jogában áll védeni és megőrizni természetes vízkészleteit. A megállapodás egyik rendelkezése sem kötelezi a Feleket arra, hogy bármilyen célból engedélyezzék ezek kereskedelmi felhasználását, ideértve a víz ömlesztett export céljából történő kivonását, extrakcióját vagy eltérítését.

3. Amennyiben valamely Fél engedélyezi egy konkrét vízforrás kereskedelmi célú felhasználását, azt a megállapodással összhangban álló módon teszi.

1.10. CIKK

Kormányzati hatáskörrel felruházott személyek

E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában mindegyik Fél biztosítja, hogy a valamelyik Fél által, bármilyen kormányzati szinten szabályozási, igazgatási vagy más kormányzati hatáskörrel felruházott személy az említett hatáskör gyakorlása során a szóban forgó Fél e megállapodás szerinti kötelezettségeivel összhangban járjon el.

MÁSODIK FEJEZET

NEMZETI ELBÁNÁS ÉS AZ ÁRUK PIACRA JUTÁSA

2.1. CIKK

Célkitűzés

A Felek a megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a megállapodás hatálybalépésének napján kezdődő átmeneti időszak során fokozatosan liberalizálják árukereskedelmüket.

2.2. CIKK

Hatály

E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában ez a fejezet a Felek 1. fejezet (Általános fogalommeghatározások és bevezető rendelkezések) által meghatározott árukereskedelmére alkalmazandó.

2.3. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A Felek az 1994. évi GATT III. cikkével összhangban nemzeti elbánásban részesítik a másik Fél áruit. E célból az 1994. évi GATT III. cikkét belefoglalják e megállapodásba, és az annak részét képezi.

2. Az (1) bekezdés azt jelenti, hogy Kanada valamely, nem szövetségi szintű kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának nemzeti vagy más szintű kormánya nem részesíti az adott kormány által a hasonló, közvetlenül versenyző vagy helyettesítő áruk számára biztosítottnál kevésbé előnyös elbánásban Kanada, illetve a kérdéses tagállam áruit.

3. Ez a cikk nem alkalmazandó a Kanadára vonatkozó 1994. április 15-én kelt *az 1994. évi általános vám- és kereskedelmi egyezményhez csatolt Marrakeshi Jegyzőkönyvhöz* (a továbbiakban: Marrakeshi Jegyzőkönyv) mellékelt jegyzékben (V. jegyzék) 2207 10 90 vámtartifaszámon szereplő, a 2001. évi jövedéki törvény (*Excise Act, 2001,* S.C. 2002, c. 22.) rendelkezései értelmében feldolgozás során használt abszolút alkoholra kivetett kanadai jövedéki adóval kapcsolatos intézkedésekre, ideértve az intézkedés fenntartását, azonnali megújítását vagy módosítását is.

2.4. CIKK

A behozatali vámok csökkentése és eltörlése

1. Valamennyi Fél csökkenti vagy eltörli a másik Fél országából származó árukra kivetett vámokat a 2-A. mellékletben foglalt vámlebontási menetrendeknek megfelelően. E fejezet alkalmazásában a „származó” fogalma a származási szabályokról és származási eljárásokról szóló jegyzőkönyvben foglalt származási szabályok szerint valamely Féltől származót jelent.

2. A vám alapértéke, amelyre az (1) bekezdés szerinti folyamatos csökkentéseket alkalmazni kell, valamennyi áru esetében a 2-A. mellékletben meghatározott mérték.

3. A 2-A. mellékletben szereplő, valamely Fél vámlebontási menetrendje szerint vámkedvezményt élvező áruk tekintetében mindegyik Fél azt a vámot alkalmazza a másik Fél származó termékére, amely a kérdéses Fél vámlebontási menetrendje szerint számított vám és az általa alkalmazott legnagyobb kedvezményes (a továbbiakban: MFN) vám összevetését követően alacsonyabbnak bizonyul.

4. Valamelyik Fél kérésére a Felek konzultációt kezdhetnek a Felek között alkalmazott importvámok eltörlésének felgyorsítása és kiterjesztése érdekében. A CETA vegyes bizottság arra vonatkozó határozata, hogy egy adott áru esetében felgyorsítsák a vámok lebontását vagy eltörlését, a Felek 2-A. mellékletben szereplő vámlebontási menetrendje szerint az adott áru esetében megállapított szakaszolási vámtétel vagy kategória helyébe lép – miután azt a Felek az alkalmazandó jogi eljárásoknak megfelelően jóváhagyták.

2.5. CIKK

A vám-visszatérítési, vámhalasztási és vámfelfüggesztési programokra vonatkozó korlátozások

1. A (2) és (3) bekezdésre figyelemmel a Felek nem térítik vissza, nem halasztják el vagy nem függesztik fel a területükre importált nem származó áru után fizetett vagy fizetendő vámot azzal a kifejezett feltétellel, hogy az árut, vagy egy azonos, megfelelő vagy hasonló helyettesítő árut alapanyagként használnak egy olyan másik áru előállításához, amelyet ezt követően a megállapodás szerinti preferenciális tarifális elbánás mellett exportálnak a másik Fél területére.

2. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a Felek olyan vámcsökkentési, vámfelfüggesztési vagy vámelengedési rendszerére – legyen az állandó vagy átmeneti –, amely esetében a csökkentésnek, felfüggesztésnek vagy elengedésnek nem kifejezett feltétele az áru exportálása.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a megállapodás hatálybalépését követő három évben.

2.6. CIKK

Vámok, adók, valamint más díjak és exportterhek

A Felek nem fogadhatnak el vagy nem tarthatnak fenn vámot, adót vagy más díjat és terhet a másik Fél részére történő áruexportra vagy azzal összefüggésben, illetve belső adót, díjat vagy terhet a másik Fél részére exportált árukra, amennyiben annak mértéke meghaladná az ezen árukra belföldi értékesítés esetén kivetett terhek mértékét.

2.7. CIKK

A fennálló helyzet fenntartása

1. A megállapodás hatálybalépésétől kezdve a Felek nem emelhetik a hatálybalépéskor meglévő vámokat, vagy nem fogadhatnak el új vámokat a Felek származó árui vonatkozásában.

2. Az (1) bekezdés sérelme nélkül valamely Fél:

(a) módosíthatja a megállapodás hatályán kívül eső vámokat azon áruk vonatkozásában, amelyek nem élveznek vámkedvezményt e megállapodás alapján;

(b) a vám egyoldalú csökkentést követően olyan szintre emelheti a vámot, amely megfelel a 2-A. mellékletben található jegyzékében foglalt szintnek; vagy

(c) fenntarthat vagy emelhet olyan vámokat, amelyek fenntartása vagy emelése e megállapodás vagy a WTO-egyezmény szerinti bármely más megállapodás alapján engedélyezett.

3. Az (1) és a (2) bekezdés sérelme nélkül kizárólag Kanada alkalmazhat különleges védintézkedéseket a mezőgazdaságról szóló WTO-egyezmény 5. cikke szerint. Különleges védintézkedés csak olyan áru tekintetében alkalmazható, amelyet Kanada 2-A. mellékletben szereplő jegyzékében az „SSG” jelöléssel ellátott tételek közé soroltak. Az ilyen különleges védintézkedés alkalmazása a vámkedvezmények hatálya alá nem eső importra, valamint – amennyiben az importra vámkontingens vonatkozik – a vámkontingens feletti importra korlátozódik.

2.8. CIKK

A preferenciális tarifális elbánás ideiglenes felfüggesztése

1. Valamely Fél a (2)–(5) bekezdéssel összhangban ideiglenesen felfüggesztheti a megállapodás szerinti preferenciális tarifális elbánást a másik Fél személye által exportált vagy gyártott áru vonatkozásában, amennyiben a Fél:

(a) objektív, meggyőző és ellenőrizhető információkon alapuló vizsgálat eredménye alapján megállapítja, hogy a másik Fél személye rendszeresen megsértette a vámjogszabályokat annak érdekében, hogy e megállapodás alapján preferenciális tarifális elbánásban részesüljön; vagy

(b) megállapítja, hogy a másik Fél rendszeresen és nem igazolható módon megtagadja a 6.13. cikk (Együttműködés) (4) bekezdése szerinti együttműködést a vámjogszabályok megsértésére vonatkozó vizsgálat során, és az együttműködést kérő Fél objektív, meggyőző és ellenőrizhető információk alapján megalapozottan feltételezi, hogy a másik Fél személye rendszeresen megsértette a vámjogszabályokat annak érdekében, hogy e megállapodás alapján preferenciális tarifális elbánásban részesüljön.

2. Az (1) bekezdésben szereplő megállapításra jutó Fél:

(a) értesíti a másik Fél vámhatóságát, és átadja neki a megállapítás alapjául szolgáló információkat és bizonyítékokat;

(b) konzultációt kezd a másik Fél hatóságaival annak érdekében, hogy olyan kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak, amely kezeli a megállapítás alapját képező aggályokat; és

(c) a megállapítás alapjául szolgáló információkat tartalmazó írásbeli értesítést küld a másik Fél személyének.

3. Amennyiben a hatóságok 30 napon belül nem találnak kölcsönösen elfogadható megoldást, a megállapítást tevő Fél az ügyet a vámügyi együttműködési vegyes bizottság elé utalja.

4. Ha a vámügyi együttműködési vegyes bizottság nem oldja meg az ügyet 60 napon belül, a megállapítást tevő Fél ideiglenesen felfüggesztheti a megállapodás szerinti preferenciális tarifális elbánást a másik Fél adott személyének adott áruja tekintetében. Az ideiglenes felfüggesztés nem vonatkozik azokra az árukra, amelyek az ideiglenes felfüggesztés hatálybalépésének napján már úton vannak a Felek között.

5. Az (1) bekezdés szerinti ideiglenes felfüggesztést alkalmazó Fél az intézkedést csak olyan időtartamban alkalmazza, amely arányos az (1) bekezdés szerint tett észrevételért felelős helyzetből következően a Fél pénzügyi érdekeire gyakorolt hatással, mely időtartam legfeljebb 90 nap lehet. Amennyiben a Fél objektív, meggyőző és ellenőrizhető információk alapján megalapozottan feltételezheti, hogy az eredeti felfüggesztésre okot adó feltételek a 90 napos időszak elteltével sem változtak, a Fél legfeljebb újabb 90 napra megújíthatja a felfüggesztést. A eredeti felfüggesztés és a megújított felfüggesztés során rendszeres konzultációt kell folytatni a vámügyi együttműködési vegyes bizottságban.

2.9. CIKK

Díj és más teher

1. Az 1994. évi GATT VIII. cikkének megfelelően egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn áruk importjával vagy exportjával kapcsolatban olyan díjat vagy terhet, amely nem arányos a nyújtott szolgáltatások költségével, vagy amely a hazai áruk közvetett védelmének, illetve az import vagy export fiskális célú megadóztatásának minősül.

2. Az egyértelműség kedvéért az (1) bekezdés nem tiltja a Feleknek, hogy a „vámnak” az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) (a)–(c) pontjában szereplő fogalommeghatározása szerinti vámot vagy díjat vessenek ki.

2.10. CIKK

Az áruk javítást vagy átalakítást követő újbóli belépése

1. E cikk alkalmazásában a javítás vagy átalakítás fogalmába minden olyan, árukon végzett feldolgozási művelet beletartozik, amelynek célja működési vagy anyagi hibák orvoslása, valamint kiterjed az áruk eredeti funkcióinak helyreállítására vagy a használatukra vonatkozó műszaki előírásoknak való megfelelés biztosítására, amelyek nélkül az árut nem lehetne a szokásos módon, rendeltetésszerűen használni. Az áruk javítása vagy átalakítása magában foglalja a helyreállítást és a karbantartást, de nem terjed ki olyan műveletre vagy folyamatra, amely:

(a) megsemmisíti egy áru alapvető jellemzőit vagy új, illetve kereskedelmi szempontból eltérő árut hoz létre;

(b) egy félkész árut kész áruvá alakít; vagy

(c) alapvetően megváltoztatja egy áru működését.

2. Az 1. lábjegyzetben szereplők kivételével a Felek nem alkalmaznak vámot azon árukra – származásukra való tekintet nélkül, – amelyek azt követően lépnek újra a területükre, hogy területükről ideiglenesen a másik Fél területére exportálták őket javítás vagy átalakítás céljából, attól függetlenül, hogy az ilyen javítást vagy átalakítást annak a Félnek a területén is elvégezhették volna, amelytől az árut javítás vagy átalakítás céljából exportálták[1] [2].

3. A (2) bekezdés nem alkalmazandó a vámszabad módon, szabadkereskedelmi övezetekbe vagy hasonló státuszban, biztosíték mellett importált olyan árura, amelyet ezt követően exportálnak javítás céljából, és nem vámszabad módon, szabadkereskedelmi övezetekbe vagy hasonló státuszban, biztosíték mellett importálják újra.

4. A Felek nem alkalmaznak vámot olyan árura – annak származásától függetlenül –, amelyet a másik Fél területéről ideiglenesen, javítás vagy átalakítás céljából importálnak[3].

2.11. CIKK

Import- és exportkorlátozások

1. Amennyiben a megállapodás másképp nem rendelkezik, a Felek nem fogadhatnak el vagy tarthatnak fenn tilalmat vagy korlátozást a másik Fél bármely árujának behozatala vagy bármely árunak a másik Fél területére irányuló kivitele vagy exportra történő értékesítése vonatkozásában, kivéve ha az az 1994. évi GATT XI. cikkével összhangban történik. E célból az 1994. évi GATT XI. cikkét belefoglalják e megállapodásba, és az annak részét képezi.

---

[1] A HR 89. árucsoportjába tartozó következő áruk vonatkozásában – származásuktól függetlenül, – amennyiben azok az Európai Unió területéről újra Kanada területére lépnek, és amelyeket a *kanadai hajózási törvény (Canada Shipping Act)* értelmében nyilvántartásba vettek, Kanada vámot vethet ki az ilyen árukra azok javításának vagy átalakításának értéke alapján, a 2-A. mellékletben (A vámok lebontása) szereplő jegyzéknek megfelelő vámtételt alkalmazva: 8901 10 10, 8901 10 90, 8901 30 00, 8901 90 10, 8901 90 91, 8901 90 99, 8904 00 00, 8905 20 19, 8905 20 20, 8905 90 19, 8905 90 90, 8906 90 19, 8906 90 91, 8906 90 99.

[2] Az Európai Unió ezt a bekezdést a 952/2013/EU rendelet szerinti passzív feldolgozási eljárás tekintetében e bekezdéssel összeegyeztethető módon hajtja végre.

[3] Az Európai Unió ezt a bekezdést a 952/2013/EU rendelet szerinti passzív feldolgozási eljárás tekintetében e bekezdéssel összeegyeztethető módon hajtja végre.

2. Ha valamelyik Fél tilalmat vagy korlátozást fogad el vagy tart fenn egy áru harmadik országból történő importja vagy harmadik országba irányuló exportja esetén, ez a Fél:

(a) korlátozhatja vagy megtilthatja, hogy a másik Fél területéről e harmadik ország áruját importálják területére; vagy

(b) korlátozhatja vagy megtilthatja, hogy a másik Fél területén keresztül exportáljanak egy árut ebbe a harmadik országba.

3. Ha valamely Fél egy harmadik ország árujának importjával kapcsolatban tilalmat vagy korlátozást fogad el vagy tart fenn, a Felek – a másik Fél kérésére – megbeszéléseket kezdenek azzal a céllal, hogy elkerüljenek minden felesleges beavatkozást vagy torzulást a másik Fél árazási, marketing- vagy forgalmazási szabályai tekintetében.

4. Ez a cikk nem alkalmazandó a következőkkel kapcsolatos intézkedésekre, ideértve az ilyen intézkedés fenntartását, azonnali megújítását vagy módosítását is:

(a) valamennyi faj rönkjeinek exportja. Ha valamelyik Fél eltörli az exportengedély-kötelezettséget a valamely harmadik országba szánt rönkök tekintetében, ez a Fél tartósan eltörli a másik Fél területére szánt rönkök exportengedély-kötelezettségét;

(b) a megállapodás hatálybalépésétől számított hároméves időszakban a feldolgozatlan hal exportja Új-Fundland és Labrador alkalmazandó szabályai szerint;

(c) Kanadának a Marrakeshi Jegyzőkönyvhöz mellékelt jegyzékében (V. jegyzék) 2207 10 90 vámtartifaszámon szereplő, a jövedéki törvény (Excise Act, 2001, S.C. 2002, c. 22.) rendelkezései értelmében feldolgozás során használt abszolút alkoholra kivetett kanadai jövedéki adó; és

(d) az olyan használt gépjárművek Kanadába történő importja, amelyek nem felelnek meg Kanada biztonsági és környezetvédelmi előírásainak.

2.12. CIKK

Az árukereskedelemmel kapcsolatos egyéb rendelkezések

A Felek törekednek annak biztosítására, hogy a másik Fél olyan áruja, amelyet az importáló Fél területére behoztak és ott azt bármilyen helyen jogszerűen eladták vagy eladásra kínálták, az importáló Fél teljes területén eladható vagy eladásra kínálható legyen.

2.13. CIKK

Árukereskedelmi bizottság

1. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének a) pontja szerint létrehozott árukereskedelmi bizottság feladatai közé tartoznak a következők:

(a) a Felek közötti árukereskedelem előmozdítása, többek között a vámok jelen megállapodás szerinti eltörlésének gyorsításáról, illetve szükség esetén egyéb kérdésekről folytatott konzultációk révén;

(b) ajánlások megfogalmazása a CETA vegyes bizottság számára a megállapodás Harmonizált Rendszerrel kapcsolatos rendelkezéseinek módosításáról vagy kiegészítéséről; és

(c) az áruknak a Felek belépési kikötőin át való mozgásával kapcsolatos ügyek gyors kezelése.

2. Az árukereskedelmi bizottság határozattervezeteket nyújthat be a CETA vegyes bizottságnak egy árura kivetett vám lebontásának felgyorsításáról vagy megszüntetéséről.

3. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének a) pontja szerint létrehozott mezőgazdasági bizottság:

(a) valamely Fél kérésére 90 napon belül találkozik;

(b) fórumot biztosít a Felek számára az érintett mezőgazdasági árukkal kapcsolatos kérdések megvitatásához; és

(c) a b) pont alapján megoldatlanul maradt bármilyen kérdést az árukereskedelmi bizottság elé utal.

4. A Felek tudomásul veszik a 2008. július 14-i levélváltás útján létrehozott éves Kanada–Európai Unió mezőgazdasági párbeszéd keretében mezőgazdasági kérdésekben folytatott együttműködést és információcserét. A mezőgazdasági párbeszéd adott esetben felhasználható a (3) bekezdés céljaira.

HARMADIK FEJEZET

KERESKEDELMI JOGORVOSLATOK

A. SZAKASZ

Dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedések

3.1. CIKK

A dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedésekkel kapcsolatos általános rendelkezések

1. A Felek megerősítik az 1994. évi GATT VI. cikke, a dömpingellenes megállapodás és a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket.

2. A származási szabályokról és a származási eljárásokról szóló jegyzőkönyv nem alkalmazandó a dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedésekre.

3.2. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek a vonatkozó WTO-követelményekkel, továbbá méltányos és átlátható eljárást követve alkalmazzák a dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedéseket.

2. A Felek gondoskodnak arról, hogy az ideiglenes intézkedések kiszabása, de a végleges határozathozatal előtt mindenképpen közzétegyék mindazokat a megvizsgált lényeges tényeket, amelyek a végleges intézkedések alkalmazásával kapcsolatos határozat alapját képezik. Ez nem érinti a dömpingellenes megállapodás 6.5. cikkét, sem a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 12.4. cikkét.

3. A dömpingellenes vagy kiegyenlítő vizsgálatnak alávetett valamennyi érdekelt fél[4] teljes körű lehetőséget kap érdekeinek védelmére, amennyiben ez nem késlelteti szükségtelenül a vizsgálat lefolytatását.

3.3. CIKK

A közérdek és az alacsonyabb vám szabályának figyelembevétele

1. Az egyes Felek hatóságai mérlegelik a Felek jogaival összhangban átadott információt annak meghatározásához, hogy dömpingellenes vagy kiegyenlítő vám kivetéséhez fűződik-e közérdek.

[4] E cikk alkalmazásában az **érdekelt felek** a dömpingellenes megállapodás 6.11. cikkében és a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 12.9. cikkében meghatározott felek.

2. Az (1) bekezdésben említett információ mérlegelése során a Fél hatóságai fontolóra vehetik, hogy a kivetendő dömpingellenes vagy kiegyenlítő vám a dömpingkülönbözet vagy támogatás teljes összegének vagy egy annál alacsonyabb összegnek feleljen meg az adott Fél jogával összhangban.

B. SZAKASZ

Globális védintézkedések

3.4. CIKK

A globális védintézkedésekkel kapcsolatos általános rendelkezések

1. A Felek megerősítik az 1994. évi GATT XIX. cikke és a védintézkedésekről szóló megállapodás szerinti globális védintézkedésekkel kapcsolatos jogaikat és kötelezettségeiket.

2. A származási szabályokról és a származási eljárásokról szóló jegyzőkönyv nem alkalmazandó a védintézkedésekre.

3.5. CIKK

Átláthatóság

1. Az exportáló Fél megkeresésére a védintézkedéssel kapcsolatos vizsgálatot megindító, vagy az ideiglenes vagy végleges globális védintézkedést elfogadni kívánó Fél haladéktalanul átadja:

(a) a védintézkedésekről szóló megállapodás 12.2. cikkében említett információt a WTO védintézkedésekkel foglalkozó bizottsága által előírt formában;

(b) adott esetben a hazai ágazat által előterjesztett panasz nyilvános változatát; és

(c) a védintézkedéssel kapcsolatos vizsgálatban figyelembe vett valamennyi releváns tény- és jogkérdéssel kapcsolatos megállapításokat és indokolással ellátott következtetéseket tartalmazó nyilvános jelentést. A nyilvános jelentés tartalmazza a kárt és az azt okozó tényezők közötti okozati összefüggés elemzését, és bemutatja a globális védintézkedések meghatározásához használt módszert.

2. Az e cikk szerinti tájékoztatás során az importáló Fél felajánlja, hogy konzultál az exportáló Féllel az átadott információ felülvizsgálata céljából.

3.6. CIKK

Végleges intézkedések bevezetése

1. A globális védintézkedéseket elfogadó Fél törekszik arra, hogy az ilyen intézkedéseket a kétoldalú kereskedelmet legkevésbé befolyásoló módon szabja ki.

2. Az importáló Fél felajánlja, hogy konzultál az exportáló Féllel az (1) bekezdésben említett kérdés felülvizsgálata tárgyában. Az importáló Fél nem fogad el intézkedéseket a konzultáció felajánlásától számított 30 napon belül.

C. SZAKASZ

Általános rendelkezések

3.7. CIKK

Kizárás a vitarendezésből

Ez a fejezet nem tartozik a huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) hatálya alá.

NEGYEDIK FEJEZET

A KERESKEDELEM TECHNIKAI AKADÁLYAI

4.1. CIKK

Hatály és fogalommeghatározások

1. E fejezetet kell alkalmazni a Felek közötti árukereskedelmet esetlegesen érintő technikai szabályzatok, szabványok és megfelelőségértékelési eljárások előkészítésére, elfogadására és alkalmazására.

2. E fejezet nem vonatkozik:

(a) valamely kormányzati szerv által a kormányzati szervek termelési vagy fogyasztási szükségletei vonatkozásában készített beszerzési előírásokra; vagy

(b) az SPS-megállapodás A. mellékletében meghatározott egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekre.

3. Az e megállapodás, köztük a TBT-megállapodás 4.2. cikk értelmében integrált rendelkezései által egy fogalomhoz társított meghatározás hiányában a szabványosítási és megfelelőségértékelési eljárások általános fogalmai általában az ENSZ rendszerében és a nemzetközi szabványügyi testületek által elfogadott jelentéssel rendelkeznek, figyelemmel ezek szövegkörnyezetére és e fejezet tárgyára és céljára.

4. Az e fejezetben található, technikai szabályzatokra, szabványokra és megfelelőségértékelési eljárásokra történő hivatkozások kiterjednek ezek módosításaira, továbbá – a jelentéktelen módosítások és kiegészítések kivételével – a szabályaik vagy a termékkörük kiegészítésére is.

5. Az 1.8. cikk (A kötelezettségek terjedelme) (2) bekezdése nem alkalmazandó a TBT-megállapodás e megállapodásba foglalt 3., 4., 7., 8. és 9. cikkére.

4.2. CIKK

A TBT-megállapodás e megállapodásba foglalása

1. A TBT-megállapodás alábbi rendelkezései bekerülnek e megállapodás szövegébe, és annak részét képezik:

(a) 2. cikk (A technikai szabályzatok és szabványok elkészítése, elfogadása és alkalmazása központi kormányszervek által);

(b) 3. cikk (Technikai szabályzatok helyhatósági és nem állami szervek által történő elkészítése, elfogadása és alkalmazása);

(c) 4. cikk (Szabványok elkészítése, elfogadása és alkalmazása);

(d) 5. cikk (Központi kormányszervek által végzett megfelelőségértékelési eljárások);

(e) 6. cikk (A megfelelőség értékelésének központi kormányszervek által történő elismerése) a Felek megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló jegyzőkönyvből és a gyógyszerek bevált előállítási gyakorlataival kapcsolatos megfelelőségi és jogérvényesítési program kölcsönös elismeréséről szóló jegyzőkönyvből eredő jogainak és kötelezettségeinek korlátozása nélkül;

(f) 7. cikk (Helyhatósági szervek által végzett megfelelőségértékelési eljárások);

(g) 8. cikk (Nem állami szervek által végzett megfelelőségértékelési eljárások);

(h) 9. cikk (Nemzetközi és regionális rendszerek);

(i) 1. melléklet (Fogalmak és meghatározások e megállapodás alkalmazásában); és

(j) 3. melléklet (A szabványok elkészítésére, elfogadására és alkalmazására vonatkozó helyes gyakorlat kódexe).

2. Az integrált rendelkezésekben használt „tagok” kifejezés ebben a megállapodásban ugyanazt jelenti, mint a TBT-megállapodásban.

3. Ami a TBT-megállapodás 3., 4., 7., 8., és 9. cikkét illeti, a huszonkilencedik fejezetre (Vitarendezés) lehet hivatkozni, ha valamelyik Fél úgy véli, hogy a másik Fél nem ért el kielégítő eredményt e cikkek szerint, és ez kereskedelmi érdekeit jelentősen befolyásolja. Ilyen vonatkozásban ezeknek az eredményeknek egyenértékűnek kell lenniük azzal, mintha a szóban forgó szervezet is Fél lenne.

4.3. CIKK

Együttműködés

A Felek fokozzák együttműködésüket a technikai szabályzatok, szabványok, metrológia, megfelelőségértékelési eljárások, piacfelügyelet vagy piacfigyelés és a végrehajtási tevékenységek területén, hogy megkönnyítsék a Felek közötti kereskedelmet a huszonegyedik fejezetben (Szabályozási együttműködés) foglaltak szerint. Ez kiterjedhet a Felek metrológiával, szabványosítással, teszteléssel, tanúsítással és akkreditációval, piacfelügyelettel vagy piacfigyeléssel, továbbá végrehajtási tevékenységekkel foglalkozó állami vagy magánszervezetei közötti együttműködés támogatására vagy ösztönzésére; és különösen a Felek akkreditációért és megfelelőségértékelésért felelős szerveinek arra ösztönzésére, hogy olyan együttműködési megállapodásokban vegyenek részt, amelyek előmozdítják a megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek elfogadását.

4.4. CIKK

Technikai szabályzatok

1. A Felek vállalják, hogy a lehető legnagyobb mértékben együttműködnek annak érdekében, hogy technikai szabályzataik összeegyeztethetők legyenek egymással. Ezért ha valamelyik Fél szándékát fejezi ki egy másik Fél meglévő vagy kidolgozás alatt álló technikai szabályzatával egyenértékű vagy hasonló hatályú szabályzat kidolgozása iránt, e másik Fél az elsőként említett Fél megkeresésére, és amennyiben megvalósítható, ellátja a Felet azon vonatkozó információkkal, tanulmányokkal és adatokkal, amelyeket (elfogadott vagy kidolgozás alatt álló) technikai szabályzatának elkészítésekor alapul vett. A Felek elismerik, hogy szükség lehet arra, hogy tisztázzák a megkeresés hatályát, hogy egyetértsenek a hatállyal kapcsolatban, és azt is elismerik, hogy a bizalmas információ visszatartható.

2. Az a Fél, amely a másik Fél technikai szabályzatával az összeegyeztethető célkitűzése és termékköre miatt egyenértékűnek tekintett technikai szabályzatot dolgozott ki, kérheti, hogy a másik Fél egyenértékűnek ismerje el a technikai szabályzatot. A Fél a megkeresést írásban terjeszti elő, és a termékkörrel kapcsolatos indokokra is kitérve részletezi azokat az okokat, amelyek miatt a technikai szabályzatot egyenértékűnek kell tekinteni. Ha a megkeresett Fél nem ért egyet azzal, hogy a technikai szabályzat egyenértékű, kérésre közli a másik Féllel döntésének indokait.

4.5. CIKK

A megfelelőség értékelése

A Felek tiszteletben tartják a megfelelőségértékelés eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló jegyzőkönyvet és a gyógyszerek bevált eljárási gyakorlataival kapcsolatos megfelelőségi és jogalkalmazási program kölcsönös elismeréséről szóló jegyzőkönyvet.

4.6. CIKK

Átláthatóság

1. Mindegyik Fél garantálja, hogy a technikai szabályzatok és megfelelőségértékelési eljárások kidolgozásával kapcsolatos átláthatósági eljárások lehetővé tegyék a Felek érdekelt felei számára a korai szakaszban való részvételt, amikor még bevezethetők a módosítások és az észrevételek figyelembe vehetők, kivéve, ha sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi és nemzetbiztonsági problémák jelentkeznek, vagy ezek bekövetkezése fenyeget. Ha a technikai szabályzatok vagy megfelelőségértékelési eljárások kidolgozását érintő konzultációs folyamat nyilvános, a Felek lehetővé teszik, hogy a másik Féltől érkező személyek a saját személyeik számára biztosítottnál nem kedvezőtlenebb feltételekkel vegyenek részt a konzultációban.

2. A Felek előmozdítják a területükön működő szabványügyi testületek közötti megerősített együttműködést, egyrészről hogy megkönnyítsék többek között az egymás tevékenységeivel kapcsolatos információcserét, másrészről a szabványok harmonizációját kölcsönös érdekek és viszonosság alapján, az érintett szabványügyi testületek által elfogadandó szabályok szerint.

3. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy a javasolt technikai szabályzatok és megfelelőségértékelési eljárások WTO Notifikációs Központjának történő továbbítását követően legalább 60 napos időszakot biztosítson a másik Fél számára az írásbeli észrevételre, kivéve, ha sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi és nemzetbiztonsági problémák jelentkeznek, vagy ezek bekövetkezése fenyeget. A Felek pozitívan viszonyulnak az észrevételezési időszak meghosszabbítására irányuló ésszerű megkereséshez.

4. Ha valamelyik Félhez észrevételek érkeznek a másik Féltől a javasolt technikai szabályozást vagy megfelelőségértékelési eljárást illetően, ezekre az észrevételekre írásban válaszol, mielőtt elfogadná a technikai szabályozást vagy megfelelőségértékelési eljárást.

5. A Felek legkésőbb az elfogadott technikai szabályzat vagy megfelelőségértékelési eljárás közzétételének napján közzéteszik vagy más módon nyomtatásban vagy elektronikusan nyilvánosságra hozzák a jelentősebb észrevételekre adott válaszaikat vagy válaszaik összefoglalóját.

6. A Felek a másik Fél megkeresésére információt szolgáltatnak az általuk elfogadott vagy elfogadni kívánt technikai szabályzat vagy megfelelőségértékelési eljárás céljairól, jogalapjáról és indokáról.

7. A Felek pozitívan viszonyulnak a másik Fél olyan ésszerű megkereséséhez, amely a javasolt technikai szabályozás benyújtását követő észrevételezési időszak lejárta előtt érkezik be, és a technikai szabályozás elfogadásának és hatálybalépésének napja közötti időszak megállapítására vagy meghosszabbítására irányul, kivéve, ha a késedelem hatástalanná tenné a kitűzött jogszerű célok elérését.

8. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy elfogadott technikai szabályozásai és megfelelőségértékelési eljárásai nyilvánosan hozzáférhetőek legyenek a hivatalos weboldalakon.

9. Amennyiben valamelyik Fél lefoglalja a beléptető kikötőben a másik Fél területéről származó árut, mert az áru nem felel meg valamely technikai szabályozásnak, indokolatlan késedelem nélkül értesíti az importőrt az áru lefoglalásának okairól.

4.7. CIKK

E fejezet végrehajtásának irányítása

1. A Felek együttműködnek az e fejezet által érintett témákban. A Felek egyetértenek abban, hogy a 26.2. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint létrehozott árukereskedelmi bizottság feladatai közé tartoznak a következők:

(a) irányítsa e fejezet végrehajtását;

(b) azonnal kezelje azt a problémát, amelyet valamelyik Fél vet fel a szabványok, technikai szabályzatok vagy megfelelőségértékelési eljárások kidolgozása, elfogadása vagy alkalmazása kapcsán;

(c) valamely Fél megkeresésére megkönnyítse a másik Fél által végzett kockázat- vagy veszélyértékelésről szóló megbeszéléseket;

(d) ösztönözze a Felek szabványügyi testületei és megfelelőségértékelési szervei közötti együttműködést;

(e) információcserét folytasson a szabványokról, technikai szabályzatokról és megfelelőségértékelési eljárásokról, harmadik személyek és nemzetközi szervezetek szabványait, előírásait és eljárásait is ideértve, amennyiben ez a Felek közös érdeke;

(f) felülvizsgálja ezt a fejezetet a WTO-nak a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó bizottságában vagy a TBT-megállapodás tekintetében bekövetkező fejlemények alapján, és szükség esetén ajánlásokat dolgozzon ki e fejezet módosítására, amelyet az átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (a továbbiakban: CETA) vegyes bizottsága vizsgál meg;

(g) megtegyen más lépéseket, amelyekről a Felek úgy vélik, segítséget nyújtanak számukra e fejezet és a TBT-megállapodás végrehajtásában és a Felek közötti kereskedelem megkönnyítésében; és

(h) adott esetben jelentést tesz a CETA vegyes bizottságnak e fejezet végrehajtásáról.

2. Ha a Felek az árukereskedelemmel foglalkozó vegyes bizottság segítségével nem tudnak rendezni az e fejezet hatálya alá tartozó ügyet, a CETA vegyes bizottság valamelyik Fél megkeresésére eseti technikai munkacsoportot hozhat létre a kereskedelmet megkönnyítő megoldások meghatározására. Ha valamelyik Fél nem ért egyet a másik Fél technikai munkacsoport létrehozására irányuló megkeresésével, döntésének indokait kérelem ellenében kifejti. A Felek vezetik a technikai munkacsoportot.

3. Ha valamelyik Fél tájékoztatást kér, a másik Fél ésszerű időn belül nyomtatott vagy elektronikus formában megadja az információt e fejezet rendelkezéseivel összhangban. A megkeresett Fél törekszik arra, hogy a tájékoztatás iránti megkeresésre 60 napon belül válaszoljon.

ÖTÖDIK FEJEZET

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS NÖVÉNY-EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

5.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

(a) az SPS-megállapodás A. mellékletében szereplő fogalommeghatározások;

(b) az Élelmezési Kódex (a továbbiakban: Kódex) Bizottságának égisze alatt elfogadott meghatározások;

(c) a Nemzetközi Állatjárványügyi Hivatal (a továbbiakban: OIE) égisze alatt elfogadott meghatározások;

(d) a Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény (a továbbiakban: IPPC) égisze alatt elfogadott meghatározások;

(e) egy meghatározott szabályozott károsító védett zónája az az Európai Unióban található, hivatalosan meghatározott földrajzi terület, amelyben a károsító nem telepedett meg a megtelepedését tekintve kedvező feltételek és az Európai Unió más területein való jelenléte ellenére sem; és

(f) valamelyik Fél illetékes hatósága az 5-A. mellékletben szereplő hatóság.

2. Az (1) bekezdésen felül, az SPS-megállapodás szerinti fogalommeghatározásokat kell alkalmazni, amennyiben következetlenség tapasztalható a Kódex, az OIE, az IPPC égisze alatt elfogadott meghatározások és az SPS-megállapodás szerinti meghatározások között.

5.2. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései a következők:

(a) az emberek, állatok és növények életének vagy egészségének védelme a kereskedelem megkönnyítése mellett;

(b) annak biztosítása, hogy a Felek egészségügyi és növény-egészségügyi (SPS) intézkedései ne teremtsenek indokolatlan akadályt a kereskedelem előtt; és

(c) az SPS-megállapodás végrehajtásának előmozdítása.

5.3. CIKK

Hatály

Ez a fejezet azon SPS-intézkedésekre vonatkozik, amelyek közvetlenül vagy közvetve érinthetik a Felek közötti kereskedelmet.

5.4. CIKK

Jogok és kötelezettségek

A Felek megerősítik az SPS-megállapodás alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

5.5. CIKK

A regionális feltételekhez való igazodás

1. Az állatokra, állati termékekre és állati melléktermékekre tekintettel:

(a) a Felek elismerik az övezeti besorolás koncepcióját, és elhatározták, hogy alkalmazzák az 5-B. mellékletben felsorolt betegségekre;

(b) amennyiben a Felek regionális feltételek elismeréséről szóló elveket és iránymutatásokat fogadnak el, azokat felveszik az 5-C. mellékletbe;

(c) az a) pont alkalmazásában az importáló Fél az azon exportáló Félre vonatkozó egészségügyi intézkedéseit, akinek a területét az 5-B. mellékletben felsorolt betegség érinti, az exportáló övezeti besorolási határozata alapján hozza meg, feltéve, hogy az importáló Fél meggyőződött arról, hogy az exportáló Fél határozata megfelel az 5-C. mellékletben a Felek által megadott elveknek és iránymutatásoknak és az a vonatkozó nemzetközi szabványokon, iránymutatásokon és ajánlásokon alapul. Az importáló Fél bármilyen további intézkedést alkalmazhat az egészségügyi védelem megfelelő szintjének eléréséhez;

(d) ha valamelyik Fél úgy véli, hogy különleges státusszal rendelkezik az 5-B. mellékletben fel nem sorolt betegség tekintetében, kérelmeznie kell e státusz elismerését. Az importáló Fél további garanciákat kérhet az élő állatok, állati termékek és állati melléktermékek behozatala tekintetében, amelyek megfelelnek az importáló Fél által elismert, kölcsönösen elfogadott státusznak, az 5-E. mellékletben felsorolt különleges feltételeket is ideértve; és

(e) a Felek elismerik a területi egységekre osztás koncepcióját, és megállapodnak abban, hogy együttműködnek e kérdésben.

2. A növények és növényi termékek tekintetében:

(a) amennyiben az importáló Fél növény-egészségügyi intézkedést vezet be vagy tart fenn, figyelembe veszi többek között a térség károsító szempontjából vett státuszát, amely lehet károsítómentes terület, károsítómentes termőterület vagy termőhely, a károsítók elterjedésének alacsony szintjét felmutató terület és védett zóna az exportáló Fél megállapítása szerint; és

(b) amennyiben a Felek regionális feltételek elismeréséről szóló elveket és iránymutatásokat fogadnak el, azokat felveszik az 5-C. mellékletbe.

5.6. CIKK

Egyenértékűség

1. Az importáló Fél az exportáló Fél SPS-intézkedését sajátjával egyenértékűnek fogadja el, ha az exportáló Fél objektív módon igazolja, hogy intézkedése megfelel az importáló Fél megfelelő SPS védelmi szintjének.

2. Az 5-D. melléklet meghatározza azokat az elveket és iránymutatásokat, amelyek révén megállapítható, elismerhető és fenntartható az egyenértékűség.

3. Az 5-E. melléklet meghatározza a következőket:

(a) az a terület, amelynek tekintetében az importáló Fél elismeri, hogy az exportáló Fél valamely SPS-intézkedése egyenértékű a sajátjával; és

(b) az a terület, amelynek tekintetében az importáló Fél elismeri, hogy a meghatározott különleges feltétel teljesítése az exportáló Fél SPS-intézkedéseivel együttesen biztosítja az importáló Fél SPS védelmének megfelelő szintjét.

4. E fejezet alkalmazásában az 1.7. cikk (Hivatkozás jogszabályokra) alkalmazandó az 5-D. mellékletre és az 5-E. melléklet általános megjegyzéseire, figyelemmel erre a cikkre.

5.7. CIKK

Kereskedelmi feltételek

1. Az importáló Fél valamennyi áru vonatkozásában nyilvánosságra hozza az általános egészségügyi és növény-egészségügyi behozatali követelményeket. Ha a Felek együttesen prioritásként azonosítanak egy árut, a Felek eltérő döntésének hiányában az importáló Fél különleges egészségügyi és növény-egészségügyi behozatali követelményeket állapít meg ezen árura. Annak meghatározása során, hogy mely árukhoz rendelhető prioritás, a Felek együttműködnek a rendelkezésre álló erőforrásaikkal való hatékony gazdálkodás biztosítása érdekében. Az egyedi behozatali követelményeket az exportáló Fél területének egészén alkalmazni kell.

2. Az (1) bekezdés értelmében az importáló Fél haladéktalanul lefolytatja a prioritásként meghatározott árura vonatkozó egyedi egészségügyi és növény-egészségügyi behozatali követelmények megállapításához szükséges eljárást. Amint az egyedi behozatali követelményeket megállapítják, az importáló Fél haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket, hogy engedélyezze a kereskedelmet e behozatali követelmények alapján.

3. Az egyedi SPS behozatali követelmények megállapítása céljából az exportáló Fél az importáló Fél megkeresésére:

(a) megadja az importáló Fél által igényelt összes releváns információt; és

(b) ésszerű hozzáférést biztost az importáló Fél számára a vizsgálathoz, teszteléshez, audithoz és más vonatkozó eljárások lefolytatásához.

4. Ha az importáló Fél jegyzéket vezet egy adott áru behozatala tekintetében engedélyezett intézményekről vagy létesítményekről, előzetes vizsgálat nélkül jóváhagyja az exportáló Fél területén található létesítményt vagy intézményt, ha:

(a) az exportáló Fél kéri ezt a jóváhagyást az adott intézmény vagy létesítmény tekintetében, és csatolja a megfelelő garanciákat; és

(b) teljesülnek az 5-F. mellékletben ismertetett feltételek és eljárások.

5. A (4) bekezdésen felül az importáló Fél nyilvánosságra hozza az engedélyezett intézményeket és létesítményeket tartalmazó jegyzékét.

6. A Felek eltérő döntésének hiányában a Felek általában az áru szállítmányalapú előzetes vámkezelése nélkül elfogadják a szabályozott árut tartalmazó szállítmányt.

7. Az importáló Fél előírhatja, hogy az exportáló Fél megfelelő illetékes hatósága objektíve, az importáló Fél számára meggyőzően igazolja, hogy a behozatali követelmények teljesülhetnek vagy teljesülnek.

8. A Feleknek az egyedi növény-egészségügyi behozatali követelményekre vonatkozó, 5-G. mellékletben meghatározott eljárást kell követniük.

5.8. CIKK

Audit és hitelesítés

1. Az e fejezet alkalmazásába vetett bizalom fenntartása céljából a Felek auditálhatják és/vagy hitelesíthetik a másik Fél illetékes hatósága ellenőrzési programjának egészét vagy részét. A Felek saját maguk viselik az auditálással vagy hitelesítéssel összefüggő költségeket.

2. Ha a Felek audit vagy hitelesítés lefolytatására irányadó elvekről vagy iránymutatásokról határoznak, azokat belefoglalják az 5-H. mellékletbe. Ha valamelyik Fél auditálást vagy hitelesítést végez, azt az 5-H. mellékletben foglalt elvekkel és iránymutatásokkal összhangban hajtja végre.

5.9. CIKK

A kivitel igazolása

1. Ha élő állatokból vagy állati termékekből álló szállítmány behozatalához hivatalos állat-egészségügyi bizonyítványra van szükség, és ha az importáló Fél az exportáló Fél SPS-intézkedéseit a sajátjaival egyenértékűnek fogadta el az ilyen állatok vagy állati termékek tekintetében, a Felek – eltérő döntésük hiányában – az 5-I. mellékletben bemutatott állat-egészségügyi bizonyítványmintát alkalmazzák ezekre a bizonyítványokra. A Felek más termékek tekintetében is alkalmazhatnak bizonyítványmintát, ha úgy kívánják.

2. Az 5-I. melléklet megállapítja a kiviteli igazolásra – az elektronikus igazolást, a bizonyítványok visszavonását vagy cseréjét, a nyelvi rendszereket és a bizonyítványmintákat is ideértve – vonatkozó elveket és iránymutatásokat.

5.10. CIKK

Importellenőrzés és díjak

1. Az 5-J. melléklet határozza meg az importellenőrzésre és díjakra vonatkozó elveket és iránymutatásokat, az importellenőrzések gyakoriságát is ideértve.

2. Amennyiben az importellenőrzés során a megfelelő behozatali követelményeknek való meg nem felelést tárják fel, az importáló Fél által hozott intézkedéseknek az esetlegesen felmerülő kockázat értékelésén kell alapulnia, és az nem korlátozhatja jobban a kereskedelmet, mint ami a Fél megfelelő egészségügyi és növény-egészségügyi védelmének szintjéhez szükséges.

3. Az importáló Fél, amikor csak lehetséges, értesíti a nem megfelelő szállítmány importőrét vagy annak képviselőjét a meg nem felelés okairól, és lehetőséget biztosít számukra a határozat felülvizsgálatára. Az importáló Fél figyelembe veszi a felülvizsgálat elősegítésére benyújtott összes lényeges információt.

4. A Felek díjat szedhetnek be a határokon végzett ellenőrzések lefolytatása során felmerült költségekre, legfeljebb a költségek megtérülésének mértékéig.

5.11. CIKK

Értesítés és információcsere

1. A Felek haladéktalanul értesítik egymást a következőkről:

(a) a károsítókkal vagy betegségekkel kapcsolatos státuszban bekövetkezett jelentős változás, például az 5-B. mellékletben felsorolt betegség jelenléte és alakulása;

(b) járványügyi jelentőségű megállapítás olyan állatbetegség tekintetében, amely nem szerepel az 5-B. mellékletben, vagy amely új betegség; és

(c) jelentős élelmiszer-biztonsági probléma a Felek közötti kereskedelem tárgyát képező termékkel összefüggésben.

2. A Felek törekszenek arra, hogy más vonatkozó témákban is információt cseréljenek, például a következőkről:

(a) valamelyik Fél SPS-intézkedéseiben bekövetkezett változás;

(b) valamelyik Fél illetékes hatóságának felépítésében vagy szervezetében bekövetkezett jelentős változás;

(c) kérésre az egyik Fél által végzett hivatalos ellenőrzések eredményei és az elvégzett ellenőrzés eredményeit érintő jelentés;

(d) az 5.10. cikkben előírt importellenőrzés eredményei a nem megfelelő vagy azon szállítmány tekintetében, amelynek beléptetését megtagadták; és

(e) kérésre az egyik Fél által készített, e fejezet szempontjából releváns kockázatelemzés vagy tudományos szakvélemény.

3. A közös irányítóbizottság eltérő döntésének hiányában, ha az (1) vagy (2) bekezdésben említett információt a WTO Notifikációs Központjához vagy a megfelelő nemzetközi szabványügyi testülethez történő bejelentéssel bocsátják rendelkezésre, e testület vonatkozó szabályaival összhangban, teljesülnek az (1) és (2) bekezdésekben említett feltételek, amennyiben vonatkoznak az ott említett információra.

5.12. CIKK

Technikai konzultációk

Bármelyik Fél jelentős élelmiszer-biztonsági, növény-egészségügyi vagy állat-egészségügyi, vagy a másik Fél által javasolt vagy végrehajtott SPS-intézkedéssel kapcsolatos aggályai esetén kérheti a másik Féllel való technikai konzultációt. A megkeresett Félnek haladéktalanul válaszolnia kell a megkeresésre. A Felek törekszenek arra, hogy megadják a szükséges információt, hogy elkerülhető legyen a kereskedelem megszakadása, és adott esetben kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak.

5.13. CIKK

Veszélyhelyzeti SPS-intézkedések

1. A Felek a veszélyhelyzeti SPS-intézkedés végrehajtásáról szóló határozat meghozatalától számított 24 órán belül értesítik egymást az ilyen intézkedésről. Ha valamelyik Fél technikai konzultációt kér a veszélyhelyzeti SPS-intézkedéssel kapcsolatban, a technikai konzultációt a veszélyhelyzeti SPS-intézkedésről szóló értesítést követő 10 napon belül meg kell tartani. A Felek a technikai konzultáció során megadott összes információt figyelembe veszik.

2. Az importáló Fél figyelembe veszi az exportáló Fél által időben átadott információt, amikor olyan szállítmánnyal kapcsolatban hoz döntést, amelyet a veszélyhelyzeti SPS-intézkedés elfogadásakor szállítanak a Felek között.

5.14. CIKK

Az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések közös irányítóbizottsága

1. A 26.2. cikk (1) bekezdésének d) pontjában létrehozott egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések közös irányítóbizottsága (a továbbiakban: közös irányítóbizottság) az egyes Felek SPS-intézkedésekért felelős szabályozói és kereskedelmi képviselőiből áll.

2. A közös irányítóbizottság többek között:

(a) nyomon követi e fejezet végrehajtását, mérlegel minden, e fejezethez kapcsolódó kérdést, továbbá megvizsgál minden olyan ügyet, amely a fejezet végrehajtásával összefüggésében felmerülhet;

(b) iránymutatást ad a problémák azonosításához, rangsorolásához, kezeléséhez és megoldásához;

(c) foglalkozik a Felek importellenőrzés módosítására irányuló megkeresésével;

(d) legalább évente egyszer felülvizsgálja e fejezet mellékleteit, különösen az e megállapodásban előírt konzultációk nyomán elért előrehaladás alapján. A felülvizsgálatot követően a közös irányítóbizottság dönthet e fejezet mellékleteinek módosításáról. A Felek a módosítás hatálybalépéséhez szükséges megfelelő eljárásaikkal összhangban jóváhagyhatják a közös irányítóbizottság határozatát. A határozat a Felek által elfogadott időpontban lép hatályba;

(e) nyomon követi a fenti d) pontban említett határozat végrehajtását, valamint az ott említett intézkedések megvalósulását;

(f) rendszeres fórumot biztosít a Felek szabályozási rendszerével kapcsolatos információcsere céljára, ideértve az SPS-intézkedés alapját képező tudományos és kockázatértékelést; és

(g) dokumentálja az egyedi SPS-intézkedések egyenértékűségének elismerésével kapcsolatos munkát érintően a Felek között zajló megbeszélések állását.

3. A közös irányítóbizottság többek között:

(a) lehetőségeket határozhat meg kiterjedtebb kétoldalú kötelezettségvállalások tekintetében, a fokozottabb kapcsolatfelvételt is ideértve, amely a tisztviselők cseréjét is magában foglalhatja;

(b) korai szakaszban megvitathatja a mérlegelés alatt álló SPS-intézkedés változtatásait vagy javasolt változtatásait;

(c) megkönnyítheti a Felek közötti megértést az SPS-megállapodás végrehajtását érintően, és előmozdíthatja a Felek között a többoldalú fórumokon, köztük a WTO egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottságban és adott esetben a nemzetközi szabványügyi testületekben megvitatott SPS-problémákkal kapcsolatos együttműködést; vagy

(d) korai szakaszban azonosíthatja és megvitathatja az SPS-jellegű kezdeményezéseket, amelyek szempontjából hasznos az együttműködés.

4. A közös irányítóbizottság munkacsoportokat hozhat létre a Felek szakértőiből álló képviselőkből; e munkacsoportok az SPS konkrét kérdéseivel foglalkoznak.

5. A Felek bármilyen SPS-szel kapcsolatos kérdést a közös irányítóbizottság elé utalhatnak. A közös irányítóbizottságnak a lehető leggyorsabban meg kell vizsgálnia a kérdést.

6. Ha a közös irányítóbizottság nem tudja a kérdést rövid időn belül rendezni, a Felek bármelyikének megkeresésére jelentést tehet a CETA vegyes bizottsághoz.

7. A Felek eltérő döntésének hiányában a közös irányítóbizottság e megállapodás hatálybalépését követően legkésőbb 180 nappal összeül, és meghatározza munkaprogramját, illetve e megállapodás hatálybalépését követően legkésőbb egy évvel az eljárási szabályzatát.

8. Első ülését követően a közös irányítóbizottság igény szerint, szokásosan évente ülésezik. A közös irányítóbizottság dönthet úgy is, hogy videokonferencia vagy telekonferencia útján ülésezik, és a napirenden kívüli kérdéseket levélváltással is megtárgyalhatja.

9. A közös irányítóbizottság évente jelentést tesz tevékenységéről és munkaprogramjáról a CETA vegyes bizottságnak.

10. E megállapodás hatálybalépésekor mindegyik Fél kapcsolattartási pontot jelöl ki, és erről írásban értesíti a másik Felet; e kapcsolattartási pont feladata a közös irányítóbizottság napirendjének meghatározása és az egészségügyi és növény-egészségügyi kérdésekkel kapcsolatos kommunikáció elősegítése.

HATODIK FEJEZET

VÁMÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KERESKEDELEM KÖNNYÍTÉSE

6.1. CIKK

Célok és alapelvek

1. A Felek elismerik a vámügyi együttműködésnek és a kereskedelem könnyítésének a jelentőségét a gyorsan fejlődő globális kereskedelmi környezetben.

2. A Felek a lehető legnagyobb mértékben együttműködnek és információt cserélnek, a bevált gyakorlatokról szóló információt is ideértve, hogy előmozdítsák az e megállapodásban foglalt, a kereskedelem megkönnyítését szolgáló intézkedések alkalmazását és az azoknak való megfelelést.

3. A kereskedelem megkönnyítését szolgáló intézkedések nem akadályozhatják az olyan mechanizmusokat, amelyek valamelyik Fél jogszabályainak hatékony érvényesítése és azok betartása révén biztosítják a személyek védelmét.

4. Az import-, export- és árutovábbítási követelmények és eljárások nem lehetnek az adminisztráció szempontjából megterhelőbbek vagy a kereskedelmet jobban korlátozók, mint amennyire a jogos cél elérése érdekében szükséges.

5. A meglévő nemzetközi kereskedelmi és vámeszközök és szabványok képezik az import-, export- és árutovábbítási követelmények és eljárások alapját, kivéve, ha ezek az eszközök vagy szabványok a kívánatos jogszerű célok elérésére nézve nem hatékony vagy nem megfelelő eszköznek minősülnek.

6.2. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek közzéteszik vagy másként, többek között elektronikus úton rendelkezésre bocsátják az áruk behozatalára vagy kivitelére vonatkozó követelményekkel kapcsolatos jogszabályaikat, szabályozásaikat, bírósági határozataikat és közigazgatási politikáikat.

2. A Felek törekszenek arra, hogy nyilvánosságra hozzák, többek között az interneten, a tervezett vámügyi szabályozásaikat és közigazgatási politikáikat, és az érdekelt felek számára lehetőséget biztosítanak az észrevételezésre ezek elfogadása előtt.

3. Mindegyik Fél egy vagy több kapcsolattartási pontot jelöl ki vagy működtet az érdekeltek által előterjesztett vámügyi kérdések megválaszolására, és az interneten tájékoztatást tesz közzé az ilyen kérdésfeltevés eljárására vonatkozóan.

6.3. CIKK

Áru átengedése

1. Mindegyik Fél egyszerűsített vámeljárásokat fogad el vagy tart fenn az áruk hatékony átengedésére, hogy megkönnyítsék a Felek közötti kereskedelmet, és csökkentsék az importőrök és exportőrök költségeit.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy ezek az egyszerűsített eljárások:

(a) lehetővé tegyék az áruk jogszabályaiknak való megfelelést garantáló időnél nem hosszabb időn belüli átengedését;

(b) lehetővé tegyék, hogy az árukat, és lehetőség szerint az ellenőrzött vagy szabályozott árukat az első beléptetési pontnál átengedjék;

(c) törekedjenek arra, hogy rövid időn belül átengedjék azokat az árukat, amelyek tekintetében veszélyhelyzeti vámkezelésre van szükség;

(d) tegyék lehetővé, hogy az importőr vagy ügynöke az árut a vámok, adók és díjak végleges megállapítása és megfizetése előtt elvigye a vámellenőrzés alól. Az áruk átengedése előtt a Felek kérhetik, hogy az importőr elégséges garanciát adjon biztosíték, letét vagy más megfelelő eszköz formájában; és

(e) a Felek jogszabályaival összhangban rendelkezzenek a Felek által meghatározott csekély értékű áruk beléptetésére vonatkozó egyszerűsített dokumentálási követelményekről.

3. Az egyszerűsített eljárásban mindegyik Fél előírhatja, hogy részletesebb információt nyújtsanak be adott esetben a beléptetést követő elszámolások és ellenőrzések során.

4. Mindegyik Fél lehetővé teszi az áruk gyorsított átengedését, és lehetőség szerint, továbbá adott esetben:

(a) rendelkezik az áruk fizikai beérkezését megelőzően az információ előzetes elektronikus benyújtásáról és feldolgozásáról, hogy az árukat érkezéskor át lehessen engedni, ha nem tártak fel kockázatot, vagy nincs szükség szúrópróbaszerű ellenőrzésre; és

(b) rendelkeznek egyes áruk minimális dokumentáció melletti vámkezeléséről.

5. Mindegyik Fél lehetőség szerint biztosítja, hogy a határellenőrzésben és egyéb import- és exportellenőrzésben érintett hatóságai és ügynökségei együttműködjenek, és munkájukat összehangolják a kereskedelem egyszerűsítése érdekében, többek között azáltal, hogy közelítik a behozatali és kiviteli adatokkal és a dokumentációval kapcsolatos követelményeiket, továbbá egy helyszínt jelölnek ki a szállítmányok egyszeri iratellenőrzésére és fizikai ellenőrzésére.

6. Mindegyik Fél lehetőség szerint biztosítja, hogy az árukra vonatkozó behozatali és kiviteli követelményeit összehangolja a kereskedelem megkönnyítése érdekében, tekintet nélkül arra, hogy ezeket a követelményeket valamely hivatal vagy a hivatal nevében egy vámigazgatási szerv alkalmazza-e.

6.4. CIKK

Vámérték-megállapítás

1. A vámérték-megállapítási megállapodás szabályozza a Felek közötti viszonosságon alapuló kereskedelemre vonatkozó vámérték-megállapítást.

2. A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy a vámérték-megállapítással kapcsolatos kérdésekre közös megoldást találjanak.

6.5. CIKK

Áruk osztályozása

A Felek közötti, e megállapodás szerinti árukereskedelemben az áruk osztályozása a Felek vámnómenklatúrája szerint, a harmonizált rendszerrel összhangban zajlik.

6.6. CIKK

Díjak

Mindegyik Fél közzéteszi, vagy más módon, többek között elektronikusan nyilvánosságra hozza a vámigazgatási szerve által kiszabott díjakat és illetékeket. A tájékoztatás kiterjed az alkalmazandó díjakra és illetékekre, az azokkal kapcsolatos egyedi indokokra, a felelős hatóságokra, továbbá a fizetés idejére és módjára. A Felek nem szabnak ki új vagy módosított díjakat és illetékeket, amíg nem teszik közzé vagy hozzák nyilvánosságra más módon ezt az információt.

6.7. CIKK

Kockázatkezelés

1. A Felek a vizsgálatokat, átengedéseket és beléptetést követő ellenőrzési eljárásokat kockázatértékelési elvekre építik, ahelyett, hogy azt írnák elő, hogy a beléptetni kívánt egyes szállítmányokat átfogóan át kell vizsgálni a behozatali követelményeknek való megfelelésük szempontjából.

2. A Felek kockázatkezelési elvek alapján fogadják el és alkalmazzák a behozatali, kiviteli és árutovábbítási követelményeket, továbbá az árukkal kapcsolatos eljárásokat; a megfelelőségi intézkedéseket pedig csak a figyelemre méltó ügyletekre összpontosítják.

3. Az (1) és a (2) bekezdés nem zárja ki, hogy a Felek minőség-ellenőrzést és megfelelőségi felülvizsgálatot folytassanak le, amelyekhez kiterjedtebb vizsgálatokra lehet szükség.

6.8. CIKK

Automatizálás

1. A Felek az áruk átengedésére vonatkozó eljárásaik felgyorsítása érdekében élnek az információs technológiákkal, hogy egyszerűsítsék a – többek között a Felek közötti – kereskedelmet.

2. Mindegyik Fél:

(a) törekszik arra, hogy elektronikusan közzétegye azokat a vámügyi formanyomtatványokat, amelyekre az áruk behozatalakor vagy kivitelekor szükség van;

(b) jogszabályainak függvényében lehetővé teszi, hogy ezeket a vámügyi formanyomtatványokat elektronikusan is be lehessen nyújtani; és

(c) amennyiben lehetséges, vámigazgatási szervein keresztül biztosítja az elektronikus információcserét az üzleti élet szereplőivel.

3. Mindegyik Fél törekszik arra, hogy:

(a) teljesen összekapcsolt egyablakos rendszereket fejlesszen ki vagy tartson fenn, hogy megkönnyítse a vámügyi és a nem vámügyi jogszabályok által a határon átnyúló árumozgások tekintetében előírt információ egyszeri, elektronikus benyújtását; és

(b) adatelemkészleteket és folyamatokat fejlesszen ki a Vámigazgatások Világszervezetének (WCO) adatmodelljeivel, továbbá a WCO kapcsolódó ajánlásaival és iránymutatásaival összhangban.

4. A Felek törekszenek arra, hogy a köztük zajló kereskedelem egyszerűsítése érdekében együttműködjenek interoperábilis elektronikus rendszerek kifejlesztésében, a WCO-ban folytatott munka figyelembevételét is ideértve.

6.9. CIKK

Előzetes állásfoglalás

1. Mindegyik Fél írásbeli kérelemre előzetes állásfoglalást ad ki az áruk tarifális besorolásával kapcsolatban, jogszabályaikkal összhangban.

2. A bizalmas adatkezeléssel kapcsolatos követelményekre is figyelemmel mindegyik Fél közzéteszi, például az interneten, a tarifális besorolásról szóló előzetes állásfoglalásokkal kapcsolatos olyan információt, amely a tarifális besorolási szabályok megértése és alkalmazása szempontjából lényeges.

3. A kereskedelem megkönnyítése érdekében a Felek kétoldalú párbeszédükben rendszeresen jelzik az (1) és (2) bekezdésben említett ügyekre vonatkozó jogszabályaik és végrehajtási intézkedéseik legutóbbi változásait.

6.10. CIKK

Felülvizsgálat és fellebbezés

1. A Felek gondoskodnak arról, hogy az áruk behozatala tekintetében hozott közigazgatási intézkedés vagy hivatalos határozat bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási eljárásban haladéktalanul felülvizsgálható legyen.

2. Az e közigazgatási eljárások alapján eljáró bíróságnak vagy tisztviselőnek függetlennek kell lennie a határozatot kibocsátó tisztviselőtől vagy hivataltól, és hatáskörrel kell rendelkeznie a határozat fenntartására, módosítására vagy visszavonására a Fél jogával összhangban.

3. Mielőtt a Felek előírnák egy személy számára, hogy hivatalosabb vagy bírói úton vegyen igénybe jogorvoslatot, gondoskodnak a közigazgatási szintű fellebbezés vagy felülvizsgálat lehetőségéről, amely független az eredeti kérelem vagy határozat tárgyában eljáró tisztviselőtől vagy hivataltól.

4. A Felek lényegében ugyanazt a felülvizsgálati vagy fellebbezési jogot biztosítják a vámigazgatási szervek által kiadott előzetes állásfoglalásokkal kapcsolatos határozatok tekintetében azon személynek, aki előzetes állásfoglalást kapott a 6.9. cikk értelmében, mint amelyet a területén az importőröknek biztosít.

6.11. CIKK

Szankciók

Mindegyik Fél biztosítja, hogy vámjoga a vámjogi jogsértésekre arányos és megkülönböztetésmentes szankciókat írjon elő, és hogy e szankciók alkalmazása ne eredményezzen indokolatlan késedelmet.

6.12. CIKK

Titoktartás

1. A Felek jogszabályaikkal összhangban szigorúan bizalmasan kezelik az olyan információt, amelyet e fejezettel összhangban szereztek be, és amely jellegénél fogva bizalmas, vagy amelyet bizalmas információként közöltek, és védik ezen információt az olyan nyilvánosságra hozatallal szemben, amely hátrányosan érintheti az információt szolgáltató személy versenyhelyzetét.

2. Ha az (1) bekezdésben említett információt átvevő vagy beszerző Fél a joga szerint köteles nyilvánosságra hozni ezt az információt, értesíti az információt szolgáltató Felet vagy személyt.

3. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy az e fejezet szerint gyűjtött bizalmas információt ne használja a vámeljárások igazgatásától és alkalmazásától eltérő célokra, csak a bizalmas információt közlő Fél vagy személy engedélyével.

4. A Felek engedélyezhetik, hogy az e fejezet szerint gyűjtött információt felhasználják olyan közigazgatási, bírósági vagy kvázi-bírósági eljárásokban, amelyeket az e fejezetet végrehajtó vámügyi jogszabályok be nem tartása miatt indítottak. A Felek az ilyen felhasználásról értesítik az információt szolgáltató Felet vagy személyt.

6.13. CIKK

Együttműködés

1. A Felek továbbra is együttműködnek a nemzetközi fórumokon, például a WCO-ban, hogy elérjék a kölcsönösen elismert célokat, többek között a WCO-nak a globális kereskedelem biztonságát és könnyítését szolgáló szabványban megfogalmazottakat.

2. A Felek rendszeresen áttekintik a kereskedelem megkönnyítése szempontjából releváns nemzetközi kezdeményezéseket, az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája és az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága által kidolgozott, a kereskedelem megkönnyítésével kapcsolatos ajánlások gyűjteményét is ideértve, hogy meghatározzák azokat a területeket, ahol a későbbi közös fellépések elősegíthetik a Felek közötti kereskedelmet, és előmozdítják a kölcsönösen elfogadott többoldalú célkitűzéseket.

3. A Felek a Kanada és az Európai Közösség között 1997. december 4-én Ottawában létrejött, *a vámügyi együttműködésről és a vámügyekben folytatott kölcsönös segítségnyújtásról szóló megállapodással* (a továbbiakban: Kanada–EU vámügyi együttműködési megállapodás) összhangban együttműködnek egymással.

4. A Felek kölcsönös segítséget nyújtanak egymásnak vámügyekben a Kanada–EU vámügyi együttműködési megállapodással összhangban, többek között a Felek vámjogszabályainak valószínűsített, az említett megállapodásban foglalt meghatározás szerinti megsértése, továbbá a megállapodás végrehajtása tárgyában.

6.14. CIKK

Vám-együttműködési vegyes bizottság

1. A vám-együttműködési vegyes bizottság, amely felhatalmazást kap, hogy a CETA vegyes bizottságnak égisze alatt szakbizottságként eljárjon a 26.2. cikk (1) bekezdésének c) pontja (Szakbizottságok) értelmében, garantálja e fejezet, valamint a származási szabályokról és származási eljárásokról szóló jegyzőkönyv, továbbá a 20.43. cikk (A határokon alkalmazott intézkedések hatálya) és a 2.8. cikk (A preferenciális tarifális elbánás ideiglenes felfüggesztése) megfelelő érvényesülését. A vám-együttműködési vegyes bizottság e megállapodással összhangban megvizsgálja az ezek alkalmazásából eredő kérdéseket.

2. Az e megállapodás hatálya alá tartozó ügyekben a vám-együttműködési vegyes bizottság az egyes Felek által megfelelőnek ítélt vámügyi, kereskedelmi és más illetékes hatóságok képviselőiből áll.

3. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy a vám-együttműködési bizottság ülésein részt vevő képviselői rendelkezzenek a napirendi pontoknak megfelelő szakértelemmel. A vám-együttműködési vegyes bizottság a szakértelmet tekintve egyedi összetételben is ülésezhet a származási szabályok vagy származási eljárások kérdéseinek megvitatása érdekében (vagy mint vám-együttműködési vegyes bizottság – származási szabályok vagy pedig mint vám-együttműködési vegyes bizottság – származási eljárások).

4. A vám-együttműködési vegyes bizottság határozatokat, ajánlásokat vagy véleményeket fogalmazhat meg, és határozattervezeteket terjeszthet a CETA vegyes bizottság elé, amennyiben szükségesnek ítéli a közös célkitűzések elérése és az e fejezetben, továbbá a származási szabályokról és a származási eljárásokról szóló jegyzőkönyvben, a 20.43. cikkben (A határokon alkalmazott intézkedések hatálya) és a 2.8. cikkben (A preferenciális tarifális elbánás ideiglenes felfüggesztése) megállapított mechanizmusok zökkenőmentes működése szempontjából.

HETEDIK FEJEZET

TÁMOGATÁSOK

7.1. CIKK

A támogatás fogalmának meghatározása

1. E megállapodás alkalmazásában „**támogatás**” az az árukereskedelemhez kapcsolódó intézkedés, amely megfelel a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás (a továbbiakban: SCM-megállapodás) 1.1. cikkében foglalt feltételeknek.

2. Támogatásra csak akkor vonatkozik ez a fejezet, ha az az SCM-megállapodás 2. cikke szerint egyedinek minősül.

7.2. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek kétévente értesítik egymást a következőkről a területükön odaítélt vagy fenntartott támogatások vonatkozásában:

(a) a támogatás jogalapja;

(b) a támogatás formája; és

(c) a támogatás összege vagy támogatáshoz rendelt költségvetés.

2. A WTO-nak az SMC-megállapodás 25.1. cikke értelmében megküldött bejelentések megfelelnek az (1) bekezdésben rögzített követelménynek.

3. A Felek a másik Fél megkeresésére haladéktalanul tájékoztatják a másik Felet a szolgáltatások kereskedelmével összefüggésben a területükön biztosított kormányzati támogatások konkrét eseteiről, és megválaszolják az azokkal kapcsolatos kérdéseket.

7.3. CIKK

A mezőgazdasági és halászati ágazattól eltérő ágazatokban nyújtott támogatásokkal és kormányzati támogatásokkal kapcsolatos konzultációk

1. Amennyiben az egyik Fél úgy véli, hogy a másik Fél által nyújtott támogatás vagy a szolgáltatások kereskedelméhez kapcsolódó kormányzati támogatás konkrét esete hátrányosan érinti vagy érintheti érdekeit, aggályait közölheti a másik Féllel, és konzultációt kezdeményezhet ebben a kérdésben. A megkeresett Fél teljes körűen és jóhiszeműen vizsgálja meg a megkeresést.

2. A konzultáció során a Fél további információt kérhet a másik Fél által nyújtott támogatásról vagy a szolgáltatások kereskedelmével összefüggő kormányzati támogatás konkrét esetéről, a támogatás szakpolitikai célkitűzését, összegét és a potenciálisan kereskedelemtorzító hatás korlátozása érdekében hozott intézkedéseket is ideértve.

3. A konzultációk alapján a megkeresett Fél arra törekszik, hogy felszámolja vagy a lehető legkisebbre csökkentse a támogatásnak vagy a szolgáltatások kereskedelmével összefüggő kormányzati támogatás konkrét esetének a megkereső Fél érdekeire gyakorolt káros hatásait.

4. Ez a cikk nem alkalmazandó a mezőgazdasági árukhoz és halászati termékekhez nyújtott támogatásokra, és nem érinti a 7.4. és 7.5. cikket.

7.4. CIKK

Konzultáció a mezőgazdasági árukhoz és halászati termékekhez nyújtott támogatásokról

1. A Felek közös célkitűzése, hogy együttesen jussanak megállapodásra a következőkről:

(a) az agrárkereskedelemmel kapcsolatos többoldalú fegyelmi mechanizmusok és szabályok további javítása a WTO-ban; és

(b) a halászati támogatásokkal kapcsolatos globális, többoldalú megoldások kialakításának elősegítése.

2. Amennyiben az egyik Fél úgy véli, hogy a másik Fél által nyújtott támogatás vagy a kormányzati támogatás hátrányosan érinti vagy érintheti érdekeit a mezőgazdasági áruk vagy halászati termékek tekintetében, aggályait közölheti a másik Féllel, és konzultációt kezdeményezhet ebben a kérdésben.

3. A megkeresett Fél teljes körűen és jóhiszeműen vizsgálja meg a megkeresést, és minden tőle telhetőt megtesz, hogy a támogatás vagy a kormányzati támogatásnyújtás megkereső Fél érdekeire a mezőgazdasági vagy halászati termékek tekintetében gyakorolt káros hatásait felszámolja, vagy a lehető legkisebbre csökkentse.

7.5. CIKK

Mezőgazdasági exporttámogatás

1. E cikk alkalmazásában:

(a) „**exporttámogatás**” a mezőgazdaságról szóló megállapodás 1. cikkének e) pontja szerinti exporttámogatás; és

(b) „**vám teljes lebontása**”, ahol vámkontingensek vannak, a kontingensen belüli vagy kontingensen felüli vám lebontása.

2. A Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn exporttámogatást olyan mezőgazdasági áruk vonatkozásában, amelyet exportálnak a másik Fél területére vagy oda exportált termékbe foglalnak bele, azt követően, hogy a másik Fél teljes mértékben – haladéktalanul vagy átmeneti időszakot követően – lebontotta a vámokat az adott mezőgazdasági termék vonatkozásában a 2-A. melléklettel (Vámok lebontása) összhangban, annak tarifajegyzékét is ideértve.

7.6. CIKK

Titoktartás

Az e fejezet szerinti információszolgáltatás során a Felek nem kötelesek bizalmas információ közlésére.

7.7. CIKK

Az audiovizuális szolgáltatások és a kulturális ágazat számára nyújtott támogatások és kormányzati támogatások kizárása

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem alkalmazandó az Európai Unó tekintetében az audiovizuális szolgáltatásokhoz, Kanada tekintetében pedig a kulturális ágazatok számára nyújtott támogatásokra és kormányzati támogatásokra.

7.8. CIKK

A WTO-megállapodással fennálló kapcsolat

Az egyes Felek megerősítik az 1994. évi GATT VI. cikke, az SCM-megállapodás és a mezőgazdaságról szóló megállapodás értelmében fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

7.9. CIKK

Vitarendezés

E fejezet 7.3. és 7.4. cikkére nem vonatkoznak e megállapodás vitarendezési rendelkezései.

NYOLCADIK FEJEZET

BERUHÁZÁS

A. SZAKASZ

Fogalommeghatározások és hatály

8.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységek”: olyan tevékenységek, amelyeket nem üzleti alapon és nem egy vagy több gazdasági szereplővel versengve végeznek;

„repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amelyeket akkor végeznek a repülőgépen vagy annak egy részén, amikor azt véglegesen üzemen kívül helyezik az úgynevezett forgalmi karbantartás nem tartozik ide;

„repülőtér-működtetési szolgáltatások”: repülőtéri infrastruktúra – ideértve a terminálokat, kifutópályákat, gurulóutakat és forgalmi előtereket, parkolókat és repülőtéren belüli közlekedési rendszereket – működtetése vagy igazgatása, egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján. Az egyértelműség kedvéért a repülőtér-működtetési szolgáltatások nem foglalják magukban a repülőterek vagy a repülőtér földterületének tulajdonlását vagy az ilyenekbe eszközölt beruházásokat, vagy az igazgatóság által végzett bármelyik feladatot. A repülőtér-működtetési szolgáltatások nem foglalják magukban a léginavigációs szolgálatokat;

„zárlat”: valamely vitában részt vevő fél tulajdonának lefoglalása egy ítélet teljesülésének biztosítása vagy garantálása érdekében;

„számítógépes helyfoglalási rendszerrel kapcsolatos szolgáltatások”: számítógépes rendszerek által nyújtott olyan szolgáltatások, amelyek információkat tartalmaznak a légi fuvarozók menetrendjéről, elérhetőségéről, díjairól és díjszabásáról, és amelyeken keresztül foglalások végezhetők vagy jegyek bocsáthatók ki;

„bizalmas vagy védett információk”:

(a) bizalmas üzleti információk; vagy

(b) nyilvánosságra hozatal ellen védett információk;

(i) az alperes információja esetében az alperes joga szerint;

(ii) más információ esetében azon jog vagy azon szabályok szerint, amelyeket a Fórum az ilyen adatszolgáltatás tekintetében alkalmazandónak ítél;

„érintett beruházás”: valamely Fél vonatkozásában olyan beruházás,

(a) amelyet a Fél területén eszközöltek;

(b) amelyet a beruházás megtételének idejében alkalmazandó joggal összhangban tettek;

(c) amely közvetlenül vagy közvetve a másik Fél beruházójának tulajdonában vagy irányítása alatt áll; és

(d) amely létezett a megállapodás hatálybalépésének napján, vagy amelyet az követően eszközöltek vagy vásároltak fel;

„vitában részt vevő fél”: olyan beruházó, aki az F. szakasz alapján eljárást kezdeményez, vagy az alperes. Az F. szakasz alkalmazásában és a 8.14. cikk sérelme nélkül a beruházó nem valamelyik Fél;

„vitában részt vevő felek”: a beruházó és az alperes;

„eltiltás”: egy tevékenységet megtiltó vagy korlátozó végzés;

„vállalkozás”: az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározása szerinti vállalkozás, illetve egy vállalkozás fióktelepe vagy képviseleti irodája;

„földi kiszolgálási szolgáltatások”: a következő szolgáltatások nyújtása egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján: földi adminisztráció vagy felügyelet, ideértve a berakodás ellenőrzését és a kommunikációt is; utaskezelés; poggyászkezelés; rakomány- és levélkezelés; forgalmielőtér-kezelés és légi járművekkel kapcsolatos szolgáltatások; üzemanyag- és kenőanyag-kezelés; légi járművek forgalmi karbantartási tevékenysége és a legénységgel kapcsolatos adminisztráció; földi szállítás; vagy fedélzeti ellátás. Nem tartoznak a földi kiszolgálási szolgáltatások körébe a biztonsági szolgáltatások vagy az olyan központosított repülőtéri infrastruktúrák működtetése vagy igazgatása, mint például a csomagkezelő rendszerek, jégmentesítő berendezések, üzemanyag-elosztó rendszerek vagy repülőtéren belüli közlekedési rendszerek;

„ICSID”: Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja;

„ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályok”: az *eljárásoknak a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja Titkársága általi lefolytatásához szükséges kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályok*;

„ICSID-egyezmény”: az 1965. március 18-án Washingtonban kelt, *az államok és más államok állampolgárai között keletkező beruházási viták rendezéséről szóló egyezmény*;

„szellemitulajdon-jogok”: szerzői és szomszédos jogok, védjegyekkel kapcsolatos jogok, földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos jogok, ipari formatervezési mintákkal kapcsolatos jogok, szabadalmi jogok, integrált áramkörök topográfiájával kapcsolatos jogok, nem nyilvános információk védelmével kapcsolatos jogok és növényfajta-oltalom; valamint – amennyiben valamely Fél joga biztosít ilyen jogokat – használatiminta-oltalmi jogok. A CETA vegyes bizottság határozat elfogadása útján további szellemitulajdon-kategóriákkal bővítheti ezt a fogalommeghatározást;

„beruházás”: minden olyan, egy beruházó tulajdonában vagy irányítása alatt álló eszköz, amely rendelkezik egy beruházás jellemzőivel, ideértve bizonyos időtartamot és olyan más jellemzőket is, mint a tőke vagy más források lekötése, az elvárt nyereség és a kockázatvállalás. Egy beruházás a következő formákat öltheti:

(a) vállalkozás;

(b) részvények és s vállalkozásban való részesedés egyéb formái;

(c) vállalkozás kötvényei, hitelei és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjai;

(d) vállalkozásnak nyújtott hitel;

(e) vállalkozásban való bármilyen más érdekeltség;

(f) a következőkből származó kamatok:

(i) természeti erőforrások felkutatására, megművelésére, kinyerésére vagy kiaknázására vonatkozó, valamely Fél joga szerint vagy szerződés keretében átruházott koncesszió,

(ii) kulcsrakész, építési, termelési vagy bevételmegosztási szerződés; vagy

(iii) más hasonló szerződés;

(g) szellemitulajdon-jogok;

(h) más materiális vagy immateriális ingóság, ingatlan vagy kapcsolódó jogok;

(i) pénzkövetelés vagy szerződés szerinti teljesítési követelés.

Az egyértelműség kedvéért nem minősül pénzkövetelésnek:

(i) olyan pénzkövetelés, amely kizárólag áruk vagy szolgáltatások valamely Fél területén lévő természetes személyek vagy vállalkozások által a másik Fél területén lévő természetes személynek vagy vállalkozásnak történő értékesítéséről szóló kereskedelemi szerződésekből ered.

(ii) ilyen szerződések hazai finanszírozása; vagy

(iii) bármely, az (i) vagy (ii) ponttal kapcsolatos végzés, határozat vagy választottbírósági ítélet.

A befektetett hozamokat beruházásként kezelik. Az eszközök beruházásának vagy újraberuházásának formájában tett változások nem érintik a beruházásnak minősülést;

„beruházó”: valamelyik Fél, annak természetes személye vagy vállalkozása, mely nem fióktelep vagy képviseleti iroda, és aki/amely beruházást kíván eszközölni, eszközöl vagy eszközölt a másik Fél területén;

E fogalommeghatározás alkalmazásában „**valamely Fél vállalkozása”**:

(a) olyan vállalkozás, amelyet e Fél jogszabályai szerint hoztak létre vagy szerveztek meg, és jelentős üzleti tevékenységet folytat e Fél területén; vagy

(b) olyan vállalkozás, amelyet e Fél jogszabályai szerint hoztak létre vagy szerveztek meg, és e Fél valamely természetes személyének vagy az a) pontban említett vállalkozásnak közvetlenül vagy közvetetten tulajdonában vagy irányítása alatt áll;

„helyben alapított vállalkozás”: az alperes jogszabályai szerint létrehozott vagy megszervezett olyan jogi személy, amely közvetlenül vagy közvetetten a másik Fél beruházójának tulajdonában vagy irányítása alatt áll;

„természetes személy”:

(a) Kanada esetében olyan természetes személy, aki a kanadai jogszabályok értelmében kanadai állampolgár vagy kanadai állandó lakos; és

(b) az Uniós Fél esetében olyan természetes személy, aki az Európai Unió valamelyik tagállamának állampolgárságával rendelkezik az adott állam jogszabályainak megfelelően, és Lettország esetében azok a Lett Köztársaság területén állandó lakóhellyel rendelkező személyek is, akik nem állampolgárai a Lett Köztársaságnak vagy bármely más államnak, de a Lett Köztársaság törvényei és más jogszabályai szerint jogosultak nem állampolgárok számára kiállított útlevelet kapni.

Az olyan természetes személy, aki Kanadának is állampolgára, és az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárságával is rendelkezik, kizárólag azon Fél természetes személyének minősül, amely Fél szerinti állampolgársága a domináns és tényleges.

Az olyan természetes személy, aki az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárságával rendelkezik vagy Kanada állampolgára, de egyúttal állandó lakóhellyel rendelkezik a másik Fél területén is, kizárólag azon Fél természetes személyének minősül, amelynek az állampolgára;

„New York-i egyezmény”: *a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló*, 1958. június 10-én New Yorkban kelt *ENSZ-egyezmény*;

„jogvitát nem folytató Fél”: Kanada, ha az alperes az Európai Unió vagy az Európai Unió egyik tagállama, illetve az Európai Unió, ha az alperes Kanada;

„alperes”: a 8.21. cikk értelmében Kanada, illetve az Európai Unió esetében az Európai Unió tagállama vagy az Európai Unió;

„hozamok”: valamennyi, egy beruházás vagy újraberuházás által eredményezett összeg – ideértve a nyereségeket, jogdíjakat és kamatokat – vagy más díjak és természetbeni kifizetések;

„légiközlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje”: az érintett légi fuvarozó számára fennálló lehetőségek arra, hogy szabadon értékesítse és forgalomba hozza légiközlekedési szolgáltatásait, ideértve a marketing minden vonatkozását, például a piackutatást, reklámozást és a forgalmazást is, de nem terjed ki a légiközlekedési szolgáltatások árazására vagy az alkalmazandó feltételekre;

„harmadik fél általi finanszírozás”: bármilyen olyan természetes vagy jogi személy által nyújtott finanszírozás, aki vagy amely nem részese a jogvitának, de megállapodik valamelyik vitában részt vevő féllel arról, hogy részben vagy teljesen finanszírozza az eljárást adomány vagy vissza nem fizetendő támogatás formájában, vagy a jogvita kimenetelétől függő ellenszolgáltatás ellenében.

„Fórum”: a megállapodás 8.27. cikke vagy 8.43. cikk szerint létrehozott igazságszolgáltatási fórum;

„az UNCITRAL választottbírósági szabályai”: az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának választottbírósági szabályai; és

„az UNCITRAL átláthatósági szabályai”: az *UNCITRAL-nak a beruházó és állam közötti, szerződésen alapuló választottbírósági eljárás átláthatóságáról szóló szabályai*;

8.2. CIKK

Hatály

1. E fejezet a valamelyik Fél által a területén[5] a következőkkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésre alkalmazandó:

(a) a másik Fél beruházója;

(b) érintett beruházás; és

(c) a 8.5. cikk tekintetében a területén eszközölt bármely beruházás.

[5] Az egyértelműség kedvéért e fejezet kötelezettségei alkalmazandók az *Egyesült Nemzetek* 1982. december 10-én Montago Bay-ben kelt *Tengerjogi Egyezménye* szerinti kizárólagos gazdasági övezetekre és kontinentális talapzatokra:
(a) Kanada kizárólagos gazdasági övezete és kontinentális talapzata az 1.3. cikk (Az alkalmazás földrajzi hatálya) a) pontja szerint; és
(b) azon kizárólagos gazdasági övezetek és kontinentális talapzatok, amelyekre az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés alkalmazandó az 1.3. cikk (Az alkalmazás földrajzi hatálya) b) pontja szerint.

2. Az érintett beruházás[6] megtétele vagy felvásárlása tekintetében a B. és a C. szakasz nem alkalmazandó a következőkkel kapcsolatos intézkedésekre:

(a) légi szolgáltatások, vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások és légi közlekedés útján nyújtott más szolgáltatások[7], a következők kivételével:

(i) légijármű-javítási és -karbantartási szolgáltatások;

(ii) légi közlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje;

(iii) számítógépes helyfoglalási rendszerrel (CRS) kapcsolatos szolgáltatások;

(iv) földi kiszolgálás;

(v) repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások; vagy

(b) az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenység.

3. Az Uniós Fél esetében a B. és a C. szakasz nem alkalmazandó az audiovizuális szolgáltatásokkal kapcsolatos intézkedésekre. Kanada esetében a B. és a C. szakasz nem alkalmazandó a kulturális iparágakkal kapcsolatos intézkedésekre.

---

6 Az egyértelműség kedvéért egy Fél fenntarthat intézkedéseket az érintett beruházás megtétele vagy felvásárlása tekintetében, és folytathatja ilyen intézkedések alkalmazását annak megtételét vagy felvásárlását követően.

7 Az ilyen szolgáltatások közé tartoznak azok a szolgáltatások, amelyek során légi járművet használnak speciális tevékenységek végrehajtására például olyan ágazatokban, mint a mezőgazdaság, építőipar, fényképészet, földmérés, térképészet, erdészet, megfigyelés és járőrözés vagy reklámozás, ha a speciális tevékenységet az a személy végzi, aki a légi jármű működtetéséért felelős.

4. E fejezet vonatkozásában a beruházók csak a 8.18. cikk szerint és az F. szakaszban szereplő eljárásokkal összhangban nyújthatnak be követeléseket. A B. szakaszban szereplő kötelezettségekkel kapcsolatos követelések nem tartoznak az F. szakasz hatálya alá. A C. szakasz szerinti, érintett beruházás megvalósításával vagy felvásárlásával kapcsolatos követelések nem tartoznak az F. szakasz hatálya alá. A D. szakasz kizárólag az érintett beruházásokra és az ilyen beruházással rendelkező beruházókra alkalmazandó.

5. Ez a fejezet nem befolyásolja a Feleknek a 2009. december 17-én Brüsszelben és 2009. december 18-án Ottawában kelt, *Kanada, valamint az Európai Közösség és tagállamai között létrejött légiközlekedési megállapodás* szerinti jogait és kötelezettségeit.

8.3. CIKK

Más fejezetekhez fűződő viszony

1. Ez a fejezet nem alkalmazandó a Felek által elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre, amennyiben ezek az intézkedések a tizenharmadik fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) hatálya alá tartozó beruházókra vagy azok beruházásaira alkalmazandók.

2. Valamely Fél azon előírása, miszerint a másik Fél szolgáltatójának kötvényt vagy más formájú pénzügyi biztosítékot kell kibocsátania a Fél területén való szolgáltatásnyújtás feltételeként, önmagában még nem teszi alkalmazandóvá ezt a fejezetet a Fél által a kérdéses határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedések vonatkozásában. Ez a fejezet a Fél által a kibocsátott kötvény vagy pénzügyi biztosíték vonatkozásában elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó, amennyiben az ilyen kötvény vagy pénzügyi biztosíték az érintett beruházás.

B. SZAKASZ

Beruházások megvalósítása

8.4. CIKK

Piacra jutás

1. Egyik Fél sem fogadhat el vagy tarthat fenn a másik Fél beruházójának letelepedése útján megvalósított piacra jutással kapcsolatban, teljes területe vonatkozásában vagy egy nemzeti, tartományi, területi, regionális vagy helyi kormányzat területének vonatkozásában olyan intézkedést, amely:

(a) a következőket korlátozza:

(i) azon vállalkozások száma, amelyek egy konkrét gazdasági tevékenységet végezhetnek, attól függetlenül, hogy a korlátozás számbeli kvóta, monopólium, kizárólagos beszállítók vagy gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában valósul meg;

(ii) az ügyletek vagy a tőke összértéke számbeli kvóta vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

(iii) a műveletek teljes száma vagy a kimenet kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyisége kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;[8]

(iv) a külföldi tőke részvétele a külföldi tőkerészesedés legmagasabb százalékos arányának, illetve az egyéni vagy összesített külföldi beruházások összértékének megadásával; vagy

(v) az egy adott ágazatban vagy egy vállalkozásban foglalkoztatható olyan természetes személyek összlétszáma számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján, akik a gazdasági tevékenység ellátásához szükségesek, és ahhoz közvetlenül kapcsolódnak; vagy

(b) korlátozza vagy megköveteli azokat a bizonyos típusú jogi személyeket vagy közös vállalkozásokat, amelyeken keresztül egy vállalkozás gazdasági tevékenységet végezhet.

2. Az egyértelműség kedvéért a következők állnak összhangban az (1) bekezdéssel:

(a) a földterület fejlesztését vagy használatát érintő övezeti és tervezési intézkedések, vagy más hasonló intézkedés;

[8] Az (1) bekezdés a) pontjának i., ii. és iii. alpontja nem terjed ki a valamely mezőgazdasági áru termelésének korlátozása érdekében tett intézkedésekre.

(b) olyan intézkedés, amely az infrastruktúra, illetve az infrastruktúrán keresztül nyújtott áruk vagy szolgáltatások tulajdonjogának szétválasztását írja elő a tisztességes verseny biztosítása érdekében, például az energia, a közlekedés és a telekommunikáció területén;

(c) a tisztességes verseny biztosítása érdekében a tulajdonjogok koncentrációját korlátozó intézkedés;

(d) a természeti erőforrások és a környezet megőrzésének és védelmének biztosítására irányuló intézkedés, ideértve az odaítélt koncessziós szerződések elérhetőségének, számának és hatályának korlátozását, valamint moratórium vagy tilalom bevezetését;

(e) a kiadott engedélyek számát műszaki vagy fizikai szűkösség miatt korlátozó intézkedés, például telekommunikációs spektrumok és frekvenciák esetében; vagy

(f) azt előíró intézkedés, hogy egy vállalkozás részvényeseinek, tulajdonosainak, partnereinek vagy igazgatóinak bizonyos hányada rendelkezzen bizonyos végzettséggel vagy egy meghatározott szakmát gyakoroljon, például a jogászok vagy könyvelők esetében.

8.5. CIKK

Teljesítési követelmények

1. Valamely Fél nem írja elő vagy nem érvényesíti az alábbi követelményeket, vagy nem érvényesít kötelezettségvállalást vagy vállalást a területén történő beruházások létesítésével, felvásárlásával, bővítésével, folytatásával, működtetésével és igazgatásával kapcsolatban a következők céljával:

(a) egy áru vagy szolgáltatás bizonyos szintjének vagy arányának exportálása;

(b) hazai tartalmak bizonyos szintjének vagy arányának elérése;

(c) a területén előállított áru vagy nyújtott szolgáltatás beszerzése, használata vagy előnyben részesítése, vagy a területén lévő természetes személyektől vagy vállalkozásoktól történő áru- vagy szolgáltatásbeszerzés;

(d) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez kötése, vagy a beruházáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése;

(e) a beruházás által előállított vagy nyújtott áruk vagy szolgáltatások értékesítésének korlátozása oly módon, hogy ezek értékesítését az exportjuk vagy devizanyereségük mennyiségéhez vagy értékéhez kötik;

(f) technológia, termelési folyamat vagy más tulajdonosi tudás átadása a területén lévő természetes személynek vagy vállalkozásnak; vagy

(g) a beruházás által előállított árunak vagy nyújtott szolgáltatásnak kizárólag a Fél területéről való beszállítása egy konkrét regionális piacra vagy a világpiacra.

2. Valamely Fél nem köti a területén lévő bármely beruházás létesítéséhez, felvásárlásához, bővítéséhez, igazgatásához, folytatásához vagy működtetéséhez kapcsolódó kedvezményre való jogosultságának vagy folytatódó jogosultságának feltételét a következő követelmények bármelyikének való megfeleléshez:

(a) hazai tartalmak bizonyos szintjének vagy arányának elérése;

(b) a területén előállított áru beszerzése, használata vagy előnyben részesítése, vagy a területén lévő termelőtől történő árubeszerzés;

(c) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez kötése, vagy a beruházáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése; vagy

(d) a beruházás által előállított vagy nyújtott áruk vagy szolgáltatások értékesítésének korlátozása oly módon, hogy ezek értékesítését exportjuk vagy devizanyereségük mennyiségéhez vagy értékéhez kötik.

3. A (2) bekezdés nem akadályozza a Feleket abban, hogy a területükön lévő beruházással kapcsolatban kapott vagy továbbra is kapott előnyt a területükön folytatott helyi termelésre, szolgáltatásnyújtásra, alkalmazottak képzésére vagy alkalmazására, bizonyos létesítmények építésére vagy bővítésére, vagy kutatás-fejlesztés folytatására vonatkozó előírásoknak való megfeleléshez kössék.

4. Az (1) bekezdés f) pontja nem alkalmazandó, ha egy bíróság, közigazgatási törvényszék vagy versenyhatóság írja elő a követelményt vagy érvényesíti a kötelezettségvállalást vagy vállalást a versenyszabályok megsértésének orvoslása céljával.

5.

(a) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjának, valamint a (2) bekezdés a) és b) pontjának rendelkezései nem alkalmazandók az áruk és szolgáltatások exportösztönzési és külföldi segélyprogramokban való részvételével kapcsolatos minősítési követelményekre.

(b) E cikk rendelkezései nem alkalmazandók olyan beszerzésekre, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem pedig kereskedelmi viszonteladás céljára vagy abból a célból, hogy kereskedelmi értékesítésre szánt áru vagy szolgáltatás nyújtása során használják fel, függetlenül attól, hogy ez a beszerzés a 19.2. cikk (Hatály és terjedelem) értelmében vett „az érintett beszerzés” vagy sem.

6. Az egyértelműség kedvéért a (2) bekezdés a) és b) pontja nem alkalmazandó az importáló Fél által egy áru azon tartalmával kapcsolatban támasztott követelményekre, amelyek teljesülése a preferenciális tarifa vagy preferenciális kvóta alkalmazásához szükséges.

7. Ez a cikk nem sérti a Feleknek a Kereskedelmi Világszervezetben vállalt kötelezettségeit.

C. SZAKASZ

Megkülönböztetésmentes elbánás

8.6. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Az egyes Felek a másik Fél beruházóit és a megállapodás által érintett beruházást olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját beruházóik és azok beruházásai számára hasonló helyzetben területükön beruházásaik létesítése, felvásárlása, bővítése, fenntartása, működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, haszonélvezete és értékesítése vagy elidegenítése vonatkozásában biztosítanának.

2. A valamely Fél által az (1) bekezdés értelmében biztosított elbánás azt jelenti, hogy Kanada valamely, a szövetségi szintűtől eltérő kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának országos vagy más szintű kormánya nem részesíti az adott kormány által hasonló helyzetben az érintett Fél területén saját beruházói és az ilyen beruházók beruházásai számára biztosított legelőnyösebb elbánásnál kevésbé előnyös elbánásban.

8.7. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Az egyes Felek a másik Fél beruházóit és a megállapodás által érintett beruházást olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet harmadik országok beruházói és azok beruházásai számára hasonló helyzetben területükön beruházásaik létesítése, felvásárlása, bővítése, fenntartása, működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, haszonélvezete és értékesítése vagy elidegenítése vonatkozásában biztosítanának.

2. Az egyértelműség kedvéért a valamely Fél által az (1) bekezdés értelmében biztosított elbánás a Kanada valamely, a szövetségi szintűtől eltérő kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának országos vagy más szintű kormánya által hasonló helyzetben az érintett Fél területén lévő, harmadik országok beruházói és az ilyen beruházók beruházásai számára biztosított elbánást jelenti.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó egy Fél által elismerés céljából biztosított elbánásra, ideértve a harmadik országokkal a következők elismerése céljából kötött megállapodás vagy kialakított rendszer igénybevételét is: a tesztelési és elemzési szolgáltatások és szolgáltatók akkreditációja, a javítási és fenntartási szolgáltatások és szolgáltatók akkreditációja, valamint az ilyen akkreditált szolgáltatások és szolgáltatók képesítésének vagy az általuk végzett munka eredményének tanúsítása.

4. Az egyértelműség kedvéért az (1) és (2) bekezdésben szereplő „elbánás” nem foglalja magában a beruházó és állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták megoldására irányuló, más nemzetközi beruházási szerződésekben vagy kereskedelmi megállapodásokban szereplő eljárásokat. A más nemzetközi beruházási szerződésekben vagy kereskedelmi megállapodásokban szereplő lényegi kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, és így nem jelentik e cikk megsértését a Fél által e kötelezettségekből fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedések hiányában.

8.8. CIKK

Felső vezetés és igazgatóság

A Felek nem írhatják elő, hogy a Fél olyan vállalkozása, amely érintett beruházásnak minősül, felső vezetésébe vagy igazgatóságába bizonyos állampolgárságú természetes személyeket nevezzen ki.

D. SZAKASZ

Beruházásvédelem

8.9. CIKK

Beruházás és szabályozási intézkedések

1. E fejezet alkalmazásában a Felek megerősítik azon jogukat, hogy területükön belül szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan jogos szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például a közegészségügy, a biztonság, a környezet vagy a közerkölcs védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem vagy a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme.

2. Az egyértelműség kedvéért pusztán az a tény, hogy egy Fél szabályozási intézkedéseket hoz – ideértve azt is, hogy úgy módosítja saját jogszabályait, hogy az negatívan befolyásol egy beruházást vagy kihat egy beruházó várakozásaira, többek közt várható nyereségeire, önmagában még nem minősül az e szakasz szerinti kötelezettségek megsértésének.

3. Az egyértelműség kedvéért, valamely Fél határozata, miszerint nem nyújt, nem hosszabbít meg vagy nem tart fenn egy támogatást:

(a) és a jog szerint vagy egy szerződés alapján nem kerül sor semmilyen külön kötelezettségvállalásra, amely egy támogatás odaítélésére, meghosszabbítására vagy fenntartására vonatkozik; vagy

(b) amennyiben arra a támogatás biztosításához, meghosszabbításához vagy fenntartásához kapcsolódó feltételekkel összhangban kerül sor,

nem minősül e szakasz rendelkezései megsértésének.

4. Az egyértelműség kedvéért e szakasz egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy akadályozza bármelyik Felet támogatások[9] nyújtásának megszakításában vagy támogatások visszafizettetésében, ha az ilyen intézkedésre a Felek között fennálló nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelés érdekében van szükség vagy ha azt egy hatáskörrel rendelkező bíróság, közigazgatási törvényszék vagy más illetékes hatóság[10] rendelte el, vagy úgy, hogy az érintett Fél kártalanítani köteles ezért a beruházót.

---

9 Az Európai Unió esetében a „támogatás” fogalma magában foglalja az uniós jog által meghatározott „állami támogatást” is.

10 Az Európai Unió esetében az „illetékes hatóság” az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének megfelelően az Európai Bizottság.

8.10. CIKK

A beruházók és az érintett beruházások kezelése

1. Az egyes Felek saját területükön a másik Fél megállapodás hatálya alá tartozó beruházásai, valamint megállapodás hatálya alá tartozó beruházásaik tekintetében a beruházók számára tisztességes és méltányos elbánást, valamint teljes körű védelmet és biztonságot biztosítanak a (2)–(7) bekezdésnek megfelelően.

2. A Felek megszegik a tisztességes és méltányos elbánás (1) bekezdés szerinti biztosítására vonatkozó kötelezettségüket, amennyiben egy intézkedés vagy intézkedéssorozat a következőknek minősül:

(a) az igazságszolgáltatás megtagadása büntető-, polgári vagy közigazgatási eljárás során;

(b) a jogszerű eljárás súlyos megsértése – ideértve az átláthatóság súlyos megsértését is – a bírósági vagy közigazgatási eljárás során;

(c) nyilvánvaló önkényesség;

(d) nyilvánvalóan jogellenes alapon történő célzott hátrányos megkülönböztetés, például nemi, faji vagy vallási hovatartozás alapján;

(e) a beruházókkal szembeni visszaélés, beleértve a kényszerítést, az erőszakot és a zaklatást; vagy

(f) a Felek által e cikk (3) bekezdésének megfelelően elfogadott, a tisztességes és méltányos elbánásra vonatkozó kötelezettség bármely további elemének megszegése.

3. A Felek rendszeresen vagy valamelyik Fél kérésére felülvizsgálják a tisztességes és méltányos elbánásra vonatkozó kötelezettség tartalmát. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének b) pontja szerint létrehozott, szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság ajánlásokat fogalmazhat meg e tekintetben, és határozat céljából benyújthatja azokat a CETA vegyes bizottságnak.

4. A fenti tisztességes és méltányos elbánási kötelezettség alkalmazása során a Fórum figyelembe veheti, hogy tett-e valamelyik Fél olyan konkrét ajánlatot egy beruházónak egy megállapodás hatálya alá tartozó beruházás beindítása érdekében, amely jogos várakozásokat szült, és amelyekre támaszkodva a beruházó meghozta az érintett beruházás megvalósítására vagy fenntartására vonatkozó határozatát, de amelyet a Fél ezt követően meghiúsított.

5. Az egyértelműség érdekében, a „teljes körű védelem és biztonság” csak a Félnek a beruházók és az érintett beruházások fizikai biztonságával kapcsolatos kötelezettségére vonatkozik.

6. Az egyértelműség érdekében e megállapodás vagy egy ettől különböző nemzetközi megállapodás valamely más rendelkezésének megsértése nem jelenti e cikk megsértését.

7. Az egyértelműség érdekében az a tény, hogy egy intézkedés megsérti a nemzeti jogot, önmagában nem minősül e cikk megsértésének. Annak megállapítása érdekében, hogy az intézkedés sérti-e ezt a cikket, egy igazságszolgáltatási fórumnak kell mérlegelnie, hogy valamely Fél az (1) bekezdés kötelezettségeivel összeegyeztethetetlen módon járt-e el.

8.11. CIKK

Veszteségek miatti kártalanítás

A 8.15. cikk (5) bekezdésének b) pontjától függetlenül a Felek az olyan másik Felet, amelynek érintett beruházását a területükön történt fegyveres konfliktus, polgárháború, szükségállapot vagy természeti katasztrófa miatt veszteség érte, nem kevésbé kedvező elbánásban részesíti a jóvátétel, kártalanítás, kártérítés vagy más kárrendezés tekintetében, mint a saját beruházóit vagy harmadik országok beruházóit – attól függően, hogy ezek közül az érintett beruházó számára melyik előnyösebb.

8.12. CIKK

Kisajátítás

1. A Felek nem államosítják vagy nem sajátítják ki az érintett beruházásokat sem közvetlenül, sem közvetve olyan intézkedések útján, amelyek hatása azonos az államosításával vagy kisajátításával (a továbbiakban: kisajátítás), kivéve:

(a) közérdekű cél érdekében;

(b) jogszerű eljárás szerint;

(c) megkülönböztetésmentes módon; és

(d) azonnali, megfelelő és hatékony kártalanítás fizetése ellenében.

Az egyértelműség érdekében ez a bekezdés a 8-A. melléklettel összhangban értelmezendő.

2. Az (1) bekezdésben említett kártalanítás összege a beruházásnak közvetlenül a kisajátítás előtti, vagy a közelgő kisajátítás ismertté válása előtti méltányos piaci értéke, amelyik a kettő közül a korábbi időpont. Az értékmegállapítás szempontjai között kell szerepelnie a vállalkozás folytatásának feltételezésével számított értéknek, az eszközértéknek – ideértve a tárgyi eszközök bejelentett adóértékét is, és adott esetben egyéb szempontoknak is a piaci érték méltányos megállapítása érdekében.

3. A kártalanítás normál kereskedelmi kamatot is tartalmaz, amelyet a kisajátítás napjától a kifizetés napjáig számítanak fel, és amelyet a beruházó érdekében késedelem nélkül kifizetnek és átutalhatóvá tesznek a beruházó által megnevezett országba, a beruházó állampolgársága szerinti pénznemben, vagy a beruházó által elfogadott szabadon átváltható valutában.

4. Az érintett beruházónak jogában áll, hogy a kisajátító Fél joga szerint követelését és beruházásának értékmegállapítását gyorsan felülvizsgáltassa e Fél bírói vagy más független hatóságával, a jelen cikkben szereplő elveknek megfelelően.

5. Ez a cikk nem alkalmazandó az olyan kényszerengedélyekre, amelyek kibocsátására a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatban került sor, amennyiben az ilyen kibocsátás a TRIPS-megállapodással összhangban áll.

6. Az egyértelműség érdekében a szellemitulajdon-jogok megszűnése, korlátozása vagy létesítése – amennyiben ezek az intézkedések összhangban állnak a TRIPS-megállapodással és a huszadik fejezettel (Szellemi tulajdon) – nem minősül kisajátításnak. Ezen túlmenően annak megállapítása, hogy ezek az intézkedések nem állnak összhangban a TRIPS-megállapodással vagy a huszadik fejezettel (Szellemi tulajdon), nem valósítja meg a kisajátítást.

8.13. CIKK

Átutalások

1. Mindegyik Fél lehetővé teszi az érintett beruházáshoz kapcsolódó valamennyi átutalást, amelyet korlátozás vagy késedelem nélkül, szabadon átváltható pénznemben és az átutalás napján alkalmazandó piaci átváltási árfolyamon kell végrehajtani. Az ilyen átutalások közé tartoznak a következők:

(a) tőke-hozzájárulások, mint például a tőkeösszeg és a beruházás fenntartására, fejlesztésére és bővítésére szolgáló további források;

(b) nyereség, osztalékok, kamatok, tőkenyereség, jogdíjjal kapcsolatos kifizetések, igazgatási díjak, technikai segítségnyújtás és más díjak, vagy az érintett beruházásból származó megtérülés vagy összegek más formája;

(c) az érintett beruházás egészének vagy egy részének értékesítéséből vagy felszámolásából származó jövedelem;

(d) a beruházó vagy annak az érintett beruházása által kötött szerződés, ideértve a hitelmegállapodás szerint eszközölt kifizetéseket;

(e) a 8.11. és a 8.12. cikk alapján eszközölt kifizetések;

(f) a beruházáshoz kapcsolódó feladatokat ellátó külföldi személyzet illetménye és egyéb javadalmazása; és

(g) az F. szakasz szerinti ítélet nyomán fizetett kártérítés.

2. Valamely Fél nem követeli meg beruházóitól, hogy átutalják, vagy nem bünteti beruházóit, ha azok nem utalják át a másik Fél területén eszközölt beruházásukból származó vagy annak betudható jövedelmüket, nyereségüket, profitjukat vagy egyéb összegeket.

3. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozza azt, hogy valamelyik Fél méltányos és megkülönböztetésmentes módon, és nem az átutalások rejtett korlátozásának minősülő módon alkalmazza a következőkhöz kapcsolódó saját jogszabályait:

(a) csőd, fizetésképtelenség vagy a hitelezők jogainak védelme;

(b) értékpapírok kibocsátása, az azokkal való kereskedelem és ügyletek;

(c) bűncselekmények;

(d) pénzügyi jelentés készítése vagy feljegyzés megőrzése az ügyletekről, ha ez a végrehajtás vagy a pénzügyi szabályozó hatóságok részére történő segítségnyújtás érdekében szükséges; és

(e) bírósági eljárások során ítéletek végrehajtása.

8.14. CIKK

Jogok és kötelezettségek átszállása

Ha egy Fél, vagy egy Fél ügynöksége olyan kártérítéssel, garanciával vagy biztosítási szerződéssel kapcsolatban eszközöl kifizetést, amelyet egy beruházója által a másik Fél területén eszközölt beruházással kapcsolatban létesített, a másik Fél elismeri, hogy a Fél vagy annak ügynöksége minden körülmények között ugyanazon jogokat élvezi, mint amelyeket a beruházó élvez a beruházással kapcsolatban. Az ilyen jogokat a Fél vagy a Fél ügynöksége vagy a beruházó gyakorolhatja, amennyiben a Fél vagy a Fél ügynöksége erre felhatalmazást ad.

E. SZAKASZ

Fenntartások és kivételek

8.15. CIKK

Fenntartások és kivételek

1. A 8.4.–8.8. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:

(i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(ii) egy nemzeti kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(iii) egy tartományi, területi vagy regionális kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint; vagy

(iv) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 8.4.–8.8. cikknek való megfelelőségét a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfelelőséghez képest.

2. A 8.4.–8.8. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésre, amelyet egy Fél a II. melléklethez csatolt jegyzékében szereplő ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

3. A 8.10. és a 8.12. cikk sérelme nélkül a Felek nem fogadnak el a megállapodás hatálybalépésének napját követően olyan, a II. melléklethez csatolt jegyzék hatálya alá tartozó intézkedést vagy intézkedéssorozatot, amely a másik Fél beruházójától annak állampolgársága okán közvetlenül vagy közvetetten megköveteli, hogy értékesítse vagy más módon elidegenítse az intézkedés vagy az intézkedéssorozat hatálybalépésének napján meglévő beruházását.

4. A szellemitulajdon-jogok tekintetében valamely Fél eltérhet a 8.5. cikk (1) bekezdésének f) pontjától, a 8.6. cikktől és a 8.7. cikktől, ha azt engedélyezi a TRIPS-megállapodás, ideértve a TRIPS-megállapodás mindkét Fél tekintetében hatályban lévő módosításait és a TRIPS-megállapodásnak a WTO-egyezmény IX. cikke alapján elfogadott felfüggesztéseit is.

5. A 8.4., a 8.6., a 8.7. és a 8.8. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan beszerzésekre, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem kereskedelmi viszonteladás, illetve nem az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi értékesítés céljából történő kínálata során történő felhasználásának céljával, legyen ez a beszerzés a 19.2. cikk (Hatály és terjedelem) értelmében vett „érintett beszerzés” vagy sem; vagy

(b) az egyik Fél által biztosított, szolgáltatáskereskedelemmel kapcsolatos támogatásokra vagy állami támogatásokra.

8.16. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja e fejezet előnyeit a másik Fél olyan beruházójától, amely annak a Félnek a vállalkozása és az ilyen beruházó beruházásaitól, amennyiben:

(a) a vállalkozás egy harmadik ország beruházójának tulajdonában vagy irányítása alatt áll; és

(b) az előnyt megtagadó Fél olyan intézkedést fogad el vagy tart fenn a harmadik ország vonatkozásában, amely:

(i) a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával kapcsolatos; és

(ii) megtiltja a vállalkozással kapcsolatos tranzakciót, vagy amelyet megsértenének vagy megkerülnének, ha e fejezet előnyeit biztosítanák a vállalkozás vagy annak beruházása számára.

8.17. CIKK

Alaki követelmények

A 8.6. cikk és a 8.7. cikk sérelme nélkül egy Fél megkövetelheti a másik Fél beruházójától vagy annak a megállapodás által érintett beruházásától, hogy kizárólag információs vagy statisztikai célokra rutinszerű tájékoztatást nyújtson a beruházásról, amennyiben ez a kérés ésszerű és nem jelent túl nagy terhet. A Fél védelmet biztosít a bizalmas vagy védett információk minden olyan nyilvánosságra hozatala ellen, amely sértené a beruházó vagy a megállapodás által érintett beruházás versenyhelyzetét. Ez a bekezdés nem akadályozza a Feleket abban, hogy jogszabályaiknak méltányos és jóhiszemű alkalmazásával kapcsolatban másképpen információt gyűjtsenek vagy tegyenek közzé.

F. SZAKASZ

A beruházó és az állam közötti, beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése

8.18. CIKK

Hatály

1. A Felek huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) szerinti jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül valamely Fél beruházója keresetet nyújthat be a jelen szakasz szerint létrehozott Fórumhoz, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a másik Fél megsértette a következők szerinti kötelezettségeit:

(a) a C. szakasz, az érintett beruházás bővítése, fenntartása, működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, haszonélvezete és értékesítése vagy elidegenítése tekintetében;

(b) D. szakasz:

ha a beruházót állítása szerint veszteség vagy kár érte az állítólagos kötelezettségszegés következtében.

2. Az (1) bekezdés a) pontja szerinti, az érintett beruházás bővítésével kapcsolatos kereset csak akkor nyújtható be, ha az intézkedés az érintett beruházás meglévő üzleti műveletéhez kapcsolódik, és a beruházót ennek következményeként veszteség vagy kár érte érintett beruházása vonatkozásában.

3. Az egyértelműség érdekében a beruházó nem nyújthat be keresetet e szakasz alapján, ha a beruházást csalárd megtévesztés, elhallgatás, korrupció vagy az eljárással való visszaélésnek minősülő magatartás útján eszközölték.

4. A valamely Fél általi adósság-átütemezéssel kapcsolatos kereset csak e szakasz értelmében nyújtható be, a 8-B. mellékletnek megfelelően.

5. Az e szakasz által létrehozott Fórum nem dönthet olyan keresetekről, amelyek e cikk hatályán kívül esnek.

8.19. CIKK

Egyeztetés

1. A vitákat lehetőleg békés úton kell rendezni. A békés rendezésről bármikor, így azt követően is meg lehet állapodni, hogy a keresetet a 8.23. cikk alapján benyújtották. Amennyiben a vitában részt vevő felek nem állapodnak meg hosszabb időszakban, az egyeztetést az arra irányuló, (4) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától számított 60 napon belül meg kell tartani.

2. A vitában részt vevő felek eltérő megállapodása hiányában az egyeztetések helyszíne a következő:

(a) Ottawa, ha a megtámadott intézkedések Kanada intézkedései;

(b) Brüsszel, ha a megtámadott intézkedések között az Európai Unió valamely intézkedése is szerepel; vagy

(c) az Európai Unió tagállamának fővárosa, ha a megtámadott intézkedések kivétel nélkül annak a tagállamnak az intézkedései.

3. A vitában részt vevő felek adott esetben videokonferencia útján vagy más módon is egyeztethetnek, például abban az esetben, ha a beruházó kis- vagy középvállalkozás.

4. A beruházó másik Félnek címzett, egyeztetés iránti kérelme a következőket tartalmazza:

(a) a beruházó neve és címe, továbbá amennyiben a kérelem benyújtására egy helyben alapított vállalkozás nevében kerül sor, a helyben alapított vállalkozás neve, címe és a cégbejegyzés helye;

(b) egynél több beruházó esetén minden egyes beruházó neve és címe, valamint egynél több helyben alapított vállalkozás esetén minden egyes helyben alapított vállalkozás neve, címe és cégbejegyzési helye;

(c) e megállapodás állítólagosan megsértett rendelkezései;

(d) a kereset jogi és ténybeli alapja, ideértve a kérdéses intézkedéseket is; és

(e) a kereset tárgya, valamint az igényelt kártérítés becsült összege.

Az egyeztetésre irányuló kérelemnek bizonyítékot kell tartalmaznia, amelyből megállapítható, hogy a beruházó a másik Fél beruházója, és hogy a beruházó tulajdonában vagy irányítása alatt áll a beruházás, ideértve adott esetben annak bizonyítékát is, hogy a beruházó tulajdonában vagy irányítása alatt áll az a helyben alapított vállalkozás, amelynek nevében a keresetet benyújtották.

5. A (4) bekezdés szerinti egyeztetés iránti kérelemre vonatkozó előírásoknak megfelelő részletességgel kell teljesülniük ahhoz, hogy az alperes hatékonyan részt vehessen az egyeztetésben és felkészülhessen a védelmére.

6. Az egyeztetés iránti kérelem benyújtási határideje:

(a) attól a naptól számított három év, amelyen a beruházó, vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás először szerzett tudomást vagy először kellett volna tudomást szereznie az állítólagos kötelezettségszegésről, illetve tudomást szerzett arról, hogy a beruházót vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozást ezáltal veszteség vagy kár érte; vagy

(b) legkésőbb két évvel azt követően, hogy a beruházó vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás az egyik Fél joga szerinti Fórum vagy bíróság előtti ügyét vagy eljárását befejezte vagy az ilyen eljárások másképpen lezárultak, és minden esetben legkésőbb 10 évvel azt követően, hogy a beruházó, vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás először szerzett tudomást vagy először kellett volna tudomást szereznie az állítólagos kötelezettségszegésről, illetve tudomást szerzett arról, hogy a beruházót ezáltal veszteség vagy kár érte.

7. Az állítólag az Európai Unió vagy az Európai Unió tagállama által elkövetett kötelezettségszegéssel kapcsolatos egyeztetésre irányuló kérelmet az Európai Uniónak kell megküldeni.

8. Amennyiben a beruházó nem nyújt be a 8.23. cikk szerinti keresetet az egyeztetésre irányuló kérelem benyújtásától számított 18 hónapon belül, úgy kell tekinteni, hogy a beruházó visszavonta az egyeztetésre irányuló kérelmét, és adott esetben az alperes megállapítására vonatkozó kérelmét, és nem nyújthat be keresetet e szakasz értelmében ugyanezen intézkedések vonatkozásában. A vitában részt vevő felek megegyezésével ez az időtartam meghosszabbítható.

8.20. CIKK

Közvetítés

1. A vitában részt vevő felek bármikor megállapodhatnak arról, hogy közvetítést vesznek igénybe.

2. A közvetítés igénybevétele nem sérti a vitában részt vevő felek e fejezet szerinti jogi álláspontját, és a közvetítés a vitában részt vevő felek megállapodása szerinti szabályok szerint zajlik, ideértve adott esetben a szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság által a 8.44. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint elfogadott közvetítési szabályokat is.

3. A közvetítőt a vitában részt vevő felek megállapodásával nevezik ki. A vitában részt vevő felek az ICSID főtitkárát is felkérhetik közvetítő kinevezésére.

4. A vitában részt vevő felek törekednek arra, hogy a közvetítő kinevezését követő 60 napon belül megoldást találjanak a vitára.

5. Amennyiben a vitában részt vevő felek közvetítés igénybevételéről állapodnak meg, a 8.19. cikk (6) és (8) bekezdése nem alkalmazandó a közvetítés igénybevételéről való megállapodás napja, valamint azon nap között, amelyen a vitában részt vevő felek valamelyike a közvetítés megszüntetése mellett dönt. Valamely vitában részt vevő fél a közvetítés megszüntetése melletti döntését levélben közli a közvetítővel és a másik vitában részt vevő féllel.

8.21. CIKK

Az Európai Unió vagy annak tagállama részvételével folyó vita alperesének meghatározása

1. Amennyiben a vitát nem sikerül rendezni az egyeztetésre irányuló kérelem benyújtásától számított 90 napon belül, a kereset tárgya a megállapodás Európai Unió vagy az Európai Unió valamely tagállama általi állítólagos megsértése, és a beruházó a 8.23. cikk alapján keresetet kíván benyújtani, a beruházónak értesítést kell küldenie az Európai Unió számára, amelyben az alperes meghatározását kéri.

2. Az (1) bekezdés szerinti értesítésben meg kell jelölni azt az intézkedést, amellyel kapcsolatban a beruházó keresetet kíván benyújtani.

3. A meghatározást követően az Európai Unió tájékoztatja a beruházót arról, hogy az Európai Unió vagy annak egy tagállama az alperes.

4. Amennyiben a beruházót nem tájékoztatják az alperes meghatározásáról az ilyen meghatározást kérő értesítés benyújtásától számított 50 napon belül:

(a) ha az értesítésben megjelölt intézkedések kizárólag valamely tagállam intézkedései, az érintett tagállam az alperes;

(b) ha az értesítésben megjelölt intézkedések között az Európai Unió intézkedései is szerepelnek, az Európai Unió az alperes.

5. A beruházó keresetet nyújthat be a 8.23. cikk szerint a (3) bekezdés szerinti meghatározás alapján, és ha nem tájékoztatták a beruházót ilyen meghatározásról, akkor a (4) bekezdés alkalmazása alapján.

6. Ha a (3) vagy a (4) bekezdés értelmében az Európai Unió vagy valamelyik tagállama az alperes, sem az Európai Unió, sem az érintett tagállam nem minősítheti a keresetet elfogadhatatlannak, nem nyilváníthatja a Fórumot joghatóság nélkülinek, illetve nem utasíthatja el a keresetet vagy az ítéletet azon az alapon, hogy az alperest nem határozták meg megfelelően a (3) bekezdés alapján vagy nem azonosították a (4) bekezdés alkalmazásával.

7. A Fórumra nézve kötelező a (3) bekezdés szerinti meghatározás, és ha nem tájékoztatták a beruházót ilyen meghatározásról, akkor a (4) bekezdés alkalmazása.

8.22. CIKK

A Fórumhoz történő kereset benyújtásának eljárási vagy egyéb követelményei

1. A beruházó csak akkor nyújthat be keresetet a 8.23. cikk alapján, ha a beruházó:

(a) a kereset benyújtásával együtt átadja az alperesnek beleegyezését abba, hogy a vitát a Fórum rendezze az e szakaszban szereplő eljárásoknak megfelelően;

(b) legalább 180 napot várt az egyeztetésre irányuló kérelem benyújtása után, és adott esetben legalább 90 napot várt az alperes meghatározását kérő értesítés benyújtása után;

(c) teljesítette az alperes meghatározását kérő értesítés követelményeit;

(d) teljesítette az egyeztetés iránti kérelemmel kapcsolatos követelményeket;

(e) nem jelöl meg olyan intézkedést keresetében, amely nem szerepelt az egyeztetés iránti kérelmében;

(f) visszavon vagy felfüggeszt minden olyan hazai vagy nemzetközi jog szerinti igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtt folyó eljárást, amely olyan intézkedéssel kapcsolatos, amely a keresete szerint kötelezettségszegésnek minősül; és

(g) lemond azon jogáról, hogy hazai vagy nemzetközi jog szerinti igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtt eljárást folytasson olyan intézkedéssel kapcsolatban, amely a keresete szerint kötelezettségszegésnek minősül.

2. Amennyiben a 8.23. cikk szerint benyújtott kereset egy helyben alapított olyan vállalkozást vagy helyben alapított olyan vállalkozásban való érdekeltséget ért veszteségre vagy kárra vonatkozik, amely a beruházó közvetlen vagy közvetett tulajdonában vagy irányítása alatt áll, az (1) bekezdés f) és g) pontjának előírásai a beruházóra és a helyben alapított vállalkozásra egyaránt alkalmazandók.

3. Az (1) bekezdés f) és g) pontjának, valamint a (2) bekezdés követelményei nem alkalmazandók a helyben alapított vállalkozások tekintetében, ha az alperes vagy a beruházót fogadó ország megvonta a beruházótól a helyben alapított vállalkozás irányításának jogát, vagy más módon gátolta, hogy a helyben alapított vállalkozás teljesítse ezeket a követelményeket.

4. Az alperes kérésére a Fórum megállapítja saját joghatóságának hiányát, amennyiben a beruházó, vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás nem tartja tiszteletben az (1) és (2) bekezdésben említett bármely követelményt.

5. Az (1) bekezdés g) pontja, illetve a (2) bekezdés szerinti lemondás nem alkalmazandó, amennyiben

(a) a Fórum az (1) vagy (2) bekezdés követelményei teljesítésének hiánya miatt, vagy bármely más eljárási vagy joghatósági okból elutasítja a keresetet;

(b) a Fórum a 8.32. cikk vagy a 8.33. cikk alapján elutasítja a keresetet; vagy

(c) a beruházó a Fórum tanácsának összeállításától számított 12 hónapon belül a 8.23. cikk (2) bekezdése szerint visszavonja keresetét.

8.23. CIKK

Kereset benyújtása a Fórumhoz

1. Amennyiben egy vitát nem sikerül egyeztetés útján megoldani, e szakasz értelmében keresetet nyújthat be:

(a) valamely Fél beruházója a saját nevében; vagy

(b) valamely Fél beruházója egy olyan helyben alapított vállalkozás nevében, amely közvetlenül vagy közvetetten a tulajdonában vagy irányítása alatt áll.

2. A kereset a következő szabályok szerint nyújtható be:

(a) az ICSID-egyezmény és az ICSID választottbírósági eljárásokra vonatkozó eljárási szabályzata;

(b) az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai, ha nem teljesülnek az a) pont szerinti eljárás alkalmazásának feltételei;

(c) az UNCITRAL választottbírósági szabályai; vagy

(d) a vitában részt vevő felek megállapodásával elfogadott bármely más szabály.

3. Amennyiben a beruházó a (2) bekezdés d) pontja alapján szabályokat javasol, arra az alperesnek a beruházó javaslatának kézhezvételétől számított 20 napon belül válaszolnia kell. Amennyiben a vitában részt vevő felek nem egyeznek meg ilyen szabályokról a kézhezvételt követő 30 napon belül, a beruházó a (2) bekezdés a), b) vagy c) pontjában szereplő szabályok szerint nyújthatja be keresetét.

4. Az egyértelműség érdekében az (1) bekezdés b) pontja szerint benyújtott keresetnek teljesítenie kell az ICSID-egyezmény 25. cikke (1) bekezdésének előírásait.

5. A beruházó keresete benyújtásakor javasolhatja, hogy a keresetet a Fórum egyetlen tagja tárgyalja. Az alperes jóhiszeműen mérlegeli ezt a kérést, különös tekintettel arra, ha a beruházó kis- vagy középvállalkozás, illetőleg amennyiben az igényelt kártérítés vagy kártalanítás mértéke viszonylag alacsony.

6. A (2) bekezdés szerint alkalmazandó szabályok a kereset vagy keresetek e szakasz értelmében a Fórumhoz való benyújtásának napján hatályban lévő szabályok, az e szakaszban foglalt különös szabályokat tekintetbe véve és a 8.44. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerint elfogadott szabályokkal kiegészítve.

7. E szakasz alapján akkor tekinthető egy kereset vitarendezésre benyújtottnak, ha:

(a) az ICSID főtitkára megkapta az ICSID-egyezmény 36. cikkének (1) bekezdése szerinti kérelmet;

(b) az ICSID titkársága megkapta az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai C. jegyzékének 2. cikke szerinti kérelmet;

(c) az alperes megkapta az UNCITRAL választottbírósági szabályainak 3. cikke szerinti értesítést; vagy

(d) az alperes megkapta az eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet vagy értesítést a (2) bekezdés d) pontja szerint megállapított szabályoknak megfelelően.

8. Az egyes Felek értesítik a másik Felet azon értesítések és más dokumentumok kézbesítési helyéről, amelyeket a beruházók e szakasz alapján nyújtanak be. Az egyes felek biztosítják, hogy ez az információ nyilvánosan hozzáférhető.

8.24. CIKK

Más nemzetközi megállapodás alapján folytatott eljárások

Amennyiben egy keresetet e szakasz alapján és egy másik nemzetközi megállapodás alapján is benyújtottak, és

(a) fennáll a lehetősége annak, hogy a kártalanítások átfedik egymást; vagy

(b) a másik nemzetközi kereset jelentős hatással lehet az e szakasz alapján benyújtott kereset kimenetelére,

a Fórum a vitában részt vevő felek meghallgatását követően a lehető leghamarabb felfüggeszti az eljárását, vagy más módon biztosítja azt, hogy a másik nemzetközi megállapodás alapján folytatott eljárást figyelembe vegye határozatában, végzésében vagy ítéletében.

8.25. CIKK

Hozzájárulás a vitának a Fórum által történő rendezéséhez

1. Az alperes beleegyezik abba, hogy a vitát a Fórum rendezze az e szakaszban szereplő eljárásoknak megfelelően.

2. Az (1) bekezdés szerinti beleegyezés és a kereset e szakasz szerint történő benyújtása a Fórumhoz megfelel:

(a) a vitában részt vevő felek irásbeli beleegyezése tekintetében az ICSID-egyezmény 25. cikkében és az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai C. jegyzékének II. fejezetében foglalt követelményeknek; valamint

(b) a New York-i egyezmény II. cikkében rögzített, az írásbeli megállapodásra vonatkozó követelményeknek.

8.26. CIKK

Harmadik fél általi finanszírozás

1. Harmadik fél általi finanszírozás esetében az ilyenből részesülő vitában részt vevő fél tájékoztatja a másik vitában részt vevő felet és a Fórumot a finanszírozó harmadik fél nevéről és címéről.

2. A tájékoztatást a kereset benyújtásakor kell megtenni, vagy – ha a finanszírozási megállapodás megkötésére vagy az adomány vagy támogatás nyújtására a kereset benyújtását követően kerül sor – késedelem nélkül, amint a megállapodást megkötik vagy az adományt vagy támogatást nyújtják.

8.27. CIKK

A Fórum összeállítása

1. Az e szakasz alapján létrehozott Fórum határoz a 8.23. cikk szerint benyújtott kereseteket illetően.

2. A CETA vegyes bizottság a megállapodás hatálybalépésekor kinevezi a Fórum tizenöt tagját. A Fórum öt tagja az Európai Unió tagállamának állampolgára vagy állandó lakosa, öt tag Kanada állampolgára[11], és öt tag harmadik ország állampolgára.

[11] Bármelyik Fél javasolhat ehelyett legfeljebb öt, bármilyen állampolgárságú vagy lakóhelyű, a Fórumba kinevezendő tagot. Ebben az esetben a Fórum ilyen tagjait e cikk alkalmazásában az őket javasoló Fél állampolgárának tekintik.

3. A CETA vegyes bizottság dönthet a Fórum tagjai számának a három többszörösével történő növeléséről vagy csökkentéséről. A póttagokat a (2) bekezdésekben leírtak szerint nevezik ki.

4. A Fórum tagjainak olyan képesítéssel kell rendelkezniük, amelyet saját országuk előír a bírósági hivatalba történő kinevezéshez, vagy elismert jogászi szakképzettséggel kell rendelkezniük. Bizonyított tapasztalattal kell rendelkezniük a nemzetközi közjog területén. Kívánatos, hogy szakértelemmel rendelkezzenek különösen a nemzetközi beruházási jog, a nemzetközi kereskedelmi jog és a nemzetközi beruházásokkal vagy nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatban felmerült viták rendezése területén.

5. A Fórum e szakasz szerint kinevezett tagjait egyszer megújítható ötéves időtartamra nevezik ki. Ugyanakkor e megállapodás hatálybalépésekor kinevezett 15 személy közül hét, sorsolás útján megállapított személyt hatéves időtartamra neveznek ki. A megüresedő helyeket az üresedések sorrendjében töltik be. Ha valakit a Fórum olyan tagjának helyére jelölnek, aki nem töltötte ki a szolgálati idejét, elődje idejének végéig marad hivatalban. Elvben a Fórum valamely tanácsában szolgáló tag a kinevezésének lejártát követően is szolgálhatja a tanácsot a végső ítélet közzétételéig.

6. A Fórum három tagból álló tanácsban tárgyalja az ügyeket: egyikük az Európai Unió tagállamának állampolgára, egyikük Kanada állampolgára és egyikük harmadik ország állampolgára. A tanács elnöke a Fórum azon tagja, aki harmadik ország állampolgára.

7. A 8.23. cikk szerinti kereset benyújtásától számított 90 napon belül a Fórum elnöke kinevezi a Fórumnak az ügyet tárgyaló tanácsot rotációs alapon képező tagjait, biztosítva, hogy a tanács összetétele véletlenszerű és előre nem kiszámítható legyen, ugyanakkor egyenlő esélyt biztosítva a Fórum tagjainak feladataik ellátására.

8. A Fórum elnöke és alelnöke felelős a szervezési kérdésekért; őket két éves időtartamra nevezik ki, a Fórum harmadik országbeli tagjai közül, sorshúzással. Tisztségüket rotációs alapon töltik be, melynek sorrendjét a CETA vegyes bizottság elnöke által elvégzett sorshúzással határozzák meg. Az elnököt akadályoztatása esetén az elnökhelyettes helyettesíti.

9. A (6) bekezdéstől függetlenül a vitában részt vevő felek megegyezhetnek abban, hogy az ügyet a Fórum egyetlen tagja tárgyalja, akit véletlenszerűen neveznek ki a harmadik országbeli tagok közül. Az alperes jóhiszeműen mérlegeli a keresetet benyújtó fél arra irányuló kérelmét, hogy az ügyet a Fórum egyetlen tagja tárgyalja, különösen akkor, ha a keresetet benyújtó fél kis- vagy középvállalkozás, illetőleg amennyiben az igényelt kártérítés vagy kártalanítás mértéke viszonylag alacsony. Az erre irányuló kérelmet a Fórum tanácsának összeállítása előtt kell megtenni.

10. A Fórum megállapíthatja saját munkaeljárását.

11. A Fórum tagjai biztosítják elérhetőségüket, és hogy képesek ellátni az e szakasz szerinti feladataikat.

12. Elérhetőségük biztosítása érdekében a Fórum tagjai havi rendelkezésre állási díjazásban részesülnek, melynek mértékét a CETA vegyes bizottság határozza meg.

13. A (12) bekezdésben említett díjhoz a két Fél egyenlő mértékben teszi meg hozzájárulását, amelyet az ICSID titkársága által kezelt számlára fizet be. Amennyiben az egyik Fél elmulasztja a díj megfizetését, a másik Fél dönthet úgy, hogy fizet. Az érintett Félnek minden ilyen hátralékot meg kell fizetnie, a megfelelő mértékű kamattal együtt.

14. Kivéve, ha a CETA vegyes bizottság a (15) bekezdés szerinti határozatot fogad el, a Fórum valamely kereset tárgyalására összeállított tanácsa díjainak és kiadásainak összegét – a (12) bekezdésben szereplő díjak kivételével – az ICSID-egyezménynek a kereset benyújtása napján hatályos adminisztratív és pénzügyi szabályzata 14. cikkének (1) bekezdése szerint határozzák meg, és a Fórum a 8.39. cikk (5) bekezdése szerint felosztja a vitában részt vevő felek között.

15. A CETA vegyes bizottság határozat útján rendszeres fizetéssé alakíthatja az rendelkezésre állási díjazást és a többi díjat és kiadást, és határozhat az alkalmazandó módszerekről és feltételekről.

16. A Fórum titkárságának szerepét az ICSID-titkárság tölti be, amely megfelelő támogatást biztosít részére.

17. Amennyiben a CETA vegyes bizottság nem hajtja végre a (2) bekezdés szerinti kinevezéseket a kereset vitarendezés céljával történt benyújtásától számított 90 napon belül, valamely Fél kérésére az ICSID főtitkára kinevezi a Fórum három tagjából álló tanácsot, hacsak a vitában részt vevő felek meg nem állapodtak arról, hogy az ügyet a Fórum egyetlen tagja tárgyalja. Az ICSID főtitkára véletlenszerűen teszi meg a kinevezéseket a jelöltek közül. Az ICSID főtitkára nem nevezi ki elnöknek Kanada vagy az Európai Unió tagállamának állampolgárát, kivéve, ha a vitában részt vevő felek másként határoznak.

8.28. CIKK

Fellebbviteli Fórum

1. Ezennel létrejön a Fellebbviteli Fórum, melynek feladata az e szakasz alapján hozott ítéletek felülvizsgálata.

2. A Fellebbviteli Fórum fenntarthatja, módosíthatja vagy megfordíthatja a Fórum ítéletét a következők alapján:

(a) az alkalmazandó jogszabályok hibás alkalmazása vagy értelmezése;

(b) nyilvánvaló hiba a tények mérlegelésében, ideértve a vonatkozó nemzeti jogszabályok mérlegelését is;

(c) az ICSID-egyezmény 52. cikke (1) bekezdésének a)–e) pontjában szereplő indokok alapján, amennyiben azok nem tartoznak az a) vagy a b) pont hatálya alá.

3. A Fellebbviteli Fórum tagjait határozat útján a CETA vegyes bizottság nevezi ki a (7) bekezdésben szereplő határozat meghozatalával egy időben.

4. A Fellebbviteli Fórum tagjainak teljesíteniük kell a 8.27. cikk (4) bekezdésének követelményeit, és meg kell felelniük a 8.30. cikknek.

5. A Fellebbviteli Fórumnak a fellebbviteli kérelmet meghallgató tanácsa a Fellebbviteli Fórum véletlenszerűen kinevezett három tagjából áll.

6. A Fellebbviteli Fórum eljárásaira a 8.36. és a 8.38. cikk alkalmazandó.

7. A CETA vegyes bizottság haladéktalanul határozatot fogad el, amely tisztázza a Fellebbviteli Fórum működésével kapcsolatos következő adminisztratív és szervezési kérdéseket:

(a) adminisztratív támogatás;

(b) a fellebbezések kezdeményezésére és lebonyolítására vonatkozó eljárások, és adott esetben az ügyeknek az ítélet kiigazítása céljából a Fórumhoz való visszautalására vonatkozó eljárások;

(c) a Fellebbviteli Fórumban és annak az ügy tárgyalására felállított tanácsában megüresedett álláshely betöltésére irányuló eljárás;

(d) a Fellebbviteli Fórum tagjainak javadalmazása;

(e) a fellebbezések költségeivel kapcsolatos rendelkezések;

(f) a Fellebbviteli Fórum tagjainak száma; és

(g) a Fellebbviteli Fórum hatékony működéséhez szükségesnek ítélt bármely más elem.

8. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság rendszeres időközönként felülvizsgálja a Fellebbviteli Fórum működését, és ajánlásokat tehet a CETA vegyes bizottságnak. A CETA vegyes bizottság szükség esetén felülvizsgálhatja a (7) bekezdés szerinti határozatot.

9. A (7) bekezdésben említett határozat elfogadását követően:

(a) valamely vitában részt vevő fél a Fellebbviteli Fórum elé vihet bármely, e szakasz alapján meghozott ítéletet, annak kibocsátásától számított 90 napon belül;

(b) a vitában részt vevő fél nem törekszik arra, hogy az e szakasz alapján hozott ítélet tekintetében felülvizsgálatot, elnapolást, semmissé nyilvánítást, átdolgozást vagy bármely hasonló eljárást kezdeményezzen;

(c) a 8.39. cikk szerint hozott ítélet nem tekintendő véglegesnek, és semmilyen intézkedés nem tehető az ítélet hatályba léptetésére mindaddig, amíg:

(i) 90 nap eltelik a Fórum ítéletének meghozatalától számítva, és nem nyújtanak be fellebbezést;

(ii) elutasítanak vagy visszavonnak egy benyújtott fellebbezést; vagy

(iii) 90 nap eltelik a Fellebbviteli Fórum ítéletének meghozatalától számítva, és a Fellebbviteli Fórum nem utalta vissza az ügyet a Fórumhoz;

(d) a Fellebbviteli Fórum végleges ítélete a 8.41. cikk céljából végleges ítéletnek tekintendő; és

(e) a 8.41. cikk (3) bekezdése nem alkalmazandó.

8.29. CIKK

Multilaterális beruházási igazságszolgáltatási fórum és fellebbviteli mechanizmus kialakítása

A Felek a többi kereskedelmi partnerrel együtt multilaterális beruházási igazságszolgáltatási fórumot és fellebbviteli mechanizmust hoznak létre a beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése érdekében. Az ilyen multilaterális mechanizmus létrejöttét követően a CETA vegyes bizottság határozatot fogad el arról, hogy az e szakasz szerinti beruházásokkal kapcsolatos vitákat a multilaterális mechanizmus alapján rendezik, és megteszi a megfelelő átmeneti intézkedéseket.

8.30. CIKK

Etika

1. A Fórum tagjai függetlenek. A tagok nem állnak kapcsolatban egyetlen kormánnyal sem.[12] Nem fogadnak el utasításokat semmilyen szervezettől vagy kormánytól a vitához kapcsolódó ügyek tekintetében. Nem vesznek részt olyan vita mérlegelésében, amely közvetlen vagy közvetett összeférhetetlenséget eredményezne. Megfelelnek az Ügyvédi Kamarák Nemzetközi Egyesülete nemzetközi választottbíráskodásban előforduló összeférhetetlenségről szóló iránymutatásainak vagy bármely más, a 8.44. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott kiegészítő szabálynak. Ezenkívül kinevezésüktől kezdve nem járnak el jogi képviselőként vagy valamely Fél által kinevezett szakértőként vagy tanúként semmilyen folyamatban lévő vagy új, e megállapodás vagy bármely más nemzetközi megállapodás hatálya alá tartozó beruházással kapcsolatos vitában.

2. Ha valamely vitában részt vevő fél úgy véli, hogy a Fórum valamely tagjával kapcsolatban összeférhetetlenség merül fel, felkérheti a Nemzetközi Bíróság elnökét, hogy határozat meghozatalával kifogásolja az ilyen tag kinevezését. A kifogásolásról szóló értesítést a vitában részt vevő félnek a Fórum tanácsa összetételéről való értesítésétől számított 15 napon belül kell megküldenie a Nemzetközi Bíróság elnökének, vagy attól a naptól számított 15 napon belül, amelyen tudomást szerzett a vonatkozó tényekről, ha ésszerűen feltételezhető, hogy e tények nem voltak ismertek a tanács összeállításakor. A kifogásolásról szóló értesítésnek tartalmaznia kell a kifogásolás alapját.

12 Az egyértelműség érdekében az a tény, hogy egy személy javadalmazást kap egy kormánytól, önmagában még nem zárja ki az adott személy megfelelőségét.

3. Amennyiben a Fórum kifogásolt tagja a kifogásról szóló értesítés napjától számított 15 napon belül úgy dönt, hogy nem mond le a tanácsban betöltött tisztségéről, a Nemzetközi Bíróság elnöke a vitában részt vevő felek véleményének kézhez vételét, valamint azt követően, hogy a Fórum tagjának lehetőséget biztosít észrevételei közlésére, határozatot hozhat a kifogásról. A Nemzetközi Bíróság elnöke a kifogás kézhez kapásától számított 45 napon belül határozatot fogad el, és értesíti a vitában részt vevő feleket és a tanács többi tagját. A Fórum tagjának kizárásával vagy lemondásával megüresedett álláshelyet haladéktalanul be kell tölteni.

4. A Fórum elnökének indokolással ellátott ajánlását követően vagy közös kezdeményezésre, a Felek a CETA vegyes bizottság határozata útján leválthatják a Fórum tagját, amennyiben annak magatartása nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségeknek, és nem teszi lehetővé, hogy az érintett személy továbbra is a Fórum tagja legyen.

8.31. CIKK

Alkalmazandó jog és értelmezés

1. Az e szakasz alapján létrehozott Fórum határozatainak meghozatala során ezt a megállapodást *a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény* és a Felekre alkalmazandó egyéb nemzetközi jogi szabályok és elvek szerinti értelmezésnek megfelelően alkalmazza.

2. A Fórumnak nincs joghatósága arra, hogy megállapítsa egy, e megállapodást állítólagosan megsértő intézkedés valamely Fél hazai joga szerinti jogszerűségét. Az egyértelműség érdekében annak eldöntése céljából, hogy valamely intézkedés összhangban áll-e a megállapodás rendelkezéseivel, a Fórum adott esetben ténylegesen megvizsgálhatja a Fél hazai jogát. Ennek során a Fórum követi a hazai jognak az adott Fél bíróságai vagy hatóságai általi értelmezését, és a Fórum által a hazai jognak tulajdonított jelentés nem kötelező az érintett Fél bíróságaira vagy hatóságaira nézve.

3. Amennyiben az értelmezés tekintetében komoly, beruházást érintő aggályok merülnek fel, a szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság a 8.44. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint ajánlja a CETA vegyes bizottságnak e megállapodás értelmezéseinek elfogadását. A CETA vegyes bizottság által elfogadott értelmezések kötelező erővel bírnak az e szakasz alapján létrehozott Fórumra nézve. A CETA vegyes bizottság dönthet arról, hogy valamely értelmezés egy meghatározott időponttól kezdve kötelező erejű legyen.

8.32. CIKK

Nyilvánvalóan jogalap nélküli keresetek

1. Az alperes legkésőbb 30 nappal a Fórum tanácsának összeállítását követően, és mindenképpen annak első ülése előtt kifogást nyújthat be, miszerint a kereset nyilvánvalóan nélkülöz minden jogalapot.

2. Nem nyújtható be kifogás az (1) bekezdés alapján, ha az alperes a 8.33. cikk alapján kifogást nyújtott be.

3. Az alperes a lehető legpontosabban megindokolja a kifogást.

4. Amennyiben e cikk alapján kifogás érkezik a Fórumhoz, az felfüggeszti az eljárást, és ütemtervet határoz meg a kifogás megvizsgálására, mely ütemterv összhangban áll minden más előzetes kérdés áttekintésének ütemtervével.

5. A Fórum lehetőséget biztosít a vitában részt vevő felek számára az állásfoglalásra, majd az első ülésen vagy azt követően haladéktalanul határozatot vagy ítéletet hoz, amelyben megjelöli annak alapját is. Ennek során a Fórum feltételezi, hogy az állítólagos tények valósak.

6. Ez a cikk nem érinti a Fórum arra vonatkozó hatáskörét, hogy más kifogásokat előzetes kérdésként kezeljen, vagy az alperes jogát arra, hogy az eljárás során kifogást nyújtson be azt illetően, hogy a kereset nélkülözi a jogalapot.

8.33. CIKK

Jogilag megalapozatlan keresetek

1. A Fórum arra vonatkozó hatáskörének sérelme nélkül, hogy más kifogásokat kezeljen előzetes kérdésként, illetőleg az alperes arra vonatkozó jogának sérelme nélkül, hogy bármely megfelelő időpontban ilyen kifogásokat terjesszen elő, a Fórum előzetes kérdésként foglalkozik az alperes bármely kifogásával, illetőleg határozatot hoz az alperes bármely arra irányuló kifogását illetően, miszerint valamely, a 8.23. cikk alapján előterjesztett kereset vagy annak bármely része jogi okokból nem vezethet az e szakasz alapján a felperes javára hozott ítélethez, még abban az esetben sem, ha az állított tények igaznak bizonyultak.

2. Az (1) bekezdés szerinti kifogást legkésőbb addig a napig lehet benyújtani a Fórumnak, amelyet utóbbi az alperes részére a válaszirat előterjesztése céljára meghatároz.

3. Amennyiben a 8.32. cikk alapján kifogást nyújtottak be, a Fórum ˜ – a kifogás körülményeit figyelembe véve, az e cikkben ismertetett eljárásnak megfelelően – megtagadhatja az (1) bekezdés alapján benyújtott kifogás vizsgálatát.

4. Az (1) bekezdés szerinti kifogás kézhezvételét követően, és adott esetben a (3) bekezdés szerinti határozat meghozatalát követően, a Fórum felfüggeszti az ügy érdemi vizsgálatát, ütemtervet állít fel a kifogás vizsgálatára, amely összhangban áll az egyéb előzetes kérdések vizsgálatára vonatkozó, általa már meghatározott esetleges ütemtervvel, és indoklással ellátott határozatot vagy ítéletet hoz a kifogás vonatkozásában.

8.34. CIKK

Ideiglenes biztosítási intézkedések

A Fórum ideiglenes biztosítási intézkedéseket rendelhet el a vitában részt vevő fél jogainak megőrzése vagy annak biztosítása érdekében, hogy a Fórum joghatósága teljes mértékben érvényesüljön, ideértve a vitában részt vevő fél birtokában vagy ellenőrzése alatt álló bizonyíték megőrzésére vagy a Fórum joghatóságának védelmére irányuló végzést is. A Fórum nem rendel el zárlatot vagy nem tiltja meg a megállapodást a 8.23. cikk szerint állítólagosan megsértő intézkedés alkalmazását. E cikk alkalmazásában a végzés magában foglalja az ajánlást is.

8.35. CIKK

Elállás

Amennyiben az e szakasz szerint benyújtott keresetet követően a beruházó nem tesz semmilyen lépést az eljárás során 180 egymást követő napon, vagy a vitában részt vevő felek által esetlegesen megállapított más időszakon keresztül, úgy tekintik, hogy a beruházó visszavonta keresetét és eláll az eljárástól. A Fórum az alperes kérésére és a vitában részt vevő felek értesítését követően végzés formájában vesz tudomást az elállásról. A végzés kibocsátását követően megszűnik a Fórum hatásköre.

8.36. CIKK

Az eljárások átláthatósága

1. Az e szakasz szerinti eljárásokkal kapcsolatban az UNCITRAL e fejezet által módosított átláthatósági szabályai alkalmazandók.

2. Az egyeztetés iránti kérelem, az alperes meghatározását kérő értesítés, az alperes meghatározásáról szóló értesítés, a közvetítésről való megállapodás, a Fórum egy tagjának megtámadására vonatkozó szándéknyilatkozat, a Fórum egy tagjának megtámadásával kapcsolatos határozat és az egyesítésre vonatkozó kérelem azon dokumentumok közé tartozik, amelyeket az UNCITRAL átláthatósági szabályai 3. cikkének (1) bekezdése szerint nyilvánosan elérhetővé kell tenni.

3. A bizonyítékoknak az UNCITRAL átláthatósági szabályai 3. cikkének (2) bekezdése szerint kell a nyilvánosan elérhető dokumentumok között szerepelniük.

4. Az UNCITRAL átláthatósági szabályainak 2. cikkétől függetlenül a Fórum felállítását megelőzően – az esettől függően – Kanada vagy az Európai Unió megfelelő időben nyilvánosan elérhetővé teszi a (2) bekezdés szerinti vonatkozó dokumentumokat, a bizalmas vagy védett információk titkosítását követően. Az ilyen dokumentumok a letéteményesnek címzett értesítés útján tehetők nyilvánosan elérhetővé.

5. A meghallgatások nyilvánosak. A Fórum a vitában részt vevő felekkel egyeztetve meghatározza a megfelelő logisztikai intézkedéseket az ilyen meghallgatásokhoz való nyilvános hozzáférés megkönnyítése érdekében. Amennyiben a Fórum szerint szükséges a bizalmas vagy védett információk védelme, megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy a meghallgatás ilyen védelmet igénylő részeit a nyilvánosság kizárásával tartsák.

6. E fejezet egyetlen rendelkezése sem írja elő az alperes részéről olyan nyilvános információ visszatartását, amelyet saját joga szerint közzé kell tennie. Az alperes az ilyen jogszabályokat oly módon alkalmazza, amely tekintettel van a bizalmasnak vagy védettnek nyilvánított információk közzététellel szembeni védelmére.

8.37. CIKK

Az információk megosztása

1. Valamely vitában részt vevő fél átadhat ilyen nem titkosított dokumentumokat az eljárással kapcsolatban álló más személyek – köztük tanúk és szakértők – részére, amennyiben azt a jelen szakasz alapján folytatott eljárás során szükségesnek ítéli. Ugyanakkor a vitában részt vevő fél gondoskodik arról, hogy az ilyen személyek védjék a kérdéses dokumentumokban szereplő bizalmas és védett információkat.

2. E megállapodás nem akadályozza az alperest abban, hogy ilyen nem titkosított dokumentumokat adjon át – az esettől függően – az Európai Unió, a tagállamok és a nemzeti szint alatti kormányzatok tisztviselőinek, amennyiben azt a jelen szakasz alapján folytatott eljárás során szükségesnek ítéli. Ugyanakkor az alperes gondoskodik arról, hogy az ilyen tisztviselők védjék a kérdéses dokumentumokban szereplő bizalmas és védett információkat.

8.38. CIKK

Vitában részt nem vevő Fél

1. Az alperes az kézhezvételt követő 30 napon belül vagy a bizalmas vagy védett információkkal kapcsolatos vita rendezését követően haladéktalanul átadja a következőket a vitában részt nem vevő Félnek:

(a) az egyeztetés iránti kérelem, az alperes meghatározását kérő értesítés, az alperes meghatározásáról szóló értesítés, a 8.23. cikk alapján benyújtott kereset, az egyesítésre vonatkozó kérelem és az ilyen dokumentumokhoz csatolt bármely más dokumentum;

(b) kérésre:

(i) beadványok, feljegyzések, összefoglalók, kérelmek, vagy a vitában részt vevő felek által a Fórumhoz benyújtott más dokumentum;

(ii) az UNCITRAL átláthatósági szabályainak 4. cikke alapján a Fórumhoz benyújtott írásos beadványok;

(iii) a Fórum meghallgatásairól készült jegyzőkönyvek vagy átiratok, amennyiben rendelkezésre állnak; és

(iv) a Fórum végzései, ítéletei és határozatai; és

(c) a vitában részt nem vevő Fél kérésére és költségére a Fórumhoz benyújtott bizonyítékok összessége vagy egy része, kivéve, ha a kért bizonyíték nyilvánosan elérhető.

2. A Fórum befogadja, a megállapodás vitában részt nem vevő Felének a szerződés értelmezésével kapcsolatos szóbeli vagy írásbeli beadványait, vagy a vitában részt vevő felekkel folytatott egyeztetést követően felkérheti a megállapodás vitában részt nem vevő Felét az ilyen beadványok benyújtására. A vitában részt nem vevő Fél jelen lehet az e szakasz alapján folytatott meghallgatásokon.

3. A Fórum semmilyen következtetést nem von le abból, ha nem kerül benyújtásra a (2) bekezdés szerinti beadvány.

4. A Fórum garantálja, hogy a vitában részt vevő Felek megfelelő lehetőséget kapnak arra, hogy állást foglaljanak a megállapodás vitában részt nem vevő Fele által előterjesztett beadvánnyal kapcsolatosan.

8.39. CIKK

Jogerős ítélet

1. Amennyiben a Fórum jogerős ítéletet hoz az alperes ellen, a Fórum ítélete – külön vagy együttesen – csak a következőkre terjedhet ki:

(a) pénzbeli kártérítés, az adott esetben alkalmazandó kamatokkal;

(b) tulajdon visszaszolgáltatása, mely esetben az ítélet rendelkezik arról, hogy az alperes pénzbeli kártérítést fizethet a tulajon kisajátításának pillanatában, a közvetlenül azt megelőzően vagy a közelgő kisajátítás ismertté válásakor – attól függően, hogy melyik a korábbi időpont – megállapított méltányos piaci értékének, továbbá az alkalmazandó kamatoknak a mértékében a visszaszolgáltatás helyett, melyet a 8.12. cikknek megfelelő módon állapítanak meg.

2. Az (1) és az (5) bekezdésre figyelemmel, ha egy keresetet a 8.23. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján nyújtanak be:

(a) a pénzbeli kártérítésre és az alkalmazandó kamatok kiegyenlítésérevonatkozó ítélet rendelkezik arról, hogy az összeget a helyben alapított vállalkozás számára kell megfizetni;

(b) a tulajdon visszaszolgáltatására vonatkozó ítélet rendelkezik arról, hogy a tulajdont a helyben alapított vállalkozás számára kell visszaszolgáltatni;

(c) a beruházó költségeinek megtérítésére vonatkozó ítélet rendelkezik arról, hogy azt a beruházó részére kell megtenni; és

(d) az ítélet rendelkezik arról, hogy annak meghozatala nem sérti valamely, a 8.22. cikk alapján mentességben nem részesülő személyazon jogát, amely értelmében az érintett személyt adott esetben a Fél joga szerint hozott ítélet szerint pénzbeli kártérítés vagy tulajdon illetheti meg.

3. A pénzbeli kártérítés összege nem lehet magasabb, mint a beruházó vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozása által elszenvedett veszteség mértéke, a már teljesített előzetes kártérítés vagy kártalanítás összegével csökkentve. A pénzbeli kártérítés összegének megállapításakor a Fórum abból a célból is csökkenti az összeget, hogy figyelembe vegyen bármilyen tulajdon-visszaszolgáltatást, vagy az intézkedés visszavonását vagy módosítását.

4. A Fórum nem ítél meg büntető jellegű kártérítést.

5. A Fórum elrendeli, hogy az eljárás költségeit a vitában részt vevő pervesztes fél viseli. Kivételes körülmények esetén – és amennyiben a kereset körülményei alapján indokoltnak ítéli – a Fórum megoszthatja a költségeket a vitában részt vevő felek között. Az egyéb ésszerű költségeket, ideértve a jogi képviselet és tanácsadás költségeit, a vitában részt vevő vesztes fél viseli, kivéve, ha a Fórum úgy ítéli meg, hogy a költségek ilyen megosztása nem ésszerű a kereset körülményeire tekintettel. Amennyiben a keresetnek csak részben adtak helyet, a megítélt költségeket arányosan ki kell igazítani a kereset megítélt részeinek számának és terjedelmének megfelelően.

6. A CETA vegyes bizottság fontolóra vehet olyan kiegészítő szabályokat, amelyek a természetes személynek vagy kis- és középvállalkozásnak minősülő érdekelt felek pénzügyi terheinek csökkentését célozzák. Az ilyen kiegészítő szabályok különösen figyelembe vehetik az ilyen érdekelt felek pénzügyi erőforrásait és az igényelt kártérítés összegét.

7. A Fórum és a vitában részt vevő felek minden erőfeszítést megtesznek annak biztosítására, hogy a vitarendezési folyamatot megfelelő időben lefolytassák. A Fórum legkésőbb 24 hónappal azt követően hozza meg jogerős ítéletét, hogy a keresetet a 8.23. cikk alapján benyújtották. Amennyiben a Fórumnak további időre van szüksége a jogerős ítélet meghozatalához, a vitában részt vevő feleknek indokolást küld a késedelem okairól.

8.40. CIKK

Kártalanítás vagy egyéb kártérítés

Az alperes védekezésként, viszontkeresetként, beszámítási jogként vagy hasonló állításként nem tehet olyan kijelentést, miszerint az e szakasz alapján kezdeményezett jogvitában a beruházó vagy az esettől függően a helyben alapított vállalkozás kártalanítást vagy egyéb kártérítést fog kapni egy biztosítási vagy garanciaszerződés alapján a megtéríttetni kívánt kár egésze vagy egy része tekintetében. A Fórum sem ad helyt egy ilyen kijelentésnek.

8.41. CIKK

Ítéletek érvényesítése

1. Az e szakasz értelmében meghozott ítélet kötelező érvényű a vitában részt vevő felekre nézve és az adott ügy tekintetében.

2. A (3) bekezdésre figyelemmel a vitában részt vevő felek késedelem nélkül elfogadják és teljesítik az ítéletet.

3. A vitában részt vevő felek nem törekednek a jogerős ítélet érvényesítésére mindaddig, amíg:

(a) az ICSID-egyezmény alapján meghozott jogerős ítélet esetében:

(i) 120 nap eltelik az ítélet meghozatalától számítva, és egyik vitában részt vevő fél sem kérte az ítélet felülvizsgálatát vagy megsemmisítését; vagy

(ii) az ítélet érvényesítését felfüggesztették és a felülvizsgálati vagy semmisnek nyilvánítási eljárást lezárták.

(b) az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai, az UNCITRAL választottbírósági szabályai vagy a 8.23. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján alkalmazandó bármely más szabályok alapján hozott jogerős ítélet esetében:

(i) 90 nap eltelik az ítélet meghozatalától számítva, és egyik vitában részt vevő fél sem kezdeményezett eljárást az ítélet felülvizsgálata, mellőzése vagy semmisnek nyilvánítása céljából; vagy

(ii) az ítélet érvényesítését felfüggesztették, és a Fórum elutasította vagy engedélyezte az ítélet felülvizsgálatát, mellőzését vagy semmisnek nyilvánítását, és további jogorvoslatnak helye nincs.

4. Az ítélet végrehajtására azon terület joga szerinti hatályos ítélet-végrehajtási szabályok vonatkoznak, ahol az ítélet végrehajtandó.

5. Az e szakasz szerint hozott jogerős ítélet választottbírósági ítélet, amelyet úgy tekintenek, hogy az egy kereskedelmi kapcsolatból vagy ügyletből ered a New York-i egyezmény 1. cikkének értelmében.

6. Az egyértelműség érdekében ha egy keresetet a 8.23. cikk (2) bekezdésének a) pontja alapján nyújtottak be, az e szakasz szerint meghozott jogerős ítélet az ICSID-egyezmény 6. szakasza szerint meghozott ítéletnek minősül.

8.42. CIKK

A Felek szerepe

1. Egyik Fél sem érvényesít nemzetközi jogi keresetet a 8.23. cikk alapján benyújtott kereset vonatkozásában, kivéve, ha a másik Fél nem tartotta be vagy nem teljesítette a vitában hozott ítéletben foglaltakat.

2. Az (1) bekezdés nem zárja ki annak lehetőségét, hogy valamely vitában részt vevő fél egy általános hatályú intézkedés vonatkozásában igénybe vegye a huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezést, még akkor is, ha az adott intézkedés egy adott beruházás tekintetében, amelyre vonatkozóan keresetet nyújtottak be a 8.23. cikk szerint, állítólagosan megsértette ezt a megállapodást, továbbá az (1) bekezdés nem érinti a 8.38. cikket.

3. Az (1) bekezdés nem zárja ki az olyan informális egyeztetéseket, amelyek egyedüli célja a vita rendezésének előmozdítása.

8.43. CIKK

Egyesítés

1. Amennyiben két vagy több, a 8.23. cikk alapján külön benyújtott kereset azonos jogi és ténybeli kérdést vet fel, valamint ugyanazon eseményekből vagy körülményekből adódik, bármelyik vitában részt vevő fél vagy a vitában részt vevő felek együttesen kérhetik a Fórum külön tanácsának létrehozását e cikk alapján, továbbá kérelmezhetik, hogy az ilyen tanács hozzon határozatot az eljárások egyesítéséről („egyesítés iránti kérelem”).

2. Mielőtt bármely vitában részt vevő fél kérelmezi az egyesítés elrendelését, értesítést küld az arról szóló határozat által érintett többi vitában részt vevő félnek.

3. Amennyiben a (2) cikk szerint értesített vitában részt vevő felek megállapodtak az egyesítésről, közös kérelmet nyújthatnak be a Fórum külön tanácsának létrehozására és az eljárások e cikk szerinti egyesítéséről szóló határozatra vonatkozóan. Amennyiben a (2) cikk szerint értesített vitában részt vevő felek nem jutnak megállapodásra az egyesítésről az értesítést követő 30 napon belül, a vitában részt vevő valamely fél kérelmet nyújthat be a Fórum külön tanácsának létrehozására és az eljárások e cikk szerinti egyesítéséről szóló határozatra vonatkozóan.

4. A kérelmet írásban kell benyújtani a Fórum elnökének, valamint az egyesítés által érintett mindegyik vitában részt vevő félnek, és annak a következőket kell tartalmaznia:

(a) a határozat által érintett valamennyi vitában részt vevő fél nevét és címét;

(b) a határozat által érintett kereseteket vagy azok részeit; és

(c) az eljárások egyesítésére irányuló kérelem indoklását.

5. Az egynél több alperest érintő egyesítés iránti kérelemhez valamennyi érintett alperes egyetértése szükséges.

6. Az e szakasz alapján folytatott eljárásokra a következő szabályok alkalmazandók:

(a) ha az összes olyan keresetet, amelyek egyesítésének elrendelését kérelmezik, a 8.23. cikk szerinti azonos szabályok alapján nyújtották be vitarendezésre, akkor ezek a szabályok alkalmazandók;

(b) ha azokat a kereseteket, amelyek egyesítésének elrendelését kérelmezik, nem azonos szabályok alapján nyújtották be vitarendezésre, akkor:

(i) a beruházók együttesen megegyezhetnek a 8.23. cikk (2) bekezdése szerinti szabályok alkalmazásáról; vagy

(ii) ha a beruházók nem tudnak megegyezni az alkalmazandó szabályokról az attól at időponttól számított 30 napon belül, amikor a Fórum elnöke az egyesítés iránti kérelmet megkapta, az UNCITRAL választottbírósági szabályai alkalmazandók.

7. A Fórum elnöke az egyesítés iránti kérelem kézhezvételét követően és a 8.27. cikk (7) bekezdésének előírásaival összhangban új tanácsot hoz létre („egyesítési tanács”) a Fórumon belül, amelynek joghatósága az egyesítési kérelem tárgyát képező keresetek közül néhányra vagy valamennyire, részben vagy egészben kiterjed.

8. Amennyiben a vitában részt vevő felek meghallgatását követően az egyesítési tanács meggyőződött arról, hogy a 8.23. cikk szerint benyújtott keresetek azonos jogi és ténybeli kérdéseket vetnek fel, valamint ugyanazon eseményekből vagy körülményekből adódnak, és a keresetek egyesítése szolgálná leginkább a viták méltányos és hatékony megoldásának érdekét, ideértve az ítéletek következetességét is, a Fórum egyesítési tanácsa végzés elfogadása útján megállapíthatja joghatóságát a keresetek közül néhány vagy valamennyi esetében, azok egy részét vagy egészét illetően.

9. Amennyiben a Fórum egyesítési tanácsa a (8) cikk alapján megállapította joghatóságát, a 8.23. cikk alapján keresetet benyújtó olyan beruházó, akinek a keresete nem került egyesítésre, írásos kérést intézhet a Fórumhoz keresetének az egységes keresetbe foglalása céljából, amennyiben a kérelem megfelel a (4) bekezdésben szereplő követelményeknek. A Fórum egyesítési tanácsa kiadja az ilyen végzést, amennyiben meggyőződik a (8) bekezdésben szereplő feltételek teljesüléséről, és amennyiben az ilyen kérelem teljesítése nem okoz indokolatlan terheket vagy tisztességtelen hátrányt a vitában részt vevő feleknek, illetve nem zavarja indokolatlanul az eljárást. A Fórum egyesítési tanácsa az ilyen végzés kiadását megelőzően egyeztet a vitában részt vevő felekkel.

10. Valamely vitában részt vevő fél kérelmére a Fórum e cikk szerint létrehozott egyesítési tanácsa a (8) bekezdés szerinti határozata meghozataláig elrendelheti a Fórumnak a 8.27. cikk (7) bekezdése szerint kinevezett tanácsa előtt folyamatban lévő eljárások felfüggesztését, kivéve, ha ez utóbbi Fórum már felfüggesztette eljárásait.

11. A Fórumnak a 8.27. cikk (7) bekezdése szerint kinevezett tanácsa elveszíti hatáskörét azon keresetek vagy egy részük vonatkozásában, amelyekkel kapcsolatban a Fórum e cikk szerint létrehozott egyesítési tanácsa megállapította joghatóságát.

12. A Fórum e cikk szerint létrehozott egyesítési tanácsának ítélete kötelező erejű a Fórumnak a 8.27. cikk (7) bekezdése szerint kinevezett tanácsára nézve azon keresetekkel vagy azok egy részével kapcsolatban, amelyek tekintetében joghatóságot állapítottak meg.

13. A beruházó e szakasznak megfelelően visszavonhatja az egységesítésben érintett keresetét, és az ilyen kereset nem nyújtható be újra a 8.23. cikk szerint. Amennyiben az egyesítésről szóló értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül teszi ezt meg, keresetének korábbi benyújtása nem akadályozza a beruházót abban, hogy az e szakasz szerintitől eltérő vitarendezéshez folyamodjon.

14. Valamely beruházó kérésére a Fórum egyesítési tanácsa szükségesnek ítélt intézkedéseket tehet az érintett beruházó bizalmas és védett információi bizalmas jellegének megőrzése érdekében a vitában részt vevő többi féllel szemben. Az ilyen intézkedések közé tartozhat, hogy a többi beruházó számára a bizalmas vagy védett információkat tartalmazó dokumentumok esetében csak szerkesztett változatokat adjanak át, valamint hogy a tárgyalás egyes részeit a nyilvánosság kizárásával folytassák.

8.44. CIKK

Szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság

1. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság fórumként szolgál a Felek számára a jelen fejezettel kapcsolatos ügyek megvitatásához, ideértve például a következőket:

(a) az e fejezet végrehajtásából adódó esetleges nehézségek;

(b) e fejezet lehetséges javításai, különösen a más nemzetközi fórumokon és a Felek által kötött más megállapodások keretében szerzett tapasztalat és az ott tapasztalható tendenciák fényében.

2. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság – a Felek megállapodása esetén és miután eleget tettek vonatkozó belső kötelezettségeiknek és eljárásaiknak – egy, az e fejezettel kapcsolatban felmerült viták esetén a Fórum tagjai ááltal alkalmazandó magatartási kódexet fogad el, amely az alkalmazott szabályok helyébe léphet vagy kiegészítheti azokat, és többek között a következő kérdéseket tárgyalja:

(a) nyilvánosságra hozatali kötelezettségek;

(b) a Fórum tagjainak függetlensége és pártatlansága; és

(c) titoktartás.

A Felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy a magatartási kódexet legkésőbb az esettől függően e megállapodás ideiglenes alkalmazásának vagy hatálybalépésének első napjáig elfogadják, de semmi esetre sem később, mint az említett naptól számított két év.

3. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó bizottság a Felek egyetértésével és vonatkozó belső előírásaik és eljárásaik teljesítését követően:

(a) javasolja a CETA vegyes bizottság számára e megállapodás 8.31. cikk (3) bekezdés szerinti értelmezéseinek elfogadását;

(b) elfogadja és módosítja az alkalmazott vitarendezési szabályokat kiegészítő szabályokat, és módosítja az átláthatóságra vonatkozóan alkalmazandó szabályokat. E szabályok és módosítások kötelező erővel bírnak az e szakasz alapján létrehozott Fórumra nézve;

(c) a közvetítésre vonatkozó szabályokat fogad el, amelyeket a vitában részt vevő felek a 8.20. cikk szerint alkalmazhatnak;

(d) ajánlásokat fogalmaz meg a CETA vegyes bizottság számára a 8.10. cikk (3) bekezdése szerinti tisztességes és méltányos elbánási kötelezettség további elemeinek elfogadására; és

(e) ajánlásokat fogalmaz meg a CETA vegyes bizottság számára a 8.28. cikk (8) bekezdése szerinti Fellebbviteli Fórum működésével kapcsolatban.

8.45. CIKK

Kizárás

Az e szakaszban és a huszonkilencedik fejezetben (Vitarendezés) szereplő vitarendezési rendelkezések nem alkalmazandók a 8-C. mellékletben hivatkozott ügyekre.

KILENCEDIK FEJEZET

HATÁRON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM

9.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amelyeket akkor végeznek a repülőgépen vagy annak egy részén, amikor azt kivonják a szolgálatból, és nem tartozik ide az úgynevezett forgalmi karbantartás;

„repülőtér-működtetési szolgáltatások”: repülőtéri infrastruktúra – ideértve a terminálokat, kifutópályákat, gurulóutakat és forgalmi előtereket, parkolókat és repülőtéren belüli közlekedési rendszereket – működtetése vagy igazgatása, egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján. Az egyértelműség kedvéért a repülőtér-működtetési szolgáltatások nem foglalják magukban a repülőterek vagy a repülőtér földterületének tulajdonlását vagy az ilyenekbe eszközölt beruházásokat, vagy az igazgatóság által végzett bármelyik feladatot. A repülőtér-működtetési szolgáltatások nem foglalják magukban a léginavigációs szolgálatokat;

„számítógépes helyfoglalási rendszerrel kapcsolatos szolgáltatások”: számítógépes rendszerek által nyújtott olyan szolgáltatások, amelyek információkat tartalmaznak a légi fuvarozók menetrendjéről, elérhetőségéről, díjairól és díjszabásáról, és amelyeken keresztül foglalások végezhetők vagy jegyek bocsáthatók ki;

„**határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem**” vagy „**határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás**”: olyan szolgáltatásnyújtás, amely:

(a) egyik Fél területéről a másik Fél területére történik; vagy

(b) az egyik Fél területén a másik Fél fogyasztójának történik,

de nem tartozik ide az egyik Fél területén a másik Fél személye általi szolgáltatásnyújtás.

„földi kiszolgálási szolgáltatások”: a következő szolgáltatások nyújtása egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján: földi adminisztráció vagy felügyelet, ideértve a berakodás ellenőrzését és a kommunikációt is; utaskezelés; poggyászkezelés; rakomány- és levélkezelés; forgalmielőtér-kezelés és légi járművekkel kapcsolatos szolgáltatások; üzemanyag- és kenőanyag-kezelés; légi járművek forgalmi karbantartási tevékenysége és a legénységgel kapcsolatos adminisztráció; földi szállítás; vagy fedélzeti ellátás. Nem tartoznak a földi kiszolgálási szolgáltatások körébe a biztonsági szolgáltatások vagy az olyan központosított repülőtéri infrastruktúrák működtetése vagy igazgatása, mint például a csomagkezelő rendszerek, jégmentesítő berendezések, üzemanyag-elosztó rendszerek vagy repülőtéren belüli közlekedési rendszerek;

„légiközlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje”: az érintett légi fuvarozó számára fennálló lehetőségek arra, hogy szabadon értékesítse és forgalomba hozza légiközlekedési szolgáltatásait, ideértve a marketing minden vonatkozását, például a piackutatást, reklámozást és a forgalmazást is, de nem terjed ki a légiközlekedési szolgáltatások árazására vagy az alkalmazandó feltételekre; és

„**az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások**”: azok a szolgáltatások, amelyeket nem üzleti alapon vagy nem egy vagy több szolgáltatóval versengve nyújtanak.

9.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet valamely Fél által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre alkalmazandó, amely befolyásolja a másik Fél szolgáltatója által nyújtott szolgáltatások határon átnyúló kereskedelmét, ideértve a következőket érintő intézkedéseket:

(a) a szolgáltatással összefüggő előállítás, terjesztés, marketing, értékesítés és kiszállítás;

(b) szolgáltatás vásárlása, használata vagy kifizetése; valamint

(c) hozzáférési és felhasználási lehetőség a szolgáltatásnyújtással összefüggő azon szolgáltatásokhoz, amelyeket általános közösségi célokra kell nyújtani.

2. E fejezet nem vonatkozik a következőket érintő intézkedésekre:

(a) az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások;

(b) az Európai Unió esetében az audiovizuális szolgáltatások;

(c) Kanada esetében a kulturális iparágak;

(d) a 13.1. cikkben (Fogalommeghatározások) meghatározott pénzügyi szolgáltatások;

(e) légi szolgáltatások, a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások és légi közlekedés útján nyújtott más szolgáltatások[13], a következők kivételével:

(i) légijármű-javítási és -karbantartási szolgáltatások;

(ii) légi közlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje;

(iii) számítógépes helyfoglalási rendszerrel (CRS) kapcsolatos szolgáltatások;

(iv) földi kiszolgálás;

(v) repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások;

(f) olyan beszerzésekre, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem kereskedelmi viszonteladás, illetve nem az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi értékesítés céljából történő kínálata során történő felhasználásának céljával, legyen ez a beszerzés a 19.2. cikk (Hatály és terjedelem) értelmében vett „érintett beszerzés” vagy sem; vagy

(g) az egyik Fél által biztosított, határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelemmel kapcsolatos támogatások vagy más állami támogatások.

3. Ez a fejezet nem befolyásolja a Feleknek a 2009. december 17-én Brüsszelben és 2009. december 18-án Ottawában kelt, *Kanada, valamint az Európai Közösség és tagállamai között létrejött légiközlekedési megállapodás* szerinti jogait és kötelezettségeit.

[13] Az ilyen szolgáltatások közé tartoznak azok a szolgáltatások, amelyek során légi járművet használnak speciális tevékenységek végrehajtására például olyan ágazatokban, mint a mezőgazdaság, építőipar, fényképészet, földmérés, térképészet, erdészet, megfigyelés és járőrözés vagy reklámozás, ha a speciális tevékenységet az a személy végzi, aki a légi jármű működtetéséért felelős.

4. Ez a fejezet nem ró semmilyen kötelezettséget egy Félre a másik Fél állampolgárával vagy állandó lakosával kapcsolatban, amikor az e Fél területén a munkaerőpiacra kíván lépni, vagy állandó jellegű foglalkoztatást keres, és nem keletkeztet semmiféle jogot az ilyen állampolgárok vagy állandó lakosok számára az ilyen munkaerőpiacra jutással vagy foglalkoztatással kapcsolatban.

9.3. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Az egyes Felek a másik Fél szolgáltatóit és szolgáltatásait olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját szolgáltatóik és szolgáltatásaik számára hasonló helyzetben biztosítanának.

2. Az egyértelműség érdekében a valamely Fél által az (1) bekezdés értelmében biztosított elbánás azt jelenti, hogy Kanada valamely, a szövetségi szintűtől eltérő kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának országos vagy más szintű kormánya nem részesíti a másik Fél szolgáltatóit és szolgáltatásait az adott kormány által hasonló helyzetben saját szolgáltatói és szolgáltatásai számára biztosított legelőnyösebb elbánásnál kevésbé előnyös elbánásban.

9.4. CIKK

Alaki követelmények

A 9.3. cikk nem akadályozza a Feleket abban, hogy olyan intézkedést fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amely alaki követelményeket ír elő egy adott szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban, amennyiben az ilyen követelményeket nem olyan módon alkalmazzák, ami az önkényes és jogtalan megkülönböztetés eszközének minősül. Az ilyen intézkedések közé tartoznak a következő követelmények:

(a) működési engedély, nyilvántartásba vétel, tanúsítás vagy engedély megszerzése egy szolgáltatás nyújtásához, vagy egy konkrét foglalkozás tagsági követelményei, mint például egy szakmai szövetségben való tagság követelménye vagy a szakmai szövetségek tagjai számára kollektív kártérítési alapokban való részvétel követelménye;

(b) a szolgáltatónak helyi ügynökkel vagy helyi irodával kell rendelkeznie;

(c) a helyi nyelv ismerete vagy helyi vezetői engedély; vagy

(d) hogy a szolgáltató:

(i) kötvénnyel vagy más formájú pénzügyi biztosítékkal rendelkezik;

(ii) vagyonkezelői számlát létesít vagy hozzájárul ilyenhez;

(iii) adott típusú és összegű biztosítással rendelkezik;

(iv) más hasonló garanciát biztosít; vagy

(v) hozzáférést biztosít vállalkozásának adataihoz.

9.5. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Az egyes Felek a másik Fél szolgáltatóit és szolgáltatásait olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet harmadik országok szolgáltatói és szolgáltatásai számára hasonló helyzetben biztosítanak.

2. Az egyértelműség kedvéért a valamely Fél által az (1) bekezdés alapján biztosított elbánás a Kanada valamely, a szövetségi szintűtől eltérő kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának országos vagy más szintű kormánya által hasonló helyzetben az érintett Fél területén lévő, harmadik országok szolgáltatásai vagy szolgáltatói számára biztosított elbánást jelenti.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó egy valamely Fél által meglévő vagy jövőbeni intézkedés alapján elismerés céljából biztosított elbánásra, ideértve a harmadik országokkal a következők elismerése céljából kötött megállapodás vagy kialakított rendszer igénybevételét is: a tesztelési és elemzési szolgáltatások és szolgáltatók akkreditációja, a javítási és fenntartási szolgáltatások és szolgáltatók akkreditációja, valamint az ilyen akkreditált szolgáltatások és szolgáltatók képesítésének vagy az általuk végzett munka eredményének tanúsítása.

9.6. CIKK

Piacra jutás

Egyik Fél sem fogadhat el vagy tarthat fenn teljes területe vonatkozásában vagy egy nemzeti, tartományi, területi, regionális vagy helyi kormányzat területének vonatkozásában olyan intézkedést, amely korlátozza a következőket:

(a) a szolgáltatók száma számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

(b) a szolgáltatási ügyletek vagy a tőke összértéke számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján; vagy

(c) a valamilyen meghatározott számszerű egységben kifejezett szolgáltatási műveletek száma vagy a szolgáltatási kibocsátás teljes mennyisége kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában.

9.7. CIKK

Fenntartások

1. A 9.3., a 9.5. és a 9.6. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:

(i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(ii) egy nemzeti kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(iii) egy tartományi, területi vagy regionális kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint; vagy

(iv) egy helyi önkormányzat.

(b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 9.3., a 9.5. és a 9.6. cikknek való megfelelőségét a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfelelőséghez képest.

2. A 9.3., a 9.5. és a 9.6. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésre, amelyet egy Fél a II. melléklethez csatolt jegyzékében szereplő ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

9.8. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja e fejezet előnyeit a másik Fél olyan szolgáltatójától, amely annak a Félnek a vállalkozása és az ilyen szolgáltató szolgáltatásaitól, amennyiben:

(a) a vállalkozás egy harmadik ország szolgáltatójának tulajdonában vagy irányítása alatt áll; és

(b) az előnyt megtagadó Fél olyan intézkedést fogad el vagy tart fenn a harmadik ország vonatkozásában, amely:

(i) a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával kapcsolatos; és

(ii) megtiltja a vállalkozással kapcsolatos tranzakciót, vagy amelyet megsértenének vagy megkerülnének, ha e fejezet előnyeit biztosítanák a vállalkozás számára.

TIZEDIK FEJEZET

TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ÜZLETI CÉLÚ IDEIGLENES BELÉPÉSE ÉS TARTÓZKODÁSA

10.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**szerződéses szolgáltatók**”: természetes személyek, akiket az egyik Fél olyan vállalkozása alkalmaz, amely nem rendelkezik telephellyel a másik Fél területén, és amely jóhiszeműen szerződést kötött (kivéve, ha a CPC 872-ben meghatározott ügynökségen keresztül kötött szerződésről van szó) a másik Fél fogyasztójának történő szolgáltatásnyújtásról, ami megkívánja, hogy alkalmazottai ideiglenesen a másik Fél területén tartózkodjanak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából;

„**vállalkozás**”: a 8.1. cikkben (Fogalommeghatározások) meghatározott vállalkozás;

„**független szakemberek**”: olyan természetes személyek, akik szolgáltatásnyújtással foglalkoznak, és önálló vállalkozóként telepedtek le az egyik Fél területén, de nem rendelkezik telephellyel a másik Fél területén, és jóhiszeműen szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződést kötöttek (kivéve, ha a CPC 872-ben meghatározott ügynökségen keresztül kötött szerződésről van szó) a másik Fél fogyasztójával, ami megkívánja, hogy a természetes személy ideiglenesen a másik Fél területén tartózkodjon a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából;

„**kulcsszemélyzet**”: beruházási céllal érkező üzleti látogatók, beruházók, vagy vállalaton belül áthelyezett személyek:

(a) „**beruházási céllal érkező üzleti látogatók**”: vezetői vagy szakértői beosztásban dolgozó természetes személyek, akik egy vállalkozás létrehozásáért felelősek, de nem bonyolódnak közvetlen ügyletekbe a nyilvánossággal, és nem kapnak díjazást a fogadó Fél területén található forrásból;

(b) „**beruházó**”: olyan természetes személy, aki felügyelői vagy ügyvezetői minőségben létrehoz, alakít vagy igazgat egy beruházási műveletet, amellyel kapcsolatban ez a személy vagy a személyt alkalmazó vállalat jelentős mértékű tőkeberuházási kötelezettséget vállalt, vagy folyamatban van az ilyen kötelezettségvállalás; és

(c) „**vállalaton belül áthelyezett személyek**”: olyan természetes személyek, akik legalább egy éven keresztül valamely Fél vállalkozásának alkalmazásában álltak vagy valamely Fél vállalkozásában partnerek voltak, és akiket ideiglenesen egy a másik Fél területén letelepedett vállalathoz helyeznek át (amely lehet a szóban forgó Fél vállalkozásának a leányvállalata, fióktelepe vagy anyavállalata). Az ilyen természetes személynek a következő kategóriák valamelyikébe kell tartoznia:

(i) „**magas beosztású személyzet**”: egy vállalkozáson belül magas beosztásban dolgozó olyan természetes személyek, akik:

(A) elsősorban a vállalkozás igazgatóságát irányítják, vagy a vállalkozást irányítják, vagy a vállalkozás egy szervezeti egységét irányítják; és

(B) nagy mérlegelési jogkört gyakorolnak a döntéshozatalban, ami kiterjedhet arra is, hogy személyes hatáskörükben áll az alkalmazottak felvétele és elbocsátása vagy más személyügyi döntések meghozatala (például előléptetés vagy szabadságok engedélyezése), és

(I) csupán általános felügyelet alá tartoznak vagy iránymutatást kapnak, elsősorban a felsőbb szintű ügyvezetés, az igazgatóság, a vállalkozás részvényesei vagy az azokkal egyenértékű személyek részéről; vagy

(II) más felügyeleti, szakmai irányító vagy vezető beosztást ellátó munkavállalók tevékenységeit felügyelik és ellenőrzik, és a vállalkozás napi működése felett diszkrecionális jogkört gyakorolnak; vagy

(ii) „**szakértők**”: egy vállalkozáson belül dolgozó természetes személyek, akik:

(A) különleges ismeretekkel rendelkeznek a vállalkozás termékei vagy szolgáltatásai és azok nemzetközi piacokon való alkalmazása tekintetében; vagy

(B) magas szintű szakértelemmel vagy tudással rendelkeznek a vállalkozás folyamatai és eljárásai – például a termelés, kutatási berendezések, technikák vagy a vállalatirányítás – tekintetében.

Az ilyen szakértelem vagy tudás értékelése során a Felek figyelembe veszik a szokásostól és egy konkrét iparágban általánosan meglévőtől eltérő olyan képességeket, amelyeket rövid idő alatt nem lehet könnyen átadni egy másik természetes személynek. Ezeket a képességeket az érintett személyek speciális tudományos képzés vagy a vállalkozáson belül szerzett kiterjedt tapasztalatok révén szerezhették; vagy

(iii) „**felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok**”: olyan természetes személyek,

(A) akik egyetemi végzettséggel rendelkeznek; és

(B) akiket karrierfejlesztés, illetve az üzleti eljárásokkal vagy módszerekkel kapcsolatos képzés céljából ideiglenesen áthelyeztek egy, a másik Fél területén letelepedett vállalkozáshoz; és

„**üzleti céllal érkező természetes személyek**”: valamely Fél állampolgárságával rendelkező kulcsszemélyzet, szerződéses szolgáltatók, független szakemberek vagy üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók.

10.2. CIKK

Célkitűzések és hatály

1. Ez a fejezet a Felek közötti preferenciális kereskedelmi kapcsolatokat, valamint a szolgáltatás- és beruházáskereskedelem megkönnyítésének kölcsönös célkitűzését szolgálja azáltal, hogy lehetővé teszi az üzleti céllal érkező természetes személyek ideiglenes belépését és tartózkodását, valamint biztosítja a folyamat átláthatóságát.

2. Ez a fejezet a valamely Fél által kulcsszemélyzet, szerződéses szolgáltatók, független szakemberek vagy üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók e Fél területére való ideiglenes belépésével és ideiglenes tartózkodásával kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó. Ez a fejezet nem vonatkozik a valamely Fél munkaerőpiacára történő belépést kereső természetes személyeket érintő intézkedésekre, és hasonlóképpen nem terjed ki az állampolgárságot, a tartózkodást vagy az állandó munkavállalást érintő intézkedésekre sem.

3. E fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg valamely Felet abban, hogy intézkedéseket alkalmazzon természetes személyeknek a területére való belépésének vagy ideiglenes ott tartózkodásának szabályozására, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek a természetes személyek testi épségének védelme és a határon át történő szabályozott mozgásának biztosítása érdekében szükségesek, feltéve hogy az ilyen intézkedések alkalmazására nem olyan módon kerül sor, hogy az hatálytalanítja vagy akadályozza a másik Fél által e fejezet feltételei szerint élvezett előnyöket. Önmagában az, hogy bizonyos országok természetes személyei vízumkötelesek, míg mások nem, nem tekinthető úgy, hogy hatálytalanítaná vagy akadályozná az e fejezet nyújtotta előnyöket.

4. Azon kérdések vonatkozásában, amelyekkel kapcsolatban nem tettek kötelezettségvállalást e fejezet keretében, a Felek jogszabályainak belépésre és rövid távú tartózkodásra vonatkozó minden más előírása továbbra is alkalmazandó, ideértve a tartózkodás időtartamára vonatkozókat is.

5. E fejezet rendelkezéseitől függetlenül a Felek törvényeiben és rendeleteiben foglalt bármely egyéb, a foglalkoztatásra és társadalombiztosítási intézkedésekre vonatkozó követelmény továbbra is alkalmazandó, beleértve a minimálbérről, valamint a kollektív bérmegállapodásokról szóló megállapodásokat is.

6. Ez a fejezet nem alkalmazandó olyan esetekre, amikor az ideiglenes belépésre és tartózkodásra azzal a szándékkal kerül sor, hogy befolyásolja a munkavállalók és a vezetőség közötti bárminemű viták vagy tárgyalások kimenetelét vagy az ilyen vitában vagy tárgyalásban érintett természetes személyek foglalkoztatását, vagy ezekre más módon kihasson.

10.3. CIKK

Általános kötelezettségek

1. Az egyes Felek engedélyezik a másik Fél olyan természetes személyeinek üzleti célú ideiglenes belépését, akik egyébként megfelelnek a Fél ideiglenes belépésre alkalmazandó bevándorlási intézkedéseinek, e fejezettel összhangban.

2. Az egyes Felek a jelen fejezet rendelkezéseihez kapcsolódó intézkedéseiket a 10.2. cikk (1) bekezdésének megfelelően alkalmazzák, és különösen úgy, hogy elkerüljék az áru- és szolgáltatáskereskedelem, illetve a jelen megállapodás szerinti beruházási tevékenységek végrehajtásának indokolatlan akadályozását vagy késleltetését.

3. Az egyes Felek biztosítják, hogy az ideiglenes belépés iránti kérelem feldolgozásával kapcsolatos bármely díjak ésszerűek, és a felmerült költségekkel arányosak legyenek.

10.4. CIKK

Tájékoztatás

1. A huszonhetedik fejezeten (Átláthatóság) túlmenően, és elismerve, hogy a Felek fontosnak tartják az ideiglenes belépésekre vonatkozó információk átláthatóságát, az egyes Felek e megállapodás hatálybalépését követő legfeljebb 180 napon belül a másik Fél rendelkezésére bocsátják az ideiglenes belépés e fejezet szerinti előírásai tekintetében meglévő magyarázó dokumentumaikat, hogy a másik Fél üzleti céllal rendelkező személyei megismerhessék ezeket az előírásokat.

2. Ha valamely Fél az üzleti céllal utazó személyek e fejezet szerinti kategóriáinak bontásában adatokat gyűjt és tárol az ideiglenes belépésekről, e Fél átadja ezeket az adatokat a másik Félnek annak kérésére, a magánélettel és adatvédelemmel kapcsolatos törvényeinek és jogszabályainak megfelelően.

10.5. CIKK

Kapcsolattartási pontok

1. A Felek a következő kapcsolattartási pontokat alakítják ki:

(a) Kanada esetében:

Igazgató
Temporary Resident Policy (Ideiglenes lakóhellyel foglalkozó egység)
Immigration Branch (Bevándorlásügy)
Citizenship and Immigration Canada (Kanada állampolgársággal és migrációs ügyekkel foglalkozó hivatala)

(b) az Európai Unió esetében:

Főigazgató
Directorate General for Trade (Kereskedelmi Főigazgatóság)
European Commission (Európai Bizottság)

(c) az Európai Unió tagállamai esetében a kapcsolattartási pontokat vagy azok jogutódjait a 10-A. melléklet tartalmazza.

2. Kanada és az Európai Unió kapcsolattartási pontjai, és adott esetben a tagállamok kapcsolattartási pontjai a 10.4. cikk szerint információt cserélnek, és az előírásoknak megfelelően találkoznak a fejezet hatálya alá tartozó kérdések áttekintése céljából, ideértve többek között a következőket:

(a) e fejezet végrehajtása és igazgatása, ideértve a Felek ideiglenes belépés engedélyezésére vonatkozó gyakorlatát is;

(b) közös kritériumok kialakítása és elfogadása, valamint e fejezet végrehajtásának értelmezései;

(c) az üzleti céllal érkező személyek ideiglenes belépésének további könnyítését célzó intézkedések kialakítása; és

(d) e fejezettel kapcsolatos ajánlások megfogalmazása a CETA vegyes bizottság számára.

10.6. CIKK

Más fejezetekben szereplő kötelezettségek

1. E megállapodás nem ró kötelezettségeket a Felekre azok bevándorlási intézkedései tekintetében az e fejezetben és a huszonhetedik fejezetben (Átláthatóság) konkrétan meghatározottak kötelezettségeken felül.

2. A másik Fél természetes személyei ideiglenes belépésének e fejezet szerinti engedélyezésére vonatkozó határozatok sérelme nélkül, ideértve az ilyen engedély útján engedélyezhető tartózkodás időtartamát is:

(a) a 9.3. cikket (Nemzeti elbánás) és a 9.6. cikket (Piacra jutás) – a 9.4. cikkre (Hatály) és a 9.2. cikkre (Alaki követelmények) figyelemmel, de figyelmen kívül hagyva a 9.2. cikk (2) bekezdésének d) pontját – belefoglalták e fejezetbe és azok e fejezet részét képezik, és alkalmazandók a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó, a következő kategóriákba tartozó természetes személyekkel való elbánásra:

(i) kulcsfontosságú személyzet; és

(ii) szerződéses szolgáltatások, valamint a 10-E. mellékletben felsorolt ágazatok független szakemberei; és

(b) a 9.5. cikket (Legnagyobb kedvezményes elbánás) – a 9.4. cikkre (Hatály) és a 9.2. cikkre (Alaki követelmények) figyelemmel, de figyelmen kívül hagyva a 9.2. cikk (2) bekezdésének d) pontját – belefoglalták e fejezetbe, és az e fejezet részét képezi, és alkalmazandó a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó, a következő kategóriákba tartozó természetes személyekkel való elbánásra:

(i) kulcsfontosságú személyzet, szerződéses szolgáltatók és független szakemberek; és

(ii) a 10.9. cikk szerinti, üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók.

3. Az egyértelműség érdekében a (2) bekezdés alkalmazandó a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó, a vonatkozó kategóriákba tartozó, és a tizenharmadik fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) 13.1. cikkében (Fogalommeghatározások) meghatározott természetes személyekkel való elbánásra. A (2) bekezdés nem alkalmazandó a valamely Fél vagy egy harmadik ország természetes személyei ideiglenes belépésének engedélyezésével kapcsolatos intézkedésekre.

4. Amennyiben valamely Fél az I., II. vagy III. melléklethez csatolt jegyzékében fenntartást fogalmazott meg, a fenntartás a (2) bekezdés tekintetében is fenntartásnak minősül, amennyiben a fenntartásban megjelölt vagy azáltal engedélyezett intézkedés a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó természetes személyekkel való elbánást érinti.

10.7. CIKK

Kulcsfontosságú személyzet

1. Az egyes Felek engedélyezik a másik Fél kulcsfontosságú személyzetének ideiglenes belépését és tartózkodását, figyelemmel a 10-B. mellékletben felsorolt fenntartásokra és kivételekre.

2. Egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn számbeli korlátozás vagy gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formáját öltő korlátozásokat a másik Fél azon kulcsfontosságú személyzete összlétszámát illetően, akik számára ideiglenes belépést engedélyez.

3. Az egyes Felek engedélyezik a beruházási céllal érkező üzleti látogatók ideiglenes belépését anélkül, hogy munkavállalási engedélyt vagy hasonló szándékú más előzetes jóváhagyási eljárást írnának elő számukra.

4. Az egyes Felek engedélyezik területükön az ideiglenes foglalkoztatást a másik Fél vállalaton belül áthelyezett személyei és beruházói számára.

5. A kulcsfontosságú személyzet számára engedélyezhető tartózkodási időtartam a következő:

(a) vállalaton belül áthelyezett személyek (szakértők és magas beosztású személyzet): három év vagy a szerződés időtartama – amelyik időtartam a kettő közül a rövidebb –, amely az ideiglenes belépést és tartózkodást engedélyező Fél mérlegelési jogköre alapján legfeljebb 18 hónappal meghosszabbítható[14];

(b) vállalaton belül áthelyezett személyek (felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok): egy év vagy a szerződés időtartama, amelyik időtartam a kettő közül a rövidebb;

[14] Az e fejezet alapján engedélyezett tartózkodás időtartama nem vehető figyelembe az Európai Unió valamely tagállamának állampolgársága iránt benyújtott kérelem mérlegelése során.

(c) beruházók: egy év, amely az ideiglenes belépést és tartózkodást engedélyező Fél mérlegelési jogköre alapján meghosszabbítható;

(d) beruházási céllal érkező üzleti látogatók: 90 nap bármely hat hónapos időszakon belül[15].

10.8. CIKK

Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek

1. A 10-E. melléklettel összhangban az egyes Felek engedélyezik a másik Fél szerződéses szolgáltatóinak ideiglenes belépését és tartózkodását, a következő feltételek mellett:

(a) a természetes személyek ideiglenes alapon szolgáltatási tevékenységet végeznek egy olyan vállalkozás alkalmazottjaként, amely egy 12 hónapot meg nem haladó időtartamra szóló szolgáltatási szerződéssel rendelkezik. Amennyiben a szolgáltatási szerződés 12 hónapnál hosszabb időtartamra szól, az e fejezetben rögzített kötelezettségvállalások csak a szerződés időtartamának első 12 hónapjára alkalmazandók;

(b) a másik Fél területére belépő természetes személyek a másik Fél területére való belépés iránti kérelem benyújtását megelőzően legalább egy éven keresztül nyújtják e szolgáltatásokat a szolgáltatást nyújtó vállalkozás alkalmazottjaként, és a kérelem benyújtásának időpontjában legalább hároméves szakmai tapasztalattal[16] rendelkeznek a szerződés tárgyát képező tevékenység ágazatában;

15 Ez nem érinti a Kanada számára az Európai Unió tagállamai által kétoldalú vízummentességi megállapodások alapján biztosított jogokat.

16 A szakmai tapasztalat a nagykorúság elérését követően megszerzett szakmai tapasztalatot jelenti.

(c) egy másik Fél területére belépő természetes személyek rendelkeznek a következőkkel:

(i) egyetemi képesítés vagy azzal egyenértékű tudást bizonyító képzettség;[17] és

(ii) szakképesítés, amennyiben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél joga vagy előírásai valamely tevékenység gyakorlásához ezt megkövetelik;

(d) a természetes személyek a szolgáltatásnyújtásért nem részesülhetnek más díjazásban, mint a szerződéses szolgáltatókat alkalmazó vállalkozás által a másik Fél területén való tartózkodásuk során fizetett díjazás;

(e) az e cikk alapján engedélyezett ideiglenes belépés és tartózkodás csak a szerződés tárgyát képező szolgáltatás nyújtására vonatkozik. Amennyiben az előírás, a 11.1. cikk (Fogalommeghatározások) szerinti illetékes hatóságok kölcsönös elismerési egyezmény alapján vagy más módon engedélyezhetik a szakmai címek szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél területén való használatát; és

(f) a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés megfelel a szerződés teljesítése szerinti Fél jogának és egyéb jogszabályi előírásainak.[18]

---

17 Amennyiben a diplomát vagy képesítést nem azon Fél területén szerezték meg, ahol a szolgáltatásnyújtás történik, ez a Fél értékelheti, hogy mindez egyenértékű-e a területén előírt egyetemi diplomával. Az ilyen egyenértékűség értékelésekor a Felek a 10-C. mellékletet alkalmazzák, a 10-E. mellékletben foglalt fenntartásokra figyelemmel.

18 Az egyértelműség érdekében a természetes személynek azon szolgáltatási szerződés teljesítésével kapcsolatban kell a vállalkozás alkalmazásában állniuk, amely alapján az ideiglenes belépést kérelmezik.

2. A 10-E. melléklettel összhangban az egyes Felek engedélyezik a másik Fél független szakembereinek ideiglenes belépését és tartózkodását, a következő feltételek mellett:

(a) a természetes személyek ideiglenes alapon szolgáltatási tevékenységet végeznek a másik Fél területén letelepedett önálló vállalkozóként, és egy tizenkét hónapot meg nem haladó időtartamra szóló szolgáltatási szerződéssel rendelkeznek; Amennyiben a szolgáltatási szerződés 12 hónapnál hosszabb időtartamra szól, az e fejezetben rögzített kötelezettségvállalások csak a szerződés időtartamának első 12 hónapjára alkalmazandók;

(b) a másik Fél területére belépő természetes személyek – a másik Fél területére való belépés iránti kérelem benyújtásakor – legalább hatéves szakmai tapasztalattal rendelkeznek a szerződés tárgyát képező tevékenységi ágazatban;

(c) a másik Fél területére belépő természetes személyek rendelkeznek a következőkkel:

(i) egyetemi képesítés vagy azzal egyenértékű tudást bizonyító képzettség;[19] és

(ii) szakképesítés, amennyiben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél joga vagy előírásai valamely tevékenység gyakorlásához ezt megkövetelik;

[19] Amennyiben a diplomát vagy képesítést nem azon Fél területén szerezték meg, ahol a szolgáltatásnyújtás történik, ez a Fél értékelheti, hogy mindez egyenértékű-e a területén előírt egyetemi diplomával. Az ilyen egyenértékűség értékelésekor a Felek a 10-C. mellékletet alkalmazzák, a 10-E. mellékletben foglalt fenntartásokra figyelemmel.

(d) az e cikk rendelkezései alapján engedélyezett ideiglenes belépés és tartózkodás csak a szerződés tárgyát képező szolgáltatás nyújtására vonatkozik. Amennyiben az előírás, a 11.1. cikk (Fogalommeghatározások) szerinti illetékes hatóságok kölcsönös elismerési egyezmény alapján vagy más módon engedélyezhetik a szakmai címek szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél területén való használatát; és

(e) a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés megfelel a szerződés teljesítése szerinti Fél jogának és egyéb jogszabályi előírásainak.

3. A 10-E. melléklet eltérő rendelkezése hiányában egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn számbeli korlátozás vagy gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formáját öltő korlátozást a másik Fél azon szerződéses szolgáltatóinak és független szakembereinek összlétszáma vonatkozásában, akik számára ideiglenes belépést engedélyez.

4. A szerződéses szolgáltatók és független szakemberek tartózkodásának hossza bármely 24 hónapos időszak tekintetében legfeljebb 12 hónapos kumulált időtartam vagy a szerződés időtartama – amelyik a kettő közül a rövidebb –, amely az adott Fél mérlegelési jogköre szerint meghosszabbítható.

10.9. CIKK

Üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók

1. A 10-B. melléklettel összhangban az egyes Felek engedélyezik a másik Fél üzleti céllal rövid időszakra, a 10-D. mellékletben felsorolt tevékenységek végzésének céljával érkező látogatóinak ideiglenes belépését és tartózkodását, feltéve, hogy az üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók:

(a) nem értékesítenek árut vagy szolgáltatást a nagyközönség számára;

(b) saját nevükben nem részesülnek díjazásban azon Fél területén elhelyezkedő forrásból, ahol az üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók ideiglenes tartózkodnak; és

(c) nem nyújtanak szolgáltatást olyan szerződés keretében, amelyet egy, az üzleti céllal rövid időszakra érkező látogató ideiglenes tartózkodása szerinti Fél területén üzleti jelenléttel nem rendelkező vállalkozás, illetve a kérdéses területen található fogyasztó között kötöttek, kivéve a 10-D. melléklet rendelkezései szerint.

2. Az egyes Felek engedélyezik az üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók ideiglenes belépését anélkül, hogy munkavállalási engedélyt vagy hasonló szándékú más előzetes jóváhagyási eljárást írnának elő számukra.

3. Az üzleti céllal rövid időszakra érkező látogatók tartózkodásának maximális időtartama bármely hat hónapos időszakban 90 nap.[20]

10.10. CIKK

A kötelezettségvállalások felülvizsgálata

Az e megállapodás hatálybalépését követő öt éven belül a Felek fontolóra veszik a 10.7.–10.9. cikk szerinti kötelezettségvállalásaik frissítését.

[20] Ez nem érinti az Európai Unió tagállamai által kétoldalú vízummentességi megállapodások alapján biztosított jogokat.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

SZAKMAI KÉPESÍTÉSEK KÖLCSÖNÖS ELISMERÉSE

11.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**joghatóság**”: Kanada, valamint annak minden egyes tartománya és területe, vagy az Európai Unió minden egyes tagállamának területe, amennyiben ez a megállapodás az 1.3. cikkel (Az alkalmazás földrajzi hatálya) összhangban alkalmazandó ezekre a területekre;

„**tárgyaló**”: valamely Fél személye vagy szerve, amely jogosult vagy felhatalmazással rendelkezik szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások tárgyalására;

„**szakmai tapasztalat**”: egy szolgáltatás tényleges és jogszerű gyakorlása;

„**szakképesítés**”: képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvánnyal és/vagy szakmai tapasztalattal bizonyított képesítés;

„**illetékes hatóság**”: jogszabályi, szabályozási vagy közigazgatási rendelkezés útján képesítések elismerésére és egy joghatóságon belül szakma gyakorlásának engedélyezésére kinevezett hatóság vagy szerv; és

„**szabályozott szakma**”: olyan szolgáltatás, amelynek gyakorlása – ideértve a vonatkozó címek vagy megnevezések használatát is – jogszabályi, szabályozási vagy közigazgatási rendelkezés útján konkrét képesítéshez kötött.

11.2. CIKK

Célkitűzések és hatály

1. E fejezet keretet hoz létre a szakmai képesítések Felek általi kölcsönös elismerése méltányos, átlátható és következetes rendszerének előmozdításához, és meghatározza a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló tárgyalások általános feltételeit.

2. E fejezet olyan szakmákra alkalmazandó, amelyek valamennyi Félnél szabályozottak, ideértve az Európai Unió valamennyi tagállamában vagy egyes tagállamaiban és Kanada valamennyi tartományában és területén vagy egyes tartományaiban és területein szabályozott szakmákat is.

3. Egyik Fél sem végezheti az elismerés megadását oly módon, hogy az megkülönböztetést jelentsen az engedélyezés kritériumainak alkalmazása során, egy szolgáltató engedélyezése vagy tanúsítása során, vagy hogy a szolgáltatáskereskedelem burkolt korlátozásának minősülhessen.

4. Az e fejezet alapján elfogadott szakmai képesítések kölcsönös elismerése az Európai Unió és Kanada valamennyi területén alkalmazandó.

11.3. CIKK

A szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről folytatott tárgyalások

1. Az egyes Felek arra biztatják – az esettől függően – illetékes hatóságaikat vagy szakmai szervezeteiket, hogy a javasolt szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodásokra vonatkozó közös ajánlásokat nyújtsanak be a 26.2. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint létrehozott, a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottságnak.

2. Az ajánlásnak tartalmaznia kell a szakmai képesítések kölcsönös elismerése potenciális értékének olyan kritériumok alapján történő értékelését, mint például a piac nyitottságának jelenlegi szintje, az iparági szükségletek és az üzleti lehetőségek, mint például a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséből valószínűsíthetően profitáló szakemberek száma, az ágazatban meglévő más szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás, valamint a gazdaság és az üzlet fejlesztése tekintetében vett várható nyereségek. Ezen túlmenően értékelést kell tartalmaznia a Felek engedélyezési és képesítési rendszereinek összeegyeztethetőségéről, valamint ki kell térnie a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló tárgyalások szándékolt megközelítésére.

3. A szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság ésszerű határidőn belül áttekinti az ajánlást azzal a céllal, hogy biztosítsa annak összhangját a jelen fejezet követelményeivel. Amennyibe teljesülnek ezek a követelmények, a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság megteszi a tárgyaláshoz szükséges lépéseket, és az egyes Felek tájékoztatják illetékes hatóságaikat ezekről a lépésekről.

4. A tárgyalók ezt követően tárgyalásokat folytatnak, és benyújtják a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás szövegének tervezetét a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottsághoz.

5. A szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság ezt követően áttekinti a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás tervezetét, és biztosítja annak összhangját ezzel a megállapodással.

6. Amennyiben a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság véleménye szerint a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás összhangban áll e megállapodással, a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság határozat útján elfogadja a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodást, melynek feltétele, hogy ezt követően az egyes Felek értesítsék a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottságot a vonatkozó belső előírásaik teljesüléséről. A határozat az egyes Felekre nézve az adott Fél értesítésének a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottsághoz való beérkezésekor válik kötelező erejűvé.

11.4. CIKK

Elismerés

1. A szakmai képesítések ilyen megállapodás általi kölcsönös elismerése lehetővé teszi a szolgáltatóknak, hogy szakmai tevékenységet folytassanak a fogadó Fél joghatósága alatt, a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodásban foglalt teltételeknek megfelelően.

2. Amennyiben valamely Fél szolgáltatójának szakképesítését a másik Fél egy szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás alapján elismeri, a fogadó joghatóság illetékes hatóságai nem kevésbé előnyös elbánásban részesítik az ilyen szolgáltatót annál, mint amilyenben ez a Fél hasonló helyzetben a saját joghatósága által tanúsított szakképesítéssel rendelkező szolgáltatóit részesíti.

3. A szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás alapján történő elismerés nem köthető a következő feltételekhez:

(a) a szolgáltató bizonyos állampolgársága vagy bármilyen formájú, lakóhellyel kapcsolatos követelmény; vagy

(b) a szolgáltató által a Fél saját joghatósága alatt elvégzett oktatás vagy képzés, illetve megszerzett tapasztalat.

11.5. CIKK

A szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság

A 11.3. cikk végrehajtásáért felelős szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság:

(a) tagjai és társelnökei Kanada és az Európai Unió képviselői, mely képviselők nem azonosak a 11.3. cikk (1) bekezdésében hivatkozott illetékes hatóságakkal vagy szakmai szervezeteikkel. E képviselők listáját levélváltás útján erősítik meg;

(b) az e megállapodás hatálybalépését követő egy éven belül összeül, majd ezt követően szükség szerint, illetve amennyiben úgy határoz;

(c) meghatározza saját eljárási szabályzatát;

(d) megkönnyíti az információcserét a szabályozott szakmák engedélyezési vagy tanúsítási előírásaival vagy kritériumaival kapcsolatos törvényekről, jogszabályokról, szakpolitikákról és gyakorlatról;

(e) nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások tárgyalásával és végrehajtásával kapcsolatos információkat;

(f) jelentést tesz a CETA vegyes bizottságnak a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások tárgyalásának és végrehajtásának előrehaladásáról; és

(g) adott esetben tájékoztatást nyújt és kiegészíti a 11-A. mellékletben szereplő iránymutatásokat.

11.6. CIKK

A szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások tárgyalásával és végrehajtásával kapcsolatos iránymutatások

A szakmai képesítések kölcsönös elismerésére irányuló keret részeként a Felek nem kötelező erejű iránymutatásokat fogalmaznak meg a 11-A. mellékletben a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások tárgyalásával és megkötésével kapcsolatban.

11.7. CIKK

Kapcsolattartási pontok

A Felek egy vagy több kapcsolattartási pontot hoznak létre e fejezet igazgatása céljából.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

BELSŐ SZABÁLYOZÁS

12.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**engedélyezés**”: szolgáltatás nyújtására vagy bármely más gazdasági tevékenység végzésére vonatkozó engedély megadása egy személy részére;

„**illetékes hatóság**”: egy Fél bármilyen kormánya vagy átruházott kormányzati hatáskört gyakoroló nem kormányzati szerve, amely engedélyezést végez;

„**engedélyezési eljárások**”: olyan adminisztratív vagy eljárási szabályok, amelyeket az engedélyezési követelményeknek való megfelelés igazolása érdekében be kell tartani – ideértve az engedély módosítását vagy megújítását is;

„**engedélyezési követelmények**”: olyan, képesítési követelményektől eltérő lényeges követelmények, amelyeket az engedélyezés megkapása, módosítása vagy megújítása érdekében be kell tartani;

„**képesítési eljárások**”: olyan adminisztratív vagy eljárási szabályok, amelyeket a képesítési követelményeknek való megfelelés igazolása érdekében be kell tartani; és

„**képesítési követelmények**”: kompetenciákkal kapcsolatos lényeges követelmények, amelyeket az engedélyezés megkapása, módosítása vagy megújítása érdekében be kell tartani.

12.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a Felek által engedélyezési követelményekkel, engedélyezési eljárásokkal, képesítési követelményekkel vagy képesítési eljárásokkal kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre alkalmazandó, amelyek a következőket érintik:

(a) a 9.1. cikkben (Fogalommeghatározások) meghatározott határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás;

(b) a másik Fél területén való kereskedelmi jelenléttel szolgáltatások nyújtása vagy bármelyik más gazdasági tevékenység folytatása, ideértve ilyen kereskedelmei jelenlét létesítését is; és

(c) a másik Fél természetes személyének az egyik Fél területén való jelenlétével történő szolgáltatásnyújtás, a 10.6. cikk (Más fejezetekben szereplő kötelezettségek) (2) bekezdésével összhangban.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó a következő engedélyezési követelményekkel, engedélyezési eljárásokkal, képesítési követelményekkel vagy képesítési eljárásokkal kapcsolatban:

(a) amelyek alapja valamely Fél által az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint fenntartott meglévő nem megfelelő intézkedés; vagy

(b) amelyek a következő ágazatokra vagy tevékenységekre vonatkoznak:

(i) Kanada esetében a kulturális iparágak a II. melléklethez csatolt jegyzékében foglaltak szerint, a szociális szolgáltatások, az őslakos közösségekkel kapcsolatos kérdések, a kisebbségi kérdések, a szerencsejáték- és fogadási szolgáltatások, valamint a víz gyűjtése, tisztítása és elosztása; és

(ii) az Uniós Fél esetében au audiovizuális szolgáltatások a II. melléklethez csatolt jegyzékében foglaltak szerint, az egészségügy, az oktatás és a szociális szolgáltatások, a szerencsejáték- és fogadási szolgáltatások[21], valamint a víz gyűjtése, tisztítása és elosztása;

[21] Ez alól Málta kivételt képez.

12.3. CIKK

Engedélyezési és minősítési követelmények és eljárások

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy az általuk fenntartott engedélyezési követelmények, engedélyezési eljárások, képesítési követelmények vagy képesítési eljárások olyan kritériumokon alapulnak, amelyek kizárják, hogy az illetékes hatóság értékelési jogkörét önkényes módon gyakorolhassa.

2. Az (1) bekezdésben említett feltételek:

(a) világosak és átláthatóak;

(b) objektívak; és

(c) előre meghatározottak és nyilvánosan elérhetőek.

3. A Felek elismerik, hogy a követekre ruházott mérlegelési mozgástér a köz érdekében való engedélyezésre vonatkozó határozatok tekintetében nem áll szemben a (2) bekezdés c) pontjával, amennyiben azt az alkalmazandó mérlegelés tárgyának megfelelően gyakorolják és nem önkényes módon, és amennyiben e jogkör gyakorlása másképpen nem mond ellent ennek a megállapodásnak.

4. A (3) bekezdés nem alkalmazandó az engedélyezési eljárásokra, vagy a szakmai szolgáltatásokra vonatkozó képesítési követelményekre.

5. Az egyes Felek biztosítják, hogy az engedélyt megadják, amint az illetékes hatóság megállapítja, hogy teljesülnek az engedélyezés követelményei, és az engedély megadását követően biztosítják, hogy az engedélyezés a benne foglalt feltételek szerint indokolatlan késedelem nélkül hatályba lép.

6. Valamennyi Fél köteles fenntartani vagy létrehozni olyan bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási igazságszolgáltatási fórumot vagy eljárást, amely az érintett, a 8.1. cikk (Fogalommeghatározások) szerint, illetve az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) szerint meghatározott beruházó vagy szolgáltató kérése alapján rendelkezik szolgáltatásnyújtást vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását érintő adminisztratív döntések azonnali megvizsgálásáról, és ha jogos, a megfelelő jogorvoslatról. Amennyiben ezek az eljárások nem függetlenek az adott adminisztratív döntést hozó szervtől, a Feleknek biztosítaniuk kell az eljárások tárgyilagos és elfogulatlan lebonyolítását.

7. Az egyes Felek biztosítják, hogy az általuk elfogadott vagy fenntartott engedélyezési eljárások és képesítési eljárások a lehető legegyszerűbbek legyenek, és nem bonyolítják vagy késleltetik indokolatlanul a szolgáltatásnyújtást vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását.

8. A kérelmező által az engedélyezés kérelmezésében kapcsolatosan esetlegesen fizetendő engedélyezési díjnak ésszerűnek és a keletkezett költségekkel arányosnak kell lennie, és önmagában nem korlátozza a szolgáltatásnyújtást vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását.

9. Az engedélyezési díjak nem foglalják magukban az árverésért, a természetes erőforrások használatáért, pályáztatásért és a koncessziók vagy az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulások egyéb megkülönböztetésmentes odaítéléséért fizetendő illetékeket.

10. A Felek biztosítják, hogy az illetékes hatóság által alkalmazott engedélyezési eljárások és képesítési eljárások, valamint az illetékes hatóság által az engedélyezési eljárás során hozott határozatok valamennyi kérelmező tekintetében pártatlanok. Az illetékes hatóság határozatát független módon hozza, és a hatóság különösen nem elszámoltatható azon szolgáltatásokat nyújtó vagy bármely más gazdasági tevékenységet folytató személyek által, amelyekre vonatkozóan az engedélyt kérelmezik.

11. Amennyiben az engedélyezési kérelem benyújtásához konkrét határidőket írnak elő, a kérelmezők számára ehhez ésszerű időtartamot kell biztosítani. Az illetékes hatóság indokolatlan késedelem nélkül megkezdi a kérelem feldolgozását. Amennyiben lehetséges, a kérelmeknek elektronikus formátumban is benyújthatónak kell lenniük, a papíron benyújtott kérelmekéhez hasonló hitelességi feltételek mellett.

12. Az eredeti okmányok helyett – amikor azt megfelelőnek ítélik – hiteles másolatokat is el kell fogadni.

13. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az engedélyezési kérelem feldolgozása – ideértve a végső határozat meghozatalát is – a teljes kérelem benyújtásának időpontjától számított ésszerű időn belül befejeződjön. A Feleknek normál időkeretet kell megállapítaniuk a kérelem feldolgozására.

14. A kérelmező kérésére a Fél illetékes hatóságai indokolatlan késedelem nélkül átadják a kérelem állapotával kapcsolatos információkat.

15. Amennyiben egy kérelmet hiányosnak találnak, a Fél illetékes hatósága ésszerű időtartamon belül értesíti erről a kérelmezőt, meghatározza a kérelem teljességéhez hiányzó szükséges információkat, és lehetőséget teremt a kérelmező számára a hiányosságok javítására.

16. Amennyiben egy Fél illetékes hatósága elutasítja a kérelmet, arról írásban és indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatnia kell a kérelmezőt. A kérelmező kérésére a Fél illetékes hatósága tájékoztatja a kérelmezőt a kérelem elutasításának okairól, valamint a határozat elleni jogorvoslathoz vagy felülvizsgálathoz rendelkezésre álló időtartamról. A kérelmező számára lehetővé kell tenni, hogy ésszerű határidőn belül újból benyújtsa kérelmét.

TIZENHARMADIK FEJEZET

PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

13.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**valamely Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatója**”: valamely Fél olyan személye, aki a Fél területén pénzügyi szolgáltatás-nyújtási tevékenységet folytat, és aki e szolgáltatás határokon átnyúló nyújtása útján pénzügyi szolgáltatásokat nyújt vagy kíván nyújtani;

„**határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatásnyújtás**” vagy „**pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme**”: olyan pénzügyi szolgáltatásnyújtás, amely:

(a) egyik Fél területéről a másik Fél területére történik; vagy

(b) az egyik Fél területén e Fél személye által a másik Fél személyének történik;

de nem tartozik ide az egyik Fél területén az erre a területre eszközölt beruházás által nyújtott szolgáltatás;

„**pénzügyi intézmény**”: az e cikk által pénzügyi szolgáltatásként meghatározott egy vagy több műveletet végző szolgáltató, ha a szolgáltató szabályozása vagy ellenőrzése a letelepedése szerinti Fél joga szerint e szolgáltatások nyújtása tekintetében pénzügyi intézményként történik, ide értve a pénzügyi szolgáltató szerinti Fél területén lévő olyan fiókot is, amelynek központi irodái a másik Fél területén találhatók;

„**a másik Fél pénzügyi intézménye**”: olyan pénzügyi intézmény, ideértve annak a Fél területén található fiókját is, amely a másik Fél személyének irányítása alatt áll;

„**pénzügyi szolgáltatás**”: pénzügyi jellegű szolgáltatás, ideértve a biztosítást és a biztosítással összefüggő szolgáltatásokat, banki szolgáltatásokat és más pénzügyi (biztosítástól eltérő) szolgáltatásokat, és a pénzügyi jellegű szolgáltatásokkal azonos vagy azokat kiegészítő szolgáltatásokat. A pénzügyi szolgáltatások közé a következő tevékenységek tartoznak:

(a) biztosítási és biztosítással összefüggő szolgáltatások

(i) közvetlen biztosítás (ideértve az együttes biztosítást):

(A) életbiztosítás; vagy

(B) nem-életbiztosítás;

(ii) viszontbiztosítás és visszaengedményezés;

(iii) biztosítás közvetítése, például brókerszolgáltatás és ügynökség; vagy

(iv) kiegészítő biztosítási szolgáltatások, például tanácsadás, biztosításmatematika, kockázatértékelés és kárrendezési szolgáltatások; és

(b) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítás kivételével):

(i) lakossági betét- és más visszafizetendő pénzeszközök gyűjtése;

(ii) mindenfajta hitelezés, ideértve a fogyasztási hiteleket, a jelzáloghitelt, a hitelfaktorálást és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását;

(iii) pénzügyi lízing;

(iv) minden fizetési és pénzátutalási szolgáltatás, ideértve a hitel-, terhelési és betéti kártyákat, utazási csekkeket, bankváltókat;

(v) garanciák és kötelezettségvállalások;

(vi) a következőkkel folytatott kereskedelem saját számlára vagy az ügyfelek számlájára, tőzsdén vagy tőzsdén kívüli forgalomban vagy egyéb módon:

(A) pénzpiaci eszközök (ideértve a csekket, váltót vagy letéti jegyeket);

(B) devizák;

(C) származékos termékek, ideértve a határidős és opciós szerződéseket;

(D) árfolyam- és kamatláb instrumentumok, ideértve olyan termékeket, mint a swap és a határidős kamatláb- és árfolyam szerződések;

(E) átruházható értékpapírok; vagy

(F) egyéb forgatható értékpapírok és pénzügyi eszközök, ezen belül veretlen arany;

(vii) részvétel mindenfajta értékpapír kibocsátásában, ideértve az (állami vagy magán) ügynökként való jegyzést és elhelyezést, valamint az ilyen kibocsátásokhoz kapcsolódó szolgáltatások nyújtása;

(viii) ügynöki tevékenység a bankközi piacon;

(ix) vagyonkezelés, úgymint készpénz- vagy portfóliókezelés, mindenfajta beruházási alapok kezelése, nyugdíjalap-kezelés, értékpapír-letétek őrzése és bizalmi vagyonkezelői szolgáltatások;

(x) pénzügyi eszközök elszámolásával és kiegyenlítésével összefüggő szolgáltatások, ideértve az értékpapírokat, a származékos termékeket és az egyéb forgatható instrumentumokat;

(xi) pénzügyi információk nyújtása és továbbítása, pénzügyi adatfeldolgozás és ezzel kapcsolatos szoftverek; vagy

(xii) tanácsadás, közvetítés és más kiegészítő pénzügyi szolgáltatások az i)–xi) alpontban felsorolt tevékenységek vonatkozásában, ideértve a hitelreferenciát és -elemzést, a beruházási és portfólió-kutatást és tanácsadást, valamint a felvásárlással, illetve vállalkozási szerkezetátalakítással és stratégiával összefüggő tanácsadást;

„**pénzügyi szolgáltató**”: valamely Fél olyan személye, aki a Fél területén pénzügyi szolgáltatás-nyújtási tevékenységet folytat, de nem tartoznak ide a nyilvánosan működő gazdálkodó egységek;

„**beruházás**”: a 8.1. cikk (Fogalommeghatározások) szerinti „beruházás”, kivéve, hogy e fejezet alkalmazásában a 8.1. cikkben hivatkozott „hitel” és „hitelviszonyt megtestesítő értékpapír”:

(a) egy pénzügyi intézmény által kibocsátott hitel vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír csak akkor minősül az adott pénzügyi intézménybe eszközölt beruházásnak, ha azt a pénzügyi intézmény letelepedése szerinti Fél szavatoló tőkével kezeli; és

(b) az a) pontban említett pénzügyi intézmény által kibocsátott hiteltől vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírtól eltérő, pénzügyi intézmény által nyújtott hitel vagy tulajdonolt hitelviszonyt megtestesítő értékpapír nem beruházás;

az egyértelműség érdekében:

(c) a nyolcadik fejezet (Beruházás) csak akkor alkalmazandó hitelre vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírra, ha azok nem tartoznak e fejezet hatálya alá; és

(d) a pénzügyi intézmény által kibocsátott hiteltől vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírtól eltérő, határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltató által nyújtott hitel vagy tulajdonolt hitelviszonyt megtestesítő értékpapír akkor minősül beruházásnak a nyolcadik fejezet (Beruházás) alkalmazásában, ha a hitel vagy a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír tejesíti a beruházás 8.1. cikkben szereplő kritériumait;

„beruházó”: a 8.1. cikkben (Fogalommeghatározások) meghatározott „beruházó”;

„új pénzügyi szolgáltatás”: pénzügyi jellegű szolgáltatás, amelyet az egyik Fél területén nem nyújtanak, de a másik Fél területén igénybe vehető, és magában foglalja a pénzügyi szolgáltatások nyújtásának minden új formáját, illetve a Fél területén nem értékesített pénzügyi termékek értékesítését;

valamely **„Fél személye”**: az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározása szerinti „Fél személye”, és a egyértelműség érdekében nem tartozik e fogalom alá harmadik országok vállalkozásainak fióktelepe;

„állami szerv”:

(a) a Fél kormányzata, központi bankja, monetáris hatósága vagy olyan szerv, amely a Fél tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll és elsősorban kormányzati funkciók vagy kormányzati célú tevékenységek végrehajtásával foglalkozik, de nem tartoznak ide azok a szervek, amelyek kereskedelmi alapon nyújtanak pénzügyi szolgáltatásokat; vagy

(b) valamely magánszervezet, amely olyan funkciókat lát el, amelyek szokásosan a központi bank vagy más monetáris hatóság feladatai lennének; és

„önszabályozó szervezet”: bármilyen nem kormányzati szervezet, beleértve az értékpapír- vagy határidős tőzsdét vagy piacot, elszámoló ügynökséget vagy más szervezetet, illetve egyesületet, amely saját vagy átruházott szabályozó vagy felügyeleti jogkört gyakorol a pénzügyi szolgáltatók vagy pénzügyi intézmények felett.

13.2. CIKK

Hatály

1. E fejezet a valamelyik Fél által a következőkkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésre alkalmazandó:

(a) a másik Fél pénzügyi intézményei;

(b) a másik Fél beruházója, és egy ilyen beruházó beruházása a Fél területén lévő pénzügyi intézményben; és

(c) pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme.

2. Az egyértelműség kedvéért a nyolcadik fejezet (Beruházás) rendelkezései a következőkre alkalmazandók:

(a) egy Fél beruházójére és egy ilyen beruházónak a pénzügyi intézményektől eltérő pénzügyi szolgáltatóba eszközölt beruházására vonatkozó intézkedés; és

(b) a pénzügyi szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó intézkedésektől eltérő intézkedések, valamely Fél beruházójével vagy e beruházónak egy pénzügyi intézményben eszközölt beruházásával kapcsolatos intézkedés.

3. A 8.10. (A beruházók és az érintett beruházások kezelése), a 8.11. (Veszteségek miatti kártalanítás), a 8.12. (Kisajátítás), a 8.13. (Átutalások), a 8.14. (Jogok és kötelezettségek átszállása), a 8.16. (Előnyök megtagadása) és a 8.17. (Alaki követelmények) cikket belefoglalták e fejezetbe és e cikkek e fejezet részét képezik.

4. A nyolcadik fejezet F. szakaszát (A beruházó és az állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) kizárólag olyan keresetek vonatkozásában foglalták bele e fejezetbe és tették annak részévé, amelyek szerint az egyik Fél megsértette a 13.3. cikket, vagy a 13.4. cikket egy pénzügyi intézmény vagy a pénzügyi intézménybe eszközölt beruházás bővítése, fenntartása, működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, haszonélvezete és értékesítése vagy az azokról való egyéb rendelkezés vonatkozásában, vagy a 8.10. (A beruházók és az érintett beruházások kezelése), a 8.11. (Veszteségek miatti kártalanítás), a 8.12. (Kisajátítás), a 8.13. (Átutalások) vagy a 8.16. (Előnyök megtagadása) cikket.

5. E fejezet nem alkalmazandó a valamelyik Fél által a következőkkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésre:

(a) állami nyugdíjrendszer vagy kötelező társadalombiztosítási rendszer részét képező tevékenységek vagy szolgáltatások; vagy

(b) valamely Fél – ideértve annak állami szerveit – megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett tevékenységek vagy szolgáltatások,

ettől eltérve e fejezet alkalmazandó akkor, ha az egyik Fél engedélyezi, hogy az a) és b) pont szerinti tevékenységeket vagy szolgáltatásokat pénzügyi intézményei állami szervekkel vagy egy pénzügyi intézménnyel versenyezve nyújtsa.

6. A tizenkettedik fejezet (Belső szabályozás) belefoglalták e fejezetbe és e fejezet részét képezi. Az egyértelműség érdekében a 12.3. cikk (Engedélyezési és minősítési követelmények és eljárások) a Felek pénzügyi szabályozó hatóságainak mérlegelési jogkörére alkalmazandó.

7. A tizenkettedik fejezet (Belső szabályozás) (6) bekezdés szerinti e fejezetbe foglalása nem alkalmazandó a következő engedélyezési követelményekkel, engedélyezési eljárásokkal, képesítési követelményekkel vagy képesítési eljárásokkal kapcsolatban:

(a) amelyek alapja Kanada által a III-A. melléklethez csatolt jegyzék szerint fenntartott nem megfelelő intézkedés;

(b) amelyek alapja az Európai Unió által az I. melléklethez csatolt jegyzék szerint fenntartott nem megfelelő intézkedés, amennyiben az ilyen intézkedések pénzügyi szolgáltatásokra vonatkoznak; és

(c) amelyek a 12.2. cikk (Hatály) (2) bekezdésének b) pontjában szerepelnek, amennyiben az ilyen intézkedések pénzügyi szolgáltatásokra vonatkoznak.

13.3. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A 8.6. cikket (Nemzeti elbánás) belefoglalták e fejezetbe és e fejezet részét képezi, és a másik Fél pénzügyi intézményeinek és beruházóinek, valamint a pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházásaiknak a kezelésére alkalmazandó.

2. A valamely Fél által a saját beruházói és a saját beruházóinek beruházásai tekintetében a 8.6. cikk (Nemzeti elbánás) (1) és (2) bekezdése alapján biztosított elbánás megfelel a saját pénzügyi intézményei, valamint a saját beruházóinek pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházásai tekintetében biztosított elbánásnak.

13.4. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A 8.7. cikket (Legnagyobb kedvezményes elbánás) belefoglalták e fejezetbe és e fejezet részét képezi, és a másik Fél pénzügyi intézményeinek és beruházóinek, valamint a pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházásaiknak a kezelésére alkalmazandó.

2. A valamely Fél által a harmadik országok beruházói és a harmadik országok beruházóinek beruházásai tekintetében a 8.7. cikk ((Legnagyobb kedvezményes elbánás) (1) és (2) bekezdése alapján biztosított elbánás megfelel a harmadik országok pénzügyi intézményei, valamint a harmadik országok beruházóinek pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházásai tekintetében biztosított elbánásnak.

13.5. CIKK

A prudenciális intézkedések elismerése

1. Valamely Fél elismerheti egy harmadik ország prudenciális intézkedéseit az e fejezet alá tartozó intézkedések alkalmazása során. Az elismerés lehet:

(a) egyoldalú;

(b) harmonizáció vagy más eszközök útján megvalósított; vagy

(c) a harmadik országgal között megállapodáson vagy kialakított rendszeren alapuló.

2. A prudenciális intézkedéseket elismerő Fél megfelelő lehetőséget biztosít a másik Fél számára annak bemutatására, hogy fennállnak olyan körülmények, melyek tekintetében létezik vagy lesz a Felek közötti információmegosztásra vonatkozó egyenértékű rendelkezés, felügyelet, a rendelkezés végrehajtása, és adott esetben vonatkozó eljárás.

3. Ha valamely Fél elismer egy prudenciális intézkedést az (1) bekezdés c) pontja értelmében, és fennállnak a (2) bekezdésben leírt körülmények, a Fél megfelelő lehetőséget biztosít a másik Fél számára, hogy tárgyalásokat folytasson a megállapodáshoz vagy rendszerhez történő csatlakozás céljából, vagy hasonló megállapodás vagy rendszer kialakítása céljából.

13.6. CIKK

Piacra jutás

1. Egyik Fél sem fogadhat el vagy tarthat fenn a másik Fél pénzügyi intézményével kapcsolatban vagy a másik Fél beruházója által létesített pénzügyi intézmény útján megvalósított piacra jutással kapcsolatban, teljes területe vonatkozásában vagy egy nemzeti, tartományi, területi, regionális vagy helyi kormányzat területének vonatkozásában olyan intézkedést, amely:

(a) a következőket korlátozza:

(i) a pénzügyi intézmények száma számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

(ii) a pénzügyi szolgáltatási ügyletek vagy a tőke összértéke számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

(iii) a valamilyen meghatározott számszerű egységben kifejezett pénzügyi szolgáltatási műveletek száma vagy a pénzügyi szolgáltatási kibocsátás teljes mennyisége kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában;

(iv) a külföldi tőke részvétele a pénzügyi intézmények külföldi tőkerészesedése legmagasabb százalékos arányának, illetve a pénzügyi intézményekbe eszközölt egyéni vagy összesített külföldi beruházások összértékének megadásával; vagy

(v) egy adott pénzügyi szolgáltatási ágazatban vagy pénzügyi intézmény által alkalmazható, az adott pénzügyi szolgáltatás teljesítéséhez szükséges és ahhoz közvetlenül kapcsolódó természetes személyek számának korlátozása számszerű kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában; vagy

(b) bizonyos típusú jogi személyeket vagy közös vállalkozásokat korlátoz vagy követel meg ahhoz, hogy egy pénzügyi intézmény rajtuk keresztül hajtson végre egy gazdasági tevékenységet.

2. A 8.4. cikk (Piacra jutás) (2) bekezdését belefoglalták e cikkbe és e cikk részét képezi.

3. Az egyértelműség érdekében:

(a) valamely Fél feltételeket támaszthat vagy eljárásokat hozhat létre a kereskedelmi jelenlét létesítésének vagy kiterjesztésének engedélyezésére, amennyiben azok nem kerülik meg a Fél (5) bekezdés szerinti kötelezettségét, és összhangban állnak e fejezet többi rendelkezésével; és

(b) e cikk nem akadályozza a Feleket abban, hogy a pénzügyi intézményeknek előírják bizonyos pénzügyi szolgáltatások külön jogi személyeken keresztül történő nyújtását, ha a Fél joga szerint a pénzügyi intézmény által nyújtott pénzügyi szolgáltatások mindegyike nem nyújtható egyetlen jogi személy által.

13.7. CIKK

Határon átnyúló pénzügyi szolgáltatások

1. A 9.3. cikket (Nemzeti elbánás), a 9.4. cikket (Alaki követelmények) és a 9.6. cikket (Piacra jutás) belefoglalták e fejezetbe és e fejezet részét képezik, és alkalmazandók a 13-A. mellékletben felsorolt határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatókkal való elbánásra.

2. A valamely Fél által a saját szolgáltatói és szolgáltatásai tekintetében a 9.3. cikk (Nemzeti elbánás) (2) bekezdése alapján biztosított elbánás megfelel a saját pénzügyi szolgáltatói és pénzügyi szolgáltatásai tekintetében biztosított elbánásnak.

3. A valamely Fél által a másik Fél szolgáltatói és szolgáltatásai tekintetében a 9.6. cikk (Piacra jutás) szerint nem elfogadandó vagy nem fenntartandó intézkedések megfelelnek a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóival kapcsolatos intézkedéseknek.

4. A 9.5. cikket (Legnagyobb kedvezményes elbánás) belefoglalták e fejezetbe és e fejezet részét képezi, és a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatói tekintetében biztosított elbánásra alkalmazandó.

5. A valamely Fél által a harmadik országok szolgáltatói és szolgáltatásai tekintetében a 9.5. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) alapján biztosított elbánás megfelel a harmadik országok pénzügyi szolgáltatói és a harmadik országok pénzügyi szolgáltatásai tekintetében biztosított elbánásnak.

6. Az egyes Felek engedélyezik a területükön tartózkodó személyeknek, valamint tartózkodási helyüktől függetlenül állampolgáraiknak és állandó lakosaiknak, hogy a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó, a Fél területén található szolgáltatóitól pénzügyi szolgáltatásokat vásároljanak. Ez a kötelezettség nem kötelezi a Feleket arra, hogy engedélyezzék az ilyen szolgáltatóknak a területükön üzleti tevékenység folytatását vagy annak kezdeményezését. Az egyes Felek az „üzleti tevékenység folytatása” és a „kezdeményezés” fogalmát e cikk alkalmazásában az (1) bekezdésnek megfelelően határozhatják meg.

7. A 13-A. mellékletben felsorolt pénzügyi szolgáltatások tekintetében az egyes Felek a vonatkozó szabályozónak benyújtott kérelem vagy értesítés esetén – amennyiben ez szükséges – engedélyezi a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóinak, hogy a pénzügyi szolgáltatásokat bármely új formában nyújtsák, vagy hogy olyan pénzügyi termékeket értékesítsenek, amelyeket nem értékesítenek a Fél területén, ha az első Fél saját joga szerint hasonló helyzetekben engedélyezi saját pénzügyi szolgáltatóinak, hogy ilyen szolgáltatást nyújtsanak vagy ilyen terméket értékesítsenek.

13.8. CIKK

Felső vezetés és igazgatóság

A Felek nem írhatják elő, hogy a másik Fél pénzügyi intézménye felső vezetésébe vagy igazgatóságába bizonyos adott állampolgárságú természetes személyeket nevezzen ki.

13.9. CIKK

Teljesítési követelmények

1. A Felek a pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházások tekintetében olyan teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvekről tárgyalnak, mint amilyenek például a 8.5. cikkben (Teljesítési követelmények) szerepelnek.

2. Amennyiben a Felek a megállapodás hatálybalépését követő három éven belül nem állapodnak meg ilyen elvekben, valamely Fél kérésére a 8.5. cikket (Teljesítési követelmények) belefoglalják ebbe a fejezetbe és az e fejezet részét fogja képezi, és alkalmazandó lesz a pénzügyi intézményekbe eszközölt beruházásokra. Ebben az esetben a 8.5. cikkben (Teljesítési követelmények) szereplő „beruházást” a „területén található pénzügyi intézménybe eszközölt beruházásként” kell érteni.

3. Azt követően 180 napon belül, hogy a Felek az (1) bekezdésnek megfelelően sikeresen megtárgyalták a teljesítési követelményeket érintő elveket, vagy hogy valamely Fél a (2) bekezdés alapján kérelmezte a 8.5. cikk (Teljesítési követelmények) jelen fejezetbe foglalását, amennyiben indokolt, a Felek ennek megfelelően módosítják jegyzéküket. Bármely módosításnak az e fejezet szerinti teljesítményre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos követelményeknek nem megfelelő meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások felsorolására kell korlátozódnia, Kanada esetében a III. mellékletben szereplő jegyzékének A. szakaszára, és az Európai Unió esetében az I. mellékletben szereplő jegyzékére. A 13.10. cikk (1) bekezdése az ilyen intézkedésekre az esettől függően az (1) bekezdés szerint megtárgyalt teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvek tekintetében alkalmazandó, vagy a (2) bekezdés alapján e fejezetbe foglalt 8.5. cikk (Teljesítési követelmények) tekintetében.

13.10. CIKK

Fenntartások és kivételek

1. A 13.3., a 13.4., a 13.6. és a 13.8. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:

(i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(ii) nemzeti kormány, Kanada III. mellékletben szereplő jegyzékének A. szakasza szerint, vagy az Európai Unió I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(iii) tartományi, területi vagy regionális kormány, Kanada III. mellékletben szereplő jegyzékének A. szakasza szerint, vagy az Európai Unió I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint; vagy

(iv) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 13.3., a 13.4., a 13.6. vagy a 13.8. cikkel való megfelelőségét a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfelelőséghez képest.

2. A 13.7. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:

(i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(ii) nemzeti kormány, Kanada III. mellékletben szereplő jegyzékének A. szakasza szerint, vagy az Európai Unió I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(iii) tartományi, területi vagy regionális kormány, Kanada III. mellékletben szereplő jegyzékének A. szakasza szerint, vagy az Európai Unió I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint; vagy

(iv) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedés 13.7. cikknek való megfelelőségét a megállapodás hatálybalépésekor fennállt megfelelőséghez képest.

3. A 13.3., a 13.4., a 13.6., a 13.7. és a 13.8. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésekre, amelyeket Kanada a III. mellékletben szereplő jegyzékének B. szakaszában felsorolt pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban fogad el vagy tart fenn, vagy amelyeket az Európai Unió a II. mellékletben szereplő jegyzékében felsorolt pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

4. Ha valamely Fél fenntartásokat fogalmazott meg a 8.4. cikk (Piacra jutás), a 8.5. cikk (Teljesítési követelmények), a 8.6. cikk (Nemzeti elbánás), a 8.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 8.8. cikk (Felső vezetés és igazgatóság), a 9.3. cikk (Nemzeti elbánás), a 9.5. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) vagy a 9.6. cikk (Piacra jutás) tekintetében az I. vagy a II. mellékletben szereplő jegyzékében, az esettől függően a fenntartás a 13.3, a 13.4., a 13.6., a 13.7. vagy a 13.8. cikk, vagy a 13.9. cikk (1) bekezdése szerint megtárgyalt teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvek, vagy a 13.9. cikk (2) bekezdése alapján a fejezetbe foglalt teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvek tekintetében is fenntartásnak minősül, amennyiben a fenntartásban meghatározott intézkedés, ágazat, alágazat vagy tevékenység e fejezet hatálya alá tartozik.

5. A Felek nem fogadnak el a megállapodás hatálybalépésének napját követően olyan, Kanada III. mellékletben szereplő jegyzékében B. szakaszának vagy az Európai Unió II. mellékletben szereplő jegyzékének hatálya alá tartozó intézkedést vagy intézkedéssorozatot, amely a másik Fél beruházójától annak állampolgársága okán közvetlenül vagy közvetetten megköveteli, hogy értékesítse vagy más módon elidegenítse az intézkedés vagy az intézkedéssorozat hatálybalépésének napján meglévő beruházását.

6. A szellemitulajdon-jogok tekintetében valamely Fél eltérhet a 13.3. cikktől és a 13.4. cikktől, valamint az esettől függően a 13.9. cikk (1) bekezdése szerint megtárgyalt teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvekkel, vagy a 13.9. cikk (2) bekezdése alapján a fejezetbe foglalt teljesítményre vonatkozó előírásokat érintő elvekkel kapcsolatos bármely technológiaátadási elvtől, ha az eltérést engedélyezi a TRIPS-megállapodás, ideértve a TRIPS-megállapodásnak a WTO-egyezmény IX. cikke alapján elfogadott mentességeit is.

7. A 13.3., a 13.4., a 13.6., a 13.7., a 13.8. és a 13.9. cikk nem alkalmazandó:

(a) olyan beszerzésekre, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem kereskedelmi viszonteladás, illetve nem az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi értékesítés céljából történő kínálata során történő felhasználásának céljával, legyen ez a beszerzés a 19.2. cikk (Hatály és terjedelem) értelmében vett „érintett beszerzés” vagy sem; vagy

(b) az egyik Fél által biztosított, szolgáltatáskereskedelemmel kapcsolatos támogatásokra vagy állami támogatásokra.

13.11. CIKK

Hatékony és átlátható szabályozás

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy a jelen cím alkalmazása alá tartozó általánosan alkalmazandó intézkedéseket ésszerű, objektív és pártatlan módon kezelik.

2. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy bármely, e fejezet hatálya alá tartozó kérdésre vonatkozó törvényei, rendeletei, eljárásai és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatai haladéktalanul közzétételre kerüljenek vagy rendelkezésre álljanak olyan módon, hogy az érdekelt személy és a másik Fél számára lehetségessé váljon azok megismerése. Valamennyi Fél a lehető legteljesebb mértékig végrehajtja a következőket:

(a) előzetesen közzétesz minden, elfogadásra javasolt ilyen intézkedést;

(b) az érdekelt személy és a másik Fél számára ésszerű lehetőséget kínál arra, hogy véleményezhesse e javasolt intézkedéseket; és

(c) ésszerű időt hagy az intézkedések végleges kihirdetése és azok hatálybalépésének időpontja között.

E fejezet alkalmazásában ezek az előírások a 27.1. cikk (Közzététel) előírásainak helyébe lépnek.

3. Az egyes Felek megfelelő mechanizmust tartanak fenn vagy hoznak létre az érdekelt személyektől a fejezet hatálya alá tartozó általánosan alkalmazandó intézkedésekre vonatkozóan beérkezett kérdések ésszerű időn belüli megválaszolására.

4. A szabályozó hatóságok közigazgatási határozatot hoznak a másik Fél pénzügyi intézményben érintett beruházója, határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatója vagy pénzügyi intézmény által pénzügyi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban beadott teljes kérelemről, és a kérelmezőt haladéktalanul értesíti a határozatról olyan ésszerű időn belül, melyet igazol a kérelem összetettsége és a kérelem feldolgozására meghatározott szokásos időtartam. Kanada esetében az ilyen ésszerű időtartam 120 napnak felel meg. A szabályozó hatóság haladéktalanul értesíti határozatáról a kérelmezőt. Ha ésszerű időtartamon belül nem kivitelezhető a határozat meghozatala, a szabályozó hatóság haladéktalanul értesíti erről a kérelmezőt, és arra törekszik, hogy a határozatot mielőbb meghozza. Az egyértelműség érdekében a kérelem mindaddig nem tekinthető teljesnek, amíg az összes vonatkozó meghallgatásra sor nem került és a szabályozó hatóság be nem szerzett minden szükséges.

13.12. CIKK

Önszabályozó szervezetek

Ha egy Fél előírja a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatójának a Fél területén való pénzügyi szolgáltatásnyújtáshoz, hogy legyen tagja, résztvevője egy önszabályozó testületnek vagy férjen hozzá egy önszabályozó testülethez, vagy egy önszabályozó szervezeten keresztül biztosítson előjogokat vagy előnyöket pénzügyi szolgáltatás nyújtása során, akkor az előíró Fél biztosítja, hogy az önszabályozó szervezet tartsa tiszteletben az e fejezet szerinti kötelezettségeket.

13.13. CIKK

Fizetési és elszámolási rendszerek

Mindegyik Fél a területén letelepedett, a másik Fél pénzügyi szolgáltatói számára a nemzeti elbánást biztosító feltételekkel azonos módon köteles hozzáférést biztosítani a Fél által, vagy a Fél által átruházott kormányzati hatásköröket gyakorló jogi személy által működtetett fizetési és elszámolási rendszerekhez, valamint a szokásos üzleti életben rendesen elérhető hivatalos finanszírozási és refinanszírozási lehetőségekhez. E cikk nem biztosít hozzáférést a Fél végső hitelezői forrásaihoz.

13.14. CIKK

Új pénzügyi szolgáltatások

1. Az egyes Felek lehetővé teszik a másik Fél pénzügyi intézményei számára olyan új pénzügyi szolgáltatások nyújtását, amelyet az első Fél saját pénzügyi intézményeinek lehetővé tenne hasonló helyzetben, jogszabályainak megfelelően, adott esetben a vonatkozó szabályozó kérésére vagy értesítése alapján.

2. A Felek meghatározhatják azt az intézményes és jogi formát, amelynek keretében az új pénzügyi szolgáltatás nyújtható, és engedélykötelessé tehetik a szolgáltatásnyújtást. Amennyiben előírnak ilyen engedélyt, arról elfogadható időn belül határozatot kell hozni,és az engedély kizárólag prudenciális okokból utasítható el.

3. E cikk nem akadályozza egy Fél pénzügyi intézményét abban, hogy olyan pénzügyi szolgáltatás engedélyezésének elbírálásáért folyamodjon a másik Félhez, amelyet egyik Fél területén sem nyújtanak. Az elbírálásért folyamodás a kérelem benyújtása szerinti Fél jogának tárgyát képezi, és nem az e cikk szerinti kötelezettségek tárgyát.

13.15. CIKK

Információk továbbítása és feldolgozása

1. Valamennyi Fél lehetővé teszi a másik Fél pénzügyi intézménye vagy határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatója számára, hogy elektronikus vagy egyéb formában információkat továbbítson a területére, illetve a területéről adatfeldolgozás céljából, amennyiben az a pénzügyi intézmény vagy a határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltató rendes üzletmenetéhez szükséges.

2. Az egyes Felek megfelelő védintézkedéseket tartanak fenn a magánélet védelmére, különös tekintettel a személyes információk továbbítására. Ha a pénzügyi információk továbbítása személyes információk továbbításával jár, az ilyen továbbítások összhangban állnak a továbbítás kezdeményezésének területe szerinti Fél személyes információk védelmét szabályozó jogszabályaival.

13.16. CIKK

Prudenciális kivételek

1. E megállapodás nem akadályozza a Feleket abban, hogy prudenciális okokból intézkedéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, többek közt:

(a) a beruházók, betétesek, kötvénytulajdonosok vagy olyan személyek védelme érdekében, akiknek valamely pénzügyi intézmény, határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltató vagy pénzügyi szolgáltató bizalmi kötelezettséggel tartozik;

(b) a pénzügyi intézmények, határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatók vagy pénzügyi szolgáltatók biztonságának, fizetőképességének, integritásának vagy pénzügyi megbízhatóságának fenntartása érdekében; vagy

(c) a Fél pénzügyi rendszere integritásának és stabilitásának biztosítása érdekében.

2. A pénzügyi szolgáltatások határon átnyúló kereskedelmének prudenciális szabályozása egyéb eszközeinek sérelme nélkül a Fél előírhatja a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóinak és a pénzügyi eszközöknek a regisztrációját.

3. A 13.3. cikkre és a 13.4. cikkre figyelemmel valamely Fél prudenciális okokból megtilthat bizonyos pénzügyi szolgáltatásokat vagy tevékenységet. Az ilyen tiltást nem kell minden pénzügyi szolgáltatásra vagy egy teljes pénzügyi szolgáltatási alágazatra, például a banki szolgáltatásokra alkalmazni.

13.17. CIKK

Különleges kivételek

1. E megállapodás nem alkalmazandó a nyilvánosan működő gazdálkodó egységek monetáris és árfolyam-politika végrehajtása során hozott intézkedéseire. E bekezdés nem érinti valamely Fél 8.5. cikk (Teljesítési követelmények), 8.13. cikk (Átutalások) vagy 13.9. cikk szerinti kötelezettségeit.

2. E megállapodás nem írja elő a Felek számára az egyéni ügyfelek, határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatók, pénzügyi intézmények ügyeivel vagy számláival kapcsolatos információk, vagy bármely olyan bizalmas információk átadását, vagy az ilyen információkhoz való hozzáférés engedélyezését, amelyek nyilvánosságra hozatala konkrét szabályozási, ellenőrzési vagy bűnüldözési ügyeket sértene vagy más módon sértené a közérdeket vagy konkrét vállalkozások jogos üzleti érdekeit.

13.18. CIKK

Pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság

1. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének f) pontja szerint létrehozott pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság tagjai a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos szakpolitikáért felelős hatóságok olyan képviselői, akik szakértelemmel rendelkeznek az e fejezet által tárgyalt területeken. Kanadát a bizottságban a kanadai pénzügyminisztérium vagy jogutódjának tisztviselője képviseli.

2. A pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság kölcsönös egyetértéssel határoz.

3. A pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság évente ülésezik, vagy határozatának megfelelően, és:

(a) felügyeli e fejezet végrehajtását;

(b) párbeszédet folytat a pénzügyi szolgáltatások ágazatának szabályozásáról azzal a céllal, hogy javítsa a Felek szabályozási rendszereinek kölcsönös ismeretét és hogy együttműködést biztosítson a nemzetközi szabványok kidolgozása terén, ahogy azt a 13-B. mellékletben szereplő, a pénzügyi szolgáltatások ágazatának szabályozásáról folytatott párbeszédről szóló egyetértési megállapodás is illusztrálja; és

(c) végrehajtja a 13.21. cikket.

13.19. CIKK

Egyeztetés

1. Bármely Fél egyeztetést kérhet a másik Féltől bármely, e megállapodás alapján felmerülő, a pénzügyi szolgáltatásokat érintő témában. A másik Fél jóindulatúan mérlegeli a kérést.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy amennyiben egyeztetésre kerül sor az (1) bekezdés alapján, a Fél küldöttségében olyan tisztviselők is szerepelnek, akik megfelelő szakértelemmel rendelkeznek az e fejezet által tárgyalt területeken. Kanada esetében ez a kanadai pénzügyminisztérium vagy jogutódjának tisztviselőjét jelenti.

13.20. CIKK

Vitarendezés

1. A huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) az e cikk szerinti módosításokkal alkalmazandó az e fejezet hatálya alá tartozó viták rendezésével kapcsolatban.

2. Ha a Felek nem tudnak megegyezni az e fejezet vonatkozásában felmerült vita rendezésére hivatott választottbírósági testület összetételéről, a 29.7. cikk (A választottbírósági testület összetétele) alkalmazandó. Ugyanakkor a 29.8 cikk (Választottbírák jegyzéke) szerint összeállított választottbírói jegyzékre való bármely hivatkozást úgy kell érteni, hogy az az e cikk szerint összeállított választottbírói jegyzékre hivatkozik.

3. A CETA vegyes bizottság összeállíthatja annak az objektivitás, megbízhatóság és jó ítélőképesség alapján kiválasztott 15 személynek a jegyzékét, akik hajlandók és képesek választottbíróként szolgálni. E jegyzék három aljegyzékből áll: egy-egy aljegyzék a két Fél számára és egy aljegyzék azon személyek számára, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik elnöki tisztséget tölthetnek be. Minden egyes aljegyzékben legalább öt személy szerepel. A CETA vegyes bizottság bármikor felülvizsgálhatja a jegyzéket, és gondoskodik arról, hogy a jegyzék megfeleljen ennek a cikknek.

4. A jegyzékre felvett választottbírák szakértelemmel vagy tapasztalattal rendelkeznek a pénzügyi szolgáltatások joga vagy szabályozása vagy ezek alkalmazása terén, ami kiterjedhet a pénzügyi szolgáltatók szabályozására is. Az elnöki tisztséget betöltő választottbíráknak vitarendezései eljárások során ügyészként, testületi tagként vagy választottbíróként szerzett tapasztalattal is kell rendelkezniük. A választottbírák függetlenek, személyes minőségükben járnak el, és nem fogadnak el utasításokat semmilyen szervezettől vagy kormánytól. A választottbíróknak meg kell felelniük a 29-B. mellékletben (Magatartási kódex) szereplő magatartási kódexnek.

5. Amennyiben a választottbírói testület úgy találja, hogy egy intézkedése nem összeegyeztethető e megállapodással, és az intézkedés:

(a) érinti a pénzügyi szolgáltatási ágazatot és bármely más ágazatot, akkor a panaszos Fél a pénzügyi szolgáltatások ágazatában felfüggesztheti azokat az előnyöket, amelyeknek hatása egyenértékű a Fél pénzügyi szolgáltatási ágazatában tett intézkedés hatásával; vagy

(b) csak a pénzügyi szolgáltatások ágazatától eltérő ágazatot érint, a panaszos Fél a pénzügyi szolgáltatási ágazatban nem függeszti fel az előnyöket.

13.21. CIKK

Beruházási viták a pénzügyi szolgáltatások terén

1. A nyolcadik fejezet (A beruházó és az állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) F. szakasza e cikk és a 13-B. melléklet módosításai szerint alkalmazandó a következőkre:

(a) olyan intézkedésekkel kapcsolatos beruházási viták, amelyekre ez a fejezet alkalmazandó, és amelyek során a beruházó azt állítja, hogy valamelyik Fél megsértette a 8.10. (A beruházók és az érintett beruházások kezelése), a 8.11. (Veszteségek miatti kártalanítás), a 8.12. (Kisajátítás), a 8.13. (Átutalások), a 8.16. (Előnyök megtagadása), a 13.3. vagy a 13.4. cikket; vagy

(b) a nyolcadik fejezet (A beruházó és az állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) F. szakasza alapján kezdeményezett olyan beruházási viták, amelyekben felhasználják a 13.16. cikk (1) bekezdését.

2. Az (1) bekezdés a) pontja szerinti beruházási viták esetében, vagy ha az alperes a 8.23. cikk (Kereset benyújtása a Fórumhoz) szerint a keresetben a Fórumhoz való benyújtástól számított 60 napon belül felhasználja a 13.16. cikk (1) bekezdését, a Fórum tanácsát a 8.27. cikk (A Fórum összeállítása) (7) bekezdésének megfelelően a 13.20. cikk (3) bekezdése szerint létrehozott jegyzékből állítják össze. Ha az alperes a keresetben a Fórumhoz való benyújtástól számított 60 napon belül felhasználja a 13.16. cikk (1) bekezdését az (1) bekezdés a) pontja szerintitől eltérő beruházási vita során, a Fórum tanácsának összeállítására a 8.27. cikk (A Fórum összeállítása) (7) bekezdése szerint alkalmazandó időtartam azon a napon kezdődik, amelyen az alperes felhasználja a 13.16. cikk (1) bekezdését. Amennyiben a CETA vegyes bizottság nem teszi meg a 8.27. cikk (A Fórum összeállítása) (2) bekezdése szerinti kinevezéseket a 8.27. cikk (A Fórum összeállítása) (17) bekezdésében szereplő időszakon belül, bármely vitában részt vevő fél kérelmezheti a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja (ICSID) főtitkárától, hogy válassza ki a Fórum tagjait a 13.20. cikk szerint létrehozott jegyzékből. Amennyiben nem hozták létre a 13.20. cikk szerint a jegyzéket addig a napig, amelyen a 8.23. cikk (Kereset benyújtása a Fórumhoz) szerinti keresetet benyújtották, az ICSID főtitkára az egyik vagy mindkét Fél által a 13.20. cikkel összhangban javasolt személyek közül választja ki a Fórum tagjait.

3. Az alperes írásban a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottsághoz utalhatja az ügyet arról való határozás céljából, hogy a 13.16. cikk (1) bekezdése szerinti kivétel megalapozott védekezés-e a keresettel szemben, és ha igen, milyen mértékben. Az ilyen továbbutalást legkésőbb addig a napig lehet megtenni, amelyet a Fórum az alperes részére a válaszirat előterjesztése céljára meghatároz. Ha az alperes az ügyet a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottsághoz utalja e bekezdés értelmében, a nyolcadik fejezet F. szakaszában (A beruházó és az állam közötti beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) szereplő időtartamok vagy eljárások felfüggesztésre kerülnek.

4. A (3) bekezdés szerinti továbbutalás esetén az esettől függően a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság vagy a CETA vegyes bizottság együttesen megállapíthatják, hogy a 13.16. cikk (1) bekezdése megalapozott védekezés-e a keresettel szemben, és ha igen, milyen mértékben. Az esettől függően a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság vagy a CETA vegyes bizottság megküldi az együttes megállapítás másolatát a beruházónak és a Fórumnak, amennyibe ez utóbbit már összeállították. Ha az együttes megállapítás arra a következtetésre jut, hogy a 13.16. cikk (1) bekezdése megalapozott védekezés a kereset valamennyi részével szemben, annak teljességében, akkor úgy tekintik, hogy a beruházó visszavonta keresetét és az eljárástól a 8.35. cikknek (Elállás) megfelelően elállnak. Ha az együttes megállapítás arra a következtetésre jut, hogy a 13.16. cikk (1) bekezdése a keresetnek csupán egyes részével szemben megalapozott védekezés, az együttes megállapítás kötelező erejű a Fórum számára a kereset érintett részei vonatkozásában. Ebben az esetben nem alkalmazandó tovább az időtartamok vagy eljárások (3) bekezdés szerinti felfüggesztése, és a beruházó folytathatja a kereset fennmaradó részeivel kapcsolatos eljárásokat.

5. Amennyiben a CETA vegyes bizottság nem tett együttes megállapítást három hónapot azt követően, hogy a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság az ügyet hozzá utalta, nem alkalmazandó tovább az időtartamok vagy eljárások (3) bekezdés szerinti felfüggesztése, és a beruházó folytathatja a kereset fennmaradó részeivel kapcsolatos eljárásokat.

6. Az alperes kérésére a Fórum előzetes kérdésként határoz arról, hogy a 13.16. cikk (1) bekezdése megalapozott védekezés-e a keresettel szemben, és ha igen, milyen mértékben. Amennyiben az alperes nem nyújt be ilyen kérést, az nem sérti az alperes azon jogát, hogy az eljárás későbbi szakaszában védekezésként felhasználja a 13.16. cikk (1) bekezdését. A Fórum nem von le kedvezőtlen következtetést abból a tényből, hogy a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság vagy a CETA vegyes bizottság meg egyezett meg együttes megállapításról a 13-B. melléklet szerint.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

NEMZETKÖZI TENGERI SZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

14.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**vámolási szolgáltatások**” vagy „**vámügynöki szolgáltatások**”: díjazás ellenében vagy szerződés alapján importtal, exporttal kapcsolatos vagy teherszállítás útján történő vámalakiságok elvégzése függetlenül attól, hogy ez a szolgáltató fő vagy másodlagos tevékenysége;

„**konténerek állomásoztatása és raktározása**”: konténerek tárolása, töltése, kirakodása vagy javítása és szállításra alkalmassá tétele, kikötői területeken vagy a szárazföldön;

„**»háztól házig«” típusú vagy multimodális szállítási művelet**”: egyetlen fuvarokmány szerinti teherszállítás, amely egynél több szállítási módszert vesz igénybe, és amely nemzetközi tengeri szállítást is magában foglal;

„**átrakodási szolgáltatások**”: nemzetközi teherszállítmány tengeren történő elő- vagy továbbszállítása, konténerek, osztott ömlesztett és száraz vagy folyékony ömlesztett szállítmány formájában, az egyik Fél területén található kikötők között. Az egyértelműség érdekében Kanada tekintetében az átrakodási szolgáltatások közé tartozhat a tenger és szárazföldi vizek közötti szállítás, mely esetben szárazföldi víz (inland waters) alatt a vámtörvényben (*Customs Act*, R.S.C. 1985, c.1., 2nd Supp.) meghatározott szárazföldi víz értendő;

„**nemzetközi szállítmány**”: az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, vagy az Európai Unió egy tagállamának kikötője és egy másik tagállamának kikötője között tengerjáró hajón szállított szállítmány;

„**nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatás**”: utasok vagy szállítmány tengerjáró hajón való szállítása az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, vagy az Európai Unió egy tagállamának kikötője és egy másik tagállamának kikötője között, valamint közvetlen szerződéskötés más szállítási szolgáltatások nyújtóival »háztól házig«” típusú vagy multimodális szállítási műveletek biztosítása érdekében, de a fogalom nem terjed ki az ilyen egyéb szállítási szolgáltatások nyújtására;

„**nemzetközi tengeri szállítási szolgáltató**”:

(a) valamely Fél vállalkozása az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározása szerint, illetve az ilyen vállalkozás fióktelepe; vagy

(b) harmadik ország valamely Fél állampolgárának vagy állandó lakosának irányítása alatt álló vállalkozása az 1.1. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározása szerint, ha annak hajóit e Fél jogszabályai szerint vették nyilvántartásba és ha annak hajói a Fél lobogója alatt hajóznak; vagy

(c) harmadik ország vállalkozásának fióktelepe, mely jelentős üzleti tevékenységét valamely Fél területén folytatja, és amely nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások nyújtásával foglalkozik. Az egyértelműség érdekében a nyolcadik fejezet (Beruházás) nem alkalmazandó az ilyen fióktelepekre;

„**kereskedelmi hajózási képviselet**”: ügynökként egy adott földrajzi területen egy vagy több hajójárat vagy hajóstársaság üzleti érdekeinek képviselete az alábbi célokból:

(a) tengerhajózás és járulékos szolgáltatásainak marketingje és értékesítése, az árajánlatadástól a számlázásig, a társaságok nevében hajóraklevél kibocsátása, a szükséges vonatkozó szolgáltatások beszerzése és továbbértékesítése, okmányok elkészítése, üzleti információk rendelkezésre bocsátása; és

(b) a vállalatok nevében történő fellépés a hajók kikötésének vagy szükség esetén a rakomány ellenőrzésének megszervezésében;

„**kiegészítő tengerészeti szolgáltatás**”: rakománykezelés tengeri szállításnál, vámkezelési szolgáltatások, konténerek állomásoztatása és raktározása, kereskedelmi hajózási képviselet, tengeri árutovábbítási szolgáltatások, valamint tárolás, raktározás;

„**rakománykezelés tengeri szállításnál**”: a következők elvégzése, megszervezése és felügyelete:

(a) az áru ki- vagy berakodása a hajóról, illetve a hajóra;

(b) az áru rögzítése vagy az áru rögzítésének kioldása; valamint

(c) az áruszállítmány fogadása vagy célba juttatása és megóvása a szállítás előtt vagy a kirakodás után,

rakodási munkálatokat végző vagy a terminált üzemeltető vállalatok által, de nem tartozik ide a kikötői munkaerő által elvégzett munka, ha azt a rakodási munkálatokat végző vagy a terminált üzemeltető vállalatoktól függetlenül szervezik;

„**tengeri árutovábbítási szolgáltatások**”: a fuvaroztatók nevében a szállítás megszervezése és nyomon követése olyan szolgáltatások nyújtása útján, mint a szállítás és kapcsolódó szolgáltatások szervezése, a szállítmány tömörítése, az okmányok elkészítése és üzleti információk rendelkezésre bocsátása;

„**tárolás, raktározás**”: a fagyasztott vagy hűtött áruk tárolása és a folyadékok vagy gázok ömlesztett tárolása és egyéb tárolási és raktározási szolgáltatások.

14.2. CIKK

Hatály

1. E fejezet a valamelyik Fél által nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatásokkal kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésre alkalmazandó.[22] Az egyértelműség érdekében az ilyen intézkedésekre adott esetben a nyolcadik fejezet (Beruházás) és a kilencedik fejezet (Szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme) rendelkezései is alkalmazandók.

[22] E fejezet nem alkalmazandó a Felek joga szerint meghatározott halászhajókra.

2. Az egyértelműség érdekében a 8.6. cikken (Nemzeti elbánás), a 8.7. cikken (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 9.3. cikken (Nemzeti elbánás) és a 9.5. cikken (Legnagyobb kedvezményes elbánás) túlmenően a Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn olyan intézkedéseket a következők tekintetében:

(a) nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatásokat végző, a másik Fél lobogója alatt hajózó hajók;[23] vagy

(b) a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatója,

amelyek kevésbé előnyös elbánást biztosítanak annál, mint amit ez a Fél hasonló helyzetben saját hajói vagy nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára, valamint harmadik országok hajói vagy nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára biztosít a következők tekintetében:

(a) a kikötők megközelítése;

(b) a kikötők infrastruktúrájának és szolgáltatásainak igénybe vétele, mint például a vontatás és a révkalauzolás;

(c) a kikötők kiegészítő tengerészeti szolgáltatásainak igénybe vétele, valamint vonatkozó díjak és illetékek kiszabása;

(d) a vámügyi létesítmények megközelítése; vagy

(e) a be- és kirakodásra szolgáló horgonyzóhelyek és létesítmények kiosztása.[24]

---

[23] E fejezet alkalmazásában az Európai Unió tekintetében a Fél lobogója alatt hajózás az Európai Unió tagállamának lobogója alatt hajózást jelenti.

[24] Ez a bekezdés nem alkalmazó azokra a hajókra és nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások nyújtóira, akik *a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására meghozandó intézkedésekről szóló*, 2009. november 22-én Rómában aláírt *megállapodás* hatálya alá tartoznak.

14.3. CIKK

Kötelezettségek

1. Az egyes Felek engedélyezik a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások nyújtóinak a tulajdonukban lévő vagy általuk bérelt üres konténerek nem jövedelemszerzés célú, a Fél kikötői között történő áthelyezését.

2. Az egyes Felek engedélyezik a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások nyújtóinak a Fél kikötői között átrakodási szolgáltatások nyújtását.

3. Az egyes Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn harmadik országokkal szállítmány-megosztási megállapodásokat semmilyen nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások vonatkozásában, ideértve a száraz vagy folyékony ömlesztett árukat és a menetrend szerinti kereskedelmet is.

4. Az egyes Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn olyan intézkedést, amely egy nemzetközi szállítmány egésze vagy egy része vonatkozásában előírja, hogy az kizárólag a Félnél nyilvántartásba vett vagy a Fél állampolgárainak vagy állandó lakosainak tulajdonában vagy irányítása alatt álló hajókkal szállítható.

5. Az egyes Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn olyan intézkedést, amely akadályozza a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatóit a más szállítási szolgáltatókkal való, „háztól házig” típusú vagy multimodális szállítási művelet céljából történő közvetlen szerződéskötésben.

14.4. CIKK

Fenntartások

1. A 14.3. cikk nem alkalmazandó:

(a) egy olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:

(i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(ii) egy nemzeti kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;

(iii) egy tartományi, területi vagy regionális kormány, az adott Fél I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint; vagy

(iv) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 14.3. cikkel való megfelelőségét a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfelelőséghez képest.

2. A 14.3. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésre, amelyet egy Fél a II. melléklethez csatolt jegyzékében szereplő ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

TELEKOMMUNIKÁCIÓ

15.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**átviteli kapcsolat**”: hang vagy televíziós műsorszolgáltatási jeleknek egy műsorkészítő központ felé történő továbbítására szolgáló összeköttetés;

„**költségorientált**”: költségen alapuló, ami különböző létesítmények vagy szolgáltatások esetében különböző költségmetódusokat jelenthet;

„**vállalkozás**”: a 8.1. cikkben (Fogalommeghatározások) meghatározott vállalkozás;

„**alapvető létesítmények**”: nyilvános hírközlési hálózatok és szolgáltatások létesítményei, amelyeket:

(a) kizárólagosan vagy főként egyetlen vagy korlátozott számú szolgáltató biztosít; és

(b) amelynek szolgáltatásnyújtás céljából történő helyettesítése gazdaságilag vagy technikailag nem kivitelezhető;

„**összekapcsolás**”: nyilvános hírközlési hálózatokat üzemeltető vagy ilyen szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók összekapcsolása annak érdekében, hogy lehetővé váljon az egyik szolgáltató felhasználói számára a másik szolgáltató felhasználóival való kommunikáció, valamint a másik szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

„**vállalaton belüli kommunikáció**”: olyan telekommunikáció, amelynek segítségével egy vállalkozás kommunikál a vállalkozáson belül vagy leányvállalatai, fióktelepei és – a Fél jogszabályainak függvényében – kapcsolt vállalkozásai között, de nem tartoznak ide azok a vállalkozásoknak nyújtott kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szolgáltatások, amelyek nem kapcsolatosak a leányvállalatokkal, fióktelepekkel vagy kapcsolt vállalkozásokkal, vagy amelyeket ügyfelek vagy potenciális ügyfelek számára kínálnak. E fogalommeghatározás céljából a „leányvállalat”, a „fióktelep”, valamint az esettől függően a „kapcsolt vállalkozás” fogalmakat az egyes Felek határozzák meg;

„**bérelt vonal**”: két vagy több kijelölt pont között létrehozott telekommunikációs létesítmények, amelyeket egy adott ügyfél vagy az ügyfél által meghatározott más felhasználók saját használatára vagy rendelkezésére állására különítettek el;

„**jelentős szolgáltató**”: olyan szolgáltató, amely a nyilvános hírközlési hálózatok vagy szolgáltatások piacán az ár és az ellátás tekintetében képes jelentősen befolyásolni a részvétel feltételeit a következőkből eredően:

(a) alapvető létesítmények feletti ellenőrzés; vagy

(b) piaci helyzetének kihasználása;

„**hálózati végpont**”: az a fizikai pont, amelyen a felhasználónak hozzáférést biztosít egy nyilvános hírközlési hálózathoz;

„**számhordozhatóság**”: a nyilvános telekommunikációs közvetítő szolgáltatások végfelhasználóinak azon képessége, hogy a minőség, a megbízhatóság vagy a kényelem csökkenése nélkül ugyanazon a helyen változatlanul megtarthassák a telefonszámukat, ha hasonló nyilvános telekommunikációs szolgáltatók között váltanak;

„**nyilvános hírközlési hálózat**”: az a közcélú telekommunikációs infrastruktúra, amely lehetővé teszi a meghatározott hálózati végpontok közötti telekommunikációt;

„**közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatás**”: telekommunikációs közvetítő szolgáltatás, amelynek nyilvánosság számára történő általános szolgáltatását a Fél kifejezetten vagy ténylegesen előírja, és amely kiterjed a felhasználók által szolgáltatott információk valós időben történő továbbítására két vagy több pont között, a felhasználói információ formájának, illetve tartalmának két végpont közötti változtatása nélkül. E szolgáltatás magában foglalhatja többek között a következőket: beszédalapú telefonszolgáltatások, csomagkapcsolt adatátviteli szolgáltatások, bérelt vonalas szolgáltatások, telex-szolgáltatások, távirati szolgáltatások, telefax-szolgáltatások, magán bérelt vonali áramköri szolgáltatások, valamint mobil- és személyi kommunikációs szolgáltatások és rendszerek;

„**szabályozási szerv**”: a telekommunikáció szabályozásáért felelős szerv;

„**telekommunikációs szolgáltatások**”: a jelek elektromágneses eszközökkel történő továbbítását és vételét magában foglaló valamennyi szolgáltatás, amelybe azonban nem tartozik bele a tartalom telekommunikációs eszközök útján történő szolgáltatásából álló gazdasági tevékenység; és

„**felhasználó**”: nyilvánosan elérhető telekommunikációs szolgáltatást használó vagy igénylő vállalkozás vagy természetes személy.

15.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a valamely Fél által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre alkalmazandó, amelyek telekommunikációs hálózatokkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatosak, figyelemmel a Felek azon jogára, hogy az I. és II. mellékletben szereplő jegyzékben rögzített fenntartásaiknak megfelelően korlátozhassák egy szolgáltatás nyújtását.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó a Felek olyan intézkedésére, amely a telekommunikációs eszközök útján történő átvitelt érinti, ideértve a nyilvánosság általi vételre szánt rádiós vagy televíziós programok műsorszolgáltatását és a kábeles műsorterjesztést. Az egyértelműség érdekében ez a fejezet alkalmazandó az átviteli kapcsolatra.

3. Ez a fejezet:

(a) nem kötelezi az egyes Feleket arra, hogy engedélyezzék a másik Fél szolgáltatójának az e megállapodásban kifejezetten szereplő telekommunikációs hálózatoktól vagy szolgáltatásoktól eltérő hálózatok vagy szolgáltatások létrehozását, kiépítését, beszerzését, bérlését, működtetését vagy szolgáltatások nyújtását; vagy

(b) nem kötelezi az egyes Feleket a nyilvánosság számára kínált telekommunikációs hálózatoktól vagy szolgáltatásoktól eltérő hálózatok vagy szolgáltatások létrehozására, kiépítésére, beszerzésére, bérlésére, működtetésére vagy szolgáltatások nyújtására, illetve nem írja elő a Felek számára, hogy a fentiekre kötelezzenek szolgáltatókat.

15.3. CIKK

Hozzáférés nyilvános hírközlési hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz, valamint ezek használata

1. A Felek biztosítják, hogy a másik Fél vállalkozásai ésszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett – többek között a minőségre, műszaki szabványokra és előírásokra tekintettel – hozzáférhessenek és használhassák a nyilvános hírközlési hálózatokat vagy szolgáltatásokat.[25] A Felek ezt a kötelezettséget többek között a (2)–(6) bekezdésben szereplő rendelkezéseknek megfelelően alkalmazzák.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy a másik Fél vállalkozásai hozzáférnek minden olyan nyilvános hírközlési hálózathoz vagy szolgáltatáshoz és használhatják ezeket, amelyeket a Fél határain belül vagy azokon átnyúlóan kínálnak – ideértve a bérelt vonalakat is –, és e célból biztosítják az (5) és (6) bekezdésre figyelemmel, hogy ezeknek a vállalkozásoknak engedélyezik a következőket:

(a) olyan felhasználói állomás vagy más berendezés vásárlása vagy bérlése, amely csatlakozik a nyilvános hírközlési hálózathoz;

(b) a bérelt vagy saját tulajdonú magánhálózatok összekapcsolása a Fél nyilvános hírközlési hálózataival és szolgáltatásaival vagy olyan hálózatokkal, amelyek más vállalkozások tulajdonában vagy bérletében vannak;

(c) az általuk választott működési protokoll használata; és

(d) kapcsolási, jelzési és feldolgozási funkciók végrehajtása.

[25] „**megkülönböztetésmentes**”: a bármely más vállalkozás részére hasonló körülmények között biztosított elbánásnál nem kedvezőtlenebb elbánás a hasonló nyilvános hírközlési hálózatok vagy szolgáltatások használata során.

3. Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy a másik Fél vállalkozásai használhassák a nyilvános hírközlési hálózatokat, illetve szolgáltatásokat a területükön belüli vagy határaikon átnyúló információtovábbításra, ideértve az ilyen vállalkozások vállalaton belüli kommunikációját, és a Fél területén adatbázisokban vagy más, gépileg olvasható formában tárolt információkhoz való hozzáférést.

4. A 28.3. cikken (Általános kivételek) túlmenően, és a (3) bekezdés sérelme nélkül a Felek megfelelő intézkedéseket tesznek a következők védelme érdekében:

(a) a közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatások biztonsága és bizalmas jellege; és

(b) a közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatások felhasználói magánéletének védelme,

azon követelményre figyelemmel, hogy az ilyen intézkedések nem alkalmazhatók önkényes és megalapozatlan hátrányos megkülönbözetés eszközeként, vagy a kereskedelem rejtett korlátozásaként.

5. Az egyes Felek biztosítják, hogy nem szabnak feltételeket a nyilvános hírközlési hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve ezek használatát illetően azon felül, amely a következőkhöz szükséges:

(a) a nyilvános hírközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatói közfeladatai ellátásának védelme, különös tekintettel azon képességükre, hogy hálózataikat vagy szolgáltatásaikat általában hozzáférhetővé tegyék a nyilvánosság számára;

(b) a nyilvános hírközlési hálózatok és szolgáltatások műszaki integritásának védelme; vagy

(c) annak biztosítása, hogy a másik Fél szolgáltatói nem nyújtanak olyan szolgáltatásokat, amelyeket korlátoznak a Fél I. vagy II. mellékletben található jegyzékében szereplő fenntartásai.

6. Feltéve, hogy teljesülnek az (5) bekezdésben foglalt feltételek, a nyilvános hírközlési hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek, illetve ezek használatának feltételei a következőkre is kiterjedhetnek:

(a) e szolgáltatások viszonteladásának vagy megosztott használatának korlátozása;

(b) meghatározott műszaki összeköttetés alkalmazásának előírása – ideértve az összeköttetési protokollokat – az ilyen hálózatokkal és szolgáltatásokkal való összekapcsolásuk céljából;

(c) szükség esetén az ilyen szolgáltatások interoperabilitásához szükséges előírások;

(d) a hálózattal összeköttetést biztosító felhasználói állomás, illetve más berendezés típusának jóváhagyása, és az ilyen berendezések hálózati csatlakozásával kapcsolatos műszaki követelmények meghatározása;

(e) a bérelt vagy saját tulajdonú magánhálózatok ilyen hálózatokkal vagy szolgáltatásokkal, illetve másik vállalkozás által bérelt vagy tulajdonában álló hálózatokkal való összekötésének korlátozása; és

(f) bejelentés, nyilvántartás és engedélyezés.

15.4. CIKK

A jelentős szolgáltatókra vonatkozó, versennyel kapcsolatos védintézkedések

1. Az egyes Felek megfelelő intézkedéseket tartanak fenn annak érdekében, hogy a versenyellenes gyakorlatok bevezetésében vagy folytatásában megakadályozzák a külön-külön vagy együttesen jelentős szolgáltatónak minősülő szolgáltatókat.

2. Az (1) bekezdésben említett versenyellenes gyakorlatok közé a következő tartoznak:

(a) versenyellenes kereszttámogatás;

(b) a versenytársaktól szerzett információknak a versennyel ellentétes érdekekre való felhasználása; és

(c) a többi szolgáltató számára az alapvető létesítményekre vonatkozó műszaki információ és a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges kereskedelmi információ időben történő átadásának elmulasztása.

15.5. CIKK

Hozzáférés az alapvető létesítményekhez

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy a területükön lévő jelentős szolgáltatók ésszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett, költségorientált díjért a másik Fél telekommunikációs szolgáltatóinak rendelkezésére bocsátják alapvető létesítményeiket, amelyek magukban foglalhatnak többek között hálózati elemeket, operatív támogató rendszereket vagy támogató struktúrákat.

2. A Felek saját joguknak megfelelően meghatározhatják azokat az alapvető létesítményeket, amelyeket a területükön rendelkezésre kell bocsátani.

15.6. CIKK

Összekapcsolás

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy a területükön lévő jelentős szolgáltatók összekapcsolást biztosítanak:

(a) a hálózat minden műszakilag megvalósítható pontjánál;

(b) megkülönböztetésmentes feltételek mellett – ideértve a műszaki szabványokat és előírásokat – és díj ellenében;

(c) amely nem kevésbé kedvező minőségű annál, mint amit a saját hasonló szolgáltatásaik vagy nem kapcsolt szolgáltatók hasonló szolgáltatásai tekintetében, illetve a leányvállalatok vagy más kapcsolt vállalkozások számára biztosítanak;

(e) időben pontosan, a gazdasági megvalósíthatóság szempontjából átlátható és ésszerű feltételekkel (a műszaki szabványokat és előírásokat is beleértve) és költségorientált díjszabással, megfelelő részletességgel, hogy a szolgáltatónak ne kelljen fizetnie a hálózat olyan összetevőiért vagy létesítményeiért, amelyekre a nyújtani kívánt szolgáltatáshoz nincs szüksége; és

(f) kérésre, a felhasználók többsége számára kínált hálózati végpontokon túl egyéb pontoknál – ezekre olyan díjak vonatkoznak, amelyek tükrözik a szükséges kiegészítő szolgáltatások kiépítésének költségeit.

2. A telekommunikációs szolgáltatások nyújtására engedéllyel rendelkező szolgáltatónak jogában áll új összekapcsolási megállapodásról tárgyalni a nyilvános hírközlési hálózatok és szolgáltatások többi szolgáltatójával. A Felek gondoskodnak arról, hogy a jelentős szolgáltatók számára kötelező legyen összekapcsolási referenciaajánlatokat összeállítani vagy összekapcsolási megállapodásról tárgyalni a telekommunikációs hálózatok és szolgáltatások többi szolgáltatójával.

3. A Felek gondoskodnak arról, hogy a közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatások azon szolgáltatói, amelyek az összekapcsolási megállapodásról folytatott tárgyalások alatt információt szereznek egy másik szolgáltatótól, azt az információt kizárólag arra a célra használják fel, amelyre azt rendelkezésükre bocsátották, és mindenkor tiszteletben tartják az átadott vagy tárolt információk bizalmas jellegét.

4. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a jelentős szolgáltatóval való összekapcsolásra vonatkozó eljárásokat nyilvánosan hozzáférhetővé teszik.

5. Az egyes Felek gondoskodnak róla, hogy a jelentős szolgáltató az esettől függően nyilvánosan hozzáférhetővé teszi vagy az összekapcsolási megállapodásait, vagy pedig összeköttetési referenciaajánlatát.

15.7. CIKK

Telekommunikációs szolgáltatások nyújtásának engedélyezése

Az egyes Felek biztosítják, hogy amikor csak lehetséges, a telekommunikációs szolgáltatások nyújtásának engedélyezése egyszerű értesítési eljáráson alapul.

15.8. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. Az egyes Felek jogosultak meghatározni azokat az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket, amelyeket fenn kívánnak tartani.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy az általuk elfogadott vagy fenntartott egyetemes szolgáltatásokra vonatkozó intézkedéseket átlátható, objektív, megkülönböztetésmentes és a verseny szempontjából semleges módon kezelik. Az egyes Felek biztosítják továbbá, hogy az általuk meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettség nem jelent nagyobb terhet annál, mint ami a Fél által meghatározott típusú egyetemes szolgáltatás tekintetében szükséges.

3. Valamennyi szolgáltató jogosult egyetemes szolgáltatás biztosítására. Amennyiben ki kell jelölni egy szolgáltatót az egyetemes szolgáltatás nyújtójának, a Fél biztosítja, hogy e szolgáltató kiválasztása hatékony, átlátható és megkülönböztetésmentes mechanizmus útján történik.

15.9. CIKK

Korlátos erőforrások

1. Az egyes Felek a korlátos erőforrások – ideértve a frekvenciákat, a számokat és a hozzáférési utakat – elosztására és felhasználásra vonatkozó eljárásaikat objektív, kellő időben történő, átlátható és megkülönböztetésmentes módon kezelik.

2. A 8.4. cikktől (Piacra jutás) és a 9.6. cikktől (Piacra jutás) eltérve valamely Fél elfogadhat vagy fenntarthat a frekvenciákat kiosztó és kijelölő, valamint a frekvenciákat kezelő intézkedéseket. Ennek megfelelően valamennyi Fél fenntartja a rádiófrekvencia-gazdálkodási szakpolitikák kialakításához és alkalmazásához való jogát, amely korlátozhatja a közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatások nyújtóinak számát. Az egyes Felek a jelenlegi és a jövőbeli igények figyelembevételével fenntartják a jogot a frekvenciasávok kiosztására is.

3. Az egyes Felek a kiosztott frekvenciasávok jelenlegi állapotát nyilvánosan hozzáférhetővé teszik, de a különleges kormányzati célokra kiosztott frekvenciák részletes azonosítása nem előírás számukra.

15.10. CIKK

Számhordozhatóság

Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy területükön a közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatások nyújtói ésszerű feltételek mellett biztosítsák a számhordozhatóságot.

15.11. CIKK

Szabályozó hatóság

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy szabályozó hatóságuk jogilag elkülönül és funkcionálisan független a nyilvános hírközlési hálózatok, szolgáltatások vagy létesítmények valamennyi szolgáltatójától, abban az esetben is, ha egy közcélú telekommunikációs közvetítő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató valamely Fél tulajdonában vagy irányítása alatt áll.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy szabályozó hatóságaik határozatai és eljárásai az összes piaci szereplő tekintetében pártatlanok, és azokat átlátható módon, megfelelő időben kezelik.

3. Az egyes Felek biztosítják, hogy szabályozó hatóságaik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek az ágazat szabályozására, és többek közt biztosítják, hogy a szabályozó hatóság jogosult a következőkre:

(a) megkövetelheti a nyilvános hírközlési hálózatok vagy szolgáltatások nyújtóitól, hogy minden olyan információt benyújtsanak számára, amelyet feladatai ellátásának érdekében szükségesnek tart; és

(b) a 15.3.–15.6. cikkben szereplő kötelezettségekkel kapcsolatos határozatait megfelelő szankciók útján érvényesítheti, amelyek kiterjedhetnek a pénzbírságra, korrekciós végzésekre, vagy az engedélyek felfüggesztésére vagy visszavonására.

15.12. CIKK

A telekommunikációval kapcsolatos viták rendezése

A szabályozó hatóságokhoz folyamodás

1. A 27.3 cikken (Közigazgatási eljárások) és a 27.4. cikken (Felülvizsgálat és jogorvoslat) túlmenően az egyes Felek biztosítják, hogy:

(a) a vállalkozások kellő időben a szabályozó hatósághoz folyamodhatnak a nyilvános hírközlési hálózatok vagy szolgáltatások nyújtóival a 15.3.–15.6. cikkben tárgyalt azon kérdésekkel kapcsolatban kialakult olyan vitáik rendezése céljából, amelyek a Fél joga szerint a szabályozó hatóság hatáskörébe tartoznak. Az esettől függően a szabályozó hatóság ésszerű időn belül kötelező erejű határozatot hoz a vita rendezése céljából. és

(b) a másik Félnek az alapvető létesítményekkel vagy a Fél területén lévő jelentős szolgáltatókkal való összekapcsolást kérvényező nyilvános hírközlési hálózat- vagy szolgáltatói ésszerű és nyilvánosan meghatározott időtartamon belül a szabályozó hatósághoz folyamodhatnak olyan viták rendezése érdekében, amelyek a jelentős szolgáltatóval történő összeköttetés vagy hozzáférés megfelelő feltételeivel és díjaival kapcsolatosak.

A szabályozó hatóság döntéseinek vagy határozatainak felülvizsgálata, illetve az ezekkel szembeni jogorvoslat

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy az a vállalkozás, amelynek érdekeit előnytelenül érinti a szabályozó hatóság megállapítása vagy határozata, pártatlan és független bírósági, kvázi bírósági vagy közigazgatási hatósághoz fordulhat a megállapítás vagy határozat felülvizsgálata érdekében, a Fél jogszabályainak rendelkezései szerint. A bírósági, kvázi bírósági vagy közigazgatási hatóság a megállapításait vagy határozatát alátámasztó írásbeli indoklást bocsát a vállalkozás rendelkezésére. Az egyes Felek biztosítják, hogy ezeket a megállapításokat vagy határozatokat a szabályozó hatóság végrehajtja, figyelemmel az azok elleni fellebbezésre vagy további felülvizsgálatukra.

3. A bírósági felülvizsgálat kezdeményezése nem ad alapot a szabályozó hatóság megállapításának vagy határozatának be nem tartására, hacsak az illetékes bírósági hatóság el nem rendeli e megállapítás vagy határozat felfüggesztését.

15.13. CIKK

Átláthatóság

1. A 27.1. cikken (Közzététel) és a 27.2. cikken (Tájékoztatás) túlmenően és e fejezet információk közzétételére vonatkozó rendelkezésein túl, az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik:

(a) a szabályozó hatóság által elvégzendő feladatokat, könnyen hozzáférhető és világosan érthető formában, különösen ha ezeket a feladatokat egynél több szerv látja el;

(b) a nyilvános hírközlési hálózatokra vagy szolgáltatásokra vonatkozó intézkedéseiket, többek között a következőket:

(i) szabályozó hatóságaik rendeletei, és azok jogi alapja;

(ii) a szolgáltatások díjai és más feltételei;

(iii) a műszaki interfészek részletes leírása;

(iv) a felhasználói állomás vagy más berendezés nyilvános hírközlési hálózathoz történő csatlakoztatásának feltételei;

(v) a bejelentési, engedélyezési vagy nyilvántartásba vételi követelmények, amennyiben vannak ilyenek; és

(c) a szabványokkal kapcsolatos intézkedések előkészítésért, módosításáért és elfogadásáért felelős szervekre vonatkozó információ.

15.14. CIKK

Tartózkodás

A Felek elismerik a versenypiac jelentőségét a telekommunikációs szolgáltatások legitim közpolitikai célkitűzésének elérése szempontjából. E célból, valamint a jogszabályaik által lehetővé tett mértékben, az egyes Felek tartózkodhatnak egy rendeletnek a telekommunikációs szolgáltatásra történő alkalmazásától, amennyiben piacelemzést követően megállapításra kerül, hogy tényleges verseny valósul meg.

15.15. CIKK

Más fejezetekhez fűződő viszony

E fejezet és egy másik fejezet összeegyeztethetetlensége esetén az összeegyeztethetetlenség erejéig e fejezet élvez elsőbbséget.

TIZENHATODIK FEJEZET

ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM

16.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**hordozó:**” valamely számítógépes program, szöveg, videó, kép vagy hangfelvétel, illetve egyéb digitálisan kódolt hordozó; és és

„**elektronikus kereskedelem**” a kizárólag vagy más információs és kommunikációs technológiákkal együtt telekommunikáció útján folytatott kereskedelem.

16.2. CIKK

Cél és hatály

1. A Felek elismerik, hogy az elektronikus kereskedelem fokozza a gazdasági növekedést és a kereskedelmi lehetőségeket számos ágazatban, továbbá megerősítik a WTO szabályainak az e-kereskedelemre történő alkalmazandóságát. Egyetértenek abban, hogy előmozdítsák az egymás közötti e-kereskedelem fejlődését, különösen azáltal, hogy együttműködnek az e-kereskedelem kérdéseiben, e fejezet rendelkezései értelmében.

2. Ez a fejezet nem kötelezi egyik Felet sem, hogy lehetővé tegye a hordozók elektronikus úton történő továbbítását, kivéve, ha erre a Felet e megállapodás más rendelkezése kötelezi.

16.3. CIKK

Az elektronikus hordozókra alkalmazandó vámok

1. A Felek nem vetnek ki vámot, díjat vagy illetéket az elektronikus úton továbbított hordozókra.

2. Az egyértelműség kedvéért: az (1) bekezdés nem gátolja a Feleket abban, hogy belső adót vagy más belső díjat állapítsanak meg az elektronikus úton továbbított hordozókra, feltéve, hogy az adót vagy díjat e megállapodással összhangban vetik ki.

16.4.

Az elektronikus kereskedelembe vetett bizalom

A Felek olyan jogszabályi, szabályozási vagy közigazgatási intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek biztosítják az e-kereskedelemben részt vevő felhasználók személyes adatainak védelmét, és ennek során kellően figyelembe veszik azon vonatkozó nemzetközi szervezetek nemzetközi adatvédelmi szabványait, amelyeknek mindegyik Fél a tagja.

16.5.

Általános rendelkezések

Az e-kereskedelemben mint a társadalmi és gazdasági fejlődés eszközében rejlő lehetőségeket tekintve a Felek elismerik a következők jelentőségét:

(a) a hazai szabályozási keret egyértelműsége, átláthatósága és előreláthatósága az e-kereskedelem fejlődésének lehető legnagyobb mértékű könnyítése szempontjából;

(b) az interoperabilitás, az innováció és a verseny az e-kereskedelem elősegítése szempontjából; és

(c) az e-kereskedelem kis- és középvállalkozások általi alkalmazásának előmozdítása.

16.6. CIKK

Párbeszéd az elektronikus kereskedelemről

1. Elismerve az e-kereskedelem globális jellegét, a Felek megállapodnak abban, hogy párbeszédet folytatnak az e-kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekben, és ennek részeként többek között a következőkkel foglalkoznak:

(a) a lakosság számára engedélyezett elektronikus aláírások tanúsítványainak elismerése és a határon átnyúló tanúsítási szolgáltatások elősegítése;

(b) a közvetítő szolgáltatók felelőssége az információ továbbítása vagy tárolása tekintetében;

(c) kéretlen elektronikus üzleti kommunikáció kezelése; és

(d) a személyes adatok védelme, továbbá a fogyasztók és vállalkozások védelme a csalárd vagy megtévesztő kereskedelmi gyakorlatoktól az e-kereskedelem területén.

2. Az (1) bekezdésben említett párbeszédre sor kerülhet a Felek e tárgykörrel foglalkozó jogszabályi, szabályozási vagy egyéb intézkedéseire vonatkozó információ cseréje formájában, illetve az ilyen jogszabályi, szabályozási vagy egyéb intézkedések végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatcsere útján.

3. A Felek elismerik az e-kereskedelem globális jellegét, és megerősítik a többoldalú fórumokon való aktív részvétel jelentőségét az e-kereskedelem fejlődésének előmozdítása terén.

16.7. CIKK

Más fejezetekhez fűződő viszony

E megállapodás e fejezetének és más fejezeteinek összeegyeztethetetlensége esetén az összeegyeztethetetlenség erejéig az egyéb fejezetek élveznek elsőbbséget.

TIZENHETEDIK FEJEZET

VERSENYPOLITIKA

17.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**versenyellenes üzleti magatartás**”: a versenyellenes megállapodás, a versenytársak közötti összehangolt magatartás vagy egyeztetés, a piacon erőfölényben lévő vállalkozás versenyellenes gyakorlata és a jelentős versenyellenes hatásokkal járó fúziók; és valamint

„**általános gazdasági érdekű szolgáltatás**”: az Európai Unió tekintetében az a szolgáltatás, amelyet szokásos piaci viszonyok között működő vállalkozás nem tud kielégítően és az ár, az objektív minőségi jellemzők, a folyamatosság és a szolgáltatáshoz való hozzáférés tekintetében a közérdekkel összhangban álló feltételekkel biztosítani. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatással az államnak kell megbíznia egy vagy több vállalkozást olyan közszolgáltatási megbízás útján, amely meghatározza a szóban forgó vállalkozás és az állam kötelezettségeit.

17.2. CIKK

Versenypolitika

1. A Felek elismerik a szabad és torzulásoktól mentes verseny fontosságát a kereskedelmi kapcsolataikban. A Felek tudomásul veszik, hogy a versenyellenes üzleti magatartás torzíthatja a piacok megfelelő működését és gyengítheti a kereskedelem liberalizálásából származó előnyöket.

2. A Felek megteszik a megfelelő intézkedéseket a versenyellenes üzleti magatartás tiltása érdekében, felismerve, hogy az ilyen intézkedések elősegítik e megállapodás célkitűzéseinek elérését.

3. A Felek az Európai Közösségek és Kanada Kormánya között 1999. június 17-én Bonnban létrejött, a Felek versenyjogának alkalmazásáról szóló megállapodással összhangban együttműködnek a versenyellenes üzleti magatartás szabad kereskedelmi övezetben történő tiltásával kapcsolatos kérdésekben.

4. A (2) bekezdésben említett intézkedések összhangban állnak az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és a tisztességes eljárás elvével. A versenyjog alkalmazása alóli kivételeknek átláthatónak kell lenniük. A Felek egymás rendelkezésére bocsátják a versenyjoguk értelmében adott ilyen kivételekkel kapcsolatos nyilvános információt.

17.3. CIKK

A versenypolitika alkalmazása a vállalkozásokra

1. A Felek biztosítják, hogy a 17.2. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések a saját joguk által előírt mértékben vonatkozzanak a Felekre.

2. Az egyértelműség kedvéért:

(a) Kanadában a *Competition Act* (versenyjogi törvény), R.S.C. 1985, c. C-34. kötelező és alkalmazandó Őfelségének Kanada jogán vagy valamely tartomány nevében eljáró, vállalati minőségű képviselőjére, a más személyekkel ténylegesen vagy potenciálisan versengő vállalat által végzett kereskedelmi tevékenységek tekintetében olyan mértékben, amelyben akkor lenne alkalmazandó, ha a piaci szereplő nem Őfelsége képviselője lenne. Az ilyen képviselő lehet állami vállalat, monopólium, különleges vagy kizárólagos jogokkal vagy kiváltságokkal rendelkező vállalat; és

(b) az Európai Unióban az állami vállalatokra, a monopóliumokra, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalatokra az Európai Unió versenyszabályai vonatkoznak. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások azonban olyan mértékben tartoznak e szabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását.

17.4. CIKK

Vitarendezés

E fejezet egyetlen rendelkezése sem képezheti az e megállapodásból következő bármilyen típusú vitarendezés tárgyát.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

ÁLLAMI VÁLLALATOK, MONOPÓLIUMOK ÉS KÜLÖNLEGES JOGOKKAL VAGY KIVÁLTSÁGOKKAL FELRUHÁZOTT VÁLLALATOK

18.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

a **fejezet hatálya alatt álló jogalany**:

(a) monopólium;

(b) áru beszállítója vagy szolgáltató, ha azon kis számú beszállító vagy szolgáltató egyike, amelyet valamelyik Fél engedélyez vagy hoz létre hivatalosan vagy ténylegesen, és a Fél lényegében kizárja a versenyt a területén e beszállítók vagy szolgáltatók között;

(c) olyan jogalany, amelynek valamelyik Fél hivatalosan vagy ténylegesen különleges jogokat vagy kiváltságokat ad áru beszállítására vagy szolgáltatás nyújtására, és ezáltal lényegesen befolyásolta bármely más vállalat képességét arra, hogy ugyanazt az árut vagy szolgáltatást biztosítsa ugyanazon a földrajzi területen, lényegében ugyanazon feltételekkel, és lehetővé teszi, hogy a jogalany részben vagy teljesen mentesüljön a versenykényszer vagy a piaci kényszer alól;[26] vagy vagy

(d) állami vállalat;

„kinevezni”: monopóliumot létesíteni vagy felhatalmazni, illetve egy monopólium alkalmazási körét kiterjeszteni további árura vagy szolgáltatásra;

„kereskedelmi megfontolásokkal összhangban”: a magántulajdonú vállalat vonatkozó üzleti ágazatban vagy szektorban folytatott szokásos üzleti gyakorlatával való összhangot jelenti; és

„**megkülönböztetésmentes bánásmód”:** a nemzeti elbánás vagy a legnagyobb kedvezmény elve közül a kedvezőbbet jelenti, e megállapodásban meghatározottaknak megfelelően.

26 Az egyértelműség kedvéért a csekély erőforrások elosztásakor az engedélyek objektív, arányos és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján korlátozott számú vállalkozásnak történő odaítélése önmagában nem minősül különleges jognak.

18.2. CIKK

Hatály

1. A Felek megerősítik az 1994. évi GATT XVII:1–XVII:3. cikke, továbbá az *1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XVII. cikkének értelmezéséről szóló egyetértési megállapodás* és a GATS VIII:1. és VIII:2. cikke szerinti jogaikat és kötelezettségeiket, amely cikkeket belefoglalják e megállapodásba, és azok e megállapodás szerves részét képezik.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az áruk vagy szolgáltatások valamelyik Fél általi kormányzati, és nem kereskedelmi viszonteladási célú vagy kereskedelmi értékesítésre szánt áruk vagy szolgáltatások nyújtásában való felhasználás érdekében történő beszerzésére, függetlenül attól, hogy a beszerzés „a fejezet hatálya alatt álló beszerzés”-e a 19.2. cikk (Hatály és alkalmazási kör) értelmében.

3. A 18.4. és a 18.5. cikk nem alkalmazandó a 8.2. cikkben (Hatály) és a 9.2. cikkben (Hatály) felsorolt ágazatokra.

4. A 18.4. és a 18.5. cikk nem alkalmazandó a fejezet hatálya alatt álló jogalany intézkedésére, ha valamelyik Fél a nemzeti elbánással vagy a legnagyobb kedvezmény elvével kapcsolatban az I., II. vagy III. melléklethez csatolt jegyzékben felsorolt fenntartással élne, ha ugyanezt az intézkedést az a Fél fogadta volna el vagy tartotta volna fenn.

18.3. CIKK

Állami vállalatok, monopóliumok és különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalatok

1. A Felek e megállapodásból fakadó jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül, e fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg, hogy a Felek állami vállalatokat vagy monopóliumokat jelöljenek ki vagy tartsanak fenn, illetve vállalatokat különleges jogokban és kiváltságokban részesítsenek.

2. A Felek nem írják elő és ösztönzik az e fejezet hatálya alatt álló jogalanyt, hogy e megállapodással összhangban nem álló módon járjon el.

18.4. CIKK

Megkülönböztetésmentes elbánás

1. A Felek garantálják, hogy a területükön az e fejezet hatálya alatt álló vállalat megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítse az e fejezet hatálya alatt álló beruházást vagy a másik Fél áruját, vagy a másik Fél szolgáltatóját az adott áru vagy szolgáltatás beszerzése vagy értékesítése során.

2. Ha az „e fejezet hatálya alatt álló jogalany” meghatározásának 18.1. cikk b)–d) pontjában bemutatott jogalany a 18.5. cikk (1) bekezdésével összhangban jár el, az a Fél, akinek a területén e jogalany található, teljesíti az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségeit e jogalany tekintetében.

18.5. CIKK

Kereskedelmi megfontolások

1. A Felek gondoskodnak arról, hogy az e fejezet hatálya alatt álló jogalany a területén a kereskedelmi megfontolásokkal összhangban járjon el az áruk beszerzése vagy értékesítése során, többek között tekintettel az árra, a minőségre, az elérhetőségre, a forgalmazhatóságra, a szállításra és a beszerzés vagy értékesítés egyéb feltételeire, továbbá a szolgáltatás beszerzése vagy értékesítése során, többek között akkor, ha a szolgáltatásokat vagy árukat a másik Fél beruházójának beruházása részeként vagy számára nyújtják.

2. Feltéve, hogy az e fejezet hatálya alatt álló jogalany magatartása összhangban áll a 18.4. cikkel és a tizenhetedik fejezettel (Versenypolitika), az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség nem alkalmazandó:

(a) monopólium esetében azon cél teljesülésére, amelynek érdekében a monopóliumot létrehozták vagy a különleges jogot vagy kiváltságot odaítélték, amely cél lehet például közszolgáltatási kötelezettség vagy regionális fejlesztés; vagy

(b) állami vállalat esetében az állami feladat megvalósítására.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

KÖZBESZERZÉS

19.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„**kereskedelmi áruk vagy szolgáltatások**”: olyan áruk vagy szolgáltatások, amelyeket általában kereskedelmi piactereken értékesítenek vagy kínálnak eladásra nem állami beszerzőknek, és amelyeket nem állami célokra szoktak beszerezni;

„**építőipari szolgáltatás**”: olyan szolgáltatás, amelynek célja magas- vagy mélyépítési munkák bármely eszközzel történő megvalósítása, az Egyesült Nemzetek Szervezete ideiglenes központi termékosztályozásának (a továbbiakban: CPC) 51. ágazata alapján;

„**elektronikus árverés**”: olyan iteratív folyamat, amelyben az ajánlattevők az új árakra, illetőleg az ajánlatnak a bírálati részszempontokhoz kapcsolódó egyes számszerűsíthető, az ártól különböző elemeire, vagy mindkettőre vonatkozóan kedvezőbb ajánlatot tesznek elektronikus úton, ami az ajánlatok rangsorolását vagy újbóli rangsorolását eredményezi;

„**írásbeli**” vagy „**írásban**”: szavakból vagy számjegyekből álló kifejezési forma, amely olvasható, reprodukálható és később közölhető. Tartalmazhat elektronikus úton továbbított és tárolt adatokat is;

„**korlátozott körű tendereljárás**”: olyan beszerzési módszer, amelynek részeként a beszerzést végző szerv a választása szerinti ajánlattevővel vagy ajánlattevőkkel lép kapcsolatba;

„**intézkedés**”: az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéshez kapcsolódó bármilyen jogszabály, szabályozás, eljárás, igazgatási iránymutatás, gyakorlat vagy a beszerzést végző szerv bármilyen cselekménye;

„**többszöri felhasználásra szánt jegyzék**”: azon ajánlattevőket tartalmazó jegyzék, amelyekről a beszerzést végző szerv megállapította, hogy megfelelnek a jegyzékbe való felvétel feltételeinek, és amely jegyzéket a beszerzést végző szerv többször kívánja felhasználni;

„**tervezett beszerzésről szóló hirdetmény**”: a beszerzést végző szerv által közzétett hirdetmény, amelyben felhívják az érdekelt ajánlattevőket részvételi jelentkezés, ajánlat vagy mindkettő benyújtására;

„**ellentételezés**”: azok a feltételek vagy kötelezettségvállalások, amelyek ösztönzik a helyi fejlesztéseket, vagy javítják valamelyik Fél fizetésimérleg-elszámolásait, mint például a belföldi tartalom alkalmazása, a technológia engedélyezése, beruházások, csereüzletek vagy hasonló intézkedések vagy követelmények;

„**nyílt eljárás**”: olyan beszerzési módszer, amelynek részeként valamennyi érdekelt ajánlattevő benyújthatja az ajánlatát;

„**személy**”: az 1.1. cikkben (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározott jogi személy;

„**beszerzést végző szerv**”: a Felek e fejezet tekintetében megadott piacra jutási jegyzéke 19-1., 19-2. és 19-3. mellékletének alkalmazási körébe tartozó szerv;

„**minősített ajánlattevő**”: olyan ajánlattevő, amelyet a beszerzést végző szerv a részvétel feltételeit teljesítő ajánlattevőként ismer el;

„**meghívásos eljárás**”: olyan beszerzési módszer, amelynek részeként a beszerzést végző szerv csak minősített ajánlattevőket kér fel ajánlat benyújtására;

„**szolgáltatások**”: eltérő rendelkezés hiányában a szolgáltatások magukban foglalják az építőipari szolgáltatásokat is;

„**szabvány**”: olyan okmány, amelyet egy elismert testület fogadott el és hagyott jóvá általános és ismételt használatra; és amely árukra, szolgáltatásokra vagy kapcsolódó folyamatokra és gyártási módszerekre vonatkozó szabályokat, iránymutatásokat vagy jellemző ismertetőjegyeket határoz meg, amelyek betartása nem kötelező. Az okmány tartalmazhat árura, szolgáltatásra, folyamatra vagy gyártási módszerre vonatkozó terminológiát, jeleket, csomagolási, jelölési vagy címkézési követelményeket, illetve vonatkozhat kizárólag ezekre;

„**ajánlattevő**”: árukat vagy szolgáltatásokat nyújtó vagy nyújtani képes személy vagy személyek csoportja; és

„**műszaki leírás**”: olyan ajánlattételi követelmény, amely:

(a) meghatározza a beszerzés tárgyát képező árukhoz vagy szolgáltatásokhoz megkövetelt jellemzőket, a minőségre, a teljesítményre, a biztonságra és a méretekre vonatkozó jellemzőket is ideértve, vagy az ilyen áruk előállításához vagy az ilyen szolgáltatások nyújtásához szükséges gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket; vagy

(b) meghatározza az árura vagy szolgáltatásra alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a csomagolásra, a jelölésre vagy a címkézésre vonatkozó követelményeket.

19.2. CIKK

Hatály és alkalmazási kör

E fejezet alkalmazása

1. Ez a fejezet az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéseket érintő összes intézkedésre vonatkozik, függetlenül attól, hogy azt kizárólag vagy részben elektronikus úton bonyolítják le.

2. E fejezet alkalmazásában az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzés kormányzati célú beszerzést jelent:

(a) amelynek tárgya olyan áruk, szolgáltatások vagy ezek bármilyen kombinációjának beszerzése:

(i) amelyeket az egyes Felek e fejezetre vonatkozó piacra jutási jegyzékének mellékletei határoznak meg; és

(ii) amelyek beszerzése nem kereskedelmi értékesítés vagy viszonteladás, vagy kereskedelmi értékesítésre vagy viszonteladásra szánt termék gyártása vagy szállítása vagy szolgáltatás nyújtása céljából történik;

(b) bármilyenfajta szerződéses úton, például: beszerzés; lízing; valamint bérbeadás vagy részletvétel, vételi opció kikötésével vagy anélkül;

(c) amelynek a (6)–(8) bekezdés szerint becsült értéke a 19.6. cikk szerinti hirdetmény közzétételének időpontjában egyenlő a Félnek az e fejezetre vonatkozó piacra jutási jegyzékének mellékleteiben meghatározott vonatkozó értékhatárral, vagy meghaladja azt;

(d) amelyet a beszerzést végző szerv végez; és

(e) amelyet a (3) bekezdés vagy valamelyik Félnek az e fejezetre vonatkozó piacra jutási jegyzékeihez csatolt melléklete más módon nem zár ki az alkalmazási körből.

3. A Felek e fejezetre vonatkozó piacra jutási jegyzékeihez csatolt mellékleteinek eltérő rendelkezése hiányában e fejezet nem alkalmazandó a következőkre:

(a) földterület, meglévő épületek vagy egyéb ingatlanok, illetve az ezekhez fűződő jogok megvásárlása vagy bérlete;

(b) nem szerződéses megállapodások vagy bármilyen formájú támogatás, amelyet valamelyik Fél nyújt, az együttműködési megállapodásokat, támogatásokat, hiteleket, tőkeinjekciókat, garanciákat és pénzügyi ösztönzőket is beleértve;

(c) pénzintézeti vagy letéti szolgáltatások, szabályozott pénzügyi intézményekre irányuló felszámolási vagy vállalatvezetői szolgáltatások, illetve államadósság értékesítéséhez, visszaváltásához és elosztásához kapcsolódó szolgáltatások beszerzése vagy vásárlása, a hiteleket és államkötvényeket, kincstárjegyeket és más értékpapírokat is beleértve;

(d) állami hatóságokkal kötött munkaszerződések;

(e) a következő beszerzések:

(i) közvetlenül nemzetközi segítségnyújtás céljából lefolytatott beszerzések, a fejlesztési segélyt is beleértve;

(ii) olyan nemzetközi megállapodás meghatározott eljárása vagy feltétele szerinti beszerzés, amely csapatok állomásoztatására, illetve projektnek az aláíró Felek általi közös megvalósítására irányul; vagy

(iii) nemzetközi szervezet meghatározott eljárása vagy feltétele, illetve nemzetközi támogatásokból, hitelekből vagy más segítségnyújtásból finanszírozott eljárás vagy feltétel szerinti beszerzések, amennyiben az alkalmazandó eljárás vagy feltétel nem lenne összeegyeztethető ezzel a fejezettel.

4. Az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzés Kanada és az Európai Unió piacra jutási jegyzékének hatálya alatt álló valamennyi beszerzés, amely jegyzékben az egyes Felek kötelezettségeit a következőképpen határozzák meg:

(a) a 19-1. mellékletben azon központi kormányzati szervek megnevezése, amelyek beszerzései e fejezet hatálya alá esnek;

(b) a 19-2. mellékletben azon központi szint alatti kormányzati szervek megnevezése, amelyek beszerzései e fejezet hatálya alá esnek;

(c) a 19-3. mellékletben felsorolt összes egyéb szerv megnevezése, amelynek beszerzései e fejezet hatálya alá esnek;

(d) a 19-4. mellékletben azok az áruk, amelyek e fejezet hatálya alá esnek;

(e) a 19-5. mellékletben az építőipari szolgáltatások kivételével azok a szolgáltatások, amelyek e fejezet hatálya alá esnek;

(f) a 19-6. mellékletben az e fejezet hatálya alá eső építőipari szolgáltatások;

(g) a 19-7. mellékletben bármely általános megjegyzés; és

(h) a 19-8. mellékletben az e fejezet hatálya alá tartozó közzététel.

5. Amennyiben a beszerzést végző szerv az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzés meghatározott követelményeknek megfelelő lefolytatása során olyan személyeket vesz igénybe, akik nem szerepelnek a Feleknek az e fejezetre vonatkozó piacra jutási jegyzékekhez csatolt mellékleteiben, az ilyen követelményekre a 19.4. cikk értelemszerűen alkalmazandó.

Értékelés

6. A beszerzés becsült értékének annak megállapítása céljából történő meghatározása során, hogy a beszerzés az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzésnek minősül-e, a beszerzést végző szerv:

(a) a beszerzést nem oszthatja fel részbeszerzésekre, és nem választhat ki vagy használhat a beszerzés becsült értékének meghatározására egy adott értékelési módszert azért, hogy a beszerzést teljes mértékben vagy részlegesen kivonja e fejezet alkalmazása alól; és

(b) a beszerzés becsült maximális összesített értékét veszi figyelembe annak teljes tartama alatt, függetlenül attól, hogy egy vagy több ajánlattevőnek ítélték oda, figyelemmel a díjazás minden formájára, így például:

(i) a felárakat, díjakat, jutalékokat és kamatokat; és

(ii) amennyiben a beszerzés biztosítja opciók lehetőségét, az ilyen opciók teljes értékét.

7. Amennyiben egy beszerzés egyedi előírásai egynél több szerződés odaítélését, vagy a szerződések több részben történő odaítélését eredményezik (a továbbiakban: „megújítható szerződések”), a becsült maximális összesített érték számításának a következőkön kell alapulnia:

(a) az előző 12 hónap vagy a beszerzést végző szerv előző költségvetési éve során odaítélt, azonos típusú árura vagy szolgáltatásra vonatkozó megújítható szerződések értéke, lehetőség szerint az áru vagy szolgáltatás ezt követő 12 hónap folyamán várhatóan bekövetkező mennyiségi vagy értékbeli változásainak figyelembevételével kiigazítva; vagy

(b) az azonos típusú árura vagy szolgáltatásra vonatkozó, az első szerződés odaítélését követő 12 hónap, vagy a beszerzést végző szerv költségvetési éve folyamán odaítélendő megújítható szerződések becsült értéke.

8. Olyan, áru vagy szolgáltatás bérletére, haszonbérletére, lízingjére vagy részletvételére irányuló beszerzés esetén, amelynél összértéket nem jelölnek meg, az értékelés alapja a következő:

(a) határozott időre szóló szerződés esetén:

(i) amennyiben a szerződés tartama legfeljebb 12 hónap, a tartama alatti becsült összesített maximális érték; vagy

(ii) amennyiben a szerződés tartama meghaladja a 12 hónapot, a becsült összesített maximális érték, bármilyen becsült maradványértéket is beleértve;

(b) határozatlan időre kötött szerződés esetén a becsült havi részlet 48-szorosa; és

(c) amennyiben nem biztos, hogy a szerződés határozott tartamú, a b) pontot kell alkalmazni.

19.3. CIKK

Biztonság és általános kivételek

1. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy gátolná a Feleket abban, hogy intézkedéseket hozzanak, illetve információkat hozzanak nyilvánosságra, ha szükségesnek ítélik a következők beszerzésével összefüggő biztonsági érdekeiknek védelme tekintetében:

(a) fegyverek, lőszerek[27] vagy hadianyagok;

(b) a nemzetbiztonság szempontjából elengedhetetlen beszerzések; vagy

(c) honvédelmi célok.

[27] Az e cikkben alkalmazott „lőszerek” kifejezés a „muníció” kifejezéssel egyenértékű.

2. Figyelemmel arra a követelményre, hogy ilyen intézkedést nem szabad olyan módon alkalmazni, amely azonos körülmények fennállása esetén a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést vagy a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását jelenti, e fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy akadályozná valamely Felet olyan intézkedés meghozatalában vagy érvényesítésében, amely:

(a) a közerkölcs, közrend vagy közbiztonság védelméhez szükséges;

(b) az emberi, állati, növényi élet vagy egészség megóvásához szükséges;

(c) a szellemi tulajdon oltalmához szükséges; vagy

(d) fogyatékossággal élők, jótékonysági intézmények vagy börtönmunka termékeire vagy szolgáltatásaira vonatkozik.

19.4. CIKK

Általános elvek

A megkülönböztetés tilalma

1. Az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel kapcsolatos intézkedések tekintetében mindegyik Fél – a beszerzést végző szerveit is ideértve – a másik Fél áruit és szolgáltatásait, valamint a másik Fél árukat és szolgáltatásokat kínáló ajánlattevőit haladéktalanul és feltétel nélkül köteles legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a Fél – a beszerzést végző szerveit is ideértve – saját áruit, szolgáltatásait és ajánlattevőit részesíti. Az egyértelműség kedvéért ez az elbánás a következőket foglalja magában:

(a) Kanadában tartomány vagy terület, illetve annak beszerzést végző szervei által az azon tartomány vagy terület árui vagy szolgáltatásai számára és az ott letelepedett ajánlattevők számára biztosított elbánásnál nem kedvezőtlenebb elbánás; és

(b) az Európai Unióban tagállam vagy tagállam központi szint alatti régiója, illetve ezek beszerzést végző szerve által az azon tagállam vagy központi szint alatti régió árui vagy szolgáltatásai számára és az ott található ajánlattevők számára biztosított elbánásnál nem kedvezőtlenebb elbánás.

2. Az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel kapcsolatos valamennyi intézkedés tekintetében a Felek, a beszerzést végző szerveiket is ideértve:

(a) külföldi érdekeltség vagy tulajdonjog mértéke alapján nem részesíthetnek kedvezőtlenebb elbánásban helyben letelepedett ajánlattevőt másik, helyben letelepedett ajánlattevőnél; és vagy

(b) nem alkalmazhatnak hátrányos megkülönböztetést helyben letelepedett ajánlattevővel szemben azon az alapon, hogy egy bizonyos beszerzésben az általa ajánlott termékek vagy szolgáltatások a másik Fél termékei vagy szolgáltatásai.

Elektronikus eszközök alkalmazása

3. Amennyiben az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzés lefolytatása elektronikus úton történik, a beszerzést végző szerv:

(a) biztosítja, hogy a beszerzést olyan információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel bonyolítsák le, az információ hitelesítésével és titkosításával kapcsolatosakat is ideértve, amelyek általánosan elérhetők és interoperábilisak más általánosan elérhető információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel; és

(b) fenntartja azokat a rendszereket, amelyek biztosítják a részvételi jelentkezések és az ajánlatok sértetlenségét, a beérkezés idejének meghatározását és a jogosulatlan hozzáférés megakadályozását is ideértve.

A beszerzés lefolytatása

4. A beszerzést végző szerv az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzést átlátható módon és pártatlanul folytatja le:

(a) e fejezettel összhangban, olyan módszerek alkalmazásával, mint a nyílt eljárás, a meghívásos eljárás és a korlátozott körű tendereljárás;

(b) elkerülve az összeférhetetlenséget; és

(c) megakadályozva a korrupt gyakorlatokat.

Származási szabályok

5. Az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzések céljából egyik Fél sem alkalmazhat a másik Féltől behozott árukra vagy származó szolgáltatásokra olyan származási szabályokat, amelyek eltérnek azoktól a származási szabályoktól, amelyeket a Fél ezzel egyidejűleg a rendes kereskedelmi forgalom során alkalmaz az ugyanezen Féltől származó ugyanezen áruk vagy szolgáltatások behozatalára vagy nyújtására.

Ellentételezés

6. Az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel kapcsolatban a Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, nem kérhetnek, vehetnek figyelembe, alkalmazhatnak vagy kényszeríthetnek ki ellentételezést.

Nem a beszerzésre vonatkozó intézkedések

7. Az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazandó: az importra vagy azzal kapcsolatban kivetett vámokra vagy bármilyen díjakra; íz ilyen díjak kiszabásának módszerére; a szolgáltatáskereskedelmet befolyásoló intézkedésekre vonatkozó importszabályokra vagy formalitásokra, az érintett beszerzéseket szabályozó intézkedések kivételével.

19.5. CIKK

Tájékoztatás a beszerzési rendszerről

1. Mindegyik Fél:

(a) haladéktalanul közzéteszi az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzésekre vonatkozó, a hirdetményekbe vagy az ajánlattételi dokumentációba hivatkozás útján belefoglalt jogszabályokat, szabályozásokat, bírósági határozatokat, általánosan alkalmazandó igazgatási állásfoglalásokat, jogszabályban vagy rendeletben előírt általános szerződéses rendelkezéseket, valamint az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzésekre vonatkozó eljárásokat, és ezek bármilyen módosítását, hivatalosan kijelölt, széles körben terjesztett és a nyilvánosság számára mindenkor hozzáférhető, elektronikus vagy nyomtatott médium útján; és

(b) bármelyik Fél megkeresésére azokról felvilágosítást nyújt.

2. A Felek a piacra jutási jegyzék 19-8. mellékletében felsorolják:

(a) azon elektronikus vagy nyomtatott médiumokat, amelyek útján a Fél közzéteszi az (1) bekezdésben meghatározott információt;

(b) azon elektronikus vagy nyomtatott médiumokat, amelyek útján a Fél közzéteszi a 19.6. cikkben, a 19.8. cikk (7) bekezdésében és a 19.15. cikk (2) bekezdésében előírt hirdetményeket; és

(c) azon weboldal(ak) címét, amelye(ke)n a Fél közzéteszi az alábbiakat:

(i) a 19.5. cikk (5) bekezdése szerinti beszerzési statisztikáit; vagy

(ii) a 19.15. cikk (6) bekezdése alapján odaítélt szerződésekre vonatkozó hirdetményeit.

3. Mindegyik Fél haladéktalanul értesíti a kormányzati beszerzési bizottságot a Félre vonatkozó, a 19-8. mellékletben felsorolt információ bármilyen változásáról.

19.6. CIKK

Tájékoztatók és hirdetmények

Tervezett beszerzésről szóló hirdetmény

1. A beszerzést végző szerv a megállapodás hatálya alatt álló minden egyes beszerzés tekintetében hirdetményt tesz közzé a tervezett beszerzésre vonatkozóan, kivéve, ha a 19.12. cikkben említett körülmények állnak fenn.

A tervezett beszerzésről szóló valamennyi hirdetményt közvetlenül elérhetővé kell tenni elektronikus úton, ingyenesen, egyetlen hozzáférési ponton keresztül, a (2) bekezdésre is figyelemmel. A hirdetmény olyan megfelelő nyomtatott médiumon keresztül is közzétehető, amelyet széles körben terjesztenek, a hirdetménynek pedig a nyilvánosság számára mindenkor hozzáférhetőnek kell lennie, legalább a hirdetményben feltüntetett időszak lejártáig.

A megfelelő nyomtatott és elektronikus médiumot az egyes Felek a 19-8. mellékletben sorolják fel.

2. A Felek legfeljebb ötéves átmeneti időszakot alkalmazhatnak e megállapodás hatálybalépésétől a 19-2. és 19-3. melléklet hatálya alatt álló jogalanyokra, amelyek nem állnak készen az (1) bekezdésben említett egyetlen hozzáférési pontban való részvételre. E jogalanyok ezen átmeneti időszakban a tervezett beszerzésről szóló hirdetményeiket, amennyiben azok elektronikusan elérhetők, elektronikus átjáróoldalon található hivatkozás útján is közzétehetik, amelyek ingyenesen elérhetők és szerepelnek a 19-8. mellékletben.

3. E fejezet eltérő rendelkezése hiányában a tervezett beszerzésről szóló minden egyes hirdetménynek a következőket kell tartalmaznia:

(a) a beszerzést végző szerv neve és címe, valamint minden más információ, amely szükséges az intézménnyel való kapcsolatfelvételhez a beszerzéshez kapcsolódó összes lényeges dokumentum megszerzéséhez, valamint a dokumentáció ára és a fizetés módjai, amennyiben a dokumentáció nem térítésmentes;

(b) a beszerzés leírása, a beszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegét és mennyiségét, illetve, ha a mennyiség nem ismert, a becsült mennyiséget is ideértve;

(c) a megújítható szerződések esetében, amennyiben lehetséges, a tervezett beszerzésről szóló következő hirdetmények közzétételének várható ütemezése;

(d) valamennyi opció leírása;

(e) az áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidő vagy a szerződés időtartama;

(f) az alkalmazandó beszerzési eljárás, és annak meghatározása, hogy tartalmaz-e tárgyalást vagy elektronikus árverést;

(g) adott esetben a beszerzésben való részvételi jelentkezés benyújtására vonatkozó cím és határidő;

(h) az ajánlatok benyújtására vonatkozó cím és határidő;

(i) azon nyelv vagy nyelvek meghatározása, amelyen vagy amelyeken az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések benyújthatók, amennyiben azok benyújthatók olyan nyelven, amely nem a hivatalos nyelve annak a Félnek, amelyikhez a beszerzést végző szerv tartozik;

(j) az ajánlattevőkre vonatkozó részvételi feltételek felsorolása és rövid leírása, az ajánlattevők által ezzel kapcsolatban benyújtandó meghatározott dokumentumokra és igazolásokra vonatkozó követelményeket is ideértve, kivéve, ha ezeket a követelményeket az ajánlattételi dokumentáció tartalmazza, amelyet a tervezett beszerzésről szóló hirdetménnyel egy időben az összes érdekelt ajánlattevő rendelkezésére bocsátanak;

(k) azokban az esetekben, ahol a beszerzést végző szerv a 19.8. cikk szerint korlátozott számú minősített ajánlattevőt szándékozik kiválasztani, és felhívni ajánlat benyújtására, azoknak a kritériumoknak a meghatározása, amelyek alapján az ajánlattevők kiválasztása történik, és adott esetben azon ajánlattevők számának bármilyen korlátozása, akik ajánlatot nyújthatnak be; és

(l) annak feltüntetése, hogy a beszerzés e fejezet hatálya alá tartozik.

Összefoglaló hirdetmény

4. A beszerzést végző szerv a tervezett beszerzés minden egyes esetére vonatkozóan angol vagy francia nyelven összefoglaló hirdetményt tesz közzé a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételével egy időben. Az összefoglaló hirdetménynek legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

(a) a beszerzés tárgya;

(b) az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló határidő, vagy adott esetben a beszerzésben való részvételi jelentkezés, vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelem benyújtásának határideje; és

(c) az a cím, ahonnan beszerezhető a beszerzéshez kapcsolódó dokumentáció.

A tervezett beszerzésről szóló hirdetmény

5. A beszerzést végző szerveket arra ösztönzik, hogy minden költségvetési évben a lehető legkorábban tegyék közzé a jövőbeli beszerzések terveikről szóló hirdetményt (a továbbiakban: tervezett beszerzésről szóló hirdetmény) a 19-8. mellékletben felsorolt megfelelő elektronikus, és adott esetben nyomtatott médiában. A tervezett beszerzésről szóló hirdetményt a 19-8. mellékletben felsorolt egyetlen hozzáférési pont oldalán is közzéteszik, a (2) bekezdésre is figyelemmel. A tervezett beszerzésről szóló hirdetmény tartalmazza a beszerzés tárgyát és a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének tervezett időpontját.

6. A 19-2. vagy 19-3. melléklet hatálya alá tartozó beszerzést végző szerv a tervezett beszerzésről szóló hirdetményt felhasználhatja tervezett beszerzésről szóló hirdetményként, feltéve, hogy a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény a (3) bekezdésben meghatározottak közül a már a beszerzést végző szerv rendelkezésére álló valamennyi információt tartalmazza, valamint egy olyan nyilatkozatot, amely szerint az érdekelt ajánlattevőknek jelezniük kell a beszerzést végző szervnek az ajánlattételi szándékukat.

19.7. CIKK

Részvételi feltételek

1. A beszerzést végző szerv arra a szükséges mértékre korlátozza a beszerzésben való részvétel feltételeit, amellyel biztosítható, hogy az ajánlattevő rendelkezik olyan jogi, pénzügyi, üzleti és műszaki alkalmassággal, amellyel az adott beszerzés megvalósítható.

2. A részvétel feltételeinek meghatározása során a beszerzést végző szerv:

(a) a beszerzésben való részvételt nem köti ahhoz a feltételhez, amely szerint az ajánlattevőnek olyan ajánlattevőnek kell lennie, akinek valamely Fél beszerzést végző szerve korábban már odaítélt egy vagy több szerződést;

(b) követelhet megfelelő előzetes szakmai tapasztalatot, ha szükséges a beszerzés követelményeinek teljesítéséhez; és

(c) a beszerzés feltételeként nem ír elő az adott Fél területén szerzett korábbi tapasztalatot.

3. Annak értékelése során, hogy az ajánlattevő megfelel-e a részvételi feltételeknek, a beszerzést végző szerv:

(a) értékeli az ajánlattevő pénzügyi kapacitását, valamint üzleti és műszaki alkalmasságát az ajánlattevő által a beszerzést végző szerv szerinti Fél területén és azon kívül végzett üzleti tevékenységei alapján; és

(b) értékelését azon feltételek alapján végzi, amelyeket előzetesen meghatározott a hirdetményekben vagy az ajánlattételi dokumentációban.

4. Amennyiben alátámasztható, a Fél, a beszerzést végző szerveit is beleértve, a következő indokok alapján zárhat ki egy ajánlattevőt:

(a) csőd;

(b) hamis adatok szolgáltatása;

(c) jelentős vagy fennmaradt hiányosságok korábbi szerződés vagy szerződések szerinti lényeges követelmény vagy kötelezettség teljesítésében;

(d) súlyos bűncselekményt vagy súlyos szabálysértést megállapító jogerős ítéletek;

(e) olyan szakmai kötelezettségszegés, cselekmény vagy mulasztás, amely hátrányos az ajánlattevő gazdasági integritására nézve; vagy

(f) adófizetési kötelezettség mulasztása.

19.8. CIKK

Az ajánlattevők minősítése

Nyilvántartási rendszerek és minősítési eljárások

1. A Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, ajánlattevői nyilvántartási rendszert tarthatnak fenn, amelyben az érdekelt ajánlattevőknek regisztrálniuk kell magukat, és rendelkezésre kell bocsátaniuk bizonyos információkat.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy:

(a) beszerzést végző szerveik törekedjenek a minősítési eljárásaik közötti különbségek minimalizálására; és

(b) amennyiben beszerzést végző szerveik nyilvántartási rendszereket tartanak fenn, a beszerzést végző szervek törekedjenek a nyilvántartási rendszereik közötti különbségek minimalizálására.

3. A Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, nem fogadhatnak el vagy alkalmazhatnak olyan nyilvántartási rendszert vagy minősítési eljárást, amelynek célja vagy hatása az, hogy szükségtelenül akadályozza a másik Fél ajánlattevőinek a Fél beszerzésében való részvételét.

Meghívásos eljárás

4. Amennyiben a beszerzést végző szerv meghívásos eljárást kíván lefolytatni, köteles:

(a) a tervezett beszerzésről szóló hirdetménybe belefoglalni legalább a 19.6. cikk (3) bekezdésének a), b), f), g), j), k) és l) pontjában meghatározott információkat, és felhívni az ajánlattevőket részvételi jelentkezés benyújtására; és

(b) az ajánlattételi időtartam kezdetéig biztosítani legalább a 19.6. cikk (3) bekezdésének c), d), e), h) és i) pontjában meghatározott információkat a minősített ajánlattevők számára, akiket a 19.10. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerint értesít.

5. A beszerzést végző szerv lehetővé teszi minden minősített ajánlattevő számára, hogy részt vegyen egy adott beszerzésben, hacsak a beszerzést végző szerv a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben nem korlátozza azoknak az ajánlattevőknek a létszámát, akiknek engedélyezi ajánlat benyújtását, és nem állapítja meg a korlátozott létszámú ajánlattevők kiválasztásának szempontjait.

6. Amennyiben az ajánlattételi dokumentáció nyilvánosan nem hozzáférhető a (4) bekezdésben említett hirdetmény közzétételének időpontjától, a beszerzést végző szerv ezeket a dokumentumokat valamennyi, az (5) bekezdéssel összhangban kiválasztott minősített ajánlattevőnek egyszerre bocsátja rendelkezésére.

Többszöri felhasználásra szánt jegyzékek

7. A beszerzést végző szerv fenntarthatja az ajánlattevők többszöri felhasználásra szánt jegyzékét, feltéve, hogy a hirdetményt, amelyben felhívják az érdekelt ajánlattevőket, hogy kérelmezzék a jegyzékbe való felvételüket:

(a) évente közzéteszik; és

(b) amennyiben elektronikus úton teszik közzé, folyamatosan elérhetővé teszik,

a 19-8. mellékletben felsorolt megfelelő médiumon.

8. A (7) bekezdésben szereplő hirdetmény tartalmazza a következőket:

(a) azon áruk vagy szolgáltatások, illetve azok kategóriáinak felsorolása, amelyre vonatkozóan a jegyzéket felhasználhatják;

(b) az ajánlattevők által a jegyzékbe való felvétel érdekében teljesítendő részvételi feltételek és azok a módszerek, amelyeket a beszerzést végző szerv annak ellenőrzésére használ fel, hogy az ajánlattevő megfelel-e a feltételeknek;

(c) a beszerzést végző szerv neve és címe, valamint az intézménnyel való kapcsolatfelvételhez és a jegyzékkel kapcsolatos valamennyi vonatkozó dokumentum megszerzéséhez szükséges más információ;

(d) a jegyzék érvényességi időszaka és megújításának vagy megszüntetésének módjai, illetve ha az érvényességi időszakot nem írják elő, annak a módszernek a megadása, amellyel értesítést küldenek a jegyzék használatának megszüntetéséről; és

(e) annak feltüntetése, hogy a jegyzék felhasználható az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzések esetében.

9. A (7) bekezdéstől eltérve, amennyiben a többszöri felhasználásra szánt jegyzék legfeljebb három évig érvényes, a beszerzést végző szerv elég, ha a (7) bekezdésben említett hirdetményt csak egy alkalommal, a jegyzék érvényességi időtartamának kezdetén teszi közzé, feltéve, hogy a hirdetmény:

(a) tartalmazza az érvényesség időtartamát, valamint azt, hogy további hirdetményeket nem tesznek közzé; és

(b) közzététele elektronikus úton történik, és folyamatosan elérhető érvényessége időtartama alatt.

10. A beszerzést végző szerv lehetővé teszi az ajánlattevőknek a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételük bármikori kérelmezését, és ésszerűen rövid időn belül feltünteti a jegyzékben az összes minősített ajánlattevőt.

11. Amennyiben a többszöri felhasználásra szánt jegyzékben nem szereplő ajánlattevő a 19.10. cikk (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül részvételi jelentkezést ad be a többszöri felhasználásra szánt jegyzéken alapuló beszerzésben, és benyújt minden előírt dokumentumot, a beszerzést végző szerv megvizsgálja a jelentkezést. A beszerzést végző szerv nem zárhatja ki az ajánlattevőt a mérlegelésből azon az alapon, hogy a beszerzést végző szerv nem rendelkezett elegendő idővel arra, hogy megvizsgálja a jelentkezést, kivéve, ha kivételes esetekben, a beszerzés bonyolultsága miatt a beszerzést végző szerv nem képes elvégezni a jelentkezés vizsgálatát az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló határidőn belül.

A 19-2. és a 19-3. melléklet szerinti, beszerzést végző szervek

12. A 19-2. és 19-3. melléklet hatálya alá tartozó, beszerzést végző szerv felhasználhatja tervezett beszerzésről szóló hirdetményként azt a hirdetményt, amely alapján az érdekelt ajánlattevők kérelmezhetik a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételüket, feltéve, hogy:

(a) a hirdetményt a (7) bekezdéssel összhangban tették közzé, és az tartalmazza a (8) bekezdésben előírt információt, valamint a rendelkezésre álló információt a 19.6. cikk (3) bekezdésében előírt információk közül, és egy arról szóló nyilatkozatot, hogy a hirdetmény a tervezett beszerzésről szóló hirdetménynek minősül, vagy, hogy csak a többszöri felhasználásra szánt jegyzéken szereplő ajánlattevők kapnak további értesítést a többszöri felhasználásra szánt jegyzék hatálya alá tartozó beszerzésekről; és

(b) a beszerzést végző szerv haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az adott beszerzésben való részvételi szándékukat kifejező ajánlattevők számára azt az információt, amely alapján az ajánlattevők dönthetnek arról, hogy részt kívánnak-e venni a beszerzésben, a 19.6. cikk (3) bekezdésében előírt összes információt is ideértve, amennyiben rendelkezésre állnak.

13. A 19-2. vagy 19-3. melléklet hatálya alá tartozó, beszerzést végző szerv lehetővé teheti egy ajánlattevőnek, aki a (10) bekezdéssel összhangban kérte a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételét, hogy részt vehessen egy adott beszerzésben, amennyiben a beszerzést végző szerv számára elegendő idő áll rendelkezésére annak megvizsgálására, hogy az ajánlattevő teljesíti-e a részvétel feltételeit.

Tájékoztatás a beszerzést végző szerv döntéseiről

14. A beszerzést végző szerv haladéktalanul tájékoztatja a beszerzésben való részvételi jelentkezést vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmet benyújtó ajánlattevőt a beszerzést végző szerv által a jelentkezéssel vagy a kérelemmel kapcsolatban meghozott döntésről.

15. Abban az esetben, ha a beszerzést végző szerv elutasítja az ajánlattevő beszerzésben való részvételi jelentkezését vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmét, visszavonja az ajánlattevő minősítését, vagy leveszi az ajánlattevőt a többszöri felhasználásra szánt jegyzékből, a beszerzést végző szerv erről haladéktalanul értesíti az ajánlattevőt, és az ajánlattevő kérésére haladéktalanul írásos indokolást küld döntéséről.

19.9. CIKK

Műszaki leírások és ajánlattételi dokumentáció

Műszaki leírások

1. A beszerzést végző szerv nem készíthet, fogadhat el vagy alkalmazhat műszaki leírásokat, illetve nem írhat elő megfelelőségértékelési eljárásokat azzal a céllal vagy eredménnyel, hogy szükségtelen akadályt állítson a nemzetközi kereskedelem útjába.

2. A beszerzendő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó műszaki leírások rögzítésekor a beszerzést végző szerv adott esetben:

(a) a tervezési és leíró jellemzők helyett a teljesítmény- és funkcionális követelmények tekintetében határozza meg a műszaki leírást; és

(b) a műszaki leírásokat nemzetközi szabványokra alapozza – ha vannak ilyenek; egyébként pedig nemzeti szintű műszaki előírásokra, elismert nemzeti szabványokra vagy helyi építési szabályzatokra.

3. Amennyiben a műszaki leírások tervezési vagy leíró jellemzőket tartalmaznak, a beszerzést végző szerv adott esetben a „vagy ezzel egyenértékű” szavaknak az ajánlattételi dokumentációban való szerepeltetésével köteles jelezni, hogy figyelembe veszi azokat az egyenértékű árukra vagy szolgáltatásokra irányuló ajánlatokat, amelyek igazolhatóan teljesítik a beszerzés követelményeit.

4. A beszerzést végző szerv nem írhat elő olyan műszaki leírásokat, amelyek bizonyos védjegyet vagy kereskedelmi nevet, szabadalmat, szerzői jogot, formatervezési mintát, típust, konkrét származást, gyártót vagy szállítót követelnek meg vagy ezekre hivatkoznak, kivéve, ha a beszerzési követelményeknek nincs más kellően pontos vagy érthető leírási módja, és feltéve, hogy ezekben az esetekben a beszerzést végző szerv az ajánlattételi dokumentációban a „vagy ezzel egyenértékű” szavakat szerepelteti.

5. A beszerzést végző szerv nem kér vagy fogad el beszerzésre vonatkozó műszaki leírások előkészítése vagy elfogadása során felhasználható tanácsot olyan személytől, aki üzletileg érdekelt lehet a beszerzésben olyan módon, amely a versenyt akadályozhatja.

6. Az egyértelműség kedvéért a Felek, a beszerzést végző szerveiket is ideértve, e cikkel összhangban elkészíthetnek, elfogadhatnak vagy alkalmazhatnak olyan műszaki leírásokat, amelyek a természeti erőforrások megőrzésére vagy a környezetvédelem előmozdítására irányulnak, feltéve, hogy erre e cikkel összhangban kerül sor.

Ajánlattételi dokumentáció

7. A beszerzést végző szervnek az ajánlattevők rendelkezésére kell bocsátania az ajánlattételi dokumentációt, amely az ajánlattevők számára az ajánlatok elkészítéséhez és benyújtásához szükséges összes információt tartalmazza. Amennyiben a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény nem tartalmazza, az ajánlattételi dokumentációnak a következők teljes körű leírását kell tartalmaznia:

(a) a beszerzését, a beszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegét és mennyiségét is ideértve, illetve, ha a mennyiség nem ismert, a becsült mennyiséget és minden más teljesítendő követelményt, a műszaki leírást, a megfelelőség igazolását, a terveket, a rajzokat és útmutatókat is ideértve;

(b) az ajánlattevőkre vonatkozó részvételi feltételeket, az ajánlattevők által a részvételi feltételekkel kapcsolatban megküldendő információk és dokumentumok listáját is ideértve;

(c) a szerződés odaítélésekor a beszerzést végző szerv által alkalmazandó összes bírálati szempontot, és az ilyen szempontok relatív jelentőségét, kivéve azokat az eseteket, ahol az ár az egyetlen szempont;

(d) azokban az esetekben, ahol a beszerzést végző szerv elektronikus eszközökkel folytatja le a beszerzést, a hitelesítéssel és titkosítással kapcsolatos valamennyi követelményt vagy az információ elektronikus úton történő benyújtásához kapcsolódó más követelményeket;

(e) amennyiben a beszerzést végző szerv elektronikus árverést alkalmaz, azoknak az árverés alapjául szolgáló szabályoknak az ismertetését, az ajánlatnak a bírálati szempontok szerinti tartalmi elemeinek a meghatározását is ideértve;

(f) amennyiben az ajánlatokat nyilvánosan bontják fel, az ajánlatok felbontásának dátumát, időpontját és helyét, valamint adott esetben az ajánlatok felbontásánál jelenlétre jogosultakat;

(g) minden más feltételt, a fizetési feltételeket és az ajánlatok benyújtási módjainak bármilyen meghatározását is ideértve, így a nyomtatott formában vagy elektronikus úton történő benyújtást; és

(h) az áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidőket.

8. A beszerzés tárgyát képező áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidők meghatározása során a beszerzést végző szerv olyan tényezőket vesz figyelembe, mint a beszerzés bonyolultsága, az alvállalkozók bevonásának várható mértéke és az áruk előállításához, kiraktározásához és az eladás helyéről való elszállításához, illetve a szolgáltatás nyújtásához szükséges valós időtartam.

9. A tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott bírálati szempontok többek között ár- és egyéb költségtényezőket, valamint minőségi, műszaki értékkel, környezeti jellemzőkkel és teljesítési feltételekkel kapcsolatos szempontokat is tartalmazhatnak.

10. A beszerzést végző szerv haladéktalanul:

(a) rendelkezésre bocsátja az ajánlattételi dokumentációt, annak biztosítása érdekében, hogy az érdekelt ajánlattevők számára elegendő idő álljon rendelkezésre arra, hogy benyújthassák ajánlataikat;

(b) kérésre átadja az ajánlattételi dokumentációt bármely érdekelt ajánlattevő részére; és

(c) válaszol minden lényeges információra irányuló, érdekelt vagy részt vevő ajánlattevő által benyújtott ésszerű információkérésre, feltéve, hogy az ilyen információ nem jelent az érintett ajánlattevő számára előnyt más ajánlattevőkhöz képest.

Módosítások

11. Amennyiben a beszerzést végző szerv a szerződés odaítélését megelőzően megváltoztatja a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy a részt vevő ajánlattevők rendelkezésére bocsátott ajánlattételi dokumentációban meghatározott szempontokat vagy követelményeket, vagy módosítja, illetve újra kiadja a hirdetményt vagy az ajánlattételi dokumentációt, köteles írásban megküldeni az összes ilyen módosítást vagy a módosított vagy újból közzétett hirdetményt vagy az ajánlattételi dokumentációt:

(a) az információ módosításának, megváltozásának vagy újbóli kiadásának időpontjában a beszerzésben részt vevő összes ajánlattevőnek, amennyiben ismertek az ajánlattevő számára, minden más esetben pedig az eredeti információ rendelkezésre bocsátásával megegyező módon; és

(b) megfelelő időben, biztosítva az ajánlattevők számára, hogy adott esetben módosíthassák, és ismét benyújthassák ajánlataikat.

19.10. CIKK

Határidők

Általános információk

1. A beszerzést végző szervnek saját ésszerű igényeivel összhangban elegendő időt kell biztosítania az ajánlattevők számára ahhoz, hogy előkészítsék és benyújtsák részvételi jelentkezéseiket és ajánlataikat, figyelemmel olyan tényezőkre, mint:

(a) a beszerzés természete és összetettsége;

(b) alvállalkozók bevonásának várható mértéke; és

(c) az ajánlatok külföldről, illetve belföldről nem elektronikus eszközök révén történő eljuttatásához szükséges idő az olyan esetekben, amikor nem kerül sor elektronikus eszközök használatára.

Ezek a határidők, a határidők meghosszabbítását is beleértve, valamennyi érdekelt vagy részt vevő ajánlattevő esetében azonosak.

Határidők

2. A meghívásos eljárást alkalmazó beszerzést végző szerv megállapítja, hogy a részvételi jelentkezések benyújtásának határideje elvileg nem lehet a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától számított 25 napnál rövidebb. Amennyiben a beszerzést végző szerv által megfelelően indokolt sürgősség miatt ez a határidő nem lenne betartható, a határidő 10 napnál nem rövidebb időtartamra rövidíthető.

3. A (4), (5), (7) és (8) bekezdésben foglaltak kivételével a beszerzést végző szerv az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló határidőt 40 napnál nem rövidebb időtartamban határozza meg:

(a) nyílt eljárás esetében a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától számítva; vagy

(b) meghívásos eljárás esetében attól a naptól számítva, amikor a szerv értesíti az ajánlattevőket arról, hogy ajánlattételre fogja felhívni őket, attól függetlenül, hogy alkalmaz-e többszöri felhasználásra szánt jegyzéket vagy sem.

4. A beszerzést végző szerv lerövidítheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőt 10 napnál nem rövidebb időtartamra, amennyiben:

(a) a beszerzést végző szerv a 19.6. cikk (5) bekezdése szerint tervezett beszerzésről szóló hirdetményt tett közzé a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napját legalább 40 nappal és legfeljebb 12 hónappal megelőzően, és a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény tartalmazza a következőket:

    (i) a beszerzés leírását;

(ii) az ajánlatok vagy a részvételi jelentkezések benyújtásának várható határidejét;

(iii) annak jelzését, hogy az érdekelt ajánlattevőknek a beszerzést végző szervnek jelezniük kell a beszerzésben való részvételi szándékukat;

(iv) azt a címet, ahonnan beszerezhetők a beszerzéshez kapcsolódó dokumentumok; és

(v) a 19.6. cikk (3) bekezdése szerinti, a tervezett beszerzésről szóló hirdetménnyel kapcsolatban rendelkezésre álló információt;

(b) a beszerzést végző szerv a megújítható szerződések esetében a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben jelzi, hogy a későbbi hirdetményekben szereplő ajánlattételi határidőket e bekezdés alapján határozza meg; vagy

(c) a beszerzést végző szerv által megfelelően indokolt sürgősség miatt a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidő nem tartható be.

5. A beszerzést végző szerv a következő feltételek fennállása esetén feltételenként öt nappal lerövidítheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőt:

(a) a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzététele elektronikus úton történik;

(b) az összes dokumentációt elektronikus úton rendelkezésre bocsátják a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától; és

(c) a beszerzést végző szerv elektronikus úton fogadja az ajánlatokat.

6. Az (5) bekezdés (4) bekezdéssel összefüggésben történő alkalmazása semmiképpen sem eredményezheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőnek a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától számított 10 napnál rövidebb időtartamra történő lerövidítését.

7. E cikk egyéb rendelkezéseitől eltérően abban az esetben, ha a beszerzést végző szerv kereskedelmi árukat vagy szolgáltatásokat, illetve azok bármilyen kombinációját szerzi be, a (3) bekezdéssel összhangban az ajánlattételi határidőt lerövidítheti 13 napnál nem rövidebb időtartamra, feltéve, hogy a beszerzést végző szerv elektronikus úton egy időben teszi közzé a tervezett beszerzésről szóló hirdetményt és a teljes ajánlattételi dokumentációt. Ha ezenkívül a beszerzést végző szerv a kereskedelmi árukra vagy szolgáltatásokra benyújtott ajánlatokat elektronikus úton fogadja, a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott határidőt lerövidítheti 10 napnál nem rövidebb időtartamra.

8. Amennyiben a 19-2. vagy 19-3. melléklet szerinti beszerzést végző szerv kiválasztotta az összes minősített ajánlattevőt, vagy korlátozott számú ajánlattevőt választott ki, az ajánlattételi határidőt a beszerzést végző szerv és a kiválasztott ajánlattevők közös megegyezésével határozhatják meg. Megegyezés hiányában az időtartam nem lehet 10 napnál rövidebb.

19.11. CIKK

Tárgyalás

1. A Fél a következő esetekben írhatja elő a beszerzést végző szervei számára, hogy tárgyalásokat folytassanak az ajánlattevőkkel:

(a) amennyiben a beszerzést végző szerv a 19.6. cikk (3) bekezdésének előírásai szerint jelezte a tárgyalások folytatására irányuló szándékát a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben; vagy

(b) ha az értékelésből az állapítható meg, hogy egyetlen ajánlatot sem lehet nyilvánvalóan legkedvezőbbnek minősíteni a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban meghatározott egyedi bírálati szempontok alapján.

2. A beszerzést végző szerv:

(a) biztosítja, hogy a tárgyalásban részt vevő ajánlattevők elutasítására a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott bírálati szempontoknak megfelelően kerüljön sor; és

(b) a tárgyalások lezárásakor minden versenyben maradó részt vevő ajánlattevőnek közös határidőt biztosít új vagy módosított ajánlat benyújtására.

19.12. CIKK

Korlátozott körű tendereljárás

1. Amennyiben e rendelkezést nem az ajánlattevők közötti verseny elkerülésére, hazai ajánlattevőinek védelmére vagy olyan módon használja, amely hátrányos megkülönböztetést jelent a másik Fél ajánlattevőivel szemben, a beszerzést végző szerv korlátozott körű tendereljárást alkalmazhat, és kizárólag az alábbi körülmények valamelyikének fennállása esetén dönthet úgy, hogy nem alkalmazza a 19.6–19.8. cikket, a 19.9. cikk (7)–(11) bekezdését, a 19.10., 19.11., 19.13. és 19.14. cikket:

(a) ha

(i) nem nyújtottak be ajánlatot, vagy egyetlen ajánlattevő sem nyújtott be részvételi jelentkezést;

(ii) a benyújtott ajánlatok egyike sem felel meg az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek;

(iii) egyik ajánlattevő sem felelt meg a részvétel feltételeinek; vagy

(iv) a benyújtott ajánlatok összejátszáson alapultak,

feltéve, hogy az ajánlattételi dokumentáció követelményeit nem változtatták meg lényegesen;

(b) ha az árukat vagy szolgáltatásokat csak egy bizonyos ajánlattevő szállíthatja vagy nyújthatja, és nem létezik ésszerű alternatíva vagy nem léteznek helyettesítő áruk vagy szolgáltatások, az alábbi okok miatt:

(i) a megrendelés műalkotásra szól;

(ii) szabadalmak, szerzői jogok vagy más kizárólagos jogok védelme; vagy

(iii) a verseny technikai okokra visszavezethető hiánya;

(c) az árut szállító vagy a szolgáltatást nyújtó eredeti nyertes ajánlattevő általi olyan kiegészítő teljesítések esetén, amelyek nem képezték az eredeti beszerzés részét, ha az ilyen pótlólagos áruk vagy szolgáltatások szállítójának megváltoztatása:

(i) nem megvalósítható olyan gazdasági vagy technikai okok miatt, mint például az eredeti közbeszerzés során vásárolt, meglévő berendezésekkel, szoftverekkel, szolgáltatásokkal vagy létesítményekkel való felcserélhetőség vagy kölcsönös átjárhatóság; és

(ii) jelentős kényelmetlenséget vagy jelentős mértékű párhuzamos költségeket okozna a beszerzést végző szerv számára;

(d) amennyiben feltétlenül szükséges, ha a beszerzést végző szerv által előre nem látható események által előidézett rendkívüli sürgősségi okokból az árukat vagy szolgáltatásokat nyílt vagy meghívásos eljárással nem lehet időben beszerezni;

(e) árupiacon vásárolt áruk esetében;

(f) ha egy beszerzést végző szerv olyan prototípusokat vagy első árut, illetve szolgáltatást vásárol, amelyet egyedi kutatási, kísérleti, tanulmányi vagy eredeti fejlesztési szerződés részeként és céljából, a szerv kérésére fejlesztettek ki. Az első áru, illetve szolgáltatás eredeti kifejlesztése korlátozott mértékű gyártást vagy szolgáltatásnyújtást foglalhat magában annak érdekében, hogy tartalmazza a helyszínen végzett vizsgálat eredményeit, és igazolja, hogy az áru vagy szolgáltatás alkalmas az elfogadható minőségben történő mennyiségi gyártásra vagy szolgáltatásnyújtásra, nem terjed ki azonban az olyan mennyiségben történő gyártásra vagy szolgáltatásnyújtásra, amely a kereskedelmi életképességet vagy a kutatás-fejlesztési költségek megtérülését biztosítja;

(g) a rendkívül előnyös feltételekkel lebonyolított vásárlások esetében, amely feltételek csak nagyon rövid ideig állnak fenn szokatlan elidegenítés esetén, mint például a felszámolás, vagyonfelügyelő általi vagy csőd miatti értékesítések, tehát nem a rendszeres ajánlattevőktől történő szokásos vásárlások esetében; vagy

(h) amennyiben a szerződést a tervpályázat nyertesének ítélik oda, feltéve, hogy:

(i) a pályázatot olyan módon szervezték meg, amely összhangban áll e fejezet alapelveivel, különösen a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételét illetően; és

(ii) a pályázatokat független bírálóbizottság bírálja el a tervezési szerződésnek a nyertes számára való odaítélése céljából.

2. A beszerzést végző szerv írásbeli jelentést készít az (1) bekezdés alapján odaítélt összes szerződésről. A jelentés tartalmazza a beszerzést végző szerv nevét, a beszerzett áruk vagy szolgáltatások értékét és fajtáját, valamint az (1) bekezdésben szereplő, a korlátozott körű tendereljárás alkalmazását indokoló körülményeket és feltételeket bemutató nyilatkozatot.

19.13. CIKK

Elektronikus árverés

Amennyiben a beszerzést végző szerv elektronikus árverés útján szándékozik az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzést lefolytatni, a beszerzést végző szervnek az elektronikus árverés megkezdése előtt minden egyes résztvevő rendelkezésére kell bocsátania a következőket:

(a) az automatikus értékelési módszert, az ajánlattételi dokumentációban meghatározott bírálati szempontokon alapuló matematikai képletet is ideértve, amelyet az árverés során az ajánlatok automatikus rangsorolására vagy újbóli rangsorolására használnak fel;

(b) az ajánlat elemeire vonatkozó bármilyen első értékelés eredményeit, amennyiben a szerződést a legelőnyösebb ajánlat alapján ítélik oda; és

(c) az árverés lefolytatásához kapcsolódó bármilyen más vonatkozó információt.

19.14. CIKK

Az ajánlatok kezelése és a szerződések odaítélése

Az ajánlatok kezelése

1. A beszerzést végző szerv az összes ajánlatot olyan eljárások részeként fogadja, bontja fel és kezeli, amelyek biztosítják a beszerzési eljárás tisztességességét és pártatlanságát, valamint az ajánlatok bizalmasan történő kezelését.

2. A beszerzést végző szerv nem büntetheti azokat az ajánlattevőket, akiknek ajánlatai a benyújtási határidő után érkeznek be, amennyiben a késedelem kizárólag a beszerzést végző szerv mulasztásából ered.

3. Ha a beszerzést végző szerv bármelyik ajánlattevőnek lehetőséget ad nem szándékolt formai hibák javítására az ajánlatok felbontása és a szerződés odaítélése között, ugyanezt a lehetőséget kell biztosítania az összes ajánlattevőnek.

A szerződések odaítélése

4. Ahhoz, hogy az odaítélésről dönthessenek, az ajánlatot írásban kell benyújtani, és a felbontás időpontjában meg kell felelnie a hirdetményekben és az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek, és a részvételi feltételeknek eleget tevő ajánlattevőtől kell származnia.

5. Hacsak a beszerzést végző szerv meg nem állapítja, hogy a szerződés odaítélése nem szolgálja a közérdeket, a beszerzést végző szerv a szerződést annak az ajánlattevőnek ítéli oda, amelyről megállapította, hogy képes a szerződés feltételeinek teljesítésére, és amely kizárólag a hirdetményekben és az ajánlattételi dokumentációban meghatározott bírálati szempontok alapján:

(a) a legelőnyösebb ajánlatot nyújtotta be; vagy

(b) ahol az ár volt az egyetlen szempont, a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot nyújtotta be.

6. Ha a beszerzést végző szervhez a többi benyújtott ajánlathoz képest kirívóan alacsony árat tartalmazó ajánlat érkezik, kérheti az ajánlattevőtől annak bizonyítását, hogy megfelel a részvétel feltételeinek, és képes a szerződés feltételeinek teljesítésére.

7. A beszerzést végző szerv nem élhet opciókkal, nem állhat el a beszerzéstől, vagy nem módosíthat odaítélt szerződéseket olyan módon, amely az e fejezet szerinti kötelezettségek megkerülését szolgálja.

19.15. CIKK

A beszerzési információk átláthatósága

Az ajánlattevőknek nyújtott információk

1. A beszerzést végző szerv haladéktalanul tájékoztatja a részt vevő ajánlattevőket a szerződés odaítéléséről szóló döntéséről, és a tájékoztatást az ajánlattevő kérésére írásban is megteszi. A 19.6. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a beszerzést végző szerv kérésre indokolást küld az elutasított ajánlattevőnek, amelyben ismerteti az ajánlat elutasításának okait és a nyertes ajánlattevő ajánlatának relatív előnyeit.

Az odaítéléssel kapcsolatos információk közzététele

2. Az e fejezet hatálya alá tartozó szerződések odaítélése után legkésőbb 72 nappal a beszerzést végző szerv a 19-8. mellékletben felsorolt megfelelő nyomtatott vagy elektronikus médiumban köteles hirdetményt közzétenni. Ha a beszerzést végző szerv a hirdetményt elektronikus médiumban teszi közzé, az információnak ésszerű ideig mindenkor hozzáférhetőnek kell lennie. A hirdetménynek legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

(a) a beszerzett áruk vagy szolgáltatások leírása;

(b) a beszerzést végző szerv neve és címe;

(c) a nyertes ajánlattevő neve és címe;

(d) a nyertes ajánlat értéke, illetve a szerződés odaítélésénél figyelembe vett legmagasabb és legalacsonyabb értékű ajánlat;

(e) az odaítélés dátuma; és

(f) az alkalmazott beszerzési módszer típusa, valamint amennyiben a 19.12. cikkel összhangban korlátozott körű tendereljárást alkalmaztak, az ilyen eljárás alkalmazását indokoló körülmények leírása.

A dokumentáció és a jelentések megőrzése, és az elektronikus nyomon követhetőség

3. Minden beszerzést végző szerv a szerződés odaítélését követően legalább három évig megőrzi a következőket:

(a) az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzésekkel kapcsolatos beszerzési eljárásokra és szerződések odaítélésére vonatkozó dokumentációt és jelentéseket, a 19.12. cikk szerinti jelentéseket is beleértve; és

(b) azokat az adatokat, amelyek biztosítják az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzések lefolytatásának elektronikus és megfelelő módon történő nyomon követhetőségét.

Statisztikai adatok gyűjtése és jelentése

4. Minden Fél gyűjti az e fejezet hatálya alá tartozó szerződésekkel kapcsolatos statisztikai adatokat, és jelenti őket a kormányzati beszerzési bizottságnak. Minden jelentésnek egy évet kell felölelnie; a jelentéseket a jelentési időszak végétől számított két éven belül kell benyújtani, és a következőket kell tartalmazniuk:

(a) a 19-1. melléklet hatálya alá tartozó beszerzést végző szervek esetében:

(i) az e fejezet hatálya alá tartozó, odaítélt szerződések száma és összértéke, valamennyi beszerzést végző szerv esetében;

(ii) az egyes beszerzést végző szervek által odaítélt, e fejezet hatálya alá tartozó szerződések száma és összértéke, elismert egységes nemzetközi osztályozási rendszernek megfelelő áru- és szolgáltatáskategóriákra lebontva; és

(iii) az egyes beszerzést végző szervek által korlátozott körű tendereljárás részeként odaítélt, e fejezet hatálya alá tartozó szerződések száma és összértéke;

(b) a 19-2. és 19-3. melléklet hatálya alá tartozó beszerzést végző szervek esetében az e beszerzést végző szervek által odaítélt, e fejezet hatálya alá tartozó szerződések száma és összértéke, mellékletek szerinti lebontásban; és

(c) amennyiben az adatok szolgáltatása nem lehetséges, az a) és b) pontban előírt adatokra vonatkozó becslések, a becslés kialakítása során alkalmazott módszerek bemutatásával.

5. Amennyiben a Fél statisztikai adatait hivatalos weboldalon teszi közzé a (4) bekezdés előírásaival összhangban, a Fél a kormányzati beszerzési bizottságnak történő jelentéstétel helyett megadhatja a weboldalra mutató hivatkozást, valamint felvilágosítást nyújthat a statisztikai adatok eléréséhez és felhasználásához.

6. Amennyiben a Fél a (2) bekezdés alapján az odaítélt szerződésekről szóló hirdetmények elektronikus formában történő közzétételét írja elő, és a hirdetmények a nyilvánosság számára egységes adatbázison keresztül olyan formában érhetők el, amely lehetővé teszi az e megállapodás hatálya alá tartozó szerződések elemzését, a Fél a kormányzati beszerzési bizottságnak történő jelentéstétel helyett megadhatja a weboldalra mutató hivatkozást, valamint felvilágosítást nyújthat az ilyen adatok eléréséhez és felhasználásához.

19.16. CIKK

Az információk nyilvánosságra hozatala

Információszolgáltatás a Felek számára

1. Valamely másik Fél kérésére a Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az annak megállapításához szükséges összes információt, hogy a beszerzést tisztességesen, pártatlanul és e fejezettel összhangban folytatták-e le, a nyertes ajánlat jellemzőiről és relatív előnyeiről szóló információt is ideértve. Azokban az esetekben, amikor az ilyen információ rendelkezésre bocsátása sértené a jövőbeni ajánlatok közötti versenyt, az a Fél, akihez az információ beérkezik, nem adja tovább egyik ajánlattevőnek sem, kivéve, ha az információt nyújtó Féllel folytatott konzultációt követően az információt nyújtó Fél ehhez hozzájárul.

Az információ nyilvánosságra hozatalának tilalma

2. E fejezet bármely más rendelkezése ellenére a Felek, a beszerzést végző szerveiket is ideértve, nem bocsátanak az ajánlattevők rendelkezésére olyan információt, amelyek sérthetik az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt.

3. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy bizalmas információk nyilvánosságra hozatalára kötelezné a Feleket, a beszerzést végző szerveiket, hatóságaikat és felülvizsgálati testületeiket is ideértve, amennyiben ez:

(a) akadályozná a bűnüldözést;

(b) sértheti az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt;

(c) sértené egyes személyek jogos üzleti érdekeit, a szellemi tulajdon védelmét is ideértve; vagy

(d) más módon ellentétes lenne a közérdekkel.

19.17. CIKK

Hazai jogorvoslati eljárások

1. Mindegyik Félnek gyors, hatékony, átlátható és megkülönböztetéstől mentes igazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárásokat kell biztosítania, amelyek alapján az ajánlattevő:

(a) kifogást emelhet az e fejezetben foglaltak megsértésével kapcsolatban; vagy

(b) ha az ajánlattevőnek nem áll jogában valamely Fél hazai joga alapján, hogy közvetlenül kifogást emeljen az e fejezetben foglaltak megsértésével kapcsolatban, az egyik Fél által az e fejezet végrehajtására hozott intézkedéseknek való megfelelés elmulasztásával kapcsolatban,

kifogást emelhet olyan, az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggésben, amelyben az ajánlattevő érdekelt, vagy érdekelt volt. Az eljárási szabályokat valamennyi kifogásra vonatkozóan írásba kell foglalni, és általánosan hozzáférhetővé kell tenni.

2. Abban az esetben, ha egy ajánlattevő olyan, az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggésben tesz panaszt az (1) bekezdésben hivatkozott jogsértéssel vagy mulasztással kapcsolatban, amelyben érdekelt, vagy érdekelt volt, annak a Félnek, amelyhez a beszerzést lefolytató beszerzést végző szerv tartozik, ösztönöznie kell a beszerzést végző szervét és az ajánlattevőt arra, hogy konzultáció során keressenek megoldást a panaszra. A beszerzést végző szervnek az ilyen panaszokat pártatlanul és időben kell megvizsgálnia olyan módon, hogy az ne érintse az ajánlattevő részvételét a jelenleg zajló vagy a jövőbeni beszerzésekben, vagy az ahhoz való jogát, hogy igazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárás részeként jogorvoslattal éljen.

3. Minden ajánlattevő számára elegendő időt kell biztosítani a kifogás elkészítésére és benyújtására, amely semmiképp sem lehet 10 napnál rövidebb attól a naptól számítva, amelyen a kifogás alapja ismertté vált, vagy ésszerűen ismertté kellett volna válnia az ajánlattevő számára.

4. Mindegyik Fél létrehoz vagy kijelöl legalább egy pártatlan közigazgatási vagy bírói hatóságot, amely független a beszerzést végző szerveitől, hogy átvegye és megvizsgálja az ajánlattevőnek az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggően felmerült kifogásait.

5. Abban az esetben, ha először a (4) bekezdésben említett hatóságtól különböző testület vizsgálja meg a kifogást, a Félnek biztosítania kell, hogy az ajánlattevő fellebbezést nyújthasson be az eredeti határozat ellen egy pártatlan közigazgatási vagy bírói hatósághoz, amely független attól a beszerzést végző szervtől, amelynek beszerzése a kifogás tárgyát képezi.

6. Mindegyik Fél biztosítja, hogy a nem bírósági felülvizsgálati testület határozata vagy bírósági felülvizsgálat alá tartozik, vagy a testület olyan eljárásokkal rendelkezik, amelyek biztosítják a következőket:

(a) a beszerzést végző szerv írásban válaszol a kifogásra, és a felülvizsgálati testület rendelkezésére bocsátja az összes vonatkozó dokumentumot;

(b) az eljárás résztvevőit (a továbbiakban: a résztvevők) megilleti az a jog, hogy a felülvizsgálati testület kifogással kapcsolatos határozathozatala előtt meghallgassák őket;

(c) a résztvevőket megilleti a jog, hogy képviseltethessék magukat, és segítséget vehessenek igénybe;

(d) a résztvevők számára biztosítani kell, hogy a teljes eljárásban részt vehessenek;

(e) a résztvevőknek jogukban áll kérni, hogy az eljárások nyilvánosak legyenek, és tanúkat hallgathassanak meg; és

(f) a felülvizsgálati testület az ajánlattevők kifogásaival kapcsolatos határozatait vagy ajánlásait időben, írásban hozza meg, és minden egyes határozatot vagy ajánlást indokolással lát el.

7. Mindegyik Félnek olyan eljárásokat kell elfogadnia vagy fenntartania, amelyek:

(a) olyan gyors ideiglenes intézkedéseket irányoznak elő, amelyek biztosítják az ajánlattevő számára a beszerzésben való részvétel lehetőségét. Az ilyen ideiglenes intézkedések a beszerzési eljárás felfüggesztését eredményezhetik. Az eljárások lehetővé tehetik az érintett érdekek – többek között a közérdek – szempontjából túlnyomóan hátrányos következmények figyelembevételét annak eldöntésekor, hogy szükséges-e az említett intézkedések alkalmazása. Az intézkedés mellőzésének méltányos indokát írásban kell ismertetni; és

(b) korrekciós intézkedéseket vagy az elszenvedett kár megtérítését irányozzák elő, amely korlátozható vagy az ajánlat elkészítésének költségére vagy az eljárással összefüggő költségekre, vagy mindkettőre, ha a felülvizsgálatot végző szerv megállapítja, hogy az (1) bekezdésben említett jogsértés vagy mulasztás áll fenn.

8. E megállapodás hatálybalépését követően legfeljebb tíz évvel a Felek tárgyalásokat kezdenek a jogorvoslatok minőségének javítása érdekében, így például kötelezettséget vállalhatnak arra, hogy a szerződéskötést megelőző jogorvoslatokat vezessenek be vagy tartsanak fenn.

19.18. CIKK

Az alkalmazási kör módosítása és helyesbítése

1. A Felek módosíthatják vagy helyesbíthetik az e fejezethez csatolt mellékleteiket.

Módosítások

2. Ha valamelyik Fél módosítja e fejezet mellékletét:

(a) írásban értesíti a másik Felet; és

(b) a másik Félnek szóló értesítésben szerepelteti a megfelelő kompenzációs kiigazításokra irányuló javaslatot annak érdekében, hogy a módosítást megelőzővel összehasonlítható szintű alkalmazási kört lehessen fenntartani.

3. A (2) bekezdés b) pontjától eltérve, a Feleknek nem kell kompenzációs kiigazítást biztosítania, ha:

(a) a szóban forgó módosítás hatását tekintve elhanyagolható; vagy

(b) a módosítás olyan beszerzést végző szervre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását.

4. Ha a másik Fél vitatja, hogy:

(a) a (2) bekezdés b) pontja alapján javasolt kiigazítás megfelelő a kölcsönös megállapodás tárgyát képező összehasonlítható szintű alkalmazási kör fenntartásához;

(b) a módosítás hatását tekintve elhanyagolható; vagy

(c) a módosítás a (3) bekezdés b) pontja szerinti olyan beszerzést végző szervre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását,

a kifogását írásban, a (2) bekezdés a) pontja szerinti értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül kell benyújtania, ellenkező esetben úgy tekintendő, hogy elfogadta a kiigazítást vagy a módosítást, a huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) alkalmazásában is.

Helyesbítések

5. A Felek mellékleteinek alábbi módosításait helyesbítésnek kell tekinteni, feltéve, hogy azok nem érintik a megállapodásban előírt, kölcsönösen elfogadott alkalmazási kört:

(a) beszerzést végző szerv nevében történt változás;

(b) mellékletben felsorolt két vagy több beszerzést végző szerv egyesülése; és

(c) mellékletben szereplő szerv szétválása két vagy több olyan szervre, amelyek mindegyike szerepel az ugyanazon mellékletben felsorolt szervek között.

6. A Fél mellékleteinek javasolt helyesbítése esetén a Fél e megállapodás hatálybalépését követően kétévente értesíti a másik Felet a WTO-megállapodás 4. mellékletében található közbeszerzési megállapodás által előírt értesítési ciklussal összhangban.

7. Az értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül bármelyik Fél értesítheti a többi Felet a javasolt helyesbítéssel szembeni kifogásáról. Amennyiben valamely Fél kifogást terjeszt elő, fel kell tüntetnie, hogy miért véli úgy, hogy a javasolt helyesbítés nem az e cikk (5) bekezdése szerinti változás, valamint le kell írnia, hogy a javasolt helyesbítés milyen hatással van az e megállapodásban előírt kölcsönösen elfogadott alkalmazási körre. Amennyiben az értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül nem terjesztenek elő írásban ilyen kifogást, úgy tekintendő, hogy a Fél elfogadta a javasolt helyesbítést.

19.19. CIKK

Kormányzati beszerzési bizottság

1. A 26.2. cikk (1) bekezdésének e) pontjában létrehozott kormányzati beszerezési bizottság a Felek képviselőiből áll és szükség esetén ülésezik, hogy lehetőséget biztosítson a Feleknek az e fejezet megvalósulásával vagy célkitűzéseinek előmozdításával összefüggő bármely kérdésben való konzultációra, továbbá hogy elvégezze a Felek által esetlegesen rábízott egyéb feladatokat.

2. A kormányzati beszerzési bizottság valamely Fél kérelmére ülésezik a következő célokból:

(a) a Fél által elé utalt közbeszerzési kérdések megvitatása;

(b) információcsere az egyes Felek közbeszerzési lehetőségeiről;

(c) az e fejezet alkalmazásával kapcsolatos bármely kérdés megvitatása; és

(d) összehangolt tevékenységek előmozdításának mérlegelése annak érdekében, hogy megkönnyítsék az ajánlattevők számára a beszerzési lehetőségekhez való hozzáférést az egyes Felek területén. E tevékenységek lehetnek tájékoztató ülések, amelyek legfőbb célja, hogy javítsák az egyes Felek közbeszerzési rendszeréről szóló nyilvános információhoz való elektronikus hozzáférést, és kis- és középvállalkozások hozzáférését könnyítő kezdeményezések is.

3. A Felek a 19.15. cikk szerint benyújtják a kormányzati beszerzési bizottsághoz az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzésekkel kapcsolatos statisztikákat.

HUSZADIK FEJEZET

SZELLEMI TULAJDON

A. SZAKASZ

Általános rendelkezések

20.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései a következők:

(a) az innovatív és kreatív termékek előállításának és kereskedelmi forgalomba hozatalának, valamint a szolgáltatásnyújtás elősegítése a Felek között; és

(b) a szellemitulajdon-jogok megfelelő szintű és hatékony védelmének és érvényesítésének megvalósítása.

20.2. CIKK

A kötelezettségek jellege és köre

1. E fejezet rendelkezései kiegészítik a Felek között a TRIPS-megállapodás alapján fennálló jogokat és kötelezettségeket.

2. A Felek szabadon állapíthatják meg a megfelelő módszert a megállapodás rendelkezéseinek saját jogrendszerükbe és joggyakorlatukba történő átültetésére.

3. E megállapodás nem jelent semmilyen kötelezettséget a tekintetben, hogy a Felek miként osztják meg erőforrásaikat a szellemitulajdon-jogok érvényesítése és az általános jogérvényesítés között.

20.3. CIKK

Közegészségügyi kérdések

1. A Felek elismerik a WTO miniszteri konferenciája által 2001. november 14-én elfogadott, *a TRIPS-megállapodás és a közegészségügy kapcsolatáról szóló dohai nyilatkozat (a továbbiakban: dohai nyilatkozat)* jelentőségét. Az e fejezet hatálya alá tartozó jogok és kötelezettségek értelmezése és végrehajtása során a Felek biztosítják a nyilatkozatnak való megfelelést.

2. A Felek hozzájárulnak *a WTO Általános Tanácsa 2003. augusztus 30-i*, a *dohai nyilatkozat* 6. bekezdéséről szóló határozatának és *a TRIPS-megállapodás módosításáról* 2005. december 6-án Genfben *elfogadott jegyzőkönyv* végrehajtásához, és tiszteletben tartják ezeket.

20.4. CIKK

Jogkimerülés

E fejezet nem érinti a Felek annak meghatározására vonatkozó szabadságát, hogy alkalmazandó-e és milyen feltételek mellett a szellemitulajdon-jogok kimerülése.

20.5. CIKK

Az információk nyilvánosságra hozatala

E fejezet nem írja elő a Felek számára olyan információk nyilvánosságra hozatalát, amely egyébként ellentétes lenne jogával, vagy az információhoz való hozzáférésről és a magánéletről szóló jogszabályai szerint mentesülne a nyilvánosságra hozatal alól.

B. SZAKASZ

A szellemitulajdon-jogokra vonatkozó alapkövetelmények

20.6. CIKK

Fogalommeghatározás

E szakasz alkalmazásában:

„**gyógyszer**”: olyan termék – ideértve a szintetikus gyógyszereket, biológiai gyógyszereket, vakcinákat vagy radioaktív gyógyszereket –, amelyet a következő felhasználási céllal gyártottak, értékesítettek vagy mutattak be:

(a) orvosi diagnózis felállítása, betegség, rendellenesség vagy abnormális fizikai állapot vagy tüneteik kezelése, csillapítása vagy megelőzése, vagy

(b) élettani működés helyreállítása, javítása vagy módosítása.

A. alszakasz

Szerzői jogok és szomszédos jogok

20.7. CIKK

A biztosított védelem

1. A Felek végrehajtják az alábbi nemzetközi megállapodásokat:

(a) az 1971. július 24-én Párizsban kelt, *az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény* 2–20. cikke;

(b) az 1996. december 20-án Genfben kelt, *WIPO Szerzői Jogi Szerződés* 1–14. cikke;

(c) az 1996. december 20-án Genfben kelt, *a WIPO Előadásokról és a Hangfelvételekről szóló Szerződésének* 1–23. cikke; és

(d) az 1961. október 26-án Rómában kelt, *az előadóművészek, hangfelvétel-előállítók és műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló nemzetközi egyezmény* 1–22. cikke.

2. Az (1) bekezdésben hivatkozott szerződések által engedélyezett mértékig e fejezet nem korlátozza a Felek arra vonatkozó képességét, hogy korlátozzák a hangfelvételen rögzített előadások számára biztosított szellemitulajdon-jogi védelmet.

20.8. CIKK

Műsorszolgáltatás és a nyilvánossághoz közvetítés

1. Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít az előadók számára arra nézve, hogy előadásaik vezeték nélküli sugárzását és a nyilvánossághoz közvetítését engedélyezzék, kivéve, ha az előadás már önmagában sugárzott előadás vagy rögzítés eredménye.

2. A Felek biztosítják, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy e díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti megállapodás hiányában a Felek meghatározhatják azokat a feltételeket, amelyek alapján közöttük a díj felosztásra kerül.

20.9. CIKK

A technológiai intézkedések védelme

1. E cikk alkalmazásában a „**technológiai intézkedés**” minden olyan technológia, eszköz vagy alkatrész, amely rendes működése során alapvetően arra szolgál, hogy a valamely Fél jogszabályaiban előírtaknak megfelelően a művek, előadások és hangfelvételek tekintetében megelőzze, illetve korlátozza a szerzők, előadóművészek és hangfelvétel-előállítók engedélye nélküli tevékenységeket. A technológiai intézkedés – a valamely Fél jogszabályaiban foglalt szerzői, illetve szomszédos jogok alkalmazási körének sérelme nélkül – akkor minősül hatékonynak, ha a jogi védelem alatt álló művek, előadások, illetve hangfelvételek felhasználását a szerzők, előadóművészek vagy hangfelvétel-előállítók olyan hozzáférés-ellenőrzési vagy védelmet nyújtó eljárással – például kódolással, titkosítással vagy másolatkészítést ellenőrző mechanizmus útján – ellenőrzik, amely a védelem célját megvalósítja.

2. A Felek megfelelő jogi védelmet és hatékony jogorvoslatot biztosítanak a szerzők, előadóművészek és hangfelvétel-előállítók számára a műveikkel, előadásaikkal és hangfelvételeikkel összefüggő jogaik gyakorlásával kapcsolatban alkalmazott, valamint az ezen művekkel, előadásokkal és hangfelvételekkel összefüggő – az érintett szerzők, előadóművészek és hangfelvétel-előállítók engedélye nélküli, illetve a jogszabály által meg nem engedett – tevékenységek korlátozása érdekében alkalmazott hatékony technológiai intézkedések kijátszása ellen.

3. A Felek a (2) bekezdésben említett megfelelő jogi védelem és hatékony jogorvoslat biztosítása érdekében legalább az alábbiak ellen nyújtanak védelmet:

(a) a jogszabályaikban foglalt mértékig:

(i) valamely hatékony technológiai intézkedés tudatosan vagy az elvárható gondosság mellőzésével történő jogosulatlan kijátszása; és

(ii) valamely hatékony műszaki intézkedés kijátszásával valamely eszköz vagy termék, többek között számítógépes program vagy szolgáltatás piaci értékesítése; és

(b) olyan eszköz vagy termék, többek között számítógépes program gyártása, behozatala vagy forgalmazása, valamint olyan szolgáltatás nyújtása:

(i) amelyet elsősorban valamely hatékony technológiai intézkedés kijátszása céljából terveztek vagy állítottak elő; vagy

(ii) amely a hatékony technológiai intézkedés kijátszásán kívül számottevő gazdasági céllal nem rendelkezik.

4. A (3) bekezdésben az „a jogszabályaikban foglalt mértékig” kifejezés azt jelenti, hogy az egyes Felek rugalmasan hajthatják végre az a) pont i. és ii. alpontjait.

5. A (2) és (3) bekezdések végrehajtása során a Felek nem kötelesek előírni, hogy a szórakoztatóelektronikai, telekommunikációs vagy számítástechnikai termékek tervezése, illetve azok alkatrészeinek és tartozékainak tervezése és kiválasztása jelentse a megoldást az egyes technológiai intézkedésekre, feltéve, hogy a termék egyébként nem sérti a Fél e bekezdések végrehajtását célzó intézkedéseinek végrehajtását. E rendelkezés szándéka, hogy e megállapodás ne követelje meg valamely Féltől az interoperabilitás jogszabályi előírását: nincs előírás az információs és kommunikációs technológiák ágazata számára, hogy olyan készülékeket, termékeket, alkatrészeket vagy szolgáltatásokat tervezzen, amelyek megfelelnek bizonyos technológiai intézkedéseknek.

6. A megfelelő jogi védelem és hatékony jogorvoslat (2) bekezdés szerinti biztosítása céljából a Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak megfelelő korlátozásokat vagy kivételeket a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit végrehajtó intézkedések alól. A (2) és (3) bekezdésben előírt kötelezettségek nem érintik a szerzői jogokkal vagy szomszédos jogokkal összefüggő, valamely Fél jogszabályaiban foglalt jogokat, korlátozásokat, kivételeket vagy oltalmakat.

20.10. CIKK

A jogkezelési információk védelme

1. E cikk alkalmazásában a „**jogkezelési információk**”:

(a) azon információk, amelyek azonosítják a művet, az előadást vagy a hangfelvételt; a mű szerzőjét, az előadóművészt vagy a hangfelvétel-előállítót; illetőleg a művel, az előadással vagy a hangfelvétellel kapcsolatos bármilyen jog tulajdonosát;

(b) minden olyan információ, amely a mű, az előadás vagy a hangfelvétel felhasználásának feltételeiről tájékoztat; vagy

(c) az a) és b) pontban leírt információt megjelenítő bármely szám vagy kód;

amennyiben az ilyen információk bármelyikét a művek, előadások vagy hangfelvételek egy példányához csatolják, illetve azok bármelyike a művek, előadások vagy hangfelvételek közzététele során vagy a nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételével összefüggésben jelenik meg.

2. A Felek az elektronikus jogkezelési információk védelme érdekében megfelelő jogi védelmet és hatékony jogorvoslatot biztosítanak az alábbi cselekmények bármelyikét tudatosan jogosulatlanul végző személyekkel szemben, akik tudatában vannak annak, vagy az elvárható gondosság elve alapján tudatában kellene lenniük, hogy e cselekményükkel mást szerzői jogok vagy szomszédos jogok megsértésére indítanak, illetve ilyen jog megsértését teszik lehetővé, könnyítik meg vagy leplezik:

(a) elektronikus jogkezelési információ eltávolítása vagy megváltoztatása; vagy

(b) művek, előadások vagy hangfelvételek másolatainak terjesztése, terjesztés céljából történő behozatala, sugárzása, közzététele, továbbá a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele annak ismeretében, hogy azokról az elektronikus jogkezelési információt engedély nélkül eltávolították vagy megváltoztatták.

3. A megfelelő jogi védelem és hatékony jogorvoslat (2) bekezdés szerinti biztosítása céljából a Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak megfelelő korlátozásokat vagy kivételeket a (2) bekezdést végrehajtó intézkedések alól. A (2) bekezdésben előírt kötelezettségek nem érintik a szerzői jogokkal vagy szomszédos jogokkal összefüggő, valamely Fél jogszabályaiban foglalt jogokat, korlátozásokat, kivételeket vagy oltalmakat.

20.11. CIKK

A közvetítő szolgáltatók felelőssége

1. E cikk többi bekezdésére figyelemmel az egyes Felek jogszabályaikban korlátozásokról vagy mentességekről rendelkeznek a közvetítőként eljáró szolgáltatók felelőssége tekintetében a szerzői jogok vagy szomszédos jogok kommunikációs hálózatokon vagy azokon keresztül, szolgáltatásaik nyújtásával vagy felhasználásával kapcsolatban történő megsértése esetén.

2. Az (1) bekezdésben említett korlátozások vagy mentességek:

(a) legalább a következő műveletekre terjednek ki:

(i) a tárhely-szolgáltatások felhasználóinak kérésére tárolt információk;

(ii) automatizált folyamaton keresztül végrehajtott gyorsítótárolóban történő rögzítés (caching), ha a szolgáltató:

(A) technikai okoktól eltérő okokból nem módosítja az információkat;

(B) a szolgáltató betartja az információk gyorsítótárolóban történő rögzítése tekintetében az ágazatban széles körben elismert és alkalmazott iránymutatásokat; és

(C) nem avatkozik bele az olyan jogszerű technológia használatába, amely az iparágban széles körben elismert és alkalmazott az információ használatára vonatkozó adatok megszerzése érdekében; és

(iii) egyszerű továbbítás, amely a felhasználó által szolgáltatott információk átviteléhez vagy egy kommunikációs hálózathoz való hozzáféréshez szükséges eszközök rendelkezésre bocsátásából áll; és

(b) kiterjedhetnek más műveletekre is, például az információk elhelyezkedésével kapcsolatos eszköz biztosítására, a szerzői jogok alá tartozó anyag automatizált reprodukálása és a reprodukciók terjesztése által.

3. Az e cikkben említett korlátozásokra vagy mentességekre vonatkozó jogosultság nem függhet a szolgáltatását figyelemmel kísérő vagy a jogsértő tevékenységekre utaló tényeket aktívan kutató szolgáltatótól.

4. Az egyes Felek belső jogszabályaikban előírhatják azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén a szolgáltatók részesülhetnek az e cikkben foglalt korlátozásokban vagy mentességekben. Fentiek sérelme nélkül a Felek megfelelő eljárásokat dolgozhatnak ki a vélt szabálysértésről szóló, azok által benyújtott hatékony értesítésekre és hatékony viszontbejelentésekre vonatkozóan, akiknek az anyagát eltávolították vagy hiba, illetve téves azonosítás következtében használhatatlanná tették.

5. E cikk nem sérti a szerzői jogok vagy szomszédos jogok megsértésre vonatkozó egyéb védelmek, korlátozások és mentességek valamely Fél joga szerinti rendelkezésre állását. Ez a cikk nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy valamely Fél jogrendszerével összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék.

20.12. CIKK

„Camcording” (moziban történő kézikamerázás)

Az egyes Felek rendelkeznek a törvényeikkel és jogszabályaikkal összhangban olyan személyekkel szemben alkalmazandó büntetőeljárásokról és szankciókról, akik a filmszínház igazgatójának vagy a filmművészeti alkotás szerzői joga tulajdonosának előzetes engedélye nélkül másolatot készít egy ilyen alkotásról vagy annak egy részéről az alkotásnak a nyilvánosság számára általában hozzáférhető filmbemutató létesítményben történő vetítése során.

B. alszakasz

Védjegyek

20.13. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek ésszerű erőfeszítéseket tesznek a 2006. március 27-én Szingapúrban kelt *Szingapúri Védjegyjogi Szerződés* 1–22. cikkének való megfelelés, valamint az 1989. június 27-én Madridban kelt, *a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó jegyzőkönyvhöz (Madridi Jegyzőkönyv)* való csatlakozás érdekében.

20.14. CIKK

Lajstromozás

Az egyes Felek a védjegyek lajstromozásának olyan rendszerét hozzák létre, amelyben a védjegy-lajstromozási kérelem elutasításának indokait írásban közlik a kérelmezővel, akinek lehetőséget biztosítanak arra, hogy az elutasítás ellen kifogással éljen és a végleges elutasítás ellen fellebbezést nyújtson be valamely igazságügyi hatósághoz. Az egyes Felek lehetőséget biztosítanak a védjegyek iránti kérelmek vagy a védjegylajstromozás kifogásolására. Az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhető elektronikus adatbázist hoznak létre a védjegykérelmek és a lajstromozott védjegyek tekintetében.

20.15. CIKK

Kivételek a védjegyek által biztosított jogok alól

Az egyes Felek a védjegyek által biztosított jogok alóli korlátozott kivételként rendelkeznek a leíró jellegű kifejezések, köztük a földrajzi származást leíró kifejezések méltányos használatáról. A méltányos használat fogalmának meghatározása során figyelembe kell venni a védjegy tulajdonosának és a harmadik feleknek a jogos érdekeit. Az egyes Felek más korlátozott kivételekről is rendelkezhetnek, feltéve, hogy e kivételek figyelembe veszik a védjegytulajdonosok és harmadik felek jogos érdekeit.

C. alszakasz

Földrajzi árujelzők

20.16. CIKK

Fogalommeghatározások

Ennek az alszakasznak az alkalmazásában:

„**földrajzi árujelző**”: olyan megjelölés, amely egy mezőgazdasági terméket vagy élelmiszert valamely Fél területéről, vagy e terület valamely régiójából vagy helységéből származóként azonosít, amennyiben a termék minősége, hírneve vagy más jellemzője lényegében a földrajzi eredetének tulajdonítható; és

„**termékosztály**”: a 20-C. mellékletben felsorolt termékosztályok.

20.17. CIKK

Hatály

Ez az alszakasz a 20-C. mellékletben felsorolt termékosztályok valamelyikébe tartozó termékeket azonosító földrajzi árujelzőkre alkalmazandó.

20.18. CIKK

A jegyzékben szereplő földrajzi árujelzők

Ennek az alszakasznak az alkalmazásában:

(a) a 20-A. melléklet A. részében szereplő kifejezések olyan földrajzi árujelzők, amelyek valamely terméket az Európai Unió területéről, vagy a területén található régióból vagy helységéből származó termékként azonosítanak; és

(b) a 20-A. melléklet B. részében szereplő kifejezések olyan földrajzi árujelzők, amelyek valamely terméket Kanada területéről, vagy a területén található régióból vagy helységéből származó termékként azonosítanak.

20.19. CIKK

A 20-A. mellékletben szereplő földrajzi árujelzők védelme

1. A másik Fél földrajzi árujelzőinek vizsgálatát követően az egyes Felek a jelen alszakaszban szereplő védelmi szintnek megfelelő védelmet biztosítanak a kérdéses árujelzőknek.

2. Az egyes Felek jogi eszközöket biztosítanak az érintett felek számára a következők megelőzése érdekében:

(a) a másik Fél 20-A. mellékletben szereplő földrajzi árujelzőjének használata egy olyan termék esetében, amely a 20-A. mellékletben az adott földrajzi árujelző vonatkozásában feltüntetett termékosztályba tartozik, és:

(i) nem a földrajzi árujelző vonatkozásában a 20-A. mellékletben meghatározott származási helyről származik; vagy

(ii) a földrajzi árujelző vonatkozásában a 20-A. mellékletben meghatározott származási helyről származik, de a terméket nem a másik Fél azon törvényeinek és jogszabályainak megfelelően termelték vagy állították elő, amelyek a másik Fél területén történő fogyasztásra szánt termékek esetében alkalmazandók;

(b) a termék megjelölésében vagy külső kialakításában olyan eszközök használata, amelyek az áru földrajzi eredetével kapcsolatban a közönség megtévesztésére alkalmas módon arra mutatnak vagy azt sugallják, hogy a kérdéses termék olyan földrajzi területről származik, amely eltér annak tényleges származási helyétől; és

(c) az 1967. július 14-én Stockholmban kelt, *az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény* (1967) 10a. cikke értelmében tisztességtelen versenycselekményt képező bármely egyéb használat.

3. A (2) bekezdés a) pontja szerinti védelmet még abban az esetben is biztosítani kell, ha a termék valóságos származását is feltüntetik, vagy ha a földrajzi árujelzőt fordításban, átírásban vagy „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánzat”, illetve hasonló kifejezéssel együtt tüntetik fel.

4. Az egyes Felek közigazgatási rendelkezések útján gondoskodnak az érvényesítésről, a saját jogszabályaik által előírt mértékben azzal a céllal, hogy megtiltsák az élelmiszercikkek hamis, félrevezető vagy megtévesztő, illetve a termék származását tekintve valószínűsíthetően téves benyomást keltő módon történő gyártását, elkészítését, csomagolását, címkézését, értékesítését vagy importját, illetve reklámozását.

5. Az egyes Felek a (4) bekezdéssel összhangban közigazgatási rendelkezések útján kezelik a termékek címkézésével kapcsolatos panaszokat, ideértve azok hamis, félrevezető vagy megtévesztő, illetve származását tekintve valószínűsíthetően téves benyomást keltő módon történő bemutatását.

6. A másik Fél 20-A. mellékletben szereplő földrajzi árujelzőjét tartalmazó vagy annak megfelelő védjegy lajstromozását hivatalból elutasítják vagy érvénytelenítik, ha valamely Fél joga ezt engedi, vagy valamely érintett Fél kérésére, olyan termék tekintetében, amely a 20-A. mellékletben az adott földrajzi árujelző vonatkozásában feltüntetett termékosztályba tartozik, és amely nem arról a származási helyről származik, mint ami a kérdéses földrajzi árujelző vonatkozásában a 20-A. mellékletben szerepel.

7. Ez az alszakasz nem tartalmaz kötelezettséget olyan földrajzi árujelzők oltalmára, amelyek a származási helyen nem állnak oltalom alatt vagy az oltalmuk megszűnt, vagy amelyeket az adott helyen már nem használnak. Ha valamely Fél 20-A. mellékletben szereplő földrajzi árujelzője a származási helyén már nem áll oltalom alatt vagy használaton kívül kerül azon a helyen, a Fél értesíti erről a másik Felet, és kérelmezi a földrajzi árujelző 20-A. mellékletből való törlését.

20.20. CIKK

Azonos alakú földrajzi árujelzők

1. Amennyiben a Felek azonos alakú azonos földrajzi árujelzőket használnak ugyanazon áruosztályba tartozó termékekre, az egyes Felek meghatározzák azokat a gyakorlati használati feltételeket, amelyek szerint a szóban forgó azonos alakú földrajzi árujelzőket egymástól meg kell különböztetni, figyelembe véve az érintett termelőkkel szembeni méltányos elbánást és a fogyasztók megtévesztésének tilalmát.

2. Amennyiben valamely Fél harmadik országgal folytatott tárgyalások során javaslatot tesz a harmadik országból származó termékre vonatkozó földrajzi árujelző oltalmára, és ez az árujelző azonos alakú a másik Fél 20-A. mellékletben található földrajzi árujelzőinek valamelyikével, és a termék a másik Fél azonos alakú földrajzi árujelzője tekintetében a 20-A. mellékletben meghatározott áruosztályba tartozik, erről tájékoztatják a másik Felet, és lehetőséget biztosítanak számára az észrevételei megtételére, mielőtt az elnevezés oltalom alá kerül.

20.21. CIKK

Kivételek

1. A 20.19. cikk (2) és (3) bekezdésétől függetlenül Kanada számára nem előírás, hogy jogi eszközöket bocsásson az érintett felek rendelkezésére a 20-A. melléklet A. szakaszában szereplő, egy csillaggal megjelölt[28] elnevezések használatának megakadályozása céljából, ha az ilyen elnevezéseket olyan kifejezések egészítik ki, mint például a „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánzat”, vagy hasonló kifejezés, amelyet az érintett termék földrajzi származásának olvasható és látható feltüntetése kísér.

2. A 20.19. cikk (2) és (3) bekezdésétől függetlenül a 20-A. melléklet A. részében felsorolt és egy csillaggal megjelölt[29] földrajzi árujelzők oltalma nem akadályozza, hogy ezeket az árujelzőket bármely olyan személy Kanada területén használja – ideértve e személy örököseit és jogutódait is –, aki 2013. október 18-át megelőzően kereskedelmi céllal használta ezeket az árujelzőket a „sajtok”termékosztályba tartozó termékek tekintetében.

3. A 20.19. cikk (2) és (3) bekezdésétől függetlenül a 20-A. melléklet A. részében felsorolt és két csillaggal megjelölt földrajzi árujelző oltalma nem akadályozza, hogy ezt az árujelzőt bármely olyan személy használja – ideértve e személy örököseit és jogutódait is –, aki 2013. október 18-át megelőzően kereskedelmi céllal használta ezeket az árujelzőket a „friss, fagyasztott vagy feldolgozott húsok” termékosztályba tartozó termékek tekintetében. E cikk hatálybalépésétől számított öt éven keresztül átmeneti időszak alkalmazandó minden más olyan személyre – ideértve e személy örököseit és jogutódait is –, aki 2013. október 18-át kevesebb mint öt évvel megelőzően kereskedelmi céllal használta ezt az árujelzőt a „friss, fagyasztott vagy feldolgozott húsok” termékosztályba tartozó termékek tekintetében, mely átmeneti időszak során nem tilos a fenti megnevezés használata.

[28] Az egyértelműség érdekében ez a bekezdés a „Feta” kifejezésre is alkalmazandó.
[29] Az egyértelműség érdekében ez a bekezdés a „Feta” kifejezésre is alkalmazandó.

4. A 20.19. cikk (2) és (3) bekezdésétől függetlenül a 20-A. melléklet A. részében felsorolt és három csillaggal megjelölt földrajzi árujelzők oltalma nem akadályozza, hogy ezeket az árujelzőket bármely olyan személy használja – ideértve e személy örököseit és jogutódait is –, aki 2013. október 18-át megelőzően kereskedelmi céllal használta ezeket az árujelzőket a „szárazon pácolt húsok”, illetve a „sajtok” termékosztályba tartozó termékek tekintetében. A cikk hatálybalépésétől számított öt éven keresztül átmeneti időszak alkalmazandó minden más olyan személyre – ideértve e személy örököseit és jogutódait is –, aki 2013. október 18-át kevesebb mint tíz évvel megelőzően kereskedelmi céllal használta ezeket az árujelzőket a „szárazon pácolt húsok”, illetve a „sajtok” termékosztályba tartozó termékek tekintetében, mely átmeneti időszak során nem tilos a fenti megnevezések használata.

5. Amennyiben egy védjegy lajstromozása vagy a lajstromozás iránti kérelem jóhiszeműen történt, vagy a védjeggyel kapcsolatos jogokat jóhiszeműen szerezték valamely Fél területén a (6) bekezdés szerint alkalmazandó dátumot megelőzően, az e Fél területén a jelen alszakasz végrehajtására elfogadott intézkedések nem érintik a védjegy lajstromozhatóságát, a lajstromozás érvényességét, illetve a védjegyhasználati jogot pusztán azon az alapon, hogy a védjegy azonos a földrajzi árujelzővel vagy hasonló a földrajzi árujelzőhöz.

6. Az (5) bekezdés alkalmazásában az alkalmazandó dátum a következő:

(a) e megállapodás aláírásának napján a 20-A. mellékletben szereplő földrajzi árujelzők vonatkozásában ezen alszakasz hatálybalépésének napja; vagy

(b) a 20-A. melléklethez e megállapodás aláírását követően a 20.22. cikk alapján hozzáadott földrajzi árujelzők vonatkozásában a földrajzi árujelző mellékletbe való felvételének napja.

7. Amennyiben egy földrajzi árujelző fordítása azonos alakú egy olyan kifejezéssel, vagy olyan kifejezést foglal magában, amely valamely Fél területén a köznyelvben egy termék szokásos neve, vagy ha egy földrajzi árujelző nem azonos alakú az ilyen kifejezésekkel, de magában foglal ilyet, a jelen alszakasz rendelkezései nem sértik valamely személy azon jogát, hogy a kérdéses Fél területén a kérdéses kifejezést használja a kérdéses termék vonatkozásában.

8. Semmi nem gátolja az egyes Feleket abban, hogy a területükön jelen levő növény- vagy állatfajták szokásos megnevezését használják bármely termék vonatkozásában a jelen alszakasz hatálybalépésének napjától.

9. Bármely Fél kikötheti, hogy a jelen alszakasz szerinti védjegyhasználattal vagy lajstromozással kapcsolatos kérelmeket a védjegynek a Fél területén történt lajstromozásától vagy az oltalom alatt álló megjelöléssel ütköző megjelölésnek az adott Félnél történt ismertté válását követő öt éven belül nyújtsák be, amennyiben a védjegyet addig a napig közzétették, és ha ez a nap korábbi, mint az ütköző megjelölés használata ismertté válásának napja, feltéve, hogy a földrajzi jelzést nem rosszhiszeműen használták vagy lajstromozták.

10. A jelen alszakasz rendelkezései senkinek sem sérthetik azt a jogát, hogy kereskedelmi tevékenység során saját nevét vagy üzleti jogelődje nevét használja, kivéve, ha a nevet a közönség megtévesztésére alkalmas módon használják.

11. (a) A jelen alszakasz rendelkezései senkinek sem sérthetik azt a jogát, hogy olyan védjegyet használjon vagy lajstromoztasson Kanadában, amely a 20-B. melléklet A. részében szereplő kifejezés(eke)t tartalmazza, vagy ilyennel (ilyenekkel) azonos; és

(b) az a) pont nem alkalmazandó a 20-B. melléklet A. részében szereplő kifejezések olyan használatára, amely az áruk földrajzi származását illetően megtévesztené a közönséget.

12. Ezen alszakasz rendelkezései nem alkalmazandók a 20-B. melléklet B. részében szereplő kifejezések Kanadában történő használatára.

13. A (2)–(4) bekezdésben említett jogutódlás önmagában nem foglalja magában a földrajzi árujelzők használati jogának átadását.

20.22. CIKK

A 20-A. melléklet módosításai

1. A 26.1. cikk (A CETA vegyes bizottság) szerint létrehozott CETA vegyes bizottság – konszenzussal és a földrajzi árujelzőkkel foglalkozó CETA-bizottság ajánlása alapján eljárva – határozhat úgy, hogy módosítja a 20-A. mellékletet földrajzi árujelzők hozzáadása vagy olyan földrajzi árujelzők elhagyása útján, amelyek származási helyükön már nem állnak oltalom alatt vagy amelyeket már nem használnak.

2. Elvben nem egészül ki a 20-A. melléklet A. része olyan földrajzi árujelzővel, amely megnevezés e megállapodás aláírásának napján „nyilvántartásba vett” státuszban szerepel az Európai Unió vonatkozó nyilvántartásában, az Európai Unió valamely tagállama tekintetében.

3. Egy adott Fél területéről származó terméket azonosító földrajzi árujelzőt nem adnak hozzá a 20-A. melléklethez:

(a) ha az megegyezik a másik Félnél ugyanaz vagy hasonló termék vonatkozásában lajstromozott védjeggyel, vagy olyan védjeggyel, amellyel kapcsolatban jóhiszeműen szereztek jogokat a másik Fél területén, és azonos vagy hasonló termékek tekintetében kérelmet nyújtottak be;

(b) ha az megegyezik a másik Fél területén létező növény- vagy állatfajta szokásosan használt nevével; vagy

(c) ha az megegyezik a másik Fél területén a köznyelvben az ilyen termékekre szokásosan használt megnevezéssel.

20.23. CIKK

Egyéb oltalom

Ennek az alszakasznak a rendelkezései nem érintik a Felek vonatkozó jogszabályai alapján valamely földrajzi árujelző elismerésére vagy oltalmára vonatkozó kérelem előterjesztésének jogát.

D. alszakasz

Formatervezési minták

20.24. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek minden ésszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csatlakozzanak az 1999. július 2-án Genfben kelt, *a Hágai Megállapodásnak az ipari minták nemzetközi lajstromozásáról szóló genfi szövegéhez*.

20.25. CIKK

A szerzői joghoz való viszony

Mintaoltalmi jog tárgya állhat szerzői jogi védelem alatt, ha teljesülnek az ilyen védelem feltételei. E védelem terjedelmét és feltételeit – ideértve az előírt eredeti jelleg mértékét – az egyes Felek határozzák meg.

E. alszakasz

Szabadalmak

20.26. CIKK

Nemzetközi megállapodások

A Felek minden elvárható erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy megfeleljenek a 2000. június 1-jén Genfben kelt *Szabadalmi Jogi Szerződés* 1–14. és 22. cikkének.

20.27. CIKK

A gyógyszerek sui generis oltalma

1. E cikk alkalmazásában:

„**alapszabadalom**”: szabadalom, amely védi magát a terméket, a termék előállítási eljárását vagy a termék alkalmazását, és amelyet a szabadalom jogosultja olyanként jelölt meg, mint amely alapszabadalomként szolgálhat, a sui generis oltalom megítélése céljából tekintett alapszabadalomként; és

„**termék**”: valamely gyógyszer hatóanyaga vagy hatóanyagainak kombinációja.

2. Az egyes Felek sui generis oltalmat biztosítanak egy bizonyos időtartamra az olyan termékeknek, amelyeket hatályos alapszabadalom véd a szabadalom jogosultjának vagy a jogosult jogutódjának kérésére, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

(a) engedélyezték, hogy a terméket az adott Fél területén gyógyszerként forgalomba hozzák (e cikkben a továbbiakban: forgalombahozatali engedély);

(b) a termék még nem áll bizonyos időtartamra sui generis oltalom alatt; és

(c) az a) pontban említett forgalombahozatali engedély az első olyan engedély, amely a termék gyógyszerként történő forgalomba hozatalát engedélyezi a Fél piacán.

3. Az egyes Felek:

(a) csak akkor biztosíthatnak bizonyos időtartamra sui generis oltalmat, ha a forgalombahozatali engedély iránti első kérelmet a Fél által előírt ésszerű határidőn belül benyújtották; és

(b) az első forgalombahozatali engedély megadásától számított legalább 60 napos határidőt írhatnak elő a sui generis védelmi időtartam iránti kérelem benyújtásához. Ha azonban az első forgalombahozatali engedélyt a szabadalom jóváhagyása előtt adták meg, az egyes Felek a szabadalom megadásától számított legalább 60 napos időtartamot biztosítanak az e cikk szerinti védelmi időszak iránti kérelem benyújtásához.

4. Abban az esetben, ha a terméket egy alapszabadalom védi, a sui generis védelem időtartama a szabadalom jogszerű időtartamának végét követően lép hatályba.

Abban az esetben, ha a terméket egynél több olyan szabadalom védi, amely alapszabadalomként szolgálhat, a Fél csak egyetlen sui generis védelmi időtartamot biztosíthat, amely az alapszabadalom jogszerű időtartamának végét követően lép hatályba,

(a) ha minden olyan szabadalomnak, amely alapszabadalomként szolgálhat, ugyanazon személy a jogosultja, akkor a sui generis védelmet kérő személy választ ezek közül; és

(b) ha minden olyan szabadalomnak, amely alapszabadalomként szolgálhat, nem ugyanazon személy a jogosultja, és emiatt egymásnak ellentmondó sui generis védelem iránti kérelmeket nyújtanak be, akkor a szabadalom jogosultjainak megállapodásával választanak ezek közül.

5. Az egyes Felek rendelkeznek arról, hogy a sui generis védelem olyan időtartamra vonatkozik, amely megegyezik az alapszabadalom iránti kérelem benyújtásának napja és az első forgalombahozatali engedély megadásának napja között eltelt idővel, mínusz öt év.

6. Az (5) bekezdéstől függetlenül és nem sértve a valamely Fél által biztosítható sui generis védelem időtartamának lehetséges meghosszabbítását, amelyet bizonyos célcsoportok – például gyermekek – körében végzett kutatás ösztönzéséül vagy jutalmául biztosítanak, a sui generis védelem időtartama nem haladhatja meg a kettőtől öt évig terjedő időszakot, amelyet az egyes Felek határoznak meg.

7. Az egyes Felek rendelkezhetnek arról, hogy a sui generis védelem időszaka véget ér,

(a) ha a kedvezményezett lemond a sui generis védelemről; vagy

(b) ha valamilyen előírt adminisztratív díjat nem fizetnek meg.

Az egyes Felek csökkenthetik a sui generis védelem időtartamát bármely, a forgalombahozatali engedély iránti kérelem beadását követően a kérelmező mulasztásából fakadó indokolatlan késedelemmel arányosan, ha az alapszabadalom jogosultja a forgalombahozatali engedély kérelmezője vagy egy vele kapcsolatban álló jogi személy.

8. Az alapszabadalom által biztosított védelem keretein belül a sui generis védelem kizárólag a forgalombahozatali engedély hatálya alá tartozó gyógyszerekre terjed ki, valamint e termék gyógyszerként való olyan felhasználására, amelyet a sui generis védelem lejárta előtt engedélyeztek. Az előző mondat lehetőségein belül a sui generis védelem a szabadalommal azonos jogokat biztosít, azonos korlátokkal és kötelezettségekkel.

9. Az (1)–(8) bekezdéstől függetlenül az egyes Felek oly módon is korlátozhatják a védelem hatályát, hogy a védelmi időtartamon belül export céljából kivételeket tesznek lehetővé a termékek készítése, felhasználása, értékesítésre kínálása vagy importja tekintetében.

10. Az egyes Felek visszavonhatják a sui generis védelmet az alapszabadalom érvénytelenségével kapcsolatos okokból, ideértve azt is, ha a kérdéses szabadalom megszűnik a jogszerű határidő lejárta előtt, vagy azt oly mértékben visszavonják vagy korlátozzák, hogy a védelemben részesülő terméket már nem védik az alapszabadalom igénypontjai, vagy a forgalombahozatali engedély vagy az érintett piac vonatkozásában fennálló engedélyek visszavonásával kapcsolatos okokból, vagy ha a védelmet a (2) bekezdés rendelkezéseivel ellentétes módon biztosították.

20.28. CIKK

Gyógyszerekkel kapcsolatos szabadalomhoz kötési mechanizmusok

Amennyiben valamely Fél szabadalomhoz kötési mechanizmusokat alkalmaz, amelyek szerint a generikus gyógyszerek forgalombahozatali engedélyének (vagy megfelelőségi nyilatkozatának vagy hasonlóknak) megadása a szabadalmi védelem meglétéhez kötött, a Fél biztosítja, hogy minden peres fél egyenértékű és hatékony fellebbezési jogokat élvez.

F. alszakasz

Adatvédelem

20.29. CIKK

A gyógyszerekkel kapcsolatos nem nyilvános adatok védelme

1. Amennyiben valamely Fél egy újszerű vegyi anyagot[30] alkalmazó gyógyszer forgalombahozatali engedélyezésének (e cikkben a továbbiakban: engedélyezés) feltételeként előírja nyilvánosságra nem hozott tesztek és az annak megállapításához szükséges más adatok benyújtását, hogy az adott termék használata biztonságos és hatékony-e, a Fél biztosítja ezen adatok nyilvánosságra kerülés elleni védelmét, ha az ilyen adatok keletkeztetése jelentős erőfeszítést igényel, kivéve, ha a közzététel a lakosság védelme érdekében szükséges vagy ha lépéseket tesznek az adatok méltánytalan kereskedelmi felhasználás elleni védelme érdekében.

2. Az egyes Felek rendelkeznek arról, hogy az (1) bekezdés szerinti adatoknak a megállapodás hatálybalépését követően a Félhez történő benyújtása esetén:

(a) az adatokat benyújtó személyen kívül – ez utóbbi engedélye nélkül – más személy nem hivatkozhat ezekre az adatokra valamely engedélyezési kérelem alátámasztásául attól a naptól számított legalább hat éven belül, amelyen a Fél megadta az engedélyt annak a személynek, aki az engedélyezéshez szükséges adatokat előállította; és

[30] Az egyértelműség érdekében az adatvédelem tekintetében a „vegyi anyag” Kanadában magában foglalja az olyan biológiai és radioaktív gyógyszereket is, amelyekre a kanadai élelmiszerekre és gyógyszerekre vonatkozó szabályozás (Food and Drug Regulations of Canada) szerint az új gyógyszerekre vonatkozó szabályozás alkalmazandó.

(b) a Fél nem ad engedélyt olyan személyeknek, akik ezekre az adatokra hivatkoznak az attól a naptól számított legalább nyolc éves időszakban, amelyen a Fél megadta az engedélyt az engedélyezéshez szükséges adatokat előállító személynek, kivéve, ha ezt az adatokat előállító személy engedélyezi.

E bekezdésre figyelemmel egyik Félre sem vonatkozik korlátozás azt illetően, hogy rövidített engedélyezési eljárást alkalmazzanak az ilyen termékek tekintetében bio-egyenértékűségi vagy biológiai hasznosíthatósági tanulmányok alapján.

20.30. CIKK

A növényvédő szerekre vonatkozó adatvédelem

1. Az egyes Felek biztonsági és hatásossági követelményeket határoznak meg a növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezését (e cikkben a továbbiakban: engedélyezés) megelőzően.

2. Az egyes Felek korlátozott adatvédelmi időszakot biztosítanak az engedélyezés céljából elsőként benyújtott kísérleti vagy vizsgálati jelentések számára. Az ilyen időszak alatt az egyes Felek biztosítják, hogy a kísérleti vagy vizsgálati jelentéseket nem használják fel más olyan személy javára, aki engedélyt kíván szerezni, kivéve, ha az első engedélyezés jogosultja kifejezetten hozzájárult ehhez.

3. A kísérleti és vizsgálati jelentések szükségesek az engedélyezéshez, vagy az engedély arra irányuló módosításához, hogy a szert más növényhez is lehessen használni.

4. Az egyes Feleknél az adatvédelem időtartama legalább tíz év, mely időszak azon a napon kezdődik, amikor az adott Fél az első engedélyt megadta az új hatóanyag engedélyezését alátámasztó kísérleti vagy vizsgálati jelentések tekintetében, valamint a hatóanyagot tartalmazó végfelhasználói termék ezzel egyidejű nyilvántartásba vételét alátámasztó adatok tekintetében. A védelem időtartama meghosszabbítható az alacsony kockázatú növényvédő szerek és a kisebb jelentőségű felhasználás engedélyezésének ösztönzése céljából.

5. Az egyes Felek adatvédelmi előírásokat vagy pénzügyi hozzájárulási előírásokat is megállapíthatnak az engedélyezések módosítását vagy megújítását alátámasztó kísérleti vagy vizsgálati jelentések tekintetében.

6. Az egyes Felek szabályokat állapítanak meg a gerinces állatokon végzett kettős kísérlet elkerülésének céljából. Azokat a kérelmezőket, akik gerinces állatokon szándékoznak kísérleteket és vizsgálatokat végrehajtani, arra kell ösztönözni, hogy minden szükséges intézkedést megtegyenek annak ellenőrzésére, hogy ezeket a vizsgálatokat és tanulmányokat nem végezték-e már el, vagy nem kezdték-e már meg.

7. Az egyes Felek minden új kérelmezőt és a vonatkozó engedélyek minden jogosultját arra ösztönzik, hogy mindent megtegyenek a gerinces állatokon végzett kísérletek és vizsgálatok eredményeinek megosztása érdekében. Az ilyen kísérleti és vizsgálati jelentések megosztásának költségeit igazságos, átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell meghatározni. A kérelmezőnek kizárólag azon információk költségeiből kell részt vállalnia, amelyeket az engedélyezési követelmények teljesítése érdekében be kell nyújtania.

8. A vonatkozó engedélyezés jogosultja(i) méltányos mértékű kompenzációra jogosult(ak) a nála (náluk) keletkezett olyan költségek tekintetében, amelyek egy másik kérelmező új növényvédő szerének engedélyezéséhez szükséges kísérleti vagy vizsgálati jelentések alapjául szolgálnak. Az egyes Felek az érintett feleket felkérhetik arra, hogy az ügyet a saját joguk alapján lefolytatott kötelező erejű választottbírósági eljárás útján rendezzék.

G. alszakasz

Növényfajták

20.31. CIKK

Növényfajták

Az egyes Felek együttműködnek a növényfajtáknak az 1961. december 2-án Párizsban kelt, *az új növényfajták oltalmára létesült nemzetközi egyezmény* 1991. évi jogi aktusa alapján történő védelemének előmozdítása és megerősítése érdekében.

C. SZAKASZ

A szellemitulajdon-jogok érvényesítése

20.32. CIKK

Általános kötelezettségek

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítését célzó eljárások tisztességesek és méltányosak, nem indokolatlanul bonyolultak vagy költségesek, továbbá nem tartalmaznak ésszerűtlenül hosszú határidőket és indokolatlan késedelmeket. Ezeket az eljárásokat úgy kell alkalmazni, hogy azok a jogszerű kereskedelmet ne akadályozzák, és biztosítékot nyújtsanak a velük való visszaéléssel szemben.

2. E szakasz rendelkezéseinek végrehajtásakor a Feleknek figyelembe kell venniük az elkövetett jogsértés súlya, a harmadik felek érdekei, valamint az alkalmazandó intézkedések, jogorvoslatok és szankciók közti arányosság elvét.

3. A 20.33.–20.42. cikk a polgári jogi jogérvényesítésre vonatkozik.

4. Eltérő rendelkezés hiányában a 20.33.–20.42. cikk alkalmazásában „**szellemitulajdon-jogok**”: a TRIPS-megállapodás II. részének 1–7. szakasza alá tartozó valamennyi kategóriájú szellemi tulajdonra vonatkoznak.

20.33. CIKK

Kérelem benyújtására jogosult személyek

Az egyes Felek az alább felsorolt személyeket elismerik arra jogosultként, hogy a 20.34.–20.42. cikkben említett eljárások és jogorvoslatok alkalmazása iránti kérelmet nyújtsanak be:

(a) szellemitulajdon-jogok jogosultjai, a saját joguk rendelkezéseivel összhangban;

(b) e jogok használatára jogosult minden egyéb személy, feltéve, hogy saját joguk lehetővé teszi kárigény saját jogukkal összhangban történő érvényesítését;

(c) szellemitulajdon-jogok közös kezelését végző szervezetek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemitulajdon-jogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy e szervezetek jogosultak kárigény saját jogukkal összhangban történő érvényesítésére; és

(d) szellemi tulajdon védelmével foglalkozó szakmai szervezetek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemitulajdon-jogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy e szervezetek jogosultak kárigény saját jogukkal összhangban történő érvényesítésére.

20.34. CIKK

Bizonyíték

Az egyes Felek biztosítják, hogy amennyiben a szellemitulajdon-jog állítólagos megsértésére kereskedelmi mértékben kerül sor, az igazságügyi hatóságoknak hatáskörében álljon elrendelni – indokolt esetben és kérelem benyújtását követően – a felperes rendelkezésére álló vonatkozó információk saját joguk szerinti előállítását, ideértve banki, pénzügyi és üzleti dokumentumok közlését is, a bizalmas információk védelme mellett.

20.35. CIKK

A bizonyítékok megóvását célzó intézkedések

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy az ügy lényegére vonatkozó eljárások megkezdése előtt, az igazságügyi hatóság – azon személy kérelmére, aki hozzáférhető bizonyítékot mutatott be arra vonatkozó állítása alátámasztására, hogy szellemitulajdon-jogát megsértették vagy meg fogják sérteni – azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket rendelhet el az állítólagos jogsértésre vonatkozó bizonyíték megóvására, a bizalmas információk védelme mellett.

2. Mindegyik Fél biztosíthatja, hogy az (1) bekezdés szerinti intézkedés lehet például az állítólagosan jogsértő áru részletes leírása, mintavétellel vagy anélkül, vagy az ilyen áru és – indokolt esetben – az ilyen áru előállításához és/vagy forgalmazásához felhasznált anyagok és felszerelések, valamint az azokhoz kapcsolódó dokumentumok lefoglalása. Az igazságügyi hatóság hatáskörében áll az ilyen intézkedések megtétele, szükség esetén a másik fél meghallgatása nélkül, különösen akkor, ha a késedelem valószínűleg helyrehozhatatlan kárt okozna a jogosultnak, vagy bizonyíthatóan fennáll a bizonyítékok megsemmisítésének veszélye.

20.36. CIKK

Információhoz való jog

A Felek – a mentességet, az információs források bizalmasságának védelmét vagy a személyes adatok feldolgozását szabályozó jogszabályaik sérelme nélkül – gondoskodnak arról, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítését szolgáló polgári igazságszolgáltatási eljárásokban az igazságügyi hatóságnak jogában álljon a jogtulajdonos indokolt kérésére elrendelni, hogy a jogsértő vagy feltételezett jogsértő fél legalább a bizonyítékok összegyűjtése céljából – az adott fél alkalmazandó jogszabályaiban és rendelkezéseiben előírtak szerint – bocsássa a jogtulajdonos vagy az igazságügyi hatóság rendelkezésére azon releváns információkat, amelyek a jogsértő vagy feltételezett jogsértő fél birtokában vagy ellenőrzése alatt állnak. Ezek az információk lehetnek a jogsértés vagy feltételezett jogsértés bármely részében közreműködő bármely személlyel kapcsolatos információk, valamint a jogsértő vagy feltételezetten jogsértő áruk vagy szolgáltatások előállításának módjára vagy terjesztési csatornáira vonatkozó információk, ideértve az ilyen áruk vagy szolgáltatások előállításában vagy terjesztésében feltételezetten közreműködő harmadik személyek azonosítását, illetve a terjesztési csatornák megnevezését.

20.37. CIKK

Ideiglenes és megelőző intézkedések

1. A Felek gondoskodnak arról, hogy az igazságügyi hatóságaiknak hatáskörében álljon azonnali és hatékony ideiglenes és megelőző intézkedések elrendelése, ideértve egy olyan fél, vagy adott esetben harmadik fél elleni ideiglenes intézkedés elrendelését is, amely felett a vonatkozó igazságügyi hatóság gyakorol joghatóságot, annak érdekében, hogy a szellemitulajdon-jog megsértésének bekövetkezését, különösen a szellemitulajdon-jogot megsértő áruk kereskedelmi csatornákba kerülését megelőzze.

2. A Felek gondoskodnak arról, hogy az igazságügyi hatóságaiknak hatáskörében álljon elrendelni a szellemitulajdon-jogot vélhetően sértő áruk lefoglalását vagy egyéb módon történő zár alá vételét, hogy ezzel megakadályozzák azok kereskedelmi forgalomba jutását vagy kereskedelmi csatornákon keresztül történő mozgását.

3. Az egyes Felek biztosítják, hogy amennyiben a szellemitulajdon-jog állítólagos megsértésére kereskedelmi mértékben kerül sor, az igazságügyi hatóságaik saját jogukkal összhangban óvintézkedésként elrendelhessék az állítólagos jogsértő tulajdonának lefoglalását, ideértve bankszámláinak és egyéb vagyoni eszközeinek befagyasztását. E célból az igazságügyi hatóságok elrendelhetik a banki, pénzügyi vagy üzleti dokumentumok közlését, vagy az esettől függően azt, hogy biztosítsanak megfelelő hozzáférést a vonatkozó információkhoz.

20.38. CIKK

Egyéb kiigazító intézkedések

1. A Felek biztosítják, hogy az igazságügyi hatóságok – a kérelmező kérésére és a jogosult számára a jogsértés okán járó kártérítés sérelme nélkül, valamint mindenféle ellentételezés nélkül – elrendelhessék azon áruk kereskedelmi láncból való végleges kivonását vagy megsemmisítését, amelyekről bebizonyosodott, hogy szellemitulajdon-jogot sértenek. A Felek biztosítják, hogy az igazságügyi hatóságok elrendelhessék adott esetben a túlnyomórészt ilyen áruk előállítása vagy gyártása során használt anyagok és eszközök megsemmisítését. Az ilyen kiigazító intézkedésekre vonatkozó kérelmek elbírálása során figyelembe kell venni a jogsértés súlyossága és az elrendelt jogorvoslatok közötti arányosságot, valamint a harmadik felek érdekeit.

2. A Felek biztosítják, hogy az igazságügyi hatóságok hatáskörében álljon elrendelni, hogy az (1) bekezdésben szereplő intézkedéseket a jogsértő költségére hajtják végre, kivéve, ha ez ellen különleges érveket hoznak fel.

20.39. CIKK

Tiltó bírósági végzések

1. A Felek gondoskodnak arról, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítését szolgáló polgári igazságszolgáltatási eljárásokban az igazságügyi hatóságnak hatásköre legyen arra, hogy végzéssel kötelezze valamely felet a jogsértéstől való tartózkodásra, valamint hogy az adott igazságügyi hatóság joghatósága alatt álló felet vagy adott esetben harmadik személyt többek között végzéssel kötelezhesse annak érdekében, hogy meggátolja a szellemitulajdon-jogot megsértő áruk bejutását a kereskedelmi csatornákba.

2. A Felek ezen szakasz egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül jogosultak a kormányzati vagy a kormányzat által felhatalmazott harmadik felek általi, a jogtulajdonos engedélye nélküli felhasználással szembeni jogorvoslatot díjfizetésre korlátozni, feltéve, hogy betartják a TRIPS-megállapodás II. részének kifejezetten ilyen jellegű felhasználásra vonatkozó rendelkezéseit. Más esetekben az e szakasz szerinti jogorvoslatok alkalmazandók, vagy ha ezen jogorvoslatok ellentétben állnak a Felek jogszabályaival, megállapító ítéletet kell hozni, és megfelelő kártérítést kell biztosítani.

20.40. CIKK

Kártérítés

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy:

(a) a polgári jogi igazságszolgáltatási eljárásokban az igazságügyi hatóságnak hatáskörében álljon arra kötelezni azt a jogsértőt, aki tudatosan vagy az elvárható gondosság mellőzésével követett el szellemitulajdon-jogokat sértő cselekményt, hogy a jogtulajdonosnak megfizesse a következőket:

(i) a jogsértés következtében a jogtulajdonos által elszenvedett kárt kompenzáló mértékű kártérítést; vagy

(ii) a jogsértő által a jogértésnek betudhatóan szerzett hasznot, amelyről feltételezhető, hogy megfelel az i. alpontban hivatkozott összegnek; és

(b) a szellemitulajdon-jogok megsértése során keletkezett kár összegének meghatározása során az igazságügyi hatóságaik figyelembe vehetnek többek között bármilyen igazolható értéket, amelyet a jogtulajdonos nyújthat be, az elmaradt hasznot is ideértve.

2. Az (1) bekezdés alternatívájaként valamely Fél joga javadalmazás – például jogdíj – megfizetését is előírhatja, ezzel kompenzálva a jogtulajdonost a szellemi tulajdona engedélyezés nélküli felhasználásáért.

20.41. CIKK

Jogi költségek

A Felek gondoskodnak arról, hogy az igazságügyi hatóságnak adott esetben legalább a szerzői jogok vagy szomszédos jogok érvényesítését, illetve védjegybitorlást érintő polgári igazságszolgáltatási eljárások kimeneteleként hatásköre legyen elrendelni, hogy a pervesztes fél a jogi költségeket és a Felek joga alapján fizetendő egyéb költségeket térítse meg a pernyertes Félnek.

20.42. CIKK

A szerzőség vagy jogosultság vélelme

1. A szerzői jogokat és szomszédos jogokat érintő polgári jogi eljárások céljából elegendő, ha egy irodalmi vagy művészeti alkotáson a szokásos formában megjelenik a szerző neve, ahhoz, hogy a szerzőt annak tekintsék, és következésképpen jogosult legyen jogsértési eljárást indítani, kivéve, ha bizonyíték van ennek ellenkezőjére. Ennek ellenkezőjét bizonyíthatja nyilvántartásba vétel is.

2. Az (1) bekezdés értelemszerűen alkalmazandó a szomszédos jogok jogosultjaira az ilyen jogok által védett tartalom tekintetében.

D. SZAKASZ

Határon alkalmazott intézkedések

20.43. CIKK

A határon alkalmazott intézkedések hatálya

1. E szakasz alkalmazásában:

„**hamisított földrajzi árujelzővel ellátott áru**”: a 20.17. cikk szerinti, a 20-C. mellékletben szereplő termékosztályok valamelyikébe tartozó áru, ideértve annak csomagolását, amelyen engedély nélkül olyan földrajzi árujelző szerepel, amely megegyezik az ilyen áruk tekintetében érvényes nyilvántartásba vett vagy másképpen védett földrajzi árujelzővel, és amely megsérti a kérdéses földrajzi árujelző tulajdonosának vagy jogosultjának a jogait azon Fél joga szerint, amelyben a határintézkedési eljárásokat alkalmazzák;

„**hamis védjeggyel ellátott áru**”: olyan áru, ideértve annak csomagolását, amelyen engedély nélkül olyan védjegy szerepel, amely azonos az ilyen áruk tekintetében érvényesen nyilvántartásba vett védjeggyel, vagy amely alapvető jellemzőit tekintve nem megkülönböztethető az ilyen védjegytől, és amely – azon Fél joga szerint, amelyben a határintézkedési eljárásokat alkalmazzák – megsérti a szóban forgó védjegy tulajdonosának jogait;

„**exportszállítmány**”: olyan áruszállítmány, amelyet az egyik Fél területéről e területen kívülre kell szállítani, az árutovábbítás és átrakodás alatt álló szállítmányok kivételével;

„**importszállítmány**”: olyan áruszállítmány, amelyet az egyik Fél területére kell szállítani e területen kívülről, miközben ezek az áruk vámellenőrzés alatt maradnak, ideértve a területen belüli vámszabad területre vagy vámraktárba hozott árukat is, de az árutovábbítás és átrakodás alatt álló szállítmányok kivételével;

„**szerzői jogot bitorló kalóz termék**”: olyan másolat, amely a jogtulajdonos, illetőleg az előállítás országában általa feljogosított személy engedélye nélkül készült, és amelyet közvetlenül vagy közvetve olyan termékből állítottak elő, amelynek sokszorosítása azon Fél joga szerint, amelyben a határintézkedési eljárásokat alkalmazzák, szerzői, illetve a kapcsolódó jogok megsértésének minősül;

„**árutovábbítás alatt álló szállítmány**”: olyan áruszállítmány, amely az egyik Fél területére e területen kívülről lép be, és amely vonatkozásában a vámhatóságok engedélyezték a folyamatos vámellenőrzés melletti szállítást egy beléptető vámhivatal és egy kiléptető vámhivatal között, a területről való kilépés céljával. Azokat az árutovábbítás alatt álló szállítmányokat, amelyek esetében később jóváhagyják, hogy a területről való kilépés nélkül kikerüljenek a vámellenőrzés alól, importszállítmánynak tekintik; és

„**átrakás alatt álló szállítmány**”: olyan áruszállítmány, amelyet vámellenőrzés mellett egy behozatali és kiviteli vámhivatalként egyaránt működő vámhivatal területén a behozatali szállítóeszközről a kiviteli szállítóeszközre rakodnak át.

2. E szakaszban a szellemitulajdon-jogok megsértésére történő utalást úgy kell értelmezni, hogy az kiterjed a hamis védjeggyel ellátott árukkal, a kalóz árukkal vagy a hamisított földrajzi árujelzővel ellátott árukkal kapcsolatos esetekre.

3. A Felek egyetértenek abban, hogy az e szakaszban előírt eljárásokat nem kötelező a jogtulajdonos által vagy a jogtulajdonos engedélyével egy másik országban forgalomba hozott árukra alkalmazni.

4. Az egyes Felek eljárásokat fogadnak el vagy tartanak fenn az import- vagy exportszállítmányok tekintetében, amelyek keretében a jogtulajdonos felkérheti illetékes hatóságait, hogy függesszék fel a szellemitulajdon-jogok megsértésével gyanúsított áruk szabad forgalomba bocsátását, vagy tartsák vissza azokat.

5. Az egyes Felek eljárásokat fogadnak el vagy tartanak fenn az import- vagy exportszállítmányok tekintetében, amelyek keretében az illetékes hatóságaik saját kezdeményezésükre felléphetnek annak érdekében, hogy ideiglenesen felfüggesszék a szellemitulajdon-jogokat megsértő áruk szabad forgalomba bocsátását, vagy visszatartsák a szellemitulajdon-jogok megsértésével gyanúsított árukat annak érdekében, hogy lehetőséget biztosítsanak a jogtulajdonosok számára arra, hogy hivatalosan kérelmezhessék a (4) bekezdés szerinti segítséget.

6. Az egyes Felek megállapodhatnak egy vagy több harmadik országgal abban, hogy közös biztonsági vámellenőrzési eljárásokat alakítanak ki. Az ilyen megállapodások alapján kialakított közös vámeljárások feltételei szerint engedélyezett árukat úgy tekintik, mint amelyek megfelelnek a (4) és (5) bekezdésnek, feltéve, hogy az érintett Fél továbbra is rendelkezik jogi felhatalmazással a fenti bekezdéseknek való megfelelésre.

7. Az egyes Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak a (4) és (5) bekezdésben említett eljárásokat az átrakodást és az árutovábbítás alatt álló szállítmányokat illetően.

8. Az egyes Felek kizárhatják e cikk alkalmazása alól az utasok személyes csomagjaiban található, nem kereskedelmi jellegű, kis mennyiségű árukat, vagy a kisméretű küldeményekben küldött, kis mennyiségű, nem kereskedelmi jellegű árukat.

20.44. CIKK

A jogtulajdonos kérelme

1. A Felek rendelkeznek arról, hogy illetékes hatóságaik a 20.43. cikk szerinti eljárást kérő jogtulajdonosoktól kielégítő bizonyítékokat kérhetnek annak alátámasztására, hogy szellemitulajdon-jogaik az eljárást biztosító Fél joga szerint nyilvánvalóan sérültek, valamint felkérhetik őket minden olyan (elegendő) információ benyújtására, amelyekről ésszerűen elvárhatóan tudomásuk lehet, és feltételezhetően segíthetik az illetékes hatóságokat a jogsértőnek vélt áruk felismerésében. Az elegendő információ benyújtására vonatkozó követelmény nem tarthatja vissza ésszerűtlen mértékben a jogosultakat az 20.43. cikkben leírt eljárások igénybevételétől.

2. Az egyes Felek intézkednek a 20.43. cikkben felsorolt, a területükön vámellenőrzés alatt álló, szellemitulajdon-jogokat megsértő áruk szabad forgalomba bocsátásának felfüggesztéséről, vagy a szellemitulajdon-jogok megsértésével gyanúsított áruk visszatartásáról. Az ilyen intézkedésre vonatkozó előírások a 20.43. cikk (4) és (5) bekezdésében hivatkozott eljárások biztosításával kapcsolatos követelmény hatálya alá tartoznak. Az illetékes hatóságok intézkedhetnek e rendelkezések egyszerre több szállítmányra történő alkalmazásáról. Az egyes Felek gondoskodhatnak arról, hogy a jogtulajdonos kérésére a gyanús áruk szabad forgalomba bocsátásának felfüggesztését vagy ezen áruk visszatartását egyes kijelölt, vámellenőrzés alatt álló beléptetési és kiléptetési pontokon alkalmazzák.

3. Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy illetékes hatóságaik ésszerű határidőn belül értesítsék a kérelmezőt kérelmének elfogadásával kapcsolatban. Amennyiben az illetékes hatóságok elfogadták a kérelmet, a kérelem érvényességi idejével kapcsolatban is értesítik a kérelmezőt.

4. Az egyes Felek rendelkezhetnek arról, hogy ha a kérelmező visszaélt a 20.43. cikkben leírt eljárásokkal, illetve ha az alapos okkal indokolható, az illetékes hatóságoknak jogukban álljon a kérelmet elutasítani, felfüggeszteni vagy semmisnek tekinteni.

20.45. CIKK

A jogtulajdonostól származó információk

Az egyes Felek engedélyezik illetékes hatóságaiknak, hogy kérjék a jogtulajdonostól azon vonatkozó információk átadását, amelyek ésszerű elvárások szerint a jogtulajdonos tudomására juthattak, és ezzel segítsék az illetékes hatóságokat a jelen szakaszban szereplő, határon alkalmazott intézkedések megtételében. Továbbá az egyes Felek engedélyezhetik a jogtulajdonosnak azt is, hogy saját illetékes hatóságai számára átadja ezeket az információkat.

20.46. CIKK

Biztosíték vagy ezzel egyenértékű garancia

1. Az egyes Felek rendelkeznek arról, hogy illetékes hatóságaik hatáskörében áll előírni a 20.43. cikkben szereplő eljárásokat kérelmező jogtulajdonos számára, hogy az alperes és az illetékes hatóságok védelméhez, valamint a visszaélés megelőzéséhez elegendő ésszerű biztosítékot vagy ezzel egyenértékű garanciát szolgáltasson. Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy ez a biztosíték vagy az ezzel egyenértékű garancia a jogtulajdonost nem tarthatja vissza ésszerűtlen mértékben ezen eljárások igénybevételétől.

2. Az egyes Felek gondoskodhatnak arról, hogy ez a biztosíték lehessen olyan összegű óvadék, amely kártalanítja az alperest az áruk felszabadításának felfüggesztéséből vagy azok visszatartásából eredő veszteségek és károk nyomán, amennyiben az illetékes hatóságok azt állapítják meg, hogy az áruk nem jogsértőek. Valamely Fél kizárólag rendkívüli körülmények fennállása esetén vagy bírósági végzés alapján engedélyezheti az alperesnek, hogy a gyanús árukat – óvadék vagy más biztosíték ellenében – birtokba vegye.

20.47. CIKK

A jogsértés megállapítása

Az egyes Felek olyan eljárásokat fogadnak el és tartanak fenn, amelyek alapján az illetékes hatóságok – a 20.43. cikkben ismertetett eljárások megindítását követő ésszerű határidőn belül – megállapíthatják, hogy a gyanús áruk esetében fennáll-e a szellemitulajdon-jogok megsértése.

20.48. CIKK

Jogorvoslat

1. Az egyes Felek rendelkeznek arról, hogy illetékes hatóságaik hatáskörében áll azon vagyontárgyak megsemmisítésének elrendelése, amelyekkel kapcsolatban a 20.47. cikk szerint megállapították, hogy jogsértőek. Amennyiben az ilyen árukat nem semmisítik meg, úgy az egyes Felek biztosítják, hogy – rendkívüli körülményektől eltekintve – az árukat úgy távolítják el a kereskedelmi csatornákból, hogy elkerüljék a jogtulajdonosnak történő bárminemű károkozást.

2. A hamisított védjeggyel ellátott áruk tekintetében a jogosulatlanul elhelyezett védjegy eltávolítása – rendkívüli körülményektől eltekintve – nem elegendő az áruk kereskedelmi csatornákba kerülésének engedélyezéséhez.

3. Az egyes Felek rendelkezhetnek arról, hogy illetékes hatóságaik hatáskörében áll közigazgatási szankciók kivetése azt követően, hogy az árukról a 20.47. cikk szerint megállapították, hogy jogsértőek.

20.49. CIKK

Egyedi együttműködés a határon alkalmazott intézkedések terén

1. Az egyes Felek megállapodnak, hogy együttműködnek a másik Féllel azzal a céllal, hogy megakadályozzák a szellemitulajdon-jogokat sértő termékek nemzetközi kereskedelmét. Ebből a célból az egyes Felek közigazgatásuk keretében kapcsolattartó pontokat hoznak létre, és készek információkat cserélni a jogsértő termékek kereskedelméről. Az egyes Felek különösen ösztönzik a saját vámhatóságaik és a másik Fél vámhatóságai közötti információcserét és együttműködést a szellemitulajdon-jogokat megsértő áruk kereskedelme tekintetében.

2. Az (1) bekezdés szerinti együttműködés magában foglalhatja a jogtulajdonosoktól kapott információkra alkalmazott mechanizmusokkal, a bevált módszerekkel és a kockázatkezelési stratégiákra vonatkozó tapasztalatokkal kapcsolatos információcserét, valamint a jogsértéssel gyanúsított árukat tartalmazó szállítmányok azonosítását segítő információk megosztását.

3. Az e szakasz szerinti együttműködést a mindkét Félre kötelező, vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal összhangban folytatják. A 6.14. cikk (Vámügyi együttműködési vegyes bizottság) szerinti vámügyi együttműködési vegyes bizottság megállapítja a prioritásokat, és megfelelő eljárásokat biztosít a Felek illetékes hatóságai között e szakasz alapján folytatott együttműködéshez.

E. SZAKASZ

Együttműködés

20.50. CIKK

Együttműködés

1. Az egyes Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a másik Féllel az ebben a fejezetben szereplő kötelezettségvállalások és kötelezettségek végrehajtásának támogatása céljából. Az együttműködés területei magukban foglalják a következőkkel kapcsolatos információ- és tapasztalatcserét:

(a) a szellemitulajdon-jogok védelme és érvényesítése, ideértve a földrajzi árujelzőket is; és

(b) megállapodások létrehozása egymás közös jogkezelést végző szervezetei között.

2. Az (1) bekezdés alapján az egyes Felek vállalják, hogy hatékony párbeszédet alakítanak ki és tartanak fenn a szellemitulajdon-joggal kapcsolatos kérdésekben annak érdekében, hogy az e fejezet hatálya alá tartozó szellemitulajdon-jogok védelmével és érvényesítésével kapcsolatos, és más releváns témákkal foglalkozzanak.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

21.1. CIKK

Hatály

Ez a fejezet a Felek szabályozó hatóságainak a többek között a TBT-megállapodás, az SPS-megállapodás, az 1994. évi GATT, a GATS, a negyedik fejezet (A kereskedelem technikai akadályai), az ötödik fejezet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések), a kilencedik fejezet (Szolgáltatások határon átnyúló kereskedelme), a huszonkettedik fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés), a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) és a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) hatálya alatt álló szabályozási intézkedéseinek kidolgozására, felülvizsgálatára és módszertani szempontjaira vonatkozik.

21.2. CIKK

Elvek

1. A Felek megerősítik a TBT-megállapodás, az SPS-megállapodás, az 1994. évi GATT és a GATS szerinti szabályozási intézkedésekkel kapcsolatos jogaikat és kötelezettségeiket.

2. A Felek elkötelezettek az emberek, állatok és növények élete és egészsége, továbbá a környezet magas szintű védelmének biztosítása iránt, összhangban a TBT-megállapodással, az SPS-megállapodással, az 1994. évi GATT-tal és a GATS-szal.

3. A Felek elismerik a megfelelő kereskedelmi partnereikkel folytatott két- és többoldalú szabályozási együttműködés értékét. A Felek, amennyiben megvalósítható és mindannyiuk számára előnyös, olyan módon közelítik meg a szabályozói együttműködést, hogy az nyitva álljon más nemzetközi kereskedelmi partnerek részvétele előtt is.

4. Az egyes Felek azon képességének korlátozása nélkül, hogy szabályozói, jogalkotási és politikai tevékenységeit elvégezze, a Felek kötelezettséget vállalnak, hogy kölcsönös érdekeiket figyelembe véve továbbfejlesztik a szabályozási együttműködést a következők érdekében:

(a) a kereskedelem és a beruházás szükségtelen akadályainak megelőzése és felszámolása;

(b) a versenyképesség és innováció számára kedvező környezet kialakítása a szabályozási versenyképesség, az egyenértékűség elismerése és a közelítés révén; és

(c) átlátható, hatékony és eredményes szabályozási eljárások előmozdítása, amelyek támogatják a közpolitikai célkitűzéseket, és teljesítik a szabályozó szervek feladatát, többek között az információcsere előmozdításával és a bevált gyakorlatok fokozott alkalmazásával.

5. Ez a fejezet a Kanada kormánya és az Európai Bizottság között 2004. december 21-én Brüsszelben létrejött, a szabályozási együttműködésről és átláthatóságról szóló keretrendszer helyébe lép, és szabályozza az e keretrendszerben korábban vállalt tevékenységeket.

6. A Felek önként vállalhatnak szabályozási együttműködési tevékenységeket. Az egyértelműség kedvéért a Felek nem kötelesek szabályozási együttműködési tevékenységet folytatni, megtagadhatják az ilyen együttműködést, vagy elállhatnak tőle. Ha azonban valamelyik Fél nem kíván szabályozási együttműködés folytatni, vagy eláll az együttműködéstől, készen kell állnia arra, hogy döntésének okait kifejtse a másik Félnek.

21.3. CIKK

A szabályozási együttműködés célja

A szabályozási együttműködés célkitűzései többek között a következők:

(a) hozzájárulás az emberek élete, egészsége vagy biztonsága, az állatok vagy növények élete és egészsége, továbbá a környezet védelméhez azáltal, hogy

   (i) felhasználják a nemzetközi erőforrásokat például a kutatás, a piacot megelőző felülvizsgálat és a kockázatelemzés terén, hogy kezelni lehessen jelentős, helyi, nemzeti vagy nemzetközi megfontolás tárgyát képező szabályozási kérdéseket; és

(ii) alapot szolgáltatnak a szabályozó szervezeti egységek által a kockázat azonosítása, értékelése és kezelése során használt információhoz;

(b) a bizalom felépítése, a szabályozási irányítás kölcsönös megértésének elmélyítése és az egymás szakértelmének és látásmódjának megismerésével járó előnyök megszerzése annak érdekében, hogy

(i) javítsák a szabályozási javaslatok tervezését és kidolgozását;

(ii) előmozdítsák az átláthatóságot és előreláthatóságot a szabályozások kidolgozása és elfogadása terén;

(iii) javítsák a szabályozások hatékonyságát;

(iv) alternatív eszközöket határozzanak meg;

(v) felismerjék a szabályozásokkal összefüggő hatásokat;

vi. elkerüljék a szükségtelen szabályozási különbségeket; és

(vii) javítsák a szabályozások végrehajtását és az azoknak való megfelelést;

(c) a kétoldalú kereskedelem és beruházások megkönnyítése olyan módon, amely

(i) a meglévő együttműködési rendelkezésekre épít;

(ii) csökkenti a szükségtelen szabályozási különbségeket; és

(iii) új munkamódszereket határoz meg a konkrét ágazatokban folytatandó együttműködés tekintetében;

(d) az ágazat versenyképességéhez és hatékonyságához való hozzájárulás olyan módon, amely:

(i) minimálisra csökkenti az adminisztratív költségeket, ahol lehetséges;

(ii) csökkenti a párhuzamos szabályozási követelményeket és az ebből eredő megfelelési költségeket, ahol lehetséges; és

(iii) adott esetben és lehetőség szerint összeegyeztethető szabályozási megközelítéseket követ:

(A) technológiasemleges szabályozási megközelítések alkalmazása; és

(B) az egyenértékűség elismerése vagy a közelítés előmozdítása.

21.4. CIKK

Szabályozási együttműködési tevékenységek

A Felek törekszenek arra, hogy teljesítsék a 21.3. cikkben foglalt célkitűzéseket, azáltal hogy szabályozási együttműködési tevékenységeket vállalnak, amelyek többek között a következők lehetnek:

(a) a szabályozási irányításról szóló, folyamatban lévő kétoldalú egyeztetésekben való részvétel a következő célokból:

(i) a szabályozási reformoknak és azok Felek kapcsolatára gyakorolt hatásainak a megvitatása;

(ii) tanulságok levonása;

(iii) ha lehetséges, a szabályozás alternatív megközelítéseinek feltárása; és

(iv) a szabályozási eszközökkel és aktusokkal kapcsolatos tapasztalatcsere, a szabályozás hatásvizsgálatát, a kockázatértékelést és a megfelelési és végrehajtási stratégiákat is ideértve;

(b) egymással folytatott konzultáció, és adott esetben információcsere a szabályozások kidolgozási szakaszának egészében. E konzultációt és információcserét az adott folyamat során a lehető legkorábban meg kell kezdeni;

(c) nem nyilvános információ megosztása, amennyiben ilyen információ külföldi kormányok rendelkezésére bocsátható a tájékoztatást nyújtó Fél alkalmazandó szabályaival összhangban;

(d) az olyan javasolt technikai vagy egészségügyi és növény-egészségügyi szabályozások lehető legkorábbi szakaszban történő megosztása, amelyek hatással lehetnek a másik Féllel folytatott kereskedelemre, így az észrevételeket és a módosítási javaslatokat is figyelembe lehet venni;

(e) a másik Fél megkeresésére a javasolt szabályozás példányának átadása, a magánélet tiszteletben tartására alkalmazandó joggal összhangban, és elegendő időt biztosítva az érdekeltek számára, hogy írásban észrevételeket tegyenek;

(f) információcsere a szándékolt szabályozási fellépésekről, intézkedésekről vagy tervezett módosításokról, a lehető legkorábbi szakaszban, annak érdekében, hogy:

(i) megértsék az adott Fél szabályozási választása mögött húzódó logikát, a választott aktust is ideértve, és megvizsgálják a Felek közötti fokozottabb közelítés lehetőségeit a tekintetben, hogy hogyan fejtsék ki a szabályozások célkitűzéseit és határozzák meg a hatályukat. A Felek ezzel összefüggésben ki kell térjenek a szabályozások, szabványok és megfelelőségértékelés határterületeire; és

(ii) összehasonlítsák a szabályozási javaslatokhoz felhasznált módszereket és feltevéseket, adott esetben a műszaki vagy gazdasági megvalósíthatóság és a figyelembe vett fontosabb alternatív szabályozási követelmények vagy megközelítések kitűzött céljához viszonyított előny elemzését is ideértve. Ez az információcsere a megfelelési stratégiákra vagy hatásvizsgálatokra is kiterjedhet, a szabályozási javaslat potenciális költséghatékonyságának összevetését is ideértve a figyelembe vett fontosabb alternatív szabályozási követelményekével vagy megközelítésekével;

(g) a szabályozások közötti eltérések lehető legkisebbre csökkentését ösztönző lehetőségek megvizsgálása, többek között a következő eszközökkel:

(i) párhuzamos vagy közös kockázatértékelés és a szabályozás hatásvizsgálata, ha megvalósítható és mindegyik Fél számára előnyös;

(ii) összehangolt, egyenértékű vagy összeegyeztethető megoldás kialakítása; vagy

(iii) a kölcsönös elismerés lehetőségének megvizsgálása konkrét esetekben;

(h) együttműködés a nemzetközi szabványok, útmutatók és ajánlások kidolgozását, elfogadását, végrehajtását és fenntartását érintő kérdésekben;

(i) a potenciálisan szabályozói fellépéshez vezető problémák jellegével, mértékével és gyakoriságával kapcsolatos ugyanazon vagy hasonló adatok gyűjtését érintő megfelelőség és a gyűjtést ösztönző lehetőségek megvizsgálása, ha ez gyorsítaná az e problémákkal kapcsolatos statisztikailag jelentős döntéseket;

(j) az adatgyűjtési gyakorlatok időszakos összehasonlítása;

(k) a másik Fél által alkalmazott ugyanazon vagy hasonló feltevések vagy módszerek használatát érintő megfelelőség és a használat lehetőségének megvizsgálása adatelemzési célból és a szabályozás útján kezelendő, mögöttes problémák értékelésére, annak érdekében, hogy:

(i) csökkentsék a problémák azonosításában rejlő különbségeket; és

(ii) elősegítsék az eredmények hasonlóságát;

(l) az analitikai feltevések és módszerek időszakos összehasonlítása;

(m) információcsere a szabályozások kezeléséről, végrehajtásáról és alkalmazásáról, továbbá a megfelelés teljesítésének és a megfelelés mérésének az eszközeiről;

(n) együttműködésen alapuló kutatási menetrendek alkalmazása a következők érdekében:

(i) a kutatások ismételt elvégzésének csökkentése;

(ii) több információ előállítása kisebb költséggel;

(iii) a legjobb adatok összegyűjtése;

(iv) adott esetben közös tudományos alap kialakítása;

(v) a legsürgetőbb szabályozási problémák kezelése következetesebb és teljesítményorientált módon; és

(vi) az új szabályozási javaslatokban rejlő szükségtelen különbségek minimalizálása, egyúttal az egészség, a biztonság és a környezetvédelem hatékonyabb javítása;

(o) a szabályozások vagy politikák végrehajtást követő felülvizsgálata;

(p) az e végrehajtást követő felülvizsgálatok során alkalmazott módszerek és feltevések összehasonlítása;

(q) adott esetben e végrehajtást követő felülvizsgálatok eredményeit tartalmazó összegzések közlése a másik Féllel;

(r) a megfelelő megközelítés azonosítása a meglévő szabályozási különbségek kétoldalú kereskedelemre és beruházásokra gyakorolt, valamely Fél által meghatározott ágazatokban jelentkező káros hatásainak csökkentése érdekében, többek között adott esetben fokozottabb közelítéssel, kölcsönös elismeréssel, a kereskedelmet és beruházásokat torzító szabályozási eszközök alkalmazásának minimalizálásával, valamint nemzetközi szabványok alkalmazásával, a megfelelőségértékelési szabványokat és útmutatókat is ideértve; vagy

(s) információ, szakértelem és tapasztalatok cseréje az állatjólét területén, hogy előmozdítsák a Felek közötti együttműködést ezen a területen.

21.5. CIKK

A szabályozási intézkedések összeegyeztethetősége

A Felek szabályozási intézkedései közelítésének és összeegyeztethetőségének javítása céljából az egyes Felek adott esetben megvizsgálják a másik Fél hasonló vagy kapcsolódó témájú szabályozási intézkedéseit vagy kezdeményezéseit. A Felek elfogadhatnak eltérő szabályozási intézkedéseket, és tehetnek eltérő kezdeményezéseket többek között az adott Félre jellemző különböző intézményi vagy jogalkotási megközelítések, körülmények, értékek vagy prioritások miatt.

21.6. CIKK

Szabályozási együttműködési fórum

1. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének h) pontja értelmében létrejön a szabályozási együttműködési fórum a Felek közötti szabályozási együttműködés e fejezettel összhangban álló megkönnyítése és előmozdítása érdekében.

2. A fórum a következő feladatokat látja el:

(a) teret biztosít a kölcsönös érdeklődésre számot tartó, azon szabályozási politikai kérdések megvitatására, amelyeket a Felek többek között a 21.8. cikkel összhangban folytatott konzultációk során azonosítottak;

(b) segíti az egyes szabályozókat, hogy partnereket találjanak az együttműködési tevékenységhez, és biztosítja számukra az ehhez szükséges eszközöket, például titoktartási megállapodások mintáit;

(c) felülvizsgálja a folyamatban lévő vagy várható szabályozási kezdeményezéseket, amelyek tekintetében a Felek megítélése szerint együttműködésre van lehetőség. A szabályozói szervezeti egységekkel és hivatalokkal folytatott konzultáció nyomán végzett felülvizsgálatoknak elő kell segíteniük e fejezet végrehajtását; és

(d) ösztönzi a kétoldalú együttműködési tevékenységek kialakítását a 21.4. cikkel összhangban, és a szabályozói szervezeti egységektől és hivataloktól szerzett információ alapján felülvizsgálja a szabályozási együttműködési kezdeményezések előrehaladását, eredményeit és bevált gyakorlatait a konkrét ágazatokban.

3. A fórum társelnöke Kanada kormányának vezető képviselője miniszterhelyettesi szinten (maga a miniszterhelyettes vagy megbízottja) és az Európai Bizottság vezető képviselője főigazgatói szinten (maga a főigazgató vagy megbízottja), és a Felek megfelelő tisztviselőiből áll. A Felek közös megegyezéssel más érdekelt feleket is meghívhatnak a fórum ülésein való részvételre.

4. A fórum:

(a) a megállapodás hatálybalépését követő első ülésen elfogadja hatáskörét, eljárásait, munkatervét;

(b) e megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül ülésezik, és azt követően legalább évente, a Felek eltérő rendelkezésének hiányában; és

(c) adott esetben jelentést tesz a CETA vegyes bizottságnak e fejezet végrehajtásáról.

21.7. CIKK

A Felek közötti további együttműködés

1. A 21.6. cikk (2) bekezdésének c) pontja értelmében, valamint a jövőbeli szabályozási projektek nyomon követésének és a szabályozási együttműködéssel kapcsolatos lehetőségek azonosításának érdekében a Felek időszakosan információt cserélnek a hatáskörüket érintő, folyamatban lévő vagy tervezett szabályozási projektjeikről. Ennek a tájékoztatásnak ki kell terjednie adott esetben az olyan új technikai szabályzatokra vagy a meglévők olyan módosítására, amelyre valószínűleg javaslatot tesznek, vagy amelynek elfogadása várható.

2. A Felek tisztviselők egyedi rendelkezések alapján történő cseréjével is megkönnyíthetik a szabályozási együttműködést.

3. A Felek törekszenek arra, hogy önkéntesen együttműködjenek és megosszák az információt a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságának területén. Ez az együttműködés vagy információcsere különösen a következőkhöz kapcsolódhat:

(a) tudományos, műszaki és szabályozási kérdések, a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságának javítására törekedve;

(b) jelentős egészségügyi és biztonsági vonatkozású kérdések, amelyek valamelyik Fél joghatósága alá tartoznak;

(c) szabványosítással kapcsolatos tevékenységek;

(d) piacfelügyelet és végrehajtási tevékenységek;

(e) kockázatértékelési módszerek és terméktesztelés; és

(f) összehangolt termékvisszahívás vagy egyéb hasonló fellépések.

4. A Felek kölcsönös információcserét alakíthatnak ki a fogyasztási cikkek biztonsága, valamint a meghozott megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedések tárgyában. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy Kanada hozzáférhet az Európai Unió RAPEX-rendszeréből vagy annak utódából származó válogatott információkhoz az általános termékbiztonságról szóló, 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti fogyasztási cikkek tekintetében. Az Európai Unió értesülhet a Kanadának a fogyasztási cikkekkel kapcsolatos események bejelentő rendszeréből, azaz a RADAR-ból vagy annak utódából származó, a korlátozó intézkedésekkel és termékvisszahívásokkal kapcsolatos korai előrejelzésekről, a kanadai fogyasztási cikkek biztonságáról szóló törvény (*Consumer Product Safety Act*, S.C., 2010, c. 21) szerinti fogyasztási cikkek, illetve az élelmiszerekről és gyógyszerekről szóló törvény (*Food and Drugs Act*, R.S.C. 1985, c. F-27) szerinti kozmetikumok tekintetében. Erre a kölcsönös információcserére az (5) bekezdés szerinti intézkedéseket meghatározó megállapodás alapján kerül sor.

5. Mielőtt a Felek lefolytatnák a (4) bekezdés szerinti első információcserét, gondoskodnak arról, hogy az árukereskedelmi bizottság jóváhagyja az ezen információcsere végrehajtását szolgáló intézkedéseket. A Felek biztosítják, hogy ezek az intézkedések meghatározzák a megosztani kívánt információ típusát, a csere szabályait, valamint a titoktartási és a személyes adatok védelméről szóló szabályok alkalmazását.

6. Az árukereskedelmi bizottság e megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül jóváhagyja az (5) bekezdés szerinti intézkedéseket, kivéve, ha a Felek ezen időtartam meghosszabbításáról döntenek.

7. A Felek módosíthatják az (5) bekezdés szerinti intézkedéseket. Az árukereskedelmi bizottság jóváhagyja az intézkedések módosítását.

21.8. CIKK

Konzultáció a magánszférával

Annak érdekében, hogy az e fejezet végrehajtásához kapcsolódó kérdésekben nem kormányzati szempontokat is figyelembe vehessenek, az egyes Felek, vagy mindegyikük szükség esetén konzultálhat az érdekeltekkel, többek között a felsőoktatás, az agytrösztök, a nem kormányzati szervezetek, a vállalkozások, a fogyasztói és más szervezetek képviselőjével. E konzultációra a Fél vagy Felek által megfelelőnek ítélt bármely módon sor kerülhet.

21.9. CIKK

Kapcsolattartási pontok

1. Az e fejezet kapcsán felmerülő kérdésekben folytatandó, a Felek közötti kommunikációra szolgáló kapcsolattartási pontok a következők:

(a) Kanada esetében a Külügy-, Kereskedelmi és Fejlesztési Minisztérium technikai akadályokkal és szabályozásokkal foglalkozó szervezeti egysége vagy annak jogutódja; és

(b) az Európai Unió esetében az Európai Bizottság Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóságának nemzetközi ügyekkel foglalkozó egysége vagy annak jogutódja.

2. Az egyes kapcsolattartási pontok felelnek a megfelelő szabályozási szervezeti egységekkel és hivatalokkal folytatott kommunikációért és együttműködésért az e fejezet szerint adott esetben felmerülő kérdésekben.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

22.1. CIKK

Háttér és célkitűzések

1. A Felek emlékeztetnek a környezetről és fejlődésről szóló, 1992. évi riói nyilatkozatra, a környezetről és fejlődésről szóló, 1992. évi Agenda 21-re, a fenntartható fejlődésről szóló, 2002. évi johannesburgi nyilatkozatra és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó, 2002. évi világ-csúcstalálkozó végrehajtási tervére, az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának a teljes és termelékeny foglalkoztatáshoz és a mindenki számára rendelkezésre álló tisztességes munkához vezető nemzeti és nemzetközi szintű környezet megteremtéséről, valamint annak a fenntartható fejlődésre gyakorolt hatásáról szóló, 2006. évi miniszteri nyilatkozatára, valamint az ILO tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi nyilatkozatára. A Felek elismerik, hogy a gazdasági és a társadalmi fejlődés, továbbá a környezetvédelem a fenntartható fejlődés egymástól kölcsönösen függő és egymást kölcsönösen erősítő tényezői, és megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem fejlődésének olyan módon történő előmozdítása iránt, amely hozzájárul a fenntartható fejlődés célkitűzéséhez a jelen és a jövő nemzedékeinek jóléte érdekében.

2. A Felek kiemelik annak előnyeit, ha a kereskedelemmel kapcsolatos munkaügyi és környezetvédelmi kérdéseket a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó globális megközelítés részének tekintik. Ennek megfelelően a Felek megállapodnak abban, hogy a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) és a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) szerinti jogokat és kötelezettségeket e megállapodással összefüggésben veszik figyelembe.

3. E tekintetben a huszonharmadik (Kereskedelem és munka) és a huszonnegyedik (Kereskedelem és környezetvédelem) fejezet végrehajtásával a Felek célja, hogy:

(a) munkaügyi, környezet- és kereskedelempolitikájuk és intézkedéseik fokozott összehangolása és integrációja révén előmozdítsák a fenntartható fejlődést;

(b) előmozdítsák a Felek közötti párbeszédet és együttműködést, hogy olyan módon fejlesszék kereskedelmi és gazdasági kapcsolataikat, amely támogatja munkaügyi és környezetvédelmi intézkedéseiket és normáikat, továbbá hogy fenntartsák környezet- és munkavédelmi célkitűzéseiket a szabad, nyitott és átlátható kereskedelmi kapcsolataikkal összefüggésben;

(c) fokozzák munka- és környezetvédelmi joguk érvényesítését és a munkaügyi és környezetvédelmi nemzetközi megállapodások tiszteletben tartását;

(d) támogassák az olyan eszközök, mint például a hatásvizsgálatok és az érdekeltekkel folytatott konzultációk teljes mértékű alkalmazását a kereskedelmi, munkaügyi és környezetvédelmi kérdések szabályozásában, továbbá ösztönözzék a vállalkozásokat, a civil társadalmi szervezeteket és a polgárokat olyan gyakorlatok kialakításában és végrehajtásában, amelyek hozzájárulnak a fenntartható fejlődés céljainak eléréséhez; és

(e) támogassák a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos, e megállapodás kapcsán felmerülő kérdések megvitatásában, továbbá a vonatkozó jogszabályok és politikák kialakításában való részvételt és a nyilvános konzultációt.

22.2. CIKK

Átláthatóság

A Felek hangsúlyozzák az átláthatóság garantálásának jelentőségét, mivel az átláthatóság szükséges a nyilvánosság részvételének előmozdításához, továbbá az információ nyilvánosságra hozatalának fontosságát e fejezettel összefüggésben, összhangban e fejezet, a huszonhetedik fejezet (Átláthatóság), a 23.6. cikk (Nyilvános tájékoztatás és figyelemfelhívás) és a 24.7. cikk (Nyilvános tájékoztatás és figyelemfelhívás) rendelkezéseivel.

22.3. CIKK

Együttműködés és a fenntartható fejlődést támogató kereskedelem előmozdítása

1. A Felek elismerik a nemzetközi együttműködés értékét a fenntartható fejlődés céljának elérése szempontjából, és a gazdaságot, társadalmat és környezetet érintő fejlesztési és védelmi kezdeményezések, fellépések és intézkedések nemzetközi szintű integrációjának jelentőségét. A Felek ezért megállapodnak abban, hogy párbeszédet folytatnak és konzultálnak egymással a fenntartható fejlődés kereskedelemmel kapcsolatos, általános érdekű kérdéseiben.

2. A Felek megerősítik, hogy a kereskedelemnek elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést. Ennek megfelelően az egyes Felek törekednek arra, hogy olyan kereskedelmi és gazdasági folyamatokat és gyakorlatokat támogassanak, amelyek hozzájárulnak a tisztességes munka és a környezetvédelem javításához, többek között a következők révén:

(a) a fenntartható árutermeléssel és szolgáltatással kapcsolatos önkéntes rendszerek, például az ökocímkerendszer és a tisztességes kereskedelemre törekvő rendszerek fejlesztésének és alkalmazásának ösztönzése;

(b) a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi célkitűzések közötti összhang erősítése érdekében annak ösztönzése, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalás önkéntes bevált gyakorlatait vállalkozások kidolgozzák és alkalmazzák; ilyen bevált gyakorlatok például az OECD nemzetközi vállalkozásoknak szóló iránymutatásában szerepelnek;

(c) a fenntarthatósági megfontolások magán- és állami fogyasztási döntésekbe történő beépítésének ösztönzése; és

(d) a környezeti teljesítménnyel kapcsolatos célkitűzések és normák kidolgozásának, megállapításának, fenntartásának vagy javításának az előmozdítása.

3. A Felek elismerik annak jelentőségét, hogy a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos konkrét problémákat a lehetséges intézkedések esetleges gazdasági, társadalmi és környezeti hatásának értékelésével kezeljék, figyelembe véve az érdekeltek álláspontjait. Ezért mindegyik Fél kötelezettséget vállal arra, hogy felülvizsgálja, nyomon követi és értékeli e megállapodás fenntartható fejlődésre gyakorolt hatását a területén, hogy azonosítsák az e megállapodással összefüggésben jelentkező fellépési szükségleteket. A Felek közös értékeléseket is végezhetnek. Ezeket az értékeléseket az egyes Felek gyakorlatához és körülményeihez igazodóan végzik el, a Felek részvételen alapuló eljárásai, továbbá az e megállapodásban kialakított eljárások révén.

22.4. CIKK

Intézményi mechanizmusok

1. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének g) pontjában létrehozott, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság a Felek e fejezet, a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) és a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) hatálya alá tartozó ügyekért felelős magas rangú tisztviselőből áll. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság felügyeli e fejezetek végrehajtását, többek között az együttműködési tevékenységeket és e megállapodás fenntartható fejlődésre gyakorolt hatásának felülvizsgálatát, és integráltan foglalkozik a Felek közös érdeklődésére számot tartó kérdésekkel a gazdasági fejlődés, a társadalmi fejlődés és a környezetvédelem határterületein. A huszonharmadik (Kereskedelem és munka) és a huszonnegyedik (Kereskedelem és környezetvédelem) fejezetre tekintettel a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság feladatait erre rendelt ülésszakokon is elláthatja, amelyen részt vesznek az említett fejezetek hatálya alá tartozó kérdések felelősei.

2. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság az e megállapodás hatálybalépését követő egy éven belül, azt követően pedig a Felek által szükségesnek ítélt gyakorisággal ül össze. A 23.8. (Intézményi mechanizmusok) és a 24.13. (Intézményi mechanizmusok) cikkben említett kapcsolattartási pontok felelnek az ezen ülések vagy célzott ülésszakok beütemezésével és megszervezésével kapcsolatban a Felek között folytatott kommunikációért.

3. A Felek eltérő döntésének hiányában a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság rendes ülései vagy célzott ülésszakai magukban foglalnak a nyilvánosság részvételével zajló üléseket is, amelynek során megvitatják a megfelelő fejezetek végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket.

4. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság előmozdítja az átláthatóságot és a nyilvánosság részvételét. E célból:

(a) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság bármilyen döntését vagy jelentését – a bizottság eltérő döntésének hiányában – nyilvánosságra hozzák;

(b) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság a 22.5. cikkben említett civil társadalmi fórum elé terjeszti az e fejezettel kapcsolatos összes kérdést, többek között a fejezet végrehajtását érintő frissítéseket. A civil társadalmi fórum álláspontjait vagy véleményét közvetlenül vagy a 23.8. cikk (Intézményi mechanizmusok) (3) bekezdésében és a 24.13. (Intézményi mechanizmusok) cikkben említett konzultációs mechanizmusokon keresztül közlik a Felekkel. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság évente jelentést tesz az e kommunikációt követő lépésekről;

(c) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság évente jelentést tesz minden olyan kérdésről, amellyel a 24.7. cikk (Nyilvános tájékoztatás és figyelemfelhívás) (3) bekezdése vagy a 23.8. cikk (Intézményi mechanizmusok) (4) bekezdése értelmében foglalkozik.

22.5. CIKK

Civil társadalmi fórum

1. A Felek elősegítik egy közös civil társadalmi fórum létrejöttét, amely a területükön található civil társadalmi szervezetek képviselőiből áll, a 23.8. cikk (Intézményi mechanizmusok) (3) bekezdésében és a 24.13. cikkben (Intézményi mechanizmusok) említett konzultációs mechanizmusok résztvevőit is ideértve, hogy párbeszédet folytassanak e megállapodás fenntartható fejlődéssel kapcsolatos vonatkozásairól.

2. A civil társadalmi fórum évente egyszer ül össze, ha a Felek másként nem egyeznek meg. A Felek támogatják a megfelelő érdekek kiegyensúlyozott képviseletét, a független, reprezentatív munkáltatókat, szakszervezeteket, munkavállalói és üzleti szervezeteket, környezetvédelmi csoportokat, valamint adott esetben más releváns civil társadalmi szervezeteket is ideértve. A Felek elősegíthetik a virtuális részvételt is.

HUSZONHARMADIK FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS MUNKA

23.1. CIKK

Háttér és célkitűzések

1. A Felek elismerik a munkaügyre vonatkozó nemzetközi együttműködés és megállapodások értékét, mint a nemzetközi közösségnek a globalizációból eredő gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi kihívásaira és lehetőségeire adott válaszát. Elismerik, hogy a nemzetközi kereskedelem hozzá tud járulni a teljes és produktív foglalkoztatáshoz és a mindenki számára rendelkezésre álló tisztességes munkához, és kötelezettséget vállalnak arra, hogy szükség esetén konzultálnak és együttműködnek a kölcsönös érdeklődésre számot tartó, kereskedelemmel kapcsolatos munkaügyi és foglalkoztatási kérdésekben.

2. Az alapvető munkaügyi normákat is magában foglaló tisztességes munkával és a munkavállalók védelmének magasabb szintjével összefüggő, valamint ezek tényleges megvalósulására is kiterjedő fokozottabb politikai összhangban rejlő értékek megerősítésével a Felek elismerik, hogy e területek kedvezően hatnak a gazdasági hatékonyságra, az innovációra és a termelékenységre, az exportteljesítményt is ideértve. Ezzel összefüggésben elismerik a munkaügyekben folytatott szociális párbeszéd jelentőségét a munkavállalók és munkáltatók, megfelelő szervezeteik, továbbá a kormányok között, és kötelezettséget vállalnak e párbeszéd előmozdítására.

23.2. CIKK

A szabályozási jog és a védelem szintje

Elismerve az egyes Felek jogát arra, hogy munkaügyi prioritásaikat meghatározzák, a munkavédelem szintjét megállapítsák, és hogy ennek megfelelően fogadják el vagy módosítsák jogszabályaikat vagy politikáikat, összhangban nemzetközi munkaügyi kötelezettségvállalásaikkal, többek között e fejezettel, az egyes Felek törekszenek annak biztosítására, hogy e jogszabályok és politikák magas munkavédelmi szintet írjanak elő és ösztönözzenek, és igyekeznek e jogszabályokat és politikákat javítani a magas munkavédelmi szint biztosításának céljából.

23.3. CIKK

Többoldalú munkaügyi előírások és megállapodások

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy munkaügyi jogszabályaik és gyakorlatuk kiterjedjen az alább felsorolt alapelvek és munkával összefüggő jogok védelmére, és garantálja azt. A Felek megerősítik az iránti kötelezettségvállalásukat, hogy tiszteletben tartják, előmozdítják és érvényesítik ezeket az elveket és jogokat a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) tagjaira háruló kötelezettségekkel, az ILO munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló nyilatkozatával és annak követő eljárásával összhangban, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia fogadott el 86. ülésszakán, 1998-ban:

(a) az egyesülés szabadsága és a kollektív szerződéshez való jog tényleges elismerése;

(b) a kényszermunka vagy kötelező munka minden formájának felszámolása;

(c) a gyermekmunka eredményes eltörlése; és

(d) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos megkülönböztetések felszámolása.

2. A Felek biztosítják, hogy munkaügyi jogszabályaik és gyakorlatuk előmozdítsa az ILO méltányos munka programjában foglalt következő célkitűzéseket, amelyek összhangban állnak a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia által a 97. ülésszakán 2008-ban elfogadott, a társadalmi igazságosság a tisztességes globalizáció érdekében elnevezésű ILO-nyilatkozattal és más nemzetközi kötelezettségvállalásokkal:

(a) munkahelyi egészség és biztonság, a munkahelyi balesetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzését, illetve az azokért járó kártérítést is ideértve;

(b) a fizetett munkavállalók, köztük a kollektív szerződés hatálya alatt nem állók tekintetében elfogadható foglakoztatási minimumnormák kidolgozása; valamint

(c) megkülönböztetésmentesség a munkafeltételek tekintetében, a migráns munkavállalókat is ideértve.

3. A (2) bekezdés a) pontja értelmében a Felek biztosítják, hogy munkaügyi jogszabályaik és gyakorlatuk kiterjedjen a munkavállalók egészségét és biztonságát szem előtt tartó munkafeltételekre és azokat védje, többek között olyan politikák megfogalmazásával, amelyek előmozdítják a munkán kívül és annak folyamán bekövetkező balesetek és sérülések megelőzését szolgáló alapelveket, és amelyek megelőző jellegű biztonsági és egészségkultúra kialakítására irányulnak, ahol a megelőzés elve mindenek felett álló elv. A munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló végrehajtási intézkedések kidolgozásakor a Felek figyelembe veszik a vonatkozó meglévő tudományos és műszaki információt és a kapcsolódó nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat és ajánlásokat, amennyiben az intézkedések érinthetik a Felek közötti kereskedelmet és beruházásokat. A Felek elismerik, hogy olyan tényleges vagy potenciális veszélyek vagy körülmények esetén, amelyek eredményeként ésszerűen várható az adott személy sérülése vagy megbetegedése, a Felek a teljes körű tudományos megalapozottság hiányára hivatkozva nem halasztják el a költséghatékony biztosítási intézkedéseket.

4. A Felek megerősítik kötelezettségvállalásukat, hogy jogszabályaikban és gyakorlatukban teljes területükön ténylegesen megvalósítják azokat az alapvető ILO-egyezményeket, amelyeket Kanada, illetve az Európai Unió tagállamai megerősítettek. A Felek folyamatos és kitartó erőfeszítéseket tesznek az alapvető ILO-egyezmények megerősítésének irányában, amennyiben az eddig nem történt meg. A Felek információkat cserélnek helyzetükről és előrehaladásukról az alapvető, továbbá az elsőbbséget élvező ILO-egyezmények, valamint az ILO által naprakésznek minősített egyéb egyezmények megerősítése tekintetében.

23.4. CIKK

A védelem szintjeinek fenntartása

1. A Felek elismerik, hogy helytelen a kereskedelmet vagy a beruházásokat a munkajogi jogszabályaik és normáik által biztosított védelmi szinteket gyengítve vagy csökkentve ösztönözni.

2. A Felek nem mellőzik munkaügyi jogszabályaikat és normáikat, vagy térnek el azoktól más módon, illetve ajánlják fel azok mellőzését vagy az azoktól való eltérést azért, hogy ösztönözzék a kereskedelmet vagy beruházások létesítését, megszerzését, bővítését vagy fenntartását területükön.

3. A kereskedelem vagy beruházások ösztönzése érdekében a Felek folyamatos vagy ismétlődő fellépés vagy a fellépés hiánya útján nem mulasztják el hatékonyan érvényesíteni munkaügyi jogszabályaikat és normáikat.

23.5. CIKK

Végrehajtási eljárások, közigazgatási eljárások és a közigazgatási intézkedés felülvizsgálata

1. A 23.4. cikk értelmében a Felek előmozdítják a munkajognak való megfelelést és gondoskodnak annak hatékony végrehajtásáról, többek között a következők révén:

(a) munkaügyi felügyeleti rendszer fenntartása az adott Fél nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban, amelynek célja a munkafeltételekkel és a munkavállalók védelmével kapcsolatos, a munkaügyi felügyelők által érvényesíthető jogi rendelkezések végrehajtásának biztosítása; és

(b) annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a munkajog megsértésével szembeni hatékony fellépést, az ilyen jogszabályok megsértésével szembeni megfelelő jogorvoslatot is ideértve, közigazgatási és bírósági eljárások biztosítása olyan személyek számára, akik egy adott ügyben jogilag elismert érdekkel rendelkeznek és azt állítják, hogy a jogszabályokban biztosított jogukat megsértették.

2. A Felek jogszabályaikkal összhangban biztosítják, hogy az (1) bekezdés b) pontjában említett eljárások ne legyenek szükségtelenül bonyolultak vagy megfizethetetlenül drágák, ne szabjanak ésszerűtlen határidőket vagy jelentsenek indokolatlan késedelmet, adott esetben írják elő a jogsértés megszüntetését, és legyenek tisztességesek és méltányosak, többek között a következők révén:

(a) az alperesek ésszerű időben történő értesítése az eljárás megindulásáról, az eljárás jellegének és a kereset alapjának közlését is ideértve;

(b) ésszerű lehetőség biztosítása az eljárás felei számára, hogy a jogerős határozat meghozatala előtt álláspontjaikat többek között információ vagy bizonyítékok átadásával alátámasszák vagy megvédjék;

(c) annak biztosítása, hogy a jogerős határozatokat írásban hozzák meg, és abban közöljék az indokokat az esetnek megfelelően, és azt olyan információra vagy bizonyítékra építsék, amelyek tekintetében biztosították az eljárás felei számára a meghallgatás lehetőségét; és

(d) a közigazgatási eljárás felei számára lehetőség biztosítása a jogerős közigazgatási határozatok ésszerű időn belüli felülvizsgálatára és indokolt esetben kijavítására olyan bíróság előtt, amelyet a jogszabályok hoztak létre, és amely rendelkezik a függetlenség és pártatlanság megfelelő garanciáival.

23.6. CIKK

Nyilvános tájékoztatás és figyelemfelhívás

1. A 27.1. cikkben (Kihirdetés) foglalt kötelezettségeiken felül a Felek ösztönzik a nyilvános vitát a nem állami szereplőkkel és azok körében, az olyan politikák kidolgozását és meghatározását illetően, amelyek eredményeként hatóságaik munkaügyi jogszabályokat és normákat fogadnak el.

2. A Felek elősegítik a munkaügyi jogszabályaikkal és normáikkal, továbbá a végrehajtási és megfeleltetési eljárásaikkal kapcsolatos lakossági ismeretek növelését, többek között az információ rendelkezésre bocsátásával és olyan lépések megtételével, amelyek növelik a munkavállalók, a munkáltatók és képviselőik ismereteit.

23.7. CIKK

Együttműködési tevékenységek

1. A Felek kötelezettséget vállalnak, hogy együttműködnek e fejezet célkitűzéseinek előmozdításában, például a következő fellépések révén:

(a) információcsere a közérdekű kérdésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokról, a releváns eseményekről, tevékenységekről és kezdeményezésekről;

(b) együttműködés a kereskedelem és munka szempontjából releváns kérdésekkel foglalkozó nemzetközi fórumokon, különösen a WTO és az ILO keretében;

(c) a 23.3. cikk (1) bekezdésében említett alapvető elvek és munkával összefüggő jogok, továbbá az ILO méltányos munka programjának nemzetközi előmozdítása és hatékony alkalmazása;

(d) a munkaügyi rendelkezésekkel kapcsolatos párbeszéd és információcsere a Felek megfelelő kereskedelmi megállapodásaival összefüggésben, illetve e rendelkezések végrehajtása;

(e) harmadik személyekre vonatkozó kezdeményezésekben való együttműködés feltárása; és

(f) bármely más megfelelőnek ítélt együttműködési forma.

2. A Felek figyelembe veszik a munkavállalók, munkáltatók és civil társadalmi szervezetek képviselőinek álláspontjait az együttműködés területeinek meghatározása és az együttműködési tevékenységek során.

3. A Felek együttműködési megállapodásokat köthetnek az ILO-val és más illetékes nemzetközi vagy regionális szervezettel, hogy szakértelmüket és erőforrásaikat igénybe vegyék e fejezet célkitűzéseinek eléréséhez.

23.8. CIKK

Intézményi mechanizmusok

1. A Felek kijelölnek egy hivatalt, amely a másik Féllel való kapcsolattartási pontként szolgál e fejezet végrehajtása tekintetében, különösen a következők vonatkozásában:

(a) együttműködési programok és tevékenységek a 23.7. cikkel összhangban;

(b) a 23.9. cikk szerinti beadványok és kommunikáció átvétele; és

(c) a másik Fél, a szakértői testületek és a nyilvánosság számára továbbítandó információ.

2. A Felek írásban tájékoztatják egymást az (1) bekezdésben említett kapcsolattartási pontokról.

3. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének g) pontjában létrehozott, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság rendszeres ülésein vagy célzott ülésszakain az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekért felelős résztvevőkkel:

(a) felügyeli e fejezet végrehajtását, és felülvizsgálja az annak részeként elért előrehaladást, a fejezet megvalósulását és hatékonyságát is ideértve; és

(b) az e fejezet alkalmazásával kapcsolatos bármely kérdést megvitat.

4. Az egyes Felek új nemzeti munkaügyi vagy fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsadó csoportot hoznak létre, vagy konzultálnak a meglévő ilyen csoportjukkal, hogy kikérjék az e fejezetet érintő kérdésekkel kapcsolatos álláspontját és tanácsait. E tanácsadó csoportban a civil társadalom független képviseleti szervezetei vesznek részt, a munkáltatókat, a szakszervezeteket, a munkavállalók és a vállalkozások szervezeteit, valamint adott esetben az egyéb érdekelt feleket kiegyensúlyozottan képviselve. E szervezetek az e fejezettel kapcsolatos kérdésekben hivatalból véleményt és ajánlásokat fogalmazhatnak meg.

5. A Felek nyitottak arra, hogy beadványokat fogadjanak a lakosságtól az e fejezettel kapcsolatos kérdésekben, a végrehajtási megfontolásokkal kapcsolatos kommunikációt is ideértve, és azokat kellő mértékben figyelembe veszik. A Felek tájékoztatják nemzeti munkaügyi vagy fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsadó csoportjukat e kommunikációról.

6. A Felek figyelembe veszik az ILO tevékenységét, hogy előmozdítsák a Felek és az ILO munkája közötti szorosabb együttműködést és összhangot.

23.9. CIKK

Egyeztetés

1. A másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkeresés útján a Felek konzultációt kérhetnek a többi Féltől az e fejezet alapján felmerülő témákban. A Fél megkeresésében egyértelműen ismerteti a problémát, meghatározza a felmerülő kérdéseket, és röviden összefoglalja az e fejezettel kapcsolatos követeléseket. A konzultációt haladéktalanul meg kell kezdeni azt követően, hogy a Fél kézbesíti a konzultációra vonatkozó megkeresést.

2. A konzultáció során a Felek a bizalmas személyes adatokra és kereskedelmi információra vonatkozó jogszabályaikra is figyelemmel elegendő információt adnak át egymásnak ahhoz, hogy a felvetett kérdéseket teljes mértékben meg lehessen vizsgálni.

3. Adott esetben és mindegyik Fél egyetértésének függvényében a Felek tájékoztatást kérhetnek bármely személytől, szervezettől vagy testülettől, többek között az ILO-tól, illetve kikérhetik ezek álláspontját, amennyiben ezen információ vagy álláspont elősegítheti a felmerülő kérdés megvizsgálását.

4. Ha egy Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy további megvitatást igényel, akkor az adott Fél a másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkeresés útján kérheti, hogy az ügy megvitatása érdekében hívják össze a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságot. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság haladéktalanul összeül, és arra törekszik, hogy megoldja az ügyet. Adott esetben a 23.8. cikkben említett konzultációs mechanizmusok alkalmazásával kikéri a Felek nemzeti munkaügyi vagy fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsadó csoportjainak tanácsát.

5. A Felek nyilvánosságra hozzák az e cikk részeként megvitatott kérdésekkel kapcsolatos megoldásokat vagy határozatokat.

23.10. CIKK

Szakértői testület

1. Bármely olyan ügyben, amelyet nem lehetett kielégítően kezelni a 23.9. cikk szerinti konzultáció útján, a Fél a 23.9. cikk (1) bekezdése szerinti konzultáció iránti megkeresés kézhezvételétől számított 90 nappal a másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkereséssel kérheti szakértői testület összehívását az ügy megvizsgálása érdekében.

2. E fejezet rendelkezéseire is figyelemmel, a Felek a 29-A. és 29-B. mellékletben meghatározott eljárási szabályzatot és magatartási kódexet alkalmazzák, ha nem rendelkeznek másként.

3. A szakértői testület három tagból áll.

4. A Felek a szakértői testület létrehozására irányuló megkeresés megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül konzultálnak, hogy megállapodjanak a szakértői testület összetételében. Kellő figyelmet kell fordítani annak biztosítására, hogy a javasolt tagok megfeleljenek a (7) bekezdésben foglalt követelményeknek, és rendelkezzenek az adott ügy szempontjából megfelelő szakértelemmel.

5. Amennyiben a Felek a (4) bekezdésben megadott időn belül nem tudnak dönteni a szakértői testület összetételéről, a 29.7. cikk (A választottbírói testület összetétele) (3)–(7) bekezdésében megadott kiválasztási eljárást kell alkalmazni a (6) bekezdésben megállapított jegyzék tekintetében.

6. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság az e megállapodás hatálybalépését követő első ülésén egy olyan, legalább kilenc főt tartalmazó jegyzéket dolgoz ki, amelynek tagjait tárgyilagosságuk, megbízhatóságuk és szilárd ítélőképességük miatt választják ki, és akik hajlandóak a szakértői testület tagjaként dolgozni. Az egyes Felek legalább három személyt jelölnek a szakértői testület tagjainak jegyzékébe. A Felek legalább további három személyt megjelölnek, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik hajlandóak és képesek a szakértői testület elnöki tisztségét ellátni. A kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság biztosítja a jegyzék folyamatos szinten tartását.

7. A testület tagjainak javasolt szakértőknek szaktudással vagy szakértelemmel kell rendelkezniük a munkajog területén, az e fejezet hatálya alá tartozó egyéb kérdésekben vagy a nemzetközi megállapodásokból eredő viták rendezésében. A tagoknak függetlenül, egyéni minőségükben kell eljárniuk, és nem fogadhatnak el utasítást semmilyen szervezettől vagy kormánytól a szóban forgó ügyet illetően. A tagok egyik Fél kormányának tagjai sem lehetnek, és meg kell felelniük a (2) bekezdésben említett magatartási kódexnek.

8. Amennyiben a Felek a testület tagjainak kiválasztását követő öt munkanapon belül nem jutnak ettől eltérő megállapodásra, akkor a szakértői testület hatásköre a következőkre terjed ki:

„a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) megfelelő rendelkezéseivel összefüggésben megvizsgálja a szakértői testület létrehozására irányuló megkeresésben elé utalt ügyet, és jelentést tesz a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) 23.10. cikkével (Szakértői testület) összhangban, amelyben ajánlásokat fogalmaz meg az ügy rendezésére.”

9. A 23.3. cikkben meghatározott többoldalú megállapodásokkal összefüggő ügyek tekintetében a szakértői testület információt kér be az ILO-tól, az ILO által elfogadott valamennyi rendelkezésre álló releváns értelmező útmutatást, megállapítást vagy határozatot is ideértve.[31]

10. A testület írásbeli beadványt vagy bármilyen egyéb információt kérhet és fogadhat a releváns információval vagy szaktudással rendelkező személyektől.

11. A szakértői testület időközi jelentést tesz a Felek számára, valamint végső jelentést készít, amely tartalmazza a ténymegállapítást, az üggyel kapcsolatos döntést – így többek között azt is, hogy az adott Fél megfelelt-e az e fejezetből eredő kötelezettségeinek –, valamint a megállapítások, döntések vagy ajánlások mögött húzódó okfejtést. A szakértői testület az időközi jelentést a testület utolsó tagjának kiválasztásától számított 120 napon vagy a Felek által meghatározott időn belül adja át a Feleknek. A Felek a jelentés átadását követő 45 napon belül észrevételeket terjeszthetnek a szakértői testület elé az időközi jelentéssel kapcsolatban. Ezen észrevételek megvizsgálást követően a szakértői testület átfogalmazhatja jelentését, vagy elvégezhet minden további, általa megfelelőnek ítélt vizsgálatot. A szakértői testület az időközi jelentés benyújtásától számított 60 napon belül adja át a végső jelentést a Feleknek. Az egyes Felek a jelentés átadását követő 30 napon belül nyilvánosságra hozzák a végső jelentést.

[31] A Felek e rendelkezést a 29-A. mellékletben meghatározott választottbírósági eljárási szabályzat 42. szabályával összhangban alkalmazzák.

12. Ha a végső jelentésben a szakértői testület azt állapítja meg, hogy valamelyik Fél nem tett eleget az e fejezetből eredő kötelezettségeinek, a Felek megbeszélést kezdeményeznek, és arra törekszenek, hogy a végső jelentés átadását követő három hónapon belül azonosítsák a megfelelő intézkedéseket, vagy adott esetben kölcsönösen kielégítő cselekvési tervről döntsenek. E megbeszélések során a Felek figyelembe veszik a végső jelentést. A megkeresett Fél időben tájékoztatást ad a munkaügyi vagy fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsadó csoportjai és a megkereső Fél számára a döntéseiről vagy a végrehajtandó fellépéseiről vagy intézkedéseiről. Emellett a megkereső Fél időben tájékoztatja a munkaügyi vagy fenntartható fejlődéssel foglakozó tanácsadó csoportjait és a megkeresett Felet minden olyan egyéb fellépésről vagy intézkedésről, amelyet elfogadni tervez a végső jelentést követő lépésként, hogy ösztönözze az ügy e megállapodással összhangban történő rendezését. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság nyomon követi a végső jelentés és a szakértői testület ajánlásai nyomán tett lépéseket. A Felek munkaügyi és fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsadó csoportjai és a civil társadalmi fórum észrevételt tehetnek erről a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottsághoz.

13. Ha a Felek kölcsönösen elfogadott megállapodásra jutnak az ügyben a szakértői testület létrehozását követően, e megoldásról értesítik a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságot és a szakértői testületet. Az értesítéssel a testület eljárása lezárul.

23.11. CIKK

Vitarendezés

1. Az e fejezettel összefüggő vita esetén a Felek kizárólag az e fejezetben biztosított szabályokat és eljárásokat vehetik igénybe.

2. A Felek mindent megtesznek a vita kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében. A Felek bármikor igénybe vehetnek jószolgálatot, egyeztetést vagy közvetítést a vita rendezése érdekében.

3. A Felek elfogadják, hogy az e fejezetben foglalt kötelezettségek kötelezőek, és a 23.10. cikkben előírt vitarendezési eljárások útján végrehajthatók. Ezzel összefüggésben a Felek a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság ülésein megvitatják a fejezet végrehajtásának eredményességét, az egyes Feleknél bekövetkező politikai fejleményeket, a nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatos fejleményeket, az érdekeltek által előadott álláspontokat, továbbá a 23.10. cikkben előírt vitarendezési eljárások esetleges felülvizsgálatát.

4. A (3) bekezdés szerinti egyet nem értés esetén a Felek konzultációt kezdeményezhetnek a 23.9. cikkben foglalt eljárásokkal összhangban, hogy felülvizsgálják a 23.10. cikkben előírt vitarendezési rendelkezéseket azzal a céllal, hogy az adott ügyben kölcsönösen elfogadott megoldást találjanak.

5. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság ajánlást tehet a CETA vegyes bizottságnak e fejezet rendelkezéseinek módosítására a 30.2. cikkben (Módosítások) megállapított módosítási eljárásokkal összhangban.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

24.1. CIKK

Fogalommeghatározás

E fejezet alkalmazásában:

„**környezetvédelmi jog:**” valamelyik Fél jogszabálya, a törvényi vagy szabályozási rendelkezést is ideértve, vagy más, jogilag kötelező intézkedése, amelynek célja a környezet védelme, többek között az emberi életet vagy egészséget veszélyeztető környezeti hatások megelőzése, mint például a következőkre irányuló intézkedések:

(a) szennyező anyagok vagy környezeti szennyező anyagok kiengedésének, kijutásának vagy kibocsátásának megelőzése, mérséklése vagy ellenőrzése;

(b) vegyi anyagok és hulladékok kezelése, illetve az ezekkel kapcsolatos információ terjesztése; vagy

(c) vadon élő állatok és növények megőrzése és védelme, a veszélyeztetett fajokat és élőhelyüket, illetve a természetvédelmi területeket is ideértve,

de amelyek nem tartalmazzák a Felek kizárólag a munkavállalók egészségével és biztonságával kapcsolatos intézkedéseit, amelyek a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka) hatálya alatt állnak, vagy a Felek olyan intézkedését, amelynek célja a természeti erőforrások megélhetési célú vagy őslakosok általi betakarításának igazgatása.

24.2. CIKK

Háttér és célkitűzések

A Felek elismerik, hogy a környezet a fenntartható fejlődés alapvető pillére, hogy és kereskedelem hozzájárulhat a fenntartható fejlődéshez. A Felek hangsúlyozzák, hogy a környezet védelmével és megóvásával összefüggő megerősített együttműködés olyan előnyökkel járhat, mint:

(a) a fenntartható fejlődés előmozdítása;

(b) a Felek környezetvédelmi irányításának megerősítése;

(c) azon nemzetközi környezetvédelmi megállapodások alapulvétele, amelyeknek részesei; és

(d) e megállapodás célkitűzéseinek kiegészítése.

24.3. CIKK

A szabályozási jog és a védelem szintje

A Felek elismerik az egyes Felek ahhoz fűződő jogát, hogy környezetvédelmi prioritásaikat megállapítsák, környezetvédelmük szintjeit meghatározzák, valamint hogy jogszabályokat és politikákat fogadjanak el vagy módosítsanak olyan módon, amely összhangban áll azokkal a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal, amelynek részesei, illetve ezzel a megállapodással. Az egyes Felek törekednek annak biztosítására, hogy e jogszabályok és politikák a környezetvédelem magas szintjét írják elő és ösztönözzék, és igyekeznek tovább javítani e jogszabályokat és politikákat, és az azok alapjául szolgáló védelmi szinteket.

24.4. CIKK

Többoldalú környezetvédelmi megállapodások

1. A Felek elismerik a nemzetközi környezetvédelmi irányítás és megállapodások értékét mint a nemzetközi közösségnek a globális és regionális környezeti problémákra adott válaszát, és hangsúlyozzák a kereskedelem és a környezetvédelmi politikák, szabályok és intézkedések közötti kölcsönös támogatás megerősítésének szükségességét.

2. Mindegyik Fél megerősíti kötelezettségvállalását az iránt, hogy egész területén hatékonyan végrehajtsa jogszabályaiban és gyakorlatában azokat a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokat, amelyeknek részese.

3. A Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy szükség esetén konzultálnak és együttműködnek többoldalú környezetvédelmi megállapodásokhoz kapcsolódó, kölcsönös érdeklődésre számot tartó környezetvédelmi kérdésekben, különösen a kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekben. E kötelezettségvállalás kiterjed a következő tárgyú információcserére:

(a) azon többoldalú környezetvédelmi megállapodások végrehajtása, amelynek a Fél részese;

(b) az új többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal kapcsolatos, folyamatban lévő tárgyalások; és

(c) a Felek álláspontja a további többoldalú környezetvédelmi megállapodásokhoz való csatlakozásról.

4. A Felek elismerik a 28.3. cikk (Általános kivételek) alkalmazásához fűződő jogukat a környezetvédelmi intézkedések vonatkozásában, ideértve az olyan többoldalú környezetvédelmi megállapodások alapján hozott intézkedéseket, amely megállapodásoknak részesei.

24.5. CIKK

A védelem szintjeinek fenntartása

1. A Felek elismerik, hogy helytelen a kereskedelmet vagy a beruházásokat a környezetvédelmi jogszabályaik által biztosított védelmi szinteket gyengítve vagy csökkentve ösztönözni.

2. A Felek nem mellőzik környezetvédelmi jogszabályaikat, vagy térnek el azoktól más módon, illetve ajánlják fel azok mellőzését vagy az azoktól való eltérést, hogy ösztönözzék a kereskedelmet vagy valamely beruházás létesítését, megszerzését, bővítését vagy fenntartását területükön.

3. A kereskedelem vagy beruházások ösztönzése érdekében a Felek folyamatos vagy ismétlődő fellépés vagy a fellépés hiánya útján nem mulasztják el hatékonyan érvényesíteni környezetvédelmi jogszabályaikat.

24.6. CIKK

Jogorvoslathoz való jog és eljárási garanciák

1. A 24.5. cikkből eredő kötelezettségek értelmében:

(a) az egyes Felek jogszabályaikkal összhangban garantálják, hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásáraz illetékes hatóságaik kellően figyelembe vegyék a környezetvédelmi jogszabályok állítólagos megsértéseit, amelyekről bármely, a területükön lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett érdekelt személy révén szereznek tudomást; és

(b) annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a környezetvédelmi jog megsértésével szembeni hatékony fellépést, a Felek közigazgatási vagy bírósági eljárásokat – az ilyen jogszabályok megsértésével szembeni megfelelő jogorvoslatot is ideértve – biztosítanak olyan személyek számára, akik egy adott ügyben jogilag elismert érdekkel rendelkeznek vagy azt állítják, hogy a jogszabályokban biztosított jogukat megsértették.

2. A Felek nemzeti jogszabályaikkal összhangban biztosítják, hogy az (1) bekezdés b) pontjában említett eljárások ne legyenek szükségtelenül bonyolultak vagy megfizethetetlenül drágák, ne szabjanak ésszerűtlen határidőket vagy jelentsenek indokolatlan késedelmet, adott esetben írják elő a jogsértés megszüntetését, és legyenek tisztességesek, méltányosak és átláthatók, többek között a következők révén:

(a) az alperesek ésszerű időben történő értesítése az eljárás megindulásáról, az eljárás jellegének és a kereset alapjának közlését is ideértve;

(b) ésszerű lehetőség biztosítása az eljárás felei számára, hogy a jogerős határozat meghozatala előtt álláspontjaikat többek között információ vagy bizonyítékok átadásával alátámasszák vagy megvédjék;

(c) annak biztosítása, hogy a jogerős határozatokat írásban hozzák meg, és abban közöljék az indokokat az esetnek megfelelően, és azt olyan információra vagy bizonyítékra építsék, amelyek tekintetében biztosították az eljárás felei számára a meghallgatás lehetőségét; és

(d) a közigazgatási eljárás felei számára lehetőség biztosítása a jogerős közigazgatási határozatok ésszerű időn belüli felülvizsgálatára és indokolt esetben kijavítására olyan bíróság előtt, amelyet a jogszabályok hoztak létre, és amely rendelkezik a függetlenség és pártatlanság megfelelő garanciáival.

24.7. CIKK

Nyilvános tájékoztatás és figyelemfelhívás

1. A 27.1. cikkben (Kihirdetés) foglalt kötelezettségeiken felül a Felek ösztönzik a nyilvános vitát a nem állami szereplőkkel és azok körében, az olyan politikák kidolgozását és meghatározását illetően, amelyek eredményeként hatóságaik környezetvédelmi jogszabályokat fogadnak el.

2. A Felek az információ érdekeltek rendelkezésére bocsátásával támogatják a környezeti jogszabályaikkal, továbbá azok végrehajtását és tiszteletben tartását szolgáló eljárásokkal kapcsolatos lakossági tájékoztatást.

3. A Felek nyitottak arra, hogy beadványokat fogadjanak a lakosságtól az e fejezettel kapcsolatos kérdésekben, a végrehajtási megfontolásokkal kapcsolatos kommunikációt is ideértve, és azokat kellő mértékben figyelembe veszik. Az egyes Felek a 24.13. cikk (5) bekezdésében említett konzultációs mechanizmusokon keresztül tájékoztatják megfelelő civil társadalmi szervezeteiket az ilyen jellegű kommunikációról.

24.8. CIKK

Tudományos és műszaki információ

1. A Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat esetlegesen érintő, környezetvédelmi célú intézkedések kidolgozása és végrehajtása során az egyes Felek figyelembe veszik a releváns tudományos és műszaki információt, valamint a kapcsolódó nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat vagy ajánlásokat.

2. A Felek elismerik, hogy súlyos vagy visszafordíthatatlan kár veszélye esetén a teljes körű tudományos bizonyosság hiányára hivatkozva nem halaszthatják el a környezetkárosodást megelőző költséghatékony intézkedéseket.

24.9. CIKK

A környezetvédelmet elősegítő kereskedelem

1. A Felek elhatározzák, hogy erőfeszítéseket tesznek a környezetvédelmi áruk és szolgáltatások kereskedelmének és az azokba való beruházásoknak a megkönnyítése és előmozdítása érdekében, többek között az ezen árukhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó, nem vámjellegű akadályok csökkentésével.

2. A Felek nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban különleges figyelmet fordítanak az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából kiemelten jelentős áruk és szolgáltatások kereskedelme, illetve az azokba való beruházás, és különösen a megújuló energiával kapcsolatos termékek kereskedelme és az azokba való beruházás akadályai felszámolásának megkönnyítésére.

24.10. CIKK

Erdészeti termékek kereskedelme

1. A Felek elismerik az erdők megőrzésének és az azokkal folytatott fenntartható gazdálkodásnak a jelentőségét a környezeti funkciók és a gazdasági és társadalmi lehetőségek jelen és jövőbeli nemzedékek számára történő biztosításának szempontjából, valamint a kitermelés helye szerinti ország jogával összhangban kitermelt, fenntartható gazdálkodással művelt erdőkből származó erdészeti termékek piacra jutásának fontosságát.

2. Ebből a célból és a nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban a Felek vállalják, hogy:

(a) ösztönzik a fenntartható gazdálkodással művelt erdőkből származó és a kitermelés helye szerinti ország jogának megfelelően kitermelt erdészeti termékek kereskedelmét;

(b) információt cserélnek, és adott esetben együttműködnek a fenntartható erdőgazdálkodást célzó kezdeményezéseket érintően, a jogellenes fakitermeléssel és az ahhoz kapcsolódó kereskedelemmel szembeni küzdelemre irányuló kezdeményezéseket is ideértve;

(c) előmozdítják *a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről* szóló, 1973. március 3-án Washingtonban kelt egyezmény tényleges alkalmazását a veszélyeztetettnek tekintett fafajok vonatkozásban; és

(d) adott esetben együttműködnek az erdők megőrzésével és a fenntartható erdőgazdálkodással foglalkozó nemzetközi fórumokon.

3. A Felek a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglakozó bizottságban, vagy a huszonötödik fejezetben (Kétoldalú párbeszéd és együttműködés) említett, az erdészeti termékekkel kapcsolatos kétoldalú párbeszéd részeként megvitatják a (2) bekezdésben említett témákat, hatáskörüknek megfelelően.

24.11. CIKK

Halászati és akvakultúra-termékek kereskedelme

1. A Felek elismerik a halászat és az akvakultúra megóvásának és az azokat érintő fenntartható és felelős gazdálkodásnak a jelentőségét, és azok hozzájárulását a környezeti, gazdasági és társadalmi lehetőségek jelen és jövő nemzedékei számára történő biztosításához.

2. Ebből a célból és a nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban a Felek vállalják, hogy:

(a) a halállományok megóvása és a túlhalászás megelőzésének érdekében hatékony nyomonkövetési, ellenőrzési és megfigyelési intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn, például megfigyelői rendszereket, hajómegfigyelési rendszereket, az átrakás ellenőrzését, a tengeren folytatott vizsgálatokat, a kikötő szerint illetékes állam által végzett ellenőrzést és az ezekkel összefüggő szankciókat;

(b) intézkedéseket fogadnak el és tartanak fenn, továbbá együttműködnek a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemben, adott esetben például a vizeiken folytatott ilyen halászattal kapcsolatos tevékenységekre és az ilyen halászatból származó termékek kereskedelmi forgalomból és halgazdálkodásból való kizárása érdekében elfogadott politikák és intézkedések végrehajtására vonatkozó információ cseréjével;

(c) együttműködnek az olyan regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel és azokon belül, amelyeknek a Felek tagjai, megfigyelői vagy együttműködő nem részes felei a felelősségteljes kormányzás céljával, többek között azt támogatva, hogy e szervezetek tudományosan megalapozott döntéseket hozzanak, és megfeleljenek e döntéseknek, és

(d) támogatják a környezetvédelmi szempontból felelősségteljes és gazdaságilag versenyképes akvakultúra-ágazat kialakítását.

24.12. CIKK

Együttműködés környezetvédelmi kérdésekben

1. A Felek elismerik, hogy a megerősített együttműködés fontos e fejezet célkitűzéseinek előmozdításában, és kötelezettséget vállalnak arra, hogy együttműködnek a kereskedelemmel kapcsolatos, közérdekű környezetvédelmi kérdésekben, például a következő területeken:

(a) e megállapodás lehetséges hatásai a környezetre, és az ilyen hatás erősítésének, megelőzésének vagy enyhítésének módjai, a Felek által végzett hatásvizsgálatokat is figyelembe véve;

(b) a kereskedelem és a környezetvédelmi politika szempontjából egyaránt releváns kérdésekkel foglalkozó nemzetközi fórumokon, különösen a WTO-ban, az OECD-ben, az ENSZ Környezetvédelmi Programjában és a többoldalú környezetvédelmi megállapodások részeként folytatott tevékenység;

(c) a vállalati társadalmi felelősségvállalás és elszámoltathatóság környezeti dimenziója, többek között a nemzetközileg elismert iránymutatások végrehajtása és követése;

(d) a környezetvédelmi szabályozások és normák kereskedelmi hatásai, valamint a kereskedelmi és beruházási szabályok környezeti hatásai, a környezetvédelmi szabályozások és politikák kialakítására gyakorolt hatást is ideértve;

(e) a jelenlegi és jövőbeli nemzetközi éghajlat-változási rendszerek kereskedelmi vonatkozásai, valamint a nemzeti éghajlat-politikák és az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos programok, a szén-dioxid-piacot érintő kérdéseket, az éghajlatra gyakorolt káros kereskedelmi hatások kezelésének módjait, továbbá az energiahatékonyság előmozdításának eszközeit és az alacsony karbonszegény és egyéb éghajlatbarát technológiák kidolgozását és telepítését is ideértve;

(f) környezettel kapcsolatos áru- és szolgáltatáskereskedelem és beruházás, ideértve a környezetbarát technológiát és gyakorlatot; a megújuló energiákat; az energiahatékonyságot; valamint a vízhasználatot, a víz megőrzését és a víz kezelését;

(g) a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható hasznosításának kereskedelmi szempontjaival kapcsolatos együttműködés;

(h) az áruk teljes életciklus alatti kezelésének ösztönzése, a szénelszámolást, az élettartam végi hulladékgazdálkodást, a termelő kibővített felelősségét, a hulladék újrafeldolgozását és mérséklését és egyéb bevált gyakorlatokat is ideértve;

(i) a gazdasági tevékenység és a piaci erők környezetre gyakorolt hatásai megértésének javítása; és

(j) véleménycsere a többoldalú környezetvédelmi megállapodások és a nemzetközi kereskedelmi szabályok közötti viszonyról.

2. Az (1) bekezdést követő együttműködésre olyan intézkedésekkel és eszközökkel kerülhet sor, mint például a technikai csereprogramok, információcsere és a legjobb gyakorlatok cseréje, kutatási projektek, tanulmányok, jelentések, konferenciák és munkaértekezletek.

3. A Felek mérlegelik a lakosság és az érdekelt felek álláspontját vagy véleményét együttműködési tevékenységeik kialakítása és végrehajtása céljából, és ezeket az érdekelteket adott esetben jobban bevonhatják e tevékenységekbe.

24.13. CIKK

Intézményi mechanizmusok

1. A Felek hivatalt jelölnek ki, amely a másik Féllel való kapcsolattartási pontként szolgál e fejezet végrehajtása tekintetében, különösen a következők vonatkozásában:

(a) együttműködési programok és tevékenységek a 24.12. cikkel összhangban;

(b) a 24.7. cikk (3) bekezdése szerinti beadványok és kommunikáció átvétele; és

(c) a másik Fél, a szakértői testületek és a nyilvánosság számára továbbítandó információ.

2. A Felek írásban tájékoztatják egymást az (1) bekezdésben említett kapcsolattartási pontokról.

3. A 26.2. cikk (Szakbizottságok) (1) bekezdésének g) pontjában létrehozott, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság rendszeres ülésein vagy célzott ülésszakain az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekért felelős résztvevőkkel:

(a) felügyeli e fejezet végrehajtását, és felülvizsgálja az annak részeként elért előrehaladást;

(b) megvitatja a közérdekű kérdéseket; és

(c) az e fejezet alkalmazásával kapcsolatos további kérdéseket megvitatja a Felek közös döntése alapján.

4. A Felek figyelembe veszik az illetékes többoldalú környezetvédelmi szervezetek vagy testületek tevékenységét, hogy előmozdítsák a Felek és e szervezetek vagy testületek munkája közötti szorosabb együttműködést és összhangot.

5. A Felek felhasználják a meglévő konzultációs mechanizmusokat vagy újakat, például nemzeti tanácsadó csoportokat hoznak létre, hogy kikérjék az e fejezetet érintő kérdésekkel kapcsolatos álláspontjukat és tanácsukat. Ezekben a konzultációs mechanizmusokban a civil társadalom független képviseleti szervezetei vesznek részt, a környezetvédelmi csoportokat, a vállalkozások szervezeteit, valamint adott esetben az egyéb érdekelt feleket kiegyensúlyozottan képviselve. Az érdekeltek e konzultációs mechanizmusokon keresztül hivatalból véleményt és ajánlásokat fogalmazhatnak meg az e fejezettel kapcsolatos kérdésekben.

24.14. CIKK

Egyeztetés

1. A másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkeresés útján a Felek konzultációt kérhetnek a többi Féltől az e fejezet alapján felmerülő témákban. A Fél megkeresésében egyértelműen ismerteti a problémát, meghatározza a felmerülő kérdéseket, és röviden összefoglalja az e fejezettel kapcsolatos követeléseket. A konzultációt haladéktalanul meg kell kezdeni azt követően, hogy a Fél kézbesíti a konzultációra vonatkozó megkeresést.

2. A konzultáció során a Felek a bizalmas adatokra és a kereskedelmi információra vonatkozó jogszabályaikra is figyelemmel elegendő információt adnak át egymásnak ahhoz, hogy a felvetett kérdéseket teljes mértékben meg lehessen vizsgálni.

3. Adott esetben és mindegyik Fél egyetértésének függvényében a Felek tájékoztatást kérhetnek bármely személytől, szervezettől vagy testülettől, többek között a megfelelő nemzetközi szervezettől vagy testülettől, illetve kikérhetik ezek álláspontját, amennyiben ezen információ vagy álláspont elősegítheti a felmerülő kérdés megvizsgálását.

4. Ha egy Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy további megvitatást igényel, akkor az adott Fél a másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkeresés útján kérheti, hogy az ügy megvitatása érdekében hívják össze a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságot. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság haladéktalanul összeül, és arra törekszik, hogy megoldja az ügyet. Adott esetben a 24.13. cikk (5) bekezdésében említett konzultációs mechanizmusok alkalmazásával kikéri a Felek civil társadalmi szervezeteinek tanácsát.

5. A Felek nyilvánosságra hozzák az e cikk részeként megvitatott kérdésekkel kapcsolatos megoldásokat vagy határozatokat.

24.15. CIKK

Szakértői testület

1. Bármely olyan ügyben, amelyet nem lehetett kielégítően kezelni a 24.14. cikk szerinti konzultáció útján, a Fél a 24.14. cikk (1) bekezdése szerinti konzultáció iránti megkeresés kézhezvételétől számított 90 nappal a másik Fél kapcsolattartási pontjához intézett írásbeli megkereséssel kérheti szakértői testület összehívását az ügy megvizsgálása érdekében.

2. E fejezet rendelkezéseire is figyelemmel, a Felek a 29-A. és 29-B. mellékletben meghatározott eljárási szabályzatot és magatartási kódexet alkalmazzák, ha nem rendelkeznek másként.

3. A szakértői testület három tagból áll.

4. A Felek a szakértői testület létrehozására irányuló megkeresés megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül konzultálnak, hogy megállapodjanak a szakértői testület összetételében. Kellő figyelmet kell fordítani annak biztosítására, hogy a javasolt tagok megfeleljenek a (7) bekezdésben foglalt követelményeknek, és rendelkezzenek az adott ügy szempontjából megfelelő szakértelemmel.

5. Amennyiben a Felek a (4) bekezdésben megadott időn belül nem tudnak dönteni a szakértői testület összetételéről, a 29.7. cikk (A választottbírói testület összetétele) (3)–(7) bekezdésében megadott kiválasztási eljárást kell alkalmazni a (6) bekezdésben megállapított jegyzék tekintetében.

6. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság az e megállapodás hatálybalépését követő első ülésén egy olyan, legalább kilenc főt tartalmazó jegyzéket dolgoz ki, amelynek tagjait tárgyilagosságuk, megbízhatóságuk és szilárd ítélőképességük miatt választják ki, és akik hajlandóak a szakértői testület tagjaként dolgozni. Az egyes Felek legalább három személyt jelölnek a szakértői testület tagjainak jegyzékébe. A Felek legalább további három személyt megjelölnek, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik hajlandóak és képesek a szakértői testület elnöki tisztségét ellátni. A kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság biztosítja a jegyzék folyamatos szinten tartását.

7. A testület tagjainak javasolt szakértőknek szaktudással vagy szakértelemmel kell rendelkezniük a környezetvédelmi jog területén, az e fejezet hatálya alá tartozó egyéb kérdésekben vagy a nemzetközi megállapodásokból eredő viták rendezésében. A tagoknak függetlenül, egyéni minőségükben kell eljárniuk, és nem fogadhatnak el utasítást semmilyen szervezettől vagy kormánytól a szóban forgó ügyet illetően. A tagok egyik Fél kormányának tagjai sem lehetnek, és meg kell felelniük a (2) bekezdésben említett magatartási kódexnek.

8. Amennyiben a Felek a testület tagjainak kiválasztását követő öt munkanapon belül nem jutnak ettől eltérő megállapodásra, akkor a szakértői testület hatásköre a következőkre terjed ki:

„a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) megfelelő rendelkezéseivel összefüggésben megvizsgálja a szakértői testület létrehozására irányuló megkeresésben elé utalt ügyet, és jelentést tesz a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) 24.15. cikkével (Szakértői testület) összhangban, amelyben ajánlásokat fogalmaz meg az ügy rendezésére.”

9. A 24.3. cikkben meghatározott többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal összefüggő ügyek tekintetében a szakértői testület információt vagy állásfoglalást kér az e megállapodások értelmében létrehozott megfelelő testületektől, az e testületek által elfogadott valamennyi rendelkezésre álló releváns értelmező útmutatást, megállapítást vagy határozatot is ideértve.[32]

10. A szakértői testület időközi jelentést tesz a Felek számára, valamint végső jelentést készít, amely tartalmazza a ténymegállapítást, az üggyel kapcsolatos döntést – így többek között azt is, hogy az adott Fél megfelelt-e az e fejezetből eredő kötelezettségeinek –, valamint a megállapítások, döntések vagy ajánlások mögött húzódó okfejtést. A szakértői testület az időközi jelentést a testület utolsó tagjának kiválasztásától számított 120 napon vagy a Felek által meghatározott időn belül adja át a Feleknek. A Felek a jelentés átadását követő 45 napon belül észrevételeket terjeszthetnek a szakértői testület elé az időközi jelentéssel kapcsolatban. Ezen észrevételek megvizsgálást követően a szakértői testület átfogalmazhatja jelentését, vagy elvégezhet minden további, általa megfelelőnek ítélt vizsgálatot. A szakértői testület az időközi jelentés benyújtásától számított 60 napon belül adja át a végső jelentést a Feleknek. Az egyes Felek a jelentés átadását követő 30 napon belül nyilvánosságra hozzák a végső jelentést.

[32] A Felek e rendelkezést a 29-A. mellékletben meghatározott választottbírósági eljárási szabályzat 42. szabályával összhangban alkalmazzák.

11. Ha a végső jelentésben a szakértői testület azt állapítja meg, hogy valamelyik Fél nem tett eleget az e fejezetből eredő kötelezettségeinek, a Felek megbeszélést kezdeményeznek, és arra törekszenek, hogy a végső jelentés átadását követő három hónapon belül azonosítsák a megfelelő intézkedést, vagy adott esetben kölcsönösen kielégítő cselekvési tervről döntsenek. E megbeszélések során a Felek figyelembe veszik a végső jelentést. A megkeresett Fél a 24.13. cikk (5) bekezdésében említett konzultációs mechanizmusokon keresztül időben tájékoztatja a civil társadalmi szervezeteket és a megkereső Felet a döntéseiről vagy a végrehajtandó fellépéseiről vagy intézkedéseiről. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság nyomon követi a végső jelentés és a szakértői testület ajánlásai nyomán tett lépéseket. A civil társadalmi szervezetek – a 24.13. cikk (5) bekezdésében említett konzultációs mechanizmusokon keresztül – és a civil társadalmi fórum észrevételt tehetnek a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottsághoz e tekintetben.

12. Ha a Felek kölcsönösen elfogadott megállapodásra jutnak az ügyben a szakértői testület létrehozását követően, e megoldásról értesítik a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságot és a szakértői testületet. Az értesítéssel a testület eljárása lezárul.

24.16. CIKK

Vitarendezés

1. Az e fejezettel összefüggő vita esetén a Felek kizárólag az e fejezetben biztosított szabályokat és eljárásokat vehetik igénybe.

2. A Felek mindent megtesznek a vita kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében. A Felek bármikor igénybe vehetnek jószolgálatot, egyeztetést vagy közvetítést a vita rendezése érdekében.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET

KÉTOLDALÚ PÁRBESZÉD ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

25.1. CIKK

Célok és alapelvek

1. A Felek jól megalapozott partnerségük és közös értékeik alapján egyetértenek abban, hogy megkönnyítik a közérdekű kérdésekben való együttműködést, többek között a következők által:

(a) a biotechnológiával kapcsolatos kétoldalú együttműködés megerősítése a biotechnológia piacra jutásának kérdésével foglalkozó párbeszéd részeként;

(b) az erdészeti termékekkel összefüggő kérdésekkel kapcsolatos kétoldalú párbeszéd és információcsere előmozdítása és megkönnyítése az erdészeti termékekről szóló kétoldalú párbeszéd részeként;

(c) a nyersanyagokkal kapcsolatos hatékony együttműködés kialakítása és fenntartása a nyersanyagokról szóló kétoldalú párbeszéd részeként; és

(d) a tudománnyal, technológiával, kutatási és innovációs kérdésekkel kapcsolatos megerősített együttműködés ösztönzése.

2. E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában a kétoldalú párbeszédre valamelyik Fél vagy a CETA vegyes bizottságnak megkeresésére haladéktalanul sor kerül. A párbeszédek során a társelnöki tisztet Kanada és az Európai Unió képviselői látják el. Az ülések ütemtervét és napirendjét a társelnökök megállapodása alapján határozzák meg.

3. A kétoldalú párbeszéd társelnökei az üléseket megelőzően kellő időben tájékoztatják a CETA vegyes bizottságot a kétoldalú párbeszéd ütemtervéről és menetrendjéről. A kétoldalú párbeszéd társelnökei szükség esetén, illetve a CETA vegyes bizottságnak kérelmére jelentést tesznek a vegyes bizottságnak a párbeszéd eredményéről és következtetéseiről. Párbeszéd kialakítása vagy folytatása egyik Felet sem akadályozhatja meg abban, hogy bármely kérdéssel közvetlenül a CETA vegyes bizottsághoz forduljon.

4. A CETA vegyes bizottság dönthet úgy, hogy megváltoztatja vagy átvállalja a párbeszédhez rendelt feladatot, vagy feloszlatja a párbeszédet.

5. A Felek a CETA vegyes bizottságnak beleegyezésével e megállapodás más területein is folytathatnak kétoldalú együttműködéseket.

25.2. CIKK

A biotechnológia piacra jutásának kérdéseivel foglalkozó párbeszéd

1. A Felek egyetértenek abban, hogy a biotechnológiai termékeket érintő kérdésekkel kapcsolatos együttműködés és információcsere mindannyiuk érdeke. Az ilyen együttműködésre és információcserére a mezőgazdasági biotechnológia piacra jutásának kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseivel foglalkozó kétoldalú párbeszéd részeként kerül sor, amelyet 2009. július 15-én indítottak a Kanada és az Európai Unió közötti, az *Európai Közösségek – biotechnológiai termékek jóváhagyását és forgalmazását érintő intézkedések* WT/DS292 elnevezésű WTO-vitát követően kölcsönösen elfogadott megoldás nyomán. A kétoldalú párbeszéd kiterjed a Felek kölcsönös érdeklődésére számot tartó valamennyi lényeges kérdésre, többek között a következőkre:

(a) a biotechnológiai termékek jóváhagyása a Felek területén, valamint adott esetben a bármelyik Fél számára kereskedelmi jelentőséggel bíró termékek jóváhagyása iránti jövőbeli kérelmek;

(b) a biotechnológiai termékek jövőbeli jóváhagyásának kereskedelmi és gazdasági kilátásai;

(c) a biotechnológiai termékek nem összehangolt jóváhagyásainak vagy a nem engedélyezett termékek véletlen kijutásának kereskedelmi hatásai, és az e tekintetben hozott megfelelő intézkedések;

(d) a Felek közötti kereskedelmet potenciálisan érintő, biotechnológiával kapcsolatos kérdések, az Európai Unió tagállamainak intézkedéseit is ideértve;

(e) a biotechnológia területén hozott új jogszabályok; és

(f) a biotechnológiával kapcsolatos jogszabályok végrehajtásának bevált gyakorlatai.

2. A Felek elismerik a következő közös célkitűzések jelentőségét is a biotechnológiai együttműködés szempontjából:

(a) a biotechnológiai termékekkel kapcsolatos, közérdekű politikai, szabályozási és műszaki kérdéseket érintő információcsere, a Felek által a géntechnológiával módosított szervezetek használatáról szóló döntéshozatalhoz alkalmazott kockázatértékelés rendszereire és eljárásaira vonatkozó információ cseréjét is ideértve;

(b) tudományos alapú hatékony jóváhagyási eljárás előmozdítása a biotechnológiai termékek tekintetében;

(c) nemzetközi együttműködés a biotechnológiával összefüggő kérdésekben, mint például a géntechnológiával módosított szervezetek alacsony szintű jelenléte; és

(d) szabályozási együttműködés kialakítása a biotechnológiai termékekkel kapcsolatos szabályozási gyakorlatok káros kereskedelmi hatásainak mérséklése érdekében.

25.3. CIKK

Kétoldalú párbeszéd az erdészeti termékekről

1. A Felek egyetértenek abban, hogy mindannyiuk érdeke a kétoldalú párbeszéd, az együttműködés, az információcsere és az álláspontok megismerése az erdészeti termékek termelését, kereskedelmét és fogyasztását érintő releváns jogszabályok, szabályozások, politikák és jelentős kérdések vonatkozásában. A Felek egyetértenek abban, hogy e párbeszédre, együttműködésre és információcserére az erdészeti termékekről szóló kétoldalú párbeszéd részeként kerüljön sor, többek között a következő témákban:

(a) a megfelelő jogszabályok, szabályozások, politikák és szabványok, továbbá tesztelési, tanúsítási és akkreditációs követelmények kidolgozása, elfogadása és végrehajtása, valamint ezek Felek közötti kereskedelemre gyakorolt esetleges hatása;

(b) a Felek fenntartható erdőgazdálkodással és erdészeti irányítással kapcsolatos kezdeményezései;

(c) az erdészeti termékek jogi vagy fenntartható eredetét garantáló mechanizmusok;

(d) az erdészeti termékek Felek piacaira vagy más piacokra jutása;

(e) a multilaterális vagy plurilaterális szervezetekkel kapcsolatos perspektívák, illetve azok a folyamatok, amelyekben a szervezetek részt vesznek, és amelyek célja a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása vagy az illegális fakitermeléssel szembeni küzdelem;

(f) a 24.10. cikkben (Erdészeti termékek kereskedelme) említett kérdések; és

(g) bármely egyéb, erdészeti termékekkel kapcsolatos kérdés a Felek megállapodása alapján.

2. Az erdészeti termékekről szóló kétoldalú párbeszéd részeként a Felek e megállapodás hatálybalépésének első évében üléseznek, azt követően pedig a 25.1. cikk (2) bekezdésével összhangban.

3. A Felek egyetértenek abban, hogy az erdészeti termékekről szóló kétoldalú párbeszéd részeként folytatott megbeszélések a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság megbeszéléseinek alapjául szolgálhatnak.

25.4. CIKK

Kétoldalú párbeszéd a nyersanyagokról

1. A Felek elismerik a szabályokon és tudományon alapuló, nyitott, megkülönböztetésmentes és átlátható kereskedelmi környezet jelentőségét, és törekszenek a nyersanyagokat érintő hatékony együttműködés kialakítására és fenntartására. Ezen együttműködés alkalmazásában nyersanyagok például, de nem kizárólag az ásványi anyagok, a fémek és az ipari felhasználású mezőgazdasági termékek.

2. A nyersanyagokról szóló kétoldalú párbeszéd bármilyen, kölcsönös érdeklődésre számot tartó fontos kérdésre kiterjedhet, többek között a következőkre:

(a) nyersanyagokkal kapcsolatos, a Felek közötti együttműködésről szóló vitafórum biztosítása, hogy elősegítsék a nyersanyagok, a kapcsolódó szolgáltatások és a beruházások piacra jutását és elkerüljék a nyersanyagok kereskedelme tekintetében a nem vámjellegű akadályokat;

(b) javítsák a nyersanyagokkal kapcsolatos kölcsönös megértést a nyersanyagokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokra és a Felek szabályozási politikáira vonatkozó információcsere céljából;

(c) vállalati társadalmi felelősségvállalást támogató tevékenységek ösztönzése a nemzetközileg elismert normákkal, például az OECD nemzetközi vállalkozásoknak szóló útmutatójával és a konfliktusok sújtotta vagy nagy kockázatú területekről származó ásványi anyagok felelősségteljes szállítói láncának szóló gondossági útmutatójával összhangban; és

(d) szükség esetén a Felek olyan multilaterális vagy plurilaterális fórumokon képviselt álláspontjáról szóló konzultáció megkönnyítése, ahol nyersanyagokkal kapcsolatos kérdéseket vethetnek fel és vitathatnak meg.

25.5. CIKK

A tudománnyal, a technológiával, a kutatással és az innovációval kapcsolatos megerősített együttműködés

1. A Felek elismerik a tudomány, a kutatás és az innováció, valamint a nemzetközi kereskedelem és beruházások egymástól függését az ipari versenyképesség és a társadalmi és gazdasági jólét növelése szempontjából.

2. E közös felfogás alapján a Felek egyetértenek abban, hogy megerősítik együttműködésüket a tudomány, a technológia, a kutatás és az innováció területén.

3. A Felek törekszenek arra, hogy kölcsönösen ösztönözzék, kialakítsák és megkönnyítsék azokat az együttműködési tevékenységeket, amelyek támogatják vagy kiegészítik az Európai Közösségek és Kanada között 1995. június 17-én Halifaxban létrejött, tudományos és technológiai együttműködésről szóló megállapodást. A Felek megállapodnak abban, hogy ezeket a tevékenységeket a következő elveknek megfelelően folytatják le:

(a) a tevékenységek előnyösek mindegyik Fél számára;

(b) a Felek megegyeznek a tevékenységek hatályában és paramétereiben; és

(c) a tevékenységeknek figyelembe kell venniük a magánszektor és a kutatóintézetek tudomány, technológia, kutatás és innováció fejlesztésében, továbbá az azokból származó áruk és szolgáltatások forgalmazásában betöltött fontos szerepét.

4. A Felek elismerik a tudomány, a technológia, a kutatás és az innováció területén kialakított megerősített együttműködés jelentőségét, ami kiterjedhet a különböző érdekeltek, köztük a kanadai szövetségi kormány, a kanadai tartományok és területek, az Európai Unió és annak tagállamai által kezdeményezett, kialakított vagy megvalósított tevékenységekre.

5. Az egyes Felek jogszabályaikkal összhangban ösztönzik a területükön a magánszektor, a kutatóintézetek és a civil társadalom részvételét a megerősített együttműködéssel összefüggő tevékenységekben.

HUSZONHATODIK FEJEZET

IGAZGATÁSI ÉS INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

26.1. CIKK

Az átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás vegyes bizottsága (a továbbiakban: CETA vegyes bizottság)

1. A Felek létrehozzák a CETA vegyes bizottságot, amely az Európai Unió és Kanada képviselőiből áll. A CETA vegyes bizottság társelnöke Kanada külkereskedelmi minisztere és az Európai Bizottság kereskedelemért felelős tagja, vagy a megfelelő meghatalmazottaik.

2. A CETA vegyes bizottság évente egyszer, illetve bármelyik Fél kérésére összeül. A CETA vegyes bizottság dönt az ülésezési rendjéről, és meghatározza napirendjét.

3. A CETA vegyes bizottság felel a Felek közötti kereskedelmet és beruházásokat érintő valamennyi kérdésért, továbbá e megállapodás végrehajtásáért és alkalmazásáért. A Felek az e megállapodás végrehajtásával és értelmezésével kapcsolatos kérdéseket vagy a Felek közötti kereskedelemmel és beruházással kapcsolatos más kérdéseket utalhatják a CETA vegyes bizottság elé.

4. A CETA vegyes bizottság:

(a) felügyeli és elősegíti e megállapodás végrehajtását és alkalmazását, és előmozdítja általános célkitűzéseit;

(b) felügyeli valamennyi szakbizottság és az e megállapodás alapján létrehozott más testületek munkáját;

(c) a nyolcadik fejezet (Beruházás), a huszonkettedik fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés), a huszonharmadik fejezet (Kereskedelem és munka), a huszonnegyedik fejezet (Kereskedelem és környezetvédelem) és a huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül arra törekszik, hogy megfelelő módszerekkel megelőzze az e megállapodás hatálya alatt álló területeken esetlegesen felmerülő problémákat, vagy rendezze az e megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával összefüggő vitákat;

(d) elfogadja saját eljárási szabályzatát;

(e) döntést hoz a 26.3. cikkben meghatározottak szerint; és

(f) megvizsgál minden, e megállapodás hatálya alá tartozó területtel kapcsolatos kérdést.

5. A CETA vegyes bizottság:

(a) hatásköröket ruházhat a 26.2. cikk értelmében létrehozott szakbizottságokra;

(b) kommunikációt folytathat valamennyi érdekelt féllel, így a magánszektor és a civil társadalom szervezeteivel is;

(c) megvizsgálhatja vagy elfogadhatja az e megállapodás alapján előirányzott módosításokat;

(d) tanulmányozhatja a Felek közötti kereskedelem alakulását, és mérlegelheti, hogyan lehetne továbbfejleszteni a Felek közötti kereskedelmi kapcsolatokat;

(e) értelmezheti e megállapodás rendelkezéseit, amely értelmezések kötelezőek a nyolcadik fejezet F. szakasza (A beruházó és az állam közötti, beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) és a huszonkilencedik fejezet (Vitarendezés) szerint létrehozott bíróságokra;

(f) a kereskedelem és a beruházások e megállapodásban előirányzott bővülésének előmozdítására alkalmas ajánlásokat fogalmazhat meg;

(g) megváltoztathatja vagy átvállalhatja a 26.2. cikk értelmében létrehozott szakbizottságok feladatait, illetve feloszlathatja e szakbizottságokat;

(h) szakbizottságokat hozhat létre és kétoldalú párbeszédet alakíthat ki, amelyek segítik feladatainak végrehajtását; és

(i) a Felek elhatározása szerint a feladatai gyakorlásához szükséges egyéb feladatokat is elláthat.

26.2. CIKK

Szakbizottságok

1. Létrejönnek a következő szakbizottságok, illetve a c) pontban említett vám-együttműködési vegyes bizottság felhatalmazást kap, hogy a CETA vegyes bizottságnak égisze alatt eljárjon:

(a) az árukereskedelmi bizottság, amely az árukereskedelemmel, a vámokkal, a kereskedelem technikai akadályaival, a megfelelőségértékelés eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló jegyzőkönyvvel és az árukkal összefüggő szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos ügyekkel foglalkozik. A Felek megkeresésére vagy ha a megfelelő szakbizottság az ügyet elé utalja, vagy ha megbeszélést készít elő a CETA vegyes bizottságban, az árukereskedelmi bizottság a származási szabályokkal, a származási eljárásokkal, a vámügyekkel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével, a határokon hozott intézkedésekkel, az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel, a közbeszerzéssel vagy a szabályozási együttműködéssel kapcsolatos ügyeket is megvitathatja, ha ez megkönnyíti egy olyan ügy rendezését, amely az adott szakbizottságban nem oldható meg. Az árukereskedelmi bizottság részeként létrejön a mezőgazdasági bizottság, a borral és szeszes italokkal foglalkozó bizottság, továbbá a gyógyszerekkel foglakozó ágazati vegyes bizottság, amelyek jelentést tesznek az árukereskedelmi bizottságnak;

(b) a szolgáltatásokkal és beruházásokkal foglakozó bizottság, amelynek hatáskörébe a határon átnyúló szolgáltatáskereskedelem, a beruházások, az ideiglenes belépés, az e-kereskedelem és a szolgáltatásokkal kapcsolatos szellemitulajdon-jogok tartoznak. A Felek megkeresésére vagy ha a megfelelő szakbizottság az ügyet elé utalja, vagy ha megbeszélést készít elő a CETA vegyes bizottságban, a szolgáltatásokkal és beruházásokkal foglalkozó bizottság a pénzügyi szolgáltatásokkal vagy a közbeszerzéssel kapcsolatos ügyeket is megvitathatja, ha ez megkönnyíti egy olyan ügy rendezését, amely az adott szakbizottságban nem oldható meg.

A szolgáltatásokkal és beruházásokkal foglalkozó bizottságon belül létrejön a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével foglalkozó vegyes bizottság, amely jelentést tesz a szolgáltatásokkal és beruházásokkal foglalkozó bizottságnak;

(c) a vám-együttműködési vegyes bizottság, amelyet az Európai Közösség és Kanada között 1997. december 4-én, Ottawában létrejött, *vámügyi együttműködésről és a vámügyekben folytatott kölcsönös segítségnyújtásról szóló 1998. évi megállapodás* hozott létre, az e megállapodás szerinti, a származási szabályokat, a származási eljárásokat, a vámügyeket és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítését, a határokon hozott intézkedéseket és a preferenciális tarifális elbánás ideiglenes felfüggesztését érintő kérdésekkel foglalkozik;

(d) az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések közös irányítóbizottsága, amely az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos ügyekkel foglalkozik;

(e) a kormányzati beszerzési bizottság, amelynek hatáskörébe a közbeszerzési kérdések tartoznak;

(f) a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottság, amely a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéseket tárgyalja;

(g) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság, amely a fenntartható fejlődéssel összefüggő ügyekben rendelkezik hatáskörrel;

(h) a szabályozási együttműködési fórum, amely a szabályozási együttműködési ügyekkel foglalkozik; és

(i) a földrajzi árujelzőkkel foglalkozó CETA-bizottság, amelynek hatáskörébe a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos ügyek tartoznak.

2. Az (1) bekezdés értelmében létrehozott szakbizottságok a (3)–(5) bekezdés rendelkezéseivel összhangban működnek.

3. Az (1) bekezdés értelmében létrehozott szakbizottságok feladatát és hatáskörét a továbbiakban e megállapodás megfelelő fejezetei és jegyzőkönyvei határozzák meg.

4. E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában, vagy ha a társelnökök nem döntenek másként, a szakbizottságok évente egyszer üléseznek. Valamelyik Fél vagy a CETA vegyes bizottságnak megkeresésére további ülések tarthatók. Társelnöki tisztüket Kanada és az Európai Unió képviselői látják el. A szakbizottságok üléseik ütemezését és napirendjét kölcsönös megegyezéssel határozzák meg. Eljárási szabályzatukat saját hatáskörükben állapítják meg és módosítják. A szakbizottságok javaslatot tehetnek a CETA vegyes bizottság által elfogadandó határozattervezetekre, vagy határozatot hozhatnak, ha e megállapodás úgy rendelkezik.

5. Mindegyik Fél garantálja, hogy ha egy szakbizottság összeül, a napirenden szereplő egyes kérdésekben illetékes hatóságok részt vegyenek a szakbizottság ülésén – a Felek mérlegelése alapján –, és hogy minden kérdést a megfelelő szakértelmi szinten vitassanak meg.

6. A szakbizottságok üléseik előtt megfelelő időben tájékoztatják a CETA vegyes bizottságot az ütemtervükről és a napirendjükről, üléseik eredményeiről és következtetéseiről pedig jelentést tesznek e vegyes bizottságnak. A szakbizottság kialakítása vagy megléte egyik Felet sem akadályozhatja meg abban, hogy bármely kérdéssel közvetlenül a CETA vegyes bizottsághoz forduljon.

26.3. CIKK

Döntéshozatal

1. E megállapodás célkitűzéseinek elérése céljából a CETA vegyes bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy döntéseket hozzon az összes ügyben, ha e megállapodás úgy rendelkezik.

2. A CETA vegyes bizottság által hozott döntések kötelezőek a Felekre nézve, a szükséges belső követelményekre és eljárásokra is figyelemmel, és a Felek végrehajtják őket. A vegyes bizottság megfelelő ajánlásokat is tehet.

3. A vegyes bizottság közös megegyezéssel hozza meg döntéseit és fogadja el ajánlásait.

26.4. CIKK

Az információk megosztása

Ha valamelyik Fél jogszabályi rendelkezéseiben bizalmasnak tekintett, vagy a nyilvánosságra hozatallal szemben védelmet élvező információt nyújt be a CETA vegyes bizottsághoz vagy bármely szakbizottsághoz, a másik Fél bizalmasan kezeli ezt az információt.

26.5. CIKK

A CETA kapcsolattartási pontjai

1. A Felek haladéktalanul kijelölik a CETA kapcsolattartási pontjait, és e megállapodás hatálybalépéstől számított 60 napon belül értesítik erről a másik Felet.

2. A CETA kapcsolattartási pontjai:

(a) figyelemmel kísérik az e megállapodással létrehozott intézményi testületek munkáját, az e testületek jogutódjaival összefüggő kommunikációt is ideértve;

(b) összehangolják a bizottsági ülések előkészületeit;

(c) adott esetben nyomon követik a CETA vegyes bizottság által elfogadott határozatokat;

(d) e megállapodás eltérő rendelkezése hiányában befogadják az e megállapodás értelmében átadott összes értesítést és tájékoztatást, és szükség esetén megkönnyítik a Felek közötti kommunikációt az e megállapodás hatálya alá tartozó ügyekben;

(e) megválaszolják a 27.2. cikk (Adatszolgáltatás) értelmében benyújtott tájékoztatás iránti megkereséseket; és

(f) a CETA vegyes bizottságnak kérésére megvizsgálnak minden egyéb kérdést, amely érintheti e megállapodás működését.

3. A CETA kapcsolattartási pontjai igény szerint kommunikálnak egymással.

26.6. CIKK

Ülések

1. Az e fejezetben tartott üléseket személyes részvétel alapján szervezik. A Felek megállapodhatnak videokonferenciában vagy telekonferenciában is.

2. A Felek arra törekszenek, hogy 30 napon belül összeüljenek, ha valamelyik Félhez megkeresés érkezik a másik Féltől.

HUSZONHETEDIK FEJEZET

ÁTLÁTHATÓSÁG

27.1. CIKK

Közzététel

1. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdéseket érintő jogszabályait, szabályozásait, eljárásait és általánosan alkalmazandó közigazgatási szabályait haladéktalanul közzétegyék, vagy olyan módon hozzák nyilvánosságra, hogy az érdekeltek és a másik Fél azokat megismerhesse.

2. Valamennyi Fél a lehető legteljesebb mértékig végrehajtja a következőket:

(a) előzetesen közzétesz minden, elfogadásra javasolt ilyen intézkedést; és

(b) az érdekeltek és a másik Fél számára ésszerű lehetőséget biztosít, hogy e javasolt intézkedésekre észrevételt tegyenek.

27.2. CIKK

Tájékoztatás

1. A másik Fél megkeresésére a Fél a lehetőségekhez mérten haladéktalanul tájékoztatást ad és megválaszolja az e megállapodás működését lényegesen érintő meglévő vagy javasolt intézkedésekkel összefüggő kérdéseket.

2. Az e cikk értelmében átadott információ nem befolyásolja azt a kérdést, hogy az adott intézkedés összhangban van-e ezzel a megállapodással.

27.3. CIKK

Közigazgatási eljárások

Az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdéseket érintő, általánosan alkalmazandó intézkedés következetes, pártatlan és ésszerű alkalmazása érdekében az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy a 27.1. cikkben említett intézkedéseket a másik Félhez tartozó személyre, árura vagy szolgáltatásra egy adott ügyben alkalmazó közigazgatási eljárásai:

(a) amikor csak lehetséges és a nemzeti eljárásokkal összhangban az eljárás által közvetlenül érintett, a másik Félhez tartozó személy részére ésszerű tájékoztatást adjanak az eljárás indításakor, az eljárás jellegének meghatározását, az eljárás kezdeményezésére vonatkozó joghatóság megnevezését és a vitatott kérdések általános leírását is ideértve;

(b) az a) pontban említett személyek részére ésszerű lehetőséget biztosítsanak arra, hogy bármely jogerős közigazgatási cselekményt megelőzően ismertethessék az álláspontjukat alátámasztó tényeket és érveket, amennyiben ezt a rendelkezésre álló idő, az eljárás jellege és a közérdek lehetővé teszi; és

(c) lefolytatására az adott Fél jogszabályaival összhangban kerül sor.

27.4. CIKK

Felülvizsgálat és fellebbezés

1. Valamennyi Fél bírói, kvázi bírói vagy közigazgatási törvényszékeket vagy eljárásokat hoz létre vagy tart fenn az e megállapodás hatálya alá tartozó ügyekre vonatkozó cselekmények haladéktalan felülvizsgálata és, ha indokolt, kiigazítása érdekében. Mindegyik Fél garantálja, hogy bíróságai pártatlanok és függetlenek legyenek a közigazgatási végrehajtással megbízott hivataltól vagy hatóságtól, és az ügy kimenetelében semmiféle lényeges érdekeltségük ne legyen.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az (1) bekezdésben említett ilyen bíróságok előtt, illetve eljárások során az eljárás felei jogosultak a következőkre:

(a) ésszerű lehetőség saját álláspontjuk alátámasztása, illetve megvédése érdekében; és

(b) olyan döntéshozatalra, amely a bizonyítékokon és a feljegyzések benyújtásán, vagy ha a jogszabálya előírja, a közigazgatási hatóság által összeállított feljegyzéseken alapul.

3. Valamennyi Fél biztosítja – a jogszabályai által biztosított fellebbezésre vagy további felülvizsgálatra figyelemmel – hogy az ilyen határozatot a szóban forgó igazgatási cselekmény tekintetében illetékes hivatalok vagy hatóságok hajtsák végre és gyakorlatukban alkalmazzák.

27.5. CIKK

Az átláthatóság növelését előmozdító együttműködés

A Felek egyetértenek abban, hogy együttműködnek a kétoldalú, regionális vagy többoldalú fórumokon az átláthatóság nemzetközi kereskedelemmel és beruházásokkal összefüggő előmozdításának módjait érintően.

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

KIVÉTELEK

28.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„illetőség”: alatt az adóügyi illetőséget kell érteni;

„**adózási egyezmény**”: a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény, vagy más nemzetközi adóügyi megállapodás vagy rendelkezés; és

„adó” és „**adóintézkedés”:** a jövedéki adó is, de a fogalom nem terjed ki a következőkre:

(a) az 1.1. cikkben (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározott vám; és

(b) az 1.1. cikkben (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározott vám fogalma alóli b) vagy c) kivételben felsorolt intézkedés.

28.2. CIKK

Félspecifikus meghatározások

E fejezet alkalmazásában:

„versenyhatóság”:

(a) Kanada esetében a Commissioner of Competition vagy annak a CETA kapcsolattartási pontján keresztül a másik Félnek bejelentett jogutódja; és

(b) az Európai Unió esetében az Európai Unió Bizottsága, az Európai Unió versenyjogából eredő hatásköre tekintetében.

„versenyjogi szabályok”:

(a) Kanadában a versenyjogi törvény (*Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34; és

(b) az Európai Unió számára a 2007. december 13-án kelt, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101., 102. és 106. cikke, valamint a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet és ezek végrehajtási rendeletei és módosításai; és

„**versenyjogi jogszabályai által védett információ**”:

(a) Kanada esetében a versenyjogi törvény (*Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34) 29. szakaszának hatálya alá tartozó információ; és

(b) az Európai Unió esetében a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 28. cikkének, vagy a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet 17. cikkének a hatálya alá tartozó információ.

28.3. CIKK

Általános kivételek

1. A 30.8. cikk (5) bekezdése (Más meglévő megállapodások megszűnése, felfüggesztése vagy e megállapodásba foglalása), a második fejezet (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása), az ötödik fejezet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések), a hatodik fejezet (Vámügyi együttműködés és a kereskedelem megkönnyítése), a származási szabályokról és származási eljárásokról szóló jegyzőkönyv, a nyolcadik fejezet (Beruházás) B. (Beruházások létesítése) és C. szakaszának (Megkülönböztetésmentes elbánás) alkalmazásában az 1994. évi GATT XX. cikkét integrálják e megállapodásba, és az e megállapodás részét képezi. A Felek egyetértenek abban, hogy az 1994. évi GATT XX. cikkének b) pontjában említett intézkedés kiterjed az emberek, állatok és növények életének és egészségének védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedésekre. A Felek egyetértenek abban, hogy az 1994. évi GATT XX. cikkének g) pontja vonatkozik az élő és élettelen kimerülő természeti erőforrások megőrzését szolgáló intézkedésekre.

2. A kilencedik fejezet (Szolgáltatások határok átnyúló kereskedelme), a tizedik fejezet (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes belépése és tartózkodása), a tizenkettedik fejezet (Nemzeti szabályozások), a tizenharmadik fejezet (Közlekedési szolgáltatások), a tizennegyedik fejezet (Nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások), a tizenötödik fejezet (Távközlés), a tizenhatodik fejezet (Elektronikus kereskedelem) és a nyolcadik fejezet (Beruházás) B. (Beruházások létesítése) és C. szakaszának (Megkülönböztetésmentes elbánás) alkalmazásában e megállapodás egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy megakadályozná a Feleket a következőkhöz szükséges intézkedések elfogadásában vagy végrehajtásában, figyelemmel arra a követelményre, hogy ezeket az intézkedéseket nem lehet olyan módon alkalmazni, amely önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést jelentene a hasonló helyzetben lévő Felek között, vagy burkoltan korlátozná a szolgáltatások kereskedelmét:

(a) a közbiztonság vagy a közerkölcs védelme, illetve a közrend fenntartása;[33]

(b) az emberek, állatok vagy növények életének vagy egészségének védelme[34]; vagy

(c) az e megállapodás rendelkezéseivel nem ellentétes jogszabályok és szabályozások betartása, a következőkre vonatkozó jogszabályokat és szabályozásokat is ideértve:

(i) a félrevezető és csalárd gyakorlatok megakadályozása vagy a szerződések nem teljesítéséből fakadó hatások kezelése;

(ii) az egyének személyiségi jogainak védelme a személyes adatok feldolgozása és terjesztése során, valamint az egyéni nyilvántartások és számlák titkosságának védelme; vagy

[33] A közbiztonságra és a közrendre hivatkozó kivételek csak akkor alkalmazhatók, ha a társadalom alapvető érdekeinek valamelyike valódi és kellően súlyos fenyegetettség alatt áll.

[34] A Felek egyetértenek abban, hogy a b) pontban említett intézkedések kiterjednek az emberi, állati és növényi élet és egészség védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedésekre.

(iii) biztonság.

28.4. CIKK

Ideiglenes biztosítási intézkedések a tőkemozgások és kifizetések tekintetében

1. Amennyiben kivételes körülmények között a tőkemozgások és kifizetések, az átutalásokat is ideértve, súlyos nehézségeket okoznak az Európai Unió gazdasági és monetáris uniójának működésében, vagy azzal fenyegetnek, az Európai Unió 180 napot meg nem haladó időszakra szigorúan az ilyen nehézségek elhárítása érdekében szükséges védintézkedéseket állapíthat meg.

2. Az (1) bekezdés értelmében az Európai Unió által kiszabott intézkedések nem jelenthetnek Kanadával vagy a kanadai beruházókkal szembeni önkényes vagy nem indokolható megkülönböztetést harmadik országhoz vagy annak beruházójához viszonyítva. Az Európai Unió tájékoztatja Kanadát, és a lehető leghamarabb átadja az ilyen intézkedések megszüntetésének ütemtervét.

28.5. CIKK

Korlátozások a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos súlyos nehézségek esetére

1. Ha Kanada vagy az Európai Unió valamelyik olyan tagállama, amely nem tagja az Európai Monetáris Uniónak, a fizetési mérleggel vagy a külső finanszírozással kapcsolatos súlyos nehézséget vagy ennek veszélyét tapasztalja, korlátozó intézkedést fogadhat el vagy tarthat fenn a tőkemozgások vagy kifizetések, köztük az átutalások vonatkozásában.

2. Az (1) bekezdésben említett intézkedések:

(a) nem részesítik kedvezőtlenebb elbánásban a Feleket, mint hasonló helyzetekben a harmadik országokat;

(b) adott esetben összhangban állnak a *Nemzetközi Valutaalap* 1944. július 22-én Bretton Woodsban kelt *alapokmányának cikkeivel*;

(c) kerülik a Felek kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi érdekeit érintő szükségtelen károkozást;

(d) átmenetiek és azokat az e cikk (1) bekezdésében leírt helyzet javulásával fokozatosan felszámolják, továbbá nem haladják meg a 180 napot. Ha olyan kivételesen rendkívüli körülmények merülnek fel, amelyek miatt a Felek az ilyen intézkedések 180 napon túlra történő meghosszabbítását kívánják, akkor előzetesen egyeztetnek a többi Féllel a javasolt meghosszabbítás végrehajtásról.

3. Árukereskedelem esetén a Felek korlátozó intézkedéseket fogadhatnak el fizetési mérlegeiknek vagy külső pénzügyi helyzetüknek védelmezése céljából. Az ilyen intézkedések összhangban állnak az 1994. évi GATT-tal és az *1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény fizetési mérleggel kapcsolatos rendelkezéseiről szóló*, a WTO-megállapodás 1A. mellékletben foglalt *egyetértési megállapodással.*

4. Szolgáltatáskereskedelem esetén a Felek korlátozó intézkedéseket fogadhatnak el fizetési mérlegeiknek vagy külső pénzügyi helyzetüknek védelmezése céljából. Az ilyen rendelkezések összhangban vannak a GATS-szal.

5. Az (1) bekezdésben említett intézkedést elfogadó vagy fenntartó Fél értesíti a többi Felet, és a lehető leghamarabb közli velük az intézkedés megszüntetésének ütemtervét.

6. Amennyiben e cikk alapján fogadják el vagy tartják fenn a korlátozásokat, a Felek között a CETA vegyes bizottságán belül haladéktalanul konzultációkat kell tartani, amennyiben e megállapodáson kívül más fórumon nem kerül sor ilyen konzultációkra. Az e bekezdés alapján tartott konzultációk megvizsgálják a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos, az adott intézkedéseket eredményező nehézséget, többek között az alábbi tényezők figyelembevételével:

(a) a nehézségek természete és mértéke;

(b) a külső gazdasági és kereskedelmi környezet; vagy

(c) alternatív korrekciós intézkedések rendelkezésre állása.

7. A (6) bekezdés értelmében vett konzultáció során foglalkoznak azzal, hogy a korlátozó intézkedések megfelelnek-e az (1)–(4) bekezdésnek. A Felek elfogadják az árfolyamra, a monetáris tartalékokra és a fizetési mérlegre vonatkozó, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) által rendelkezésre bocsátott statisztikai és egyéb tényekre vonatkozó minden megállapítást, és a következtetések alapjául az IMF által az érintett Fél fizetési mérlegéről és külső finanszírozási helyzetéről készített felméréseket kell használni.

28.6. CIKK

Nemzetbiztonság

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy:

(a) előírná egy adott Fél számára, hogy információt szolgáltasson vagy bocsásson rendelkezésre, ha ez a Fél úgy ítéli meg, hogy ezen információ közzététele ellentétes lenne alapvető biztonsági érdekeivel; vagy

(b) a Felek számára megtiltaná az olyan fellépést, amelyet az alapvető biztonsági érdekeik védelméhez szükségesnek ítélnek a következők terén:

(i) a fegyverek, lőszerek és hadfelszerelések gyártása vagy kereskedelme, valamint más áruk és anyagok, szolgáltatások és technológiák olyan kereskedelme vagy azokkal összefüggő ügyletek, illetve olyan gazdasági tevékenységek vonatkozásában, amelyek közvetlenül vagy közvetve katonai vagy biztonsági létesítmények ellátását szolgálják;[35]

(ii) amelyet háború idején vagy más, a nemzetközi kapcsolatokban fellépő szükséghelyzet esetén hoznak; vagy

(iii) a hasadóanyagok és fúzióra képes anyagok, illetve ezek alapanyagai tekintetében; vagy

(c) a Feleket megakadályozna abban, hogy intézkedéseket hozzanak a nemzetközi béke és biztonság fenntartására irányuló elfogadott kötelezettségeik végrehajtása céljából.

[35] A „fegyverek, lőszerek és hadfelszerelések kereskedelme” kifejezés egyenértékű a „fegyverek, muníció és hadianyagok kereskedelme” kifejezéssel.

28.7. CIKK

Adózás

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy meggátolná valamelyik Felet olyan adóintézkedés elfogadásában vagy fenntartásában, amely különbséget tesz nem azonos helyzetben lévő személyek között, különös tekintettel illetőségükre, vagy arra a helyre, ahol tőkéjüket befektetik.

2. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy meggátolná valamelyik Felet olyan adóintézkedés elfogadásában vagy fenntartásában, amelynek célja a jogszabályainak vagy adózási egyezményeinek értelmében vett adókerülés vagy adócsalás.

3. Ez a megállapodás nem érinti a Felek valamely adózási egyezmény alapján fennálló jogait és kötelezettségeit. E megállapodás vagy valamely ilyen adózási egyezmény összeegyeztethetetlensége esetén az összeegyeztethetetlenség erejéig az egyezmény élvez elsőbbséget.

4. E megállapodás egyetlen rendelkezése, sem a megállapodás alapján elfogadott szabályozás nem vonatkozik a következőkre:

(a) valamelyik Fél olyan adóintézkedése, amely kedvezőbb adóügyi megítélésben részesít egy vállalatot vagy annak részvényesét az alapján, hogy e vállalat teljes mértékben vagy részben, közvetlenül vagy közvetve a Fél területén rezidens egy vagy több beruházó tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll;

(b) valamelyik Fél olyan adóintézkedése, amely nyugdíjjal, megtakarításokkal, oktatással, egészséggel, fogyatékossággal vagy más hasonló céllal az adó elhalasztásáról vagy adómentességről rendelkező intézkedés címén megfizetett hozzájárulásokkal vagy abból szerzett jövedelmekkel összefüggésben azzal a feltétellel biztosít kedvezményt, hogy a Fél folyamatos joghatósággal rendelkezik az utóbbi intézkedés felett;

(c) valamelyik Fél olyan adóintézkedése, amely egy konkrét szolgáltatás beszerzésével vagy fogyasztásával összefüggő kedvezményt azzal a feltétellel biztosít, hogy a szolgáltatást a Fél területén kell nyújtani;

(d) valamelyik Fél olyan adóintézkedése, amelynek célja az adók méltányos és eredményes kivetése vagy beszedése, azt az intézkedést is ideértve, amelyet a Fél azért hoz, hogy biztosítsa az adózási rendszerének való megfelelést;

(e) olyan adóintézkedés, amely kedvezményben részesít valamely kormányt, annak egy részét, vagy a közvetlenül vagy közvetve a tulajdonában álló, általa ellenőrzött vagy létesített személyt;

(f) az (1) és a (2) bekezdésnek vagy a (4) bekezdés b)–e) pontjának a hatálya alá egyébként nem tartozó, meglévő, nem megfelelő adóintézkedés, az ilyen intézkedés folytatása vagy haladéktalan megújítása, vagy annak módosítása, feltéve, hogy e módosítás nem csökkenti az intézkedés e megállapodás rendelkezéseinek való megfelelését közvetlenül a módosítás előtti állapotához képest.

5. Az egyértelműség kedvéért az a tény, hogy egy adóintézkedés jelentősen módosít egy meglévő intézkedést, az a kihirdetését követően haladéktalanul hatályba lép, pontosítja egy meglévő adóintézkedés szándékolt alkalmazását, vagy váratlan hatást gyakorol valamely beruházóra vagy érintett beruházásra, önmagában nem minősül a 8.9. cikk (Beruházókkal és érintett beruházásokkal kapcsolatos elbánás) megsértésének.

6. A 8.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 9.4. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) és a 13.4. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) nem alkalmazandó a Felek által adózási egyezmény következtében odaítélt kedvezményre.

7. (a) Ha egy beruházó a 8.18. cikk (Konzultációk) értelmében konzultáció iránti kérelmet nyújt be, és azt állítja, hogy egy adóintézkedés a nyolcadik fejezet (Beruházás) C. (Megkülönböztetésmentes bánásmód) vagy D. szakaszából (Beruházások védelme) eredő kötelezettséget sért, a megkeresett az ügyet a Felek közötti konzultációra és közös elbírálásra bocsáthatja, amelynek során a Felek meghatározzák, hogy:

(i) az intézkedés adóintézkedés-e;

(ii) amennyiben az intézkedésről megállapítják, hogy adóintézkedés, az sért-e a nyolcadik fejezet (Beruházás) C. (Megkülönböztetésmentes bánásmód) vagy D. szakaszából (Beruházások védelme) eredő kötelezettséget; vagy

(iii) az e megállapodásban foglalt, állítólagosan megsértett kötelezettség és valamely adózási egyezményből eredő kötelezettség összeegyeztethetetlen-e.

(b) Az a) pont szerinti konzultációra bocsátásra nem kerülhet sor azt a napot követően, amelyet a bíróság a megkeresett Fél számára az ellenkérelem benyújtására megjelölt. Ha a megkeresett a kérdést konzultációra bocsátja, a nyolcadik fejezet (Beruházás) F. szakaszában (A beruházó és az állam közötti, beruházásokkal kapcsolatos viták rendezése) meghatározott határidőket vagy eljárásokat fel kell függeszteni. Amennyiben a konzultációra bocsátástól számított 180 napon belül a Felek nem állapodnak meg az ügy megvizsgálásában, vagy nem hoznak közös határozatot, a határidők vagy eljárások felfüggesztését a továbbiakban nem lehet alkalmazni, és a beruházó előállhat követelésével.

(c) A Felek által az a) pont értelmében hozott közös határozat köti a bíróságot.

(d) A Felek gondoskodnak arról, hogy az a) pont értelmében lefolytatandó konzultációkhoz kirendelt küldöttségében olyan személyek is legyenek, akik az e cikk hatálya alá tartozó kérdésekben szakértelemmel rendelkeznek, az egyes Felek megfelelő adóhatóságainak képviselőit is ideértve. Kanada esetében ez a kanadai pénzügyminisztérium tisztviselőit jelenti.

8. Az egyértelműség kedvéért:

(a) „**egy Fél adóintézkedése**”: a Fél kormányának bármely szintjén elfogadott adóintézkedés; és

(b) a „**Fél területén rezidens**”: a nemzeti szint alatti kormány intézkedése tekintetében e nemzeti szint alatti joghatóság területén rezidens, vagy annak a Félnek a területén rezidens, amelynek a része ez a nemzeti szint alatti joghatóság.

28.8. CIKK

Az információk nyilvánosságra hozatala

1. Ez a megállapodás nem írja elő a Felek számára, hogy átadjanak vagy rendelkezésre bocsássanak olyan információt, amely nyilvánosságra hozatala esetén gátolná a jogalkalmazást, vagy amelyet a jogszabályaik értelmében tilos vagy csak korlátozottan lehet nyilvánosságra hozni.

2. Az e megállapodás szerinti vitarendezési eljárás folyamán

(a) a Felek nem kötelesek átadni vagy rendelkezésre bocsátani versenyjogi jogszabályaik értelmében védett információt; és

(b) a Felek versenyhatóságai nem kötelesek átadni vagy rendelkezésre bocsátani titoktartás hatálya alatt álló vagy a nyilvánosságra hozatallal szemben egyébként védett információt.

28.9. CIKK

A kultúrára vonatkozó kivételek

A Felek emlékeztetnek a kultúrára vonatkozó kivételekre, amint azok a hetedik (Támogatások), a nyolcadik (Beruházás), a kilencedik (Szolgáltatások határon átnyúló kereskedelme), a tizenkettedik (Nemzeti szabályozás) és a tizenkilencedik (Közbeszerzés) fejezet megfelelő rendelkezéseiben szerepelnek.

28.10. CIKK

WTO-mentességek

Amennyiben e megállapodásból eredő jog vagy kötelezettség a WTO-megállapodás szerinti jogot vagy kötelezettséget ismétel meg, a Felek egyetértenek abban, hogy a WTO-megállapodás IX. cikke értelmében a WTO által hozott mentességi határozattal összhangban elfogadott intézkedést úgy kell tekinteni, hogy összhangban van az e megállapodásban szereplő párhuzamos rendelkezéssel.

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET

VITARENDEZÉS

A. SZAKASZ

Bevezető rendelkezések

29.1. CIKK

Együttműködés

A Felek mindig törekszenek az egyetértésre e megállapodás értelmezése és alkalmazása vonatkozásában, és együttműködés és konzultáció útján minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy mindannyiuk számára kielégítő módon rendezzék a megállapodás működését esetlegesen érintő ügyeket.

29.2. CIKK

Hatály

E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában e fejezet kizárólag a megállapodás rendelkezéseinek értelmezését vagy alkalmazását érintő vitákra vonatkozik.

29.3. CIKK

Az eljáró bíróság megválasztása

1. E fejezet vitarendezési rendelkezéseinek igénybevétele nem érinti a WTO-megállapodás, vagy bármely más olyan megállapodás szerinti vitarendezés igénybevételét, amelynek a Felek részesei.

2. Az (1) bekezdés ellenére, ha egy e megállapodás szerinti és a WTO-megállapodás vagy bármely más olyan megállapodás szerinti kötelezettség, amelynek a Felek részesei, lényegében egyenértékű, a Felek nem vehetnek két fórumon igénybe jogorvoslatot e kötelezettség megszegése miatt. Ilyen esetben, ha megindították az egyik megállapodás szerinti vitarendezési eljárást, a Fél nem ad be jogorvoslat iránti keresetet a másik megállapodás lényegében egyenértékű kötelezettségének megsértése miatt, kivéve, ha a kiválasztott fórum eljárási vagy igazságszolgáltatási okokból, de nem a 29-A. melléklet 20. pontja szerinti megszüntetés miatt nem hoz határozatot e kérelem tárgyában.

3. A (2) bekezdés alkalmazásában:

(a) a WTO-megállapodás szerinti vitarendezési eljárások akkor tekintendők kezdeményezettnek, amikor az egyik Fél kéri a vitarendezési egyetértés 6. cikke szerinti testület létrehozását;

(b) az e fejezet szerinti vitarendezési eljárások akkor tekintendők kezdeményezettnek, amikor az egyik Fél kéri a 29.6. cikk szerinti választottbírói testület létrehozását; és

(c) a bármely más megállapodás szerinti vitarendezési eljárások akkor tekintendők kezdeményezettnek, amikor az egyik Fél kéri az említett megállapodás rendelkezései szerinti vitarendezési testület vagy bíróság létrehozását.

4. E megállapodás nem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a kötelezettségeknek a WTO vitarendezési testülete által jóváhagyott felfüggesztését végrehajtsa. A Felek nem hivatkozhatnak a WTO-megállapodásra, hogy megakadályozzák a többi Felet a kötelezettségek e fejezet értelmében történő felfüggesztésében.

B. SZAKASZ

Konzultációk és közvetítés

29.4. CIKK

Egyeztetés

1. A Felek írásban konzultációt kérhetnek a többi Féltől a 29.2. cikkben említett ügyek bármelyikét illetően.

2. A konzultációt kérő Fél továbbítja a megkeresést a megkeresett Félnek, és kifejti a megkeresés indokait, kitérve a szóban forgó konkrét intézkedésre és a panasz jogalapjára.

3. A (4) bekezdésre is figyelemmel a Felek a megkeresés megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 30 napon belül konzultálnak egymással.

4. Sürgős esetben, azt a helyzetet is ideértve, amikor a romlandó vagy szezonális áruk vagy szolgáltatások gyorsan elvesztik kereskedelmi értéküket, a konzultációra a megkeresés megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 15 napon belül sor kerül.

5. A Felek mindent megtesznek az ügy egyeztetés révén történő, kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében. E célból az egyes Felek:

(a) elegendő információt közölnek, amely lehetővé teszi a szóban forgó ügy teljes kivizsgálását;

(b) az információt szolgáltató Fél kérelmére védelemben részesítik a konzultáció során közölt bizalmas vagy kereskedelmi információt; és

(c) rendelkezésre bocsátják a kormányzati hivatalaiknak vagy más szabályozó testületeiknek a konzultáció tárgyát képező ügyben szakértelemmel rendelkező személyzetét.

6. A konzultációk bizalmasak, és nem érintik az eljárásban részt vevő Felek e fejezet szerinti jogait.

7. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a konzultációra a megkeresett Fél területén kerül sor. A konzultációk személyes részvétellel, vagy a Felek megállapodása szerinti más módon tarthatók meg.

8. A Felek valamelyike által javasolt intézkedés e cikk szerinti konzultáció tárgyát képezheti, de arra nem terjedhet ki a 29.5. cikk szerinti közvetítés vagy a C. szakasz szerinti vitarendezési eljárás.

29.5. CIKK

Közvetítés

A Felek közvetítést vehetnek igénybe egy adott intézkedés tekintetében, ha az intézkedés hátrányosan érinti a Felek közötti kereskedelmet és beruházásokat. A közvetítési eljárásokat a 29-C. melléklet mutatja be.

C. SZAKASZ

Vitarendezési eljárások és megfelelés

A. alszakasz

Vitarendezési eljárások

29.6. CIKK

Választottbírói testület létrehozása iránti megkeresés

1. A Felek eltérő megállapodása hiányában, ha a 29.4. cikkben említett ügyet nem oldották meg:

(a) a konzultáció iránti megkeresés kézhezvételétől számított 45 napon belül; vagy

(b) a 29.4. cikk (4) bekezdésében említett ügyek esetében a konzultáció iránti megkeresés kézhezvételétől számított 25 napon belül,

a megkereső Fél az ügyet választottbírói testület elé utalhatja a választottbírói testület létrehozása iránti írásbeli megkeresés megkeresett Fél részére történő benyújtásával.

2. A megkereső Fél kérelmében megjelöli a szóban forgó intézkedéseket, a panasz jogalapját, és kifejti, hogy ezek az intézkedések miképpen sértik a 29.2. cikkben említett rendelkezéseket.

29.7. CIKK

A választottbírói testület összetétele

1. A választottbírói testület három választottbíróból áll.

2. A Felek a választottbírói testület létrehozására irányuló megkeresés megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül konzultálnak, hogy megállapodjanak a választottbírói testület összetételében.

3. Amennyiben a Felek a (2) bekezdésben szereplő időszakon belül nem tudnak megegyezni a választottbírói testület összetételéről, bármelyik Fél kérheti a CETA vegyes bizottságnak elnökét vagy annak megbízottját, hogy sorshúzással válassza ki a választottbírákat a 29.8. cikk szerint létrehozott jegyzékről. Egy választottbírót a megkereső Fél aljegyzékéről, egyet a megkeresett Fél aljegyzékéről, egyet pedig az elnök aljegyzékéről jelölnek ki. Amennyiben a Felek megállapodnak a választottbírói testület egy vagy több tagját illetően, a hiányzó választottbírákat ugyanezzel az eljárással választják ki a választottbírák megfelelő aljegyzékéről. Ha a Felek megegyeztek egy választottbíró személyében, aki nem az elnök és nem valamelyik Fél állampolgára, az elnököt és a másik választottbírót az elnökök aljegyzékéről választják ki.

4. A CETA vegyes bizottságnak elnöke vagy annak megbízottja a lehető leghamarabb, szokásosan a Felek valamelyikének a (3) bekezdésben említett megkeresésétől számított öt munkanapon belül kijelöli a választottbírákat. Az elnök vagy megbízottja ésszerű lehetőséget biztosít a Felek képviselői számára, hogy részt vegyenek a sorshúzáson. Az elnökök egyike egyedül akkor végezheti el a sorshúzást, ha a másik elnököt tájékoztatták a sorshúzás napjáról, időpontjáról és helyéről, és az a (3) bekezdésben említett megkereséstől számított öt munkanapon belül nem fogadta el a részvételt.

5. A választottbírói testület létrehozásának időpontja az az időpont, amikor a három választottbíró közül az utolsót is kiválasztották.

6. Ha a 29.8. cikkben előírt jegyzéket nem állítják össze, vagy ha az nem tartalmaz elegendő nevet a (3) bekezdés szerinti megkeresés idején, a három választottbírót azon választottbírák közül jelölik ki sorshúzással, akiket a Felek egyike vagy mindegyike javasolt a 29.8. cikk (1) bekezdésével összhangban.

7. A választottbírák helyettesítésére kizárólag a 29-A. melléklet 21–25. pontjában bemutatott okokból és eljárásnak megfelelően kerülhet sor.

29.8. CIKK

A választottbírák jegyzéke

1. A CETA vegyes bizottság az e megállapodás hatálybalépését követő első ülésén egy olyan, legalább 15 főt tartalmazó jegyzéket dolgoz ki, amelynek tagjait tárgyilagosságuk, megbízhatóságuk és szilárd ítélőképességük miatt választják ki, és akik hajlandóak és képesek választottbíróként dolgozni. E jegyzék három aljegyzékből áll: egy-egy aljegyzék a két Fél számára és egy aljegyzék azon személyek számára, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik elnöki tisztséget tölthetnek be. Minden egyes aljegyzékben legalább öt személy szerepel. A CETA vegyes bizottság bármikor felülvizsgálhatja a jegyzéket, és gondoskodik arról, hogy a jegyzék megfeleljen ennek a cikknek.

2. A választottbíráknak szakismerettel kell rendelkezniük a nemzetközi kereskedelmi jog terén. Az elnökként eljáró választottbíráknak tapasztalattal is rendelkezniük kell mint az e megállapodás hatálya alá tartozó tárgykörökkel kapcsolatos vitarendezési eljárások tanácsadói vagy vitarendező testület tagjai. A választottbírák függetlenek, egyéni minőségükben járnak el, és nem fogadnak el utasításokat semmilyen szervezettől vagy kormánytól, illetve nem állnak kapcsolatban egyik fél kormányával sem, továbbá eleget tesznek a 29-B. mellékletben meghatározott magatartási kódexben foglaltaknak.

29.9. CIKK

A testület időközi jelentése

1. A választottbírói testület a testület létrehozásától számított 150 napon belül időközi jelentést tesz a Feleknek. A jelentésnek tartalmaznia kell:

(a) a ténymegállapításokat; és

(b) annak megállapítását, hogy a megkeresett Fél teljesítette-e e megállapodás szerinti kötelezettségeit.

2. A Felek írásbeli észrevételeket tehetnek a választottbírói testület felé az időközi jelentésről, a választottbírói testület által megállapított határidőkre is figyelemmel. Ezen észrevételek megvizsgálását követően a választottbírói testület:

(a) felülvizsgálhatja jelentését; vagy

(b) bármilyen általa szükségesnek ítélt további vizsgálatot lefolytathat.

3. A választottbírói testület időközi jelentése bizalmas.

29.10. CIKK

A testület végső jelentése

1. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbírói testület jelentést ad ki e fejezettel összhangban. A testület végső jelentése ismerteti a ténymegállapításokat, e megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazhatóságát és a testület által elfogadott megállapítások és következtetések indokolását. A választottbírói testület végső testületi jelentésében szereplő döntés kötelező a Felekre nézve.

2. A választottbírói testület az időközi jelentéstől számított 30 napon belül a Felek és a CETA vegyes bizottságnak rendelkezésére bocsátja a végső jelentést.

3. A Felek a 29-A. melléklet 39. pontjára is figyelemmel hozzák nyilvánosságra a végső testületi jelentést.

29.11. CIKK

Sürgősségi eljárások

Sürgős esetben, azt a helyzetet is ideértve, amikor a romlandó vagy szezonális áruk vagy szolgáltatások gyorsan elvesztik kereskedelmi értéküket, a választottbírói testület és a Felek mindent megtesznek azért, hogy a lehető legnagyobb mértékben gyorsítsák az eljárást. A választottbírói testület törekszik arra, hogy a testület létrehozásától számított 75 napon belül időközi jelentést, az időközi jelentéstől számított 15 napon belül pedig végső jelentést adjon át a Feleknek. Valamelyik Fél megkeresésére a választottbírói testület a megkereséstől számított 10 napon belül előzetes határozatot hozhat arról, hogy sürgősnek tekinti-e az ügyet.

B. alszakasz

Megfelelés

29.12. CIKK

A testület végső jelentésében foglaltak teljesítése

A megkeresett Fél minden intézkedést megtesz a testület végső jelentésében foglaltak teljesítésére. A testület végső jelentésének Felek általi kézhezvételétől számított 20 napon belül a megkeresett Fél tájékoztatja a másik Felet és a CETA vegyes bizottságot a megfeleléssel kapcsolatos szándékairól.

29.13. CIKK

A megfeleléshez szükséges ésszerű időtartam

1. Ha az azonnali megfelelés nem lehetséges, a testület végső jelentésének Felek általi kézhezvételétől számított 20 napon belül a megkeresett Fél tájékoztatja a megkereső Felet és a CETA vegyes bizottságot arról, hogy mennyi időre van szüksége a megfeleléshez.

2. Amennyiben a Felek nem egyeznek meg a választottbírói testület végső döntésének való megfeleléshez szükséges ésszerű határidőről, a megkereső Fél az (1) bekezdés szerinti értesítésnek a megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 20 napon belül írásban felkéri a választottbírói testületet az ésszerű határidő meghatározására. Az ilyen jellegű megkereséseket a másik Félhez és a CETA vegyes bizottsághoz egyidejűleg kell eljuttatni. A választottbírói testület a megkeresés benyújtásának időpontjától számított 30 napon belül értesíti döntéséről a Feleket és a CETA vegyes bizottságot.

3. Az ésszerű határidő a Felek kölcsönös megállapodása alapján meghosszabbítható.

4. Az ésszerű időszak felének leteltét követően, és a megkereső Fél kérelmére a megkeresett Fél hajlandó annak megvitatására, hogy milyen lépéseket tesz a testület végső jelentésének való megfelelés érdekében.

5. Az ésszerűen elvárható időtartam végéhez közeledve a megkeresett Fél köteles a másik Felet és a CETA vegyes bizottságot tájékoztatni azokról az intézkedésekről, amelyeket a testület végső jelentésében foglaltaknak való megfelelés céljából tett.

29.14. CIKK

Ideiglenes jogorvoslatok meg nem megfelelés esetén

1. Ha:

(a) a megkeresett Fél nem ad tájékoztatást a 29.12. cikk szerint a testület végső jelentésének való megfeleléssel kapcsolatos szándékáról vagy a 29.13. cikk (1) bekezdése szerint a megfeleléshez szükséges időről;

(b) az ésszerű idő elteltével a megkeresett Fél nem ad tájékoztatást a testület végső jelentésének való megfelelés érdekében hozott intézkedésről; vagy

(c) a (6) bekezdés szerint a megfelelésről döntő választottbírói testület megállapítja, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedés nem áll összhangban a Fél 29.2. cikkben említett rendelkezések szerinti kötelezettségeivel;

a megkereső Fél jogosult a kötelezettségek felfüggesztésére vagy kártérítésre. Az érvénytelenítés és károkozás szintjét a testület végső jelentésének a Felekkel való közlésétől számítva határozzák meg.

2. A kötelezettségek felfüggesztését megelőzően a megkereső Fél értesíti a megkeresett Felet és a CETA vegyes bizottságot erről a szándékáról, azt is ideértve, hogy milyen szintű kötelezettségeket kíván felfüggeszteni.

3. E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában a kötelezettségek felfüggesztése a 29.2. cikkben említett rendelkezések bármelyikét érintheti, amit a jogsértés által okozott érvénytelenítéssel vagy károkozással egyenértékű szintre kell korlátozni.

4. A megkereső Fél a felfüggesztést a (2) bekezdés szerinti értesítés megkeresett Fél általi kézhezvételértől számított 10 munkanapon belül végrehajthatja, kivéve, ha valamelyik Fél a (6) és (7) bekezdés szerinti választottbírósági eljárást kérte.

5. A választottbírói testület elé kell utalni a megfelelés érdekében hozott intézkedések meglétét vagy annak a 29.2. cikkben említett rendelkezésekkel való összhangját (a „megfeleléssel kapcsolatos nézeteltérés”), illetve a jogsértés által okozott érvénytelenítés vagy károsodás és a felfüggesztés szintje közötti egyenértékűséget (az „egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérés”) érintő, a Felek közötti nézeteltérést.

6. A Felek bármelyike újra összehívhatja a választottbírói testületet a testülethez, a többi Félhez és a CETA vegyes bizottsághoz benyújtott írásbeli megkereséssel. Megfeleléssel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testületet a megkereső Fél hívja össze újra. Egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testületet a megkeresett Fél hívja össze újra. A mind a megfeleléssel, mind az egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testület először a megfeleléssel kapcsolatos nézetletérésről dönt, mielőtt elbírálná az egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérést.

7. A választottbírói testület döntését ennek megfelelően közli a Felekkel és a CETA vegyes bizottságával:

(a) megfeleléssel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testület újbóli összehívására irányuló megkereséstől számított 90 napon belül;

(b) egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testület újbóli összehívására irányuló megkereséstől számított 30 napon belül;

(c) megfeleléssel és egyenértékűséggel kapcsolatos nézeteltérés esetén a választottbírói testület újbóli összehívására irányuló első megkereséstől számított 120 napon belül.

8. A megkereső Fél nem függeszti fel a kötelezettségeket, amíg a (6) és (7) bekezdés értelmében újra összehívott választottbírói testület meg nem hozza döntését. A felfüggesztésnek összhangban kell lennie a választottbírói testület döntésével.

9. A kötelezettségek felfüggesztése ideiglenes, és csak addig alkalmazandó, amíg azt az intézkedést, amelyről megállapították, hogy nem felel meg a 29.2. cikkben említett rendelkezéseknek, a 29.15. cikk szerint vissza nem vonják vagy nem módosítják olyan módon, hogy összeegyeztethető legyen ezekkel a rendelkezésekkel, vagy amíg a Felek nem rendezik a jogvitát.

10. A megkereső Fél bármikor kérheti a megkeresett Felet, hogy ajánljon fel ideiglenes kártérítést, a megkeresett Fél pedig felajánlja.

29.15. CIKK

A jelentés teljesítése érdekében tett intézkedések felülvizsgálata a kötelezettségek felfüggesztése után

1. Ha a kötelezettségek megkereső Fél általi felfüggesztését követően a megkeresett Fél intézkedéseket hoz a testület végső jelentésének való megfelelés érdekében, a megkeresett Fél tájékoztatja a másik Felet és a CETA vegyes bizottságot és kéri a kötelezettségek megkereső Fél általi felfüggesztésének megszüntetését.

2. Amennyiben a Felek az értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül nem állapodnak meg a bejelentett intézkedéseknek és a 29.2. cikkben említett rendelkezéseknek az összeegyeztethetőségéről, a megkereső Fél írásban felkéri a választottbírói testületet, hogy hozzon döntést az ügyben. Az ilyen jellegű megkereséseket a másik Félhez és a CETA vegyes bizottsághoz egyidejűleg kell eljuttatni. A testület a megkeresés benyújtásának időpontjától számított 90 napon belül értesíti végső jelentéséről a Feleket és a CETA vegyes bizottságot. Amennyiben a választottbírói testület úgy határoz, hogy a jelentés teljesítése érdekében tett intézkedések valamelyike megfelel a 29.2. cikkben említett rendelkezéseknek, a kötelezettségek felfüggesztése megszűnik.

D. SZAKASZ

Általános rendelkezések

29.16. CIKK

Eljárási szabályzat

A Felek eltérő megállapodásának hiányában az e fejezet szerinti vitarendezési eljárásra a 29-A. mellékletben a választottbíráskodásra előírt eljárási szabályzatot kell alkalmazni.

29.17. CIKK

Általános értelmezési szabályok

A választottbírói testület a nemzetközi közjog bevett értelmezési szabályaival összhangban értelmezi e megállapodás rendelkezéseit, *a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben* meghatározott szabályokat is ideértve. A választottbírói testület figyelembe veszi a WTO-választottbíróságoknak és a Fellebbezési Testületnek a WTO Vitarendezési Testülete által elfogadott jelentéseiben található idevágó értelmezéseket is.

29.18. CIKK

A választottbírói testület döntései

A választottbírói testület döntései nem egészíthetik ki, illetve nem korlátozhatják a megállapodásban előírt jogokat és kötelezettségeket.

29.19. CIKK

Kölcsönösen elfogadott megoldások

A Felek az e fejezet szerinti jogvitában bármikor kölcsönösen elfogadott megoldást találhatnak. A Felek bármilyen, ilyen módon elfogadott megoldásról értesítik a CETA vegyes bizottságot és a választottbírói testületet. A kölcsönösen elfogadott megoldásról való értesítést követően a választottbírói testület befejezi munkáját, és az eljárás lezárul.

HARMINCADIK FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30.1. CIKK

A megállapodás elválaszthatatlan részei

E megállapodás jegyzőkönyvei, mellékletei, nyilatkozatai, együttes nyilatkozatai, egyetértési megállapodásai és lábjegyzetei annak elválaszthatatlan részét képezik.

30.2. CIKK

Módosítások

1. A Felek írásban megállapodhatnak e megállapodás módosításáról. A módosítás azt követően lép hatályba, hogy a Felek írásbeli jegyzéket cserélnek arról, hogy teljesítették a módosítás hatálybalépéséhez szükséges saját belső előírásaikat és eljárásaikat, vagy a Felek megállapodása szerinti napon.

2. Az (1) bekezdéstől eltérve a CETA vegyes bizottság dönthet e megállapodás jegyzőkönyveinek és mellékleteinek módosításáról. A Felek a módosítás hatálybalépéséhez szükséges megfelelő belső előírásaikkal és eljárásaikkal összhangban jóváhagyhatják a CETA vegyes bizottság határozatát. A határozat a Felek által elfogadott időpontban lép hatályba. Ez az eljárás nem alkalmazandó az I., II. és III. melléklet módosítására, valamint a nyolcadik fejezethez (Beruházás), a kilencedik fejezethez (Szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme), a tizedik fejezethez (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes belépése és tartózkodása) és a tizenharmadik fejezethez (Pénzügyi szolgáltatások) csatolt mellékletekre, kivéve a 10-A. mellékletet (A tagállamok kapcsolattartási pontjainak listája).

30.3. CIKK

A kedvezményes elbánás kihasználtsága

E megállapodás hatálybalépését követő 10 éves időszakban a Felek negyedévenként megküldik egymásnak a HR 1–97. árucsoportja vonatkozásában a tarifacsoport szintű kereskedelmi adatokat a másik Féltől importált azon áruk tekintetében, amelyekre legnagyobb kedvezményes vámtételt és a jelen megállapodás szerinti kedvezményes vámtételt alkalmaznak. A Felek eltérő határozata hiányában ezt az időszakot újabb öt évre megújítják, és a későbbiekben is ötéves időszakokkal hosszabbíthatják.

30.4. CIKK

Folyó fizetési mérleg

Az egyes Felek szabadon átváltható valutában, és adott esetben *a Nemzetközi Valutaalap* 1944. július 22-én Bretton Woodsban kelt *alapokmányának* VIII. cikkével összhangban bármilyen, a folyó fizetési mérlegek folyószámlájáról történő fizetést és átutalást engedélyeznek maguk között.

30.5. CIKK

A tőke mozgása

A Felek egyeztetnek egymással az egymás közötti tőkemozgás oly módon való elősegítése érdekében, hogy folytatják a tőke- és pénzügyi számlák liberalizációjával kapcsolatos politikáik végrehajtását, és támogatják a hosszú távú beruházások stabil és biztonságos keretét.

30.6. CIKK

Magánjogok

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az jogokat vagy kötelezettségeket ruház a Felek között a nemzetközi közjog alapján létrehozott személyektől eltérő személyekre, vagy úgy, hogy erre a megállapodásra közvetlenül hivatkozni lehet a Felek belső jogrendszerében.

2. Valamely Fél saját belső jogában nem rendelkezik a másik Fél elleni fellépési jogról azon az alapon, hogy a másik Fél intézkedése nem összeegyeztethető e megállapodással.

30.7. CIKK

Hatálybalépés és ideiglenes alkalmazás

1. A Felek e megállapodást a saját vonatkozó belső jogi követelményeik és eljárásaik szerint hagyják jóvá.

2. Ez a megállapodás az azt követő második hónap első napján lép hatályba, hogy a Felek írásbeli értesítést cseréltek arról, hogy teljesítették saját belső jogi követelményeiket és eljárásaikat, vagy a Felek megegyezése szerinti más napon.

3. (a) A Felek ideiglenesen alkalmazhatják ezt a megállapodást az azt követő második hónap első napjától kezdve, hogy a Felek értesítették egymást arról, hogy teljesítették a megállapodás ideiglenes alkalmazásához szükséges belső jogi követelményeiket és eljárásaikat, vagy a Felek megegyezése szerinti más naptól kezdve.

(b) Amennyiben valamely Fél nem szándékozik ideiglenesen alkalmazni e megállapodás valamely rendelkezését, először értesíti a másik Felet azokról a rendelkezésekről, amelyeket nem fog ideiglenesen alkalmazni, és felajánlja, hogy haladéktalanul kezdjenek egyeztetéseket. Az értesítéstől számított 30 napon belül a másik Fél vagy kifogást emelhet – mely esetben e megállapodást nem alkalmazzák ideiglenesen – vagy benyújtja saját értesítését e megállapodás megfelelő rendelkezéseiről, amelyeket nem szándékozik ideiglenesen alkalmazni (ha vannak ilyenek). Amennyiben a második értesítéstől számított 30 napon belül a másik Fél kifogást emel, e megállapodást nem alkalmazzák ideiglenesen.

Azokat a rendelkezéseket, amelyek nem képezik tárgyát a Fél értesítésének, ez a Fél ideiglenesen alkalmazza a későbbi értesítést követő hónap első napjától, vagy a Felek megegyezése szerinti más naptól kezdve, amennyiben a Felek kicserélték az a) pont szerinti értesítéseket.

(c) E megállapodás ideiglenes alkalmazását bármelyik Fél felmondhatja a másik Félhez intézett írásbeli értesítés útján. Az ilyen felmondás az értesítést követő második hónap első napjával lép hatályba.

(d) Amennyiben e megállapodást vagy e megállapodás bizonyos rendelkezéseit ideiglenesen alkalmazzák, akkor az „e megállapodás hatálybalépése” kifejezést a Felek az ideiglenes alkalmazás időpontjára értik. Az e megállapodás szerint létrehozott CETA vegyes bizottság és más szervek e megállapodás ideiglenes alkalmazása során gyakorolhatják funkcióikat. Az e funkcióik gyakorlása során elfogadott határozatok hatályukat veszítik, ha e megállapodás ideiglenes alkalmazása a c) pont szerint megszűnik.

4. Kanada az e cikk szerinti értesítéseket az Európai Unió Tanácsának Főtitkárságához vagy annak jogutódjához nyújtja be. Az Európai Unió az e cikk szerinti értesítéseket Kanada Külügyi, Kereskedelmi és Fejlesztési Minisztériumához vagy annak jogutódjához nyújtja be.

30.8. CIKK

Más meglévő megállapodások megszűnése, felfüggesztése vagy e megállapodásba foglalása

1. A 30-A. melléklet jegyzékében szereplő megállapodások hatályukat veszik, és helyükbe e megállapodás lép, és e megállapodás hatályon kívül helyezi azokat. A 30-A. melléklet jegyzékében szereplő megállapodások e megállapodás hatálybalépésének napján szűnnek meg.

2. A nyolcadik fejezetnek (Beruházás) a 30.7. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti ideiglenes alkalmazása esetén a 30-A. melléklet jegyzékében szereplő megállapodásokat, valamint az azokból eredő jogokat és kötelezettségeket fel kell függeszteni az ideiglenes alkalmazás kezdetének időpontjától. Abban az esetben, ha e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, a 30-A. melléklet jegyzékében szereplő megállapodások felfüggesztése megszűnik.

3. Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve kereset nyújtható be a 30-A. melléklet jegyzékében szereplő valamely megállapodás alapján az abban meghatározott szabályoknak és eljárásoknak megfelelően, ha:

(a) a kereset tárgyát képező elbánást akkor ítélték meg, amikor a megállapodást még nem függesztették fel vagy szüntették meg; és

(b) a megállapodás felfüggesztésétől vagy megszüntetésétől számítva legfeljebb három év telt el.

4. Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve, amennyiben e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik és e megállapodás nem lép hatályba, kereset nyújtható be a nyolcadik fejezet (Beruházás) F. szakasza alapján az ideiglenes alkalmazás megszűnésének napját követő három éven belül bármely, e megállapodás ideiglenes alkalmazása során felmerült kérdés tekintetében, az e megállapodásban szereplő szabályoknak és eljárásoknak megfelelően.

5. Az 1989. február 28-án Brüsszelben kelt, *az Európai Gazdasági Közösség és Kanada közötti, a szeszes italok kereskedelméről szóló megállapodás* módosított változatát (a továbbiakban: az 1989. évi szeszes italokról szóló megállapodás) és a 2003. szeptember 16-án Niagara-on-the-Lake-ben kelt, *az Európai Közösség és Kanada közötti, a borok és a szeszes italok kereskedelméről szóló megállapodást* (a továbbiakban: a 2003. évi borokról és szeszes italokról szóló megállapodás) belefoglalják e megállapodásba, és azok e megállapodás szerves részét képezik, a 30-B. melléklet módosításai szerint.

6. Az 1989. évi szeszes italokról szóló megállapodás és a 2003. évi borokról és szeszes italokról szóló megállapodás módosított és e megállapodásba foglalt rendelkezései előnyt élveznek abban az esetben és abban a mértékben, ha az említett megállapodások rendelkezései és e megállapodás bármely más rendelkezése nem állnak összhangban.

7. Az 1998. május 14-én Londonban kelt, *az Európai Közösség és Kanada közötti kölcsönös elismerésről szóló megállapodás* (a továbbiakban: *a kölcsönös elismerésről szóló megállapodás*) megszűnik e megállapodás hatálybalépésének napján. A negyedik fejezetnek (A kereskedelem technikai akadályai) a 30.7. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti ideiglenes alkalmazása esetén *a kölcsönös elismerésről szóló megállapodást*, valamint az abból eredő jogokat és kötelezettségeket fel kell függeszteni az ideiglenes alkalmazás kezdetének időpontjától. Abban az esetben, ha e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, *a kölcsönös elismerésről szóló megállapodás* felfüggesztése megszűnik.

8. A Felek elismerik az 1998. december 17-én Ottawában kelt, *az Európai Közösség és Kanada kormánya között létrejött, az élő állatok és állati termékek kereskedelmével kapcsolatos köz- és állat-egészségügyi védelemre vonatkozó állat-egészségügyi intézkedésekről szóló megállapodás* (a továbbiakban: *állat-egészségügyi megállapodás*) alapján elért eredményeket, és megerősítik azon szándékukat, hogy e megállapodás keretei között folytatják e munkát. Az *állat-egészségügyi megállapodás* e megállapodás hatálybalépésének napján megszűnik. Az ötödik fejezetnek (Állat- és növény-egészségügyi intézkedések) a 30.7. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti ideiglenes alkalmazása esetén az *állat-egészségügyi megállapodást*, valamint az abból eredő jogokat és kötelezettségeket fel kell függeszteni az ideiglenes alkalmazás kezdetének időpontjától. Abban az esetben, ha e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, *az állat-egészségügyi megállapodás* felfüggesztése megszűnik.

9. E cikkre az „e megállapodás hatálybalépése” fogalom 30.7. cikk (3) bekezdésének d) pontja szerinti meghatározása nem alkalmazandó.

30.9. CIKK

Megszüntetés

1. A Felek a megszüntetésről szóló írásos értesítés útján megszüntethetik ezt a megállapodást; az értesítéseket az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságának és Kanada Külügyi, Kereskedelmi és Fejlesztési Minisztériumának vagy jogutódjaiknak kell megküldeni. E megállapodás az ilyen értesítés napját követő 180 nap elteltével megszűnik. A megszüntetésről szóló értesítést benyújtó Fél az értesítés másolatát a CETA vegyes bizottságnak is megküldi.

2. Az (1) bekezdéstől eltérve, amennyiben ez a megállapodás megszűnik, a nyolcadik fejezet (Beruházás) rendelkezései a megállapodás megszűnésének napjától számított 20 éven át továbbra is hatályosak a kérdéses dátum előtt eszközölt beruházások tekintetében. Ez a bekezdés nem alkalmazandó a megállapodás ideiglenes alkalmazása esetén.

30.10. CIKK

Új tagállamok csatlakozása az Európai Unióhoz

1. Az Európai Unió értesíti Kanadát, amennyiben valamely ország csatlakozási kérelmet nyújt be az Európai Unióhoz.

2. Az Európai Unió és az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó ország között folyó tárgyalások során az Európai Unió:

(a) Kanada kérésére és a lehető legnagyobb mértékben információkkal szolgál az e megállapodás által érintett bármely kérdést illetően; és

(b) bármilyen Kanada által felvetett problémát figyelembe vesz.

3. Az Európai Unió értesíti Kanadát arról, ha az Európai Unióhoz való csatlakozás hatályba lép.

4. Kellő idővel az ország Európai Unióhoz való csatlakozásának napja előtt a CETA vegyes bizottság megvizsgálja a csatlakozás e megállapodásra gyakorolt hatásait, és határoz bármilyen szükséges kiigazításról vagy átmeneti intézkedésről.

5. Az Európai Unió minden új tagállama az Európai Unióhoz történő csatlakozásának időpontjától kezdődően – az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló okmányba erre a célra beiktatott záradék útján – csatlakozik ehhez a megállapodáshoz. Amennyiben az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló okmány nem rendelkezik az Európai Unió tagállamának e megállapodáshoz való automatikus csatlakozásáról, az Európai Unió tagállama az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságánál és Kanada Külügyi, Kereskedelmi és Fejlesztési Minisztériumánál vagy jogutódjaiknál letétbe helyezett csatlakozási okmány útján csatlakozik e megállapodáshoz.

30.11. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás két-két eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven; a szövegek mindegyike egyaránt hiteles.